

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

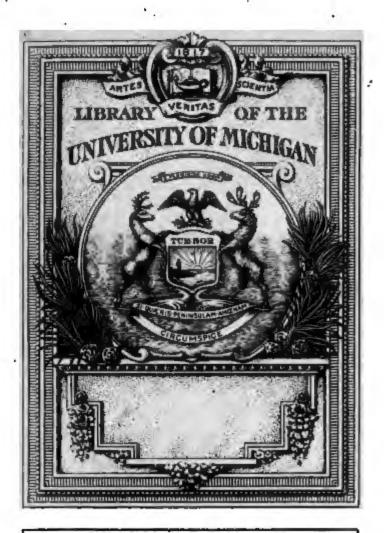
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + Make non-commercial use of the files We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + Maintain attribution The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + Keep it legal Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

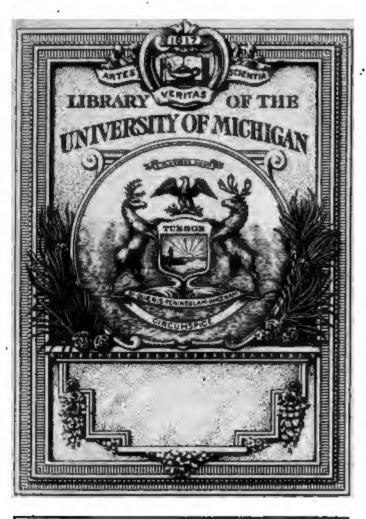
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

THE GIFT OF

Caroline Pattengill

5-679A; 449; 189;

THE CIPT OF

Caroline Pattengill

4956-5-44

H 3

	·			
	·			
			٠	
				·
		•		
-				

COLLEGE SERIES OF GREEK AUTHORS

JOHN WILLIAMS WHITE AND THOMAS D. SEYMOUR.

XENOPHON

HELLENICA

BOOKS V-VII

EDITED

ON THE BASIS OF BÜCHSENSCHÜTZ'S EDITION

 \mathbf{BY}

CHARLES E. BENNETT

Professor in Brown University

Boston, U.S.A., and London
PUBLISHED BY GINN & COMPANY
1892

ENTERED AT STATIONERS' HALL.

COPYRIGHT, 1892,

BY JOHN WILLIAMS WHITE AND THOMAS D. SEYMOUR.

ALL RIGHTS RESERVED.

Typography by J. S. Cushing & Co., Boston, U.S.A.

Presswork by Ginn & Co., Boston, U.S.A.

mis Caraline Pattengill

PREFACE.

This edition of Hellenica V-VII is based upon Büchsenschütz's fourth edition, Leipsic, 1880. The few slight deviations from Büchsenschütz's text have been duly noted in the Appendix, but no attempt has been made to give credit for additional explanatory matter, which has been drawn with freedom from the admirable editions of Breitenbach, Kurz, and Grosser.

In the matter of the orthography of the Greek text, the Editor has aimed to conform as closely as possible to the recognized Attic standards of Xenophon's day, as determined by the evidence of contemporary inscriptions. Thus the spelling ει has been restored in several words, e.g. Φλειοῦς, ἀποτεῖσαι, Τεισίφονος, συμμεῖξαι. Accusative-forms in -εῖς from nominatives in -εύς have been discarded, and -έας has been written instead. In the inflexion of comparatives in -ων, -ονος, -ους has been restored for -ονες and -ονας, in accordance with the inscriptions. The syllabic augment has been retained in all pluperfects, and ηὐ- has been written uniformly in augmented and reduplicated forms of verbs with initial εὐ-, e.g. ηὕρισκον, ηὐδοκίμει. It is hoped that these slight emendations of the conventional text will meet with the approval of teachers.

The thanks of the American Editor are hereby extended to Director Dr. Büchsenschütz for the kind permission to use his work, and to Professor Seymour, whose assistance in connexion with the proof-reading has imposed a special obligation.

•			

INTRODUCTION.

1. Contents of the First Four Books.—The first Book of the Hellenica takes up the narrative of the Peloponnesian War at the point where Thucydides's history ends (411 B.C.) and continues it for the next five years, including an account of the operations in the vicinity of the Hellespont, the return of Alcibiades to Athens, the Battle of the Arginusae, and the subsequent trial of the generals who were in command on that occasion.

The second Book covers the period from 405 to 403 B.C., and includes the disaster of the Athenians at Aegospotami, in September of the former year, the subsequent siege and surrender of Athens, the establishment of the Thirty Tyrants, the strife between Critias and Theramenes, with the death of the latter, and concludes with the overthrow of the Thirty by Thrasybulus, and the restoration of the democracy.

The events detailed in the third and fourth Books are chiefly connected with Sparta. The close of the Peloponnesian War had left that nation supreme in Greece, and she now ventured to extend her arms abroad. At the instance of the Asiatic Greeks, who were suffering from Persian oppression, the Spartan ephors, in 399 B.C., despatched first Thibron and later Dercylidas into Neither of these generals accomplished much, and Asia Minor. three years later Agesilaus, who had meanwhile been chosen king at Sparta, succeeded to the Asiatic command. He was brilliantly successful in his operations against the Persians, but in the midst of his career of conquest was suddenly recalled to take part in the hostilities which had recently broken out in Greece. pute, fomented by the Thebans between Phocis and Locris, had resulted in the formation of new alliances. Thebes, Athens, and Locris were ranged on one side; Sparta and Phocis, on the other. Agesilaus, though sacrificing prospects of further successes in Asia, promptly obeyed the summons of the ephors and returned to Greece. On his march through Boeotia he met and defeated

the allied enemies of Sparta in the Battle of Coronea in 394 B.c. The next year saw the struggle transferred to the Isthmus of Corinth, where, under the name of the Corinthian War, it was waged with varying success until 387 B.c. It is at this point that the fifth Book opens. Briefly stated, the subject of the remaining Books (v.-vii.) is the decline of the Spartan supremacy and the rise of Thebes.

2. The Peace of Antalcidas. — In 388 B.C., the Spartan Antalcidas had accompanied Tiribazus, satrap of Ionia, up to the court of the Great King at Susa. His object was to secure the intervention of the King, in bringing about a peace between the Greek states. He had long cherished this plan. As the personal enemy of Agesilaus and leader of the peace-party at home, he aimed, by bringing the war to an end, to deprive Agesilaus of the chief source of his glory and influence. Accordingly, four years before, he had appealed to Tiribazus to exert his influence for peace; but the attempt had failed in consequence of the opposition of the other Grecian states. His second effort, which was addressed directly to the King himself, was more successful, and in the spring of 387 B.C., Antalcidas, accompanied by Tiribazus, arrived in Greece, bringing the famous 'Peace of Antalcidas.' In this document, Artaxerxes claimed for himself the possession of the Greek cities of Asia Minor, and commanded the belligerent states of Hellas to make peace with each other, threatening to wage war upon such as refused compliance, 'on land, and on sea, with ships and with money.' The Peace was at once ratified by all the states. Agesilaus, who had hitherto opposed the policy of Antalcidas, now yielded his assent to the proposals of the King, and in fact was prompt to threaten with war the Thebans, who at first were disinclined to subscribe their name to the treaty unless allowed to do so in the name of the Boeotian confederacy.

The shameful nature of the Peace was evident from the beginning. It was an open sacrifice of the principle which had been maintained so vigilantly for more than a century, viz. the independence of the Asiatic Greeks, — a principle which Agesilaus himself had only recently fought to maintain, when setting sail from Aulis (like Agamemnon of old), he had invaded Asia, in

order to establish more securely the independence of the Hellenic population. That population was now summarily abandoned to the dominion of the Persian king; and the further spectacle was witnessed of the Greeks of Hellas appealing to the sanctions of that ruler, whom for generations they had defied, and through whose empire, within a dozen years, the 'Ten Thousand' had marched with impunity. The language of the Peace was also humiliating. It amounted to dictation. Isocrates in his *Panegyric* oration (iv. 176) indignantly characterizes it as 'an order, not a treaty,' — πρόσταγμα καὶ οὐ συνθήκας.

Quite as important as the foregoing was another feature of the Peace. The Spartans were appointed by the King executors (προστάται) of his orders, and at once proceeded to exercise their functions in a thoroughly despotic fashion. They had in fact already sufficiently shown their animus, by forcing Thebes to sign the treaty and to renounce her claims as mistress of the Boeotian confederacy. Sending now to Mantinea, which they fancied had been rather lukewarm during the recent Corinthian War, they ordered the inhabitants to tear down their walls and separate the city into the four or five villages of which it had been originally composed. The Mantineans refused compliance and prepared to stand a siege, but, after some ineffectual resistance, yielded to the Spartan demands. Similar proceedings were also instituted against Phlius and Corinth.

3. The Olynthian Confederacy. — In 384 B.C., ambassadors arrived at Lacedaemon from Acanthus and Apollonia, two cities situated on the Chalcidian peninsula. They brought tidings of the growing power of the Olynthian confederacy, an organization with Olynthus at its head, which already included most of the neighboring states and seemed likely soon to absorb the remainder. Although the confederacy was organized on a liberal democratic basis, yet the Acanthians and Apollonians, with their inherent Greek instincts of independence, had been unwilling to sacrifice their own autonomy, and had thus far succeeded in holding aloof. In order to ensure their permanent independence, they now appealed to Sparta to crush the confederacy.

After a short debate, the Spartans voted to send an army of

10,000 men against Olynthus. A small detachment under Eudamidas was despatched immediately, and a larger one soon after under Phoebidas; the departure of the main body, to be commanded by Teleutias, was delayed for some time.

- 4. Seizure of the Cadmea. Eudamidas proceeded at once to the vicinity of Olynthus, but Phoebidas stopped at Thebes. this city there were, as usual, two factions, and party spirit ran The aristocrats were at present in a minority, but ready for any desperate move to secure the upper hand. Approaching Phoebidas, their leaders set before him the glory and advantage to be secured for him and his country by a vigorous coup de main. They proposed that he should march out from Thebes, as if on his way to Olynthus, and then suddenly return, thus taking the city unawares. The plan was completely successful. The Cadmea or citadel was captured and occupied by a Spartan garrison; in the city the democratic leaders were put to death or driven into exile, and the Spartan control of the town was absolute. Whether Phoebidas's act had been deliberately planned before he left Sparta, or was done on the spur of the moment, is uncertain. The Spartans dismissed him from his command, but still retained possession of the Cadmea. Rumor credited Agesilaus with having prompted the deed.
- 5. Subjugation of Olynthus.—The war against Olynthus lasted for five years. That city gained some successes, but was finally compelled to yield before the vigorous operations of the Lacedaemonians.

The overthrow of the Olynthian confederacy was undoubtedly a great calamity to Greece. It had been organized on equitable and liberal principles, and was perhaps the nearest approach yet made by the Greeks to a centralized government. Had it continued unmolested, there is every reason to believe that its influence would have been beneficent and civilizing. Its overthrow, moreover, removed what might otherwise have proved an effective barrier against Macedonian encroachments, and helped prepare the way for Philip and Chaeronea.

6. Expulsion of the Spartans from Thebes. — With the dissolution of the Olynthian confederacy Sparta's supremacy seemed

She had humbled Athens; Thebes was in possession complete. of her troops; Mantinea, Phlius, Argos, and Corinth had been severally disciplined for their shortcomings in the past; while the recent rival in the North, Olynthus, was now completely subdued. Under these circumstances a certain degree of complacency was not surprising. This was, however, soon to be dissipated. Ever since the seizure of the Cadmea, patriotic Thebans, living in exile at Athens, had been planning the liberation of their native city. Foremost among them was Pelopidas, a man of wealth and family, and intensely patriotic. Having concerted plans with trusted friends at home, a number of the exiles, one stormy afternoon in December, 379 B.C., stole unobserved into By a well-executed stroke they gained access to the persons of the oligarchical leaders, slew them, and then proclaimed the restoration of the democracy. The next day they assaulted the Cadmea, the Spartan garrison of which at once agreed to withdraw on assurance of safety.

- 7. Spartan Invasions of Boeotia. The Spartans, though expelled from Boeotia, invaded the country repeatedly in the course of the next few years, sometimes under the command of Agesilaus, and sometimes under that of his colleague Cleombrotus. Agesilaus's warfare was altogether the more aggressive; Cleombrotus was often charged with lack of desire to inflict damage upon the enemy, and doubtless lacked sympathy with the violent hatred of Thebes which was manifested by Agesilaus. Neither king, however, gained any decided military advantage.
- 8. Increase of Theban Power.—The results of the Spartan invasions of Boeotia were on the whole decidedly in favor of Thebes. The frequent inroads of her enemies developed the skill and endurance of the Theban soldiers, and had the further effect of re-establishing the Boeotian confederacy upon a firm basis. Stimulated by the personal influence and example of such leaders as Pelopidas and Epaminondas, a healthy national sentiment became diffused among the Boeotians, and exercised a powerful influence in developing and maintaining military skill and discipline.

An event which occurred in 378 B.c. gave the Thebans still another advantage. Sphodrias, who had been left by Cleombrotus

as harmost of Thespiae (one of the few Boeotian towns which yet remained under Spartan control), influenced by motives which are difficult to determine, conceived the plan of a night attack upon the Piraeus. The enterprise proved a complete failure, but the revulsion of feeling against Sparta, caused by this unprovoked attempt upon a neutral city, was such as to force Athens at once into an alliance with Thebes. The new relation was the more helpful to the latter city, as Athens at this time was organizing her second maritime confederacy, and was able to lend efficient naval aid to her ally, as soon became apparent in the overwhelming naval defeat administered by Chabrias to the Spartan admiral Pollis, at the Battle of Naxos, in 376 B.C.

- 9. Treaties of 374 B.C. and 371 B.C.—A general treaty of peace was ratified in 374 B.C., but hostilities were resumed on slight provocation in the same year. In 371 B.C., a congress was held at Sparta, and peace was concluded in accordance with the general provisions of the Peace of Antalcidas. No difficulty arose until the signing of the treaty. The Spartans had taken the oath and appended their signature in the name of their allies as well as themselves. The Thebans, headed by Epaminondas, hereupon demanded, on their part, the privilege of taking the oath in the name of the Boeotian confederacy. Upon this, Agesilaus, in great heat, excluded them from the peace, and prepared at once for an invasion of their territory.
- 10. Battle of Leuctra. The command of the Spartan troops was entrusted to Cleombrotus, and he at once entered Boeotia by way of Phocis. Such was the rapidity of his movements, that the two armies met at Leuctra within twelve days of the exclusion of the Thebans from the treaty. The Boeotians were commanded by Epaminondas, and the experience and discipline which they had gained during the recent harassing invasions of their country by the Spartans, now became apparent. The genius of Epaminondas had also originated a new plan of attack, while the famous Sacred Band of 300 chosen Thebans, commanded by Pelopidas, stood ready to make use of any advantage or to execute any stroke which required special daring. The encounter was sharp and decisive. Cleombrotus, with 400 Spartans and 1000

Peloponnesians, was left dead upon the field. It was the most crushing defeat ever sustained by Sparta, and the shattered remnants of her army at once withdrew to Peloponnesus.

- 11. Epaminondas's First Invasion of Peloponnesus. The war was now transferred to Peloponnesus. At the instance of the Arcadians, Epaminondas, in the year following the Battle of Leuctra, led an army of 70,000 men through Arcadia into Laconia, appeared before the city of Sparta, and continuing his course further south, assaulted and took by storm Gythium, the Lacedaemonian navy-yard. Convinced of the banefulness of Sparta's exclusive influence in Peloponnesus, he determined to restore nationality to the Messenians, whose territory for years had been reckoned as a part of Laconia, and whose population had been scattered wherever it could find refuge. On the slope of Mt. Ithome he assisted them to build the city of Messene as their capital, and thus laid anew for them the foundation of a national existence.
- 12. The Arcadian League. Even before the appearance of Epaminondas in Peloponnesus, the Arcadians, encouraged by the Spartan overthrow at Leuctra, had been agitating the question of a national league. The resolve was formed to combine the existing Arcadian communities into one central city, with a national assembly called the Ten Thousand, οἱ μύριοι. Epaminondas, arriving during the discussion of these plans, lent them his hearty support, and probably joined actively in the foundation of the Arcadian capital, Megalopolis, in the year 370 B.C.
- Again in the following year, 369 B.C., and subsequently in 367 B.C., Epaminondas invaded Peloponnesus. In the latter of these expeditions he endeavored to establish the Theban influence on a solid basis in Achaea by liberal treatment of the oligarchical party. This far-sighted and generous policy would probably have been successful, had it not been for the partisan conduct of the authorities at Thebes. Urged on by Epaminondas's opponents, they sent to the Achaean cities harmosts, whose vigorous conduct in expelling the oligarchs soon brought about a reaction and once more left the oligarchical element in supreme control.

14. Political Complications in Peloponnesus. — Meanwhile Athens, alarmed at the growing power of Thebes, had formed an alliance with Sparta, while the Arcadians, encouraged by recent successes, were gradually withdrawing from co-operation with Thebes, and were already acting independently. In 366 B.C., the year after Epaminondas's third invasion of Peloponnesus, Athens, though still in alliance with Sparta, formed a defensive league with Arcadia. Thus we have the curious spectacle of a state in alliance with Sparta, allying itself with one of Sparta's enemies. Athens's object, however, was not to injure Sparta, but rather to support the Arcadians in their growing indifference to Thebes, with which state they were still in nominal alliance.

The situation was further complicated in the following year by the outbreak of hostilities between the Arcadians and Eleans. The strife began with border troubles, but soon involved the entire population of both states. The Eleans appealed to the Lacedaemonians for support; but the Arcadians succeeded in gaining possession of Olympia, and actually celebrated the games there at the one hundred and fourth Olympiad, 364 B.C.

15. Internal Dissensions among the Arcadians. — During their occupation of Olympia, the Arcadians had plundered the rich treasures of the temples, and their leaders were now proceeding to use these as resources for the payment of troops and the general maintenance of the war. The sacrilegiousness of such conduct called forth indignant protests from many quarters, particularly from the Mantineans, who promptly sent money to pay their quota of the military expenses. Feeling and personal interest were so divided on the issue that two parties were soon The supporters of those who had misused the sacred funds appealed to Thebes to intervene; the other element, headed by the Mantineans, as earnestly besought that city to hold aloof. The matter seemed at length in fair way of adjustment; a settlement had been agreed upon, and representatives from all Arcadia were present at Tegea to ratify the treaty; the day had been spent in feasting and merriment, and was drawing to a close, when the Theban harmost, stationed at Tegea, suddenly closed the gates of the town, and arrested all the oligarchs on whom he could lay hands. The move is said to have been aimed particularly against the Mantineans, whose anti-Theban proclivities had recently been manifest. Another report was, that the seizures were made in consequence of a rumored conspiracy against the Theban troops who were stationed at Tegea.

The persons arrested were soon released; but the excitement caused by the incident, coupled with the prevailing jealousy of Thebes, precipitated a fresh conflict. Athens, Sparta, Elis, Achaea, and part of Arcadia, on the one hand, united against Thebes, supported by the remainder of Arcadia, on the other.

- 16. Battle of Mantinea. Epaminondas now for the fourth time invaded Peloponnesus. Marching upon Sparta, he entered the city, and was prevented from capturing it only by the merest accident. By a forced march he then planned to surprise and capture Mantinea; but by the timely arrival of a detachment of Athenian cavalry, he was a second time foiled of his purpose. The next day, with admirable strategy, he planned and fought the battle of Mantinea, employing the same tactics as at Leuctra. His success would have been complete had he not himself fallen mortally wounded, leaving his troops unnerved and incapable of following up and turning to account the victory already won.
- 17. Character of Xenophon's Narrative in Books V.-VII.—Xenophon's narrative in Books v.-vii. may be more fitly characterized as a collection of memoirs than as a history. In the first place, it is exceedingly incomplete; events of great moment are frequently passed over without a word of mention. Thus, in the account of Epaminondas's first invasion of Peloponnesus in 370 B.C., no mention is made of the foundation of Megalopolis, a movement to which he lent his influence and probably his active personal co-operation. Again, during the same expedition, Epaminondas had founded the town of Messene on the slopes of Mt. Ithome and raised the Messenians once more to the dignity and importance of a nation. Both of these events were of the greatest significance; both were the direct outcome of the Spartan defeat at Leuctra; yet neither is even so much as alluded to in Xenophon's account of Epaminondas's campaign. The Theban

operations in Thessaly in 364 B.C., against Alexander of Pherae, culminating in the death of Pelopidas and the complete defeat of Alexander, are passed over in silence, while other similar omissions are frequent.

As regards reference to individual names, Xenophon proceeds This statesman is really strangely in the case of Epaminondas. the central figure of the period under review. From the time of his first public appearance, after the expulsion of the Spartans from the Cadmea, to the time of his unhappy death at Mantinea, his was the controlling hand in Greek affairs. He stimulated the national spirit of his countrymen, he trained and guided them in war, he established anew the Boeotian confederacy, and stoutly defended the rights of Thebes against the assumptions of Agesilaus. After the victory at Leuctra his activity had occupied a much wider field. In Arcadia and Messenia he had been instrumental in establishing a new and better order, and had failed of the same in Achaea simply because of the partisan hostility of a few of his enemies at home. Few Greeks before him had made so near an approach to comprehensive statesmanship, or had been so actuated by a genuine patriotism for Greece as a whole, and so willing to make sacrifices for her interests. Yet, notwithstanding all this, Xenophon never once mentions Epaminondas's name until the events of his final campaign.

Xenophon's narrative, furthermore, is pervaded through and through with evidences of strong Spartan sympathies. This tendency is not surprising in one who had not only made his home for years in Peloponnesus, but had also enjoyed the intimate personal friendship of Agesilaus. It constitutes, nevertheless, a very serious defect in his work. The fault alluded to never takes the form of actual fabrication, but exhibits itself rather in the omission of important facts, in unfair imputations, and in lack of generosity in allowing credit to Sparta's enemies. Thus, the expulsion of the Spartans from the Cadmea is attributed to divine intervention, and a similar interpretation is put upon their defeat at Leuctra.

At times, it is true, Xenophon rises superior to his prejudices, — as for instance, at the close of his work, where he makes at

least partial recognition of the genius of Epaminondas; but such instances are exceptional.

Xenophon's work, nevertheless, in spite of all its short-comings, is by far our most important source of knowledge for the history of the period which it covers. He is the only contemporary historian whose works have come down to us, and is earlier by several centuries than our sources of next importance, Diodorus and Plutarch. As compared with both these writers—particularly the former,—he is much the more trustworthy, and where discrepancies exist between their statements and his, criticism has shown that Xenophon's account is almost always entitled to the greater credit.

		•	
	•		
•			
•	·		

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

$\mathbf{E}\mathbf{\Lambda}\mathbf{\Lambda}\mathbf{H}\mathbf{N}\mathbf{I}\mathbf{K}\mathbf{A}.$

 $\mathbf{E}.$

Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον ᾿Αθηναίοις τε καὶ 1 Λακεδαιμονίοις τοιαῦτα ἢν. ὧν δὲ πάλιν ὁ Ἐτεόνικος ἐν τῆ Αἰγίνη, καὶ ἐπιμιξία χρωμένων τὸν πρόσθεν χρόνον τῶν Αἰγινητῶν πρὸς τοὺς ᾿Αθηναίους, ἐπεὶ φανερῶς κατὰ δ θάλατταν ὁ πόλεμος ἐπολεμεῖτο, συνδόξαν καὶ τοῖς ἐφόροις ἐφίησι λήζεσθαι τὸν βουλόμενον ἐκ τῆς ᾿Αττικῆς. οἱ δ΄ 2

Book V. 390 B.C. to 375 B.C. See Grote, History of Greece, chaps. lxxv-lxxvii; Curtius, History of Greece, Book V, chaps. iv, v; Book VI, chap. i.

1. 1, 2. Beginning of hostilities between Athens and Aegina. Summer of 390 B.C.

 μὲν δή: a favorite expression of Xenophon in making a résumé, where a simple $\mu \epsilon \nu$ would suffice. Cf. 35; vii. 4. 11. — πάλιν: Xenophon nowhere states that Eteonicus had previously been in Aegina, though the present passage implies that. — 6 Έτεόνικος: the art. seems to indicate that this is the Eteonicus already mentioned in i. 1. 32, as Spartan harmost of Thasos. What his present office was, is not clear. — kal: used like the more freq. καίπερ to emphasize the concessive force of the partic. χρωμένων. G. 277, n. 1, b; H. 979. — χρωμένων Αίγινητών κτέ.: an ancient feud had existed between the Athenians and Aeginetans. The latter had been driven from their island at the beginning of the Peloponnesian War, 431 B.C. (Thuc. ii. 27), but had been restored by Lysander in 405 B.C., after the disaster of Aegospotami. Since the close of the war commercial relations apparently had sprung up again between the two states. — τον πρόσθεν χρόνον: i.e. during the recent past. — δ πόλεμος έπολεμείτο: the same expression also iv. 8. 1. It answers to the act. const. with cognate acc., πόλεμον πολεμεῖν. The cognate acc. is often retained in the passive const.; it seldom becomes, as here, the subj. of the pass. verb. See Kühn. 410, 2, note 2. The war referred to is the Corinthian War. See Introd. p. 2. — συνδόξαν: acc. abs., the partic. being impersonal. G. 278, 2; H. 973 and a. — Kal: i.e. the ephors also, as well as Eteonicus himself. — ἐφίησι: urges on; 'authorized and encouraged,' Grote. So vi. 1. 13. — τὸν βουλόμενον: everybody who wished.

'Αθηναίοι πολιορκούμενοι ὑπ' αὐτῶν, πέμψαντες εἰς Αἰγιναν καὶ ὁπλίτας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Πάμφιλον ἐπετείχισαν Αἰγινήταις καὶ ἐπολιόρκουν αὐτοὺς καὶ κατὰ γῆν 10 καὶ κατὰ θάλατταν δέκα τριήρεσιν. ὁ μέντοι Τελευτίας τυχῶν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος κατὰ χρημάτων πόρον, ἀκούσας ταῦτα περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ ἐβοήθει τοῖς Αἰγινήταις καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἀπήλασε, τὸ δ' ἐπιτείχισμα διεφύλαττεν ὁ Πάμφιλος.

- 15 Ἐκ δὲ τούτου ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἱέραξ ναύαρχος ἀφι- 3 κνεῖται. κἀκεῖνος μὲν παραλαμβάνει τὸ ναυτικόν, ὁ δὲ Τελευτίας μακαριώτατα δὴ ἀπέπλευσεν οἴκαδε. ἡνίκα γὰρ ἐπὶ θάλατταν κατέβαινεν ἐπ' οἴκου ὁρμώμενος, οὐδεὶς ἐκεῖνον τῶν στρατιωτῶν ὃς οὐκ ἐδεξιώσατο, καὶ ὁ μὲν 20 ἐστεφάνωσεν, ὁ δὲ ἐταινίωσεν, οἱ δ' ὑστερήσαντες ὅμως καὶ ἀναγομένου ἔρριπτον εἰς τὴν θάλατταν στεφάνους καὶ ηὔχοντο αὐτῷ πολλὰ καὶ ἀγαθά. γιγνώσκω μὲν οὖν, ὅτι ⁴ ἐν τούτοις οὖτε δαπάνημα οὖτε κίνδυνον οὖτε μηχάνημα ἀξιόλογον οὐδὲν διηγοῦμαι · ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία τόδε ἄξιόν 25 μοι δοκεῖ εἶναι ἀνδρὶ ἐννοεῖν, τί ποτε ποιῶν ὁ Τελευτίας οὖτω διέθηκε τοὺς ἀρχομένους. τοῦτο γὰρ ἤδη πολλῶν
 - 2. πολιορκούμενοι: being blockaded.

 Τελευτίας: coming from Rhodes, iv. 8. 25. ἐπὶ τῶν νήσων ποι: to some of the islands, viz. the Cyclades. Equiv. to ἐπὶ τῶν νήσων τινός. κατὰ χρημάτων πόρον: to collect money. τὸ ναυτικόν: i.e. the blockading fleet.
 - 3, 4. Arrival of Hierax at Aegina. Departure of Teleutias. Spring of 389 B.C.
 - 3. 'Iépaξ: nothing is known of him beyond what is here stated. μακαριώτατα: "with a great ovation."— δή: emphasizes the superlative. H. 1037, 4.—οὐδεὶς ὁς οὐκ: every one without exception. The customary form
- of the expression is οὐδεὶς ὅστις οὐκ. ἢν or ἐστὶ, which is usually omitted, is sometimes expressed, e.g. vii. 5. 26 οὐδεὶς ἢν ὅστις οὐκ ῷετο.—ἐκεῖνον: emphasizes οὐδεἰς and its gen. τῶν στρατιωτῶν, by being placed between them.— ὅμως: note its position in the concessive clause, as in vi. 4. 14. H. 979 b.— καὶ ἀναγομένου: καὶ as in καὶ χρωμένων in 1. With ἀναγομένου supply αὐτοῦ. G. 278, 1, N.; H. 972 a.
- 4. ἐν τούτοις: in mentioning these incidents. ἄξιον ἐννοεῖν: worthy of consideration, as opposed to ἀξιόλογον, worthy of mention. ἤδη: here em-

καὶ χρημάτων καὶ κινδύνων άξιολογώτερον ἀνδρὸς ἔργον ἐστίν.

Ό δ' αὖ 'Ιέραξ τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν πάλιν ἔπλει 5
30 εἰς 'Ρόδον, ἐν Αἰγίνη δὲ τριήρεις δώδεκα κατέλιπε καὶ Γοργώπαν τὸν αὐτοῦ ἐπιστολέα ἀρμοστήν. καὶ ἐκ τούτου ἐπολιορκοῦντο μᾶλλον οἱ ἐν τῷ ἐπιτειχίσματι τῶν 'Αθηναίων ἢ οἱ ἐν τῷ πόλει· ὅστε ὑπὸ ψηφίσματος 'Αθηναίοι πληρώσαντες ναῦς πολλὰς ἀπεκομίσαντο ἐξ Αἰγίνης
35 πέμπτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου. τούτων δὲ γενομένων οἱ 'Αθηναίοι πάλιν αὖ πράγματα εἶχον ὑπό τε τῶν ληστῶν καὶ τοῦ Γοργώπα· καὶ ἀντιπληροῦσι ναῦς τρισκαίδεκα, καὶ αἰροῦνται Εὖνομον ναύαρχον ἐπ' αὐτάς. ὄντος δὲ τοῦ 'Ιέρακος ἐν τῆ 'Ρόδῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι 6
40 'Ανταλκίδαν ναύαρχον ἐκπέμπουσι, νομίζοντες καὶ Τιριβάζῳ τοῦτο ποιοῦντες μάλιστ' ἃν χαρίζεσθαι. ὁ δὲ 'Ανταλκίδας ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς Αἴγιναν, συμπαραλαβὼν τὰς τοῦ Γοργώπα ναῦς ἔπλευσεν εἰς *Εφεσον, καὶ τὸν

phatic like δή, but stronger. — ἀνδρὸς ἔργον: 'a true man's achievement,' Grote.

5-9. The Athenians withdraw from Aegina. Antalcidas succeeds Hierax. The Spartans are blockaded in Abydus. Naval fight on the Attic coast. Spring and summer of 388 B.C.

5. αὖ: with Ἱέραξ, marking the transition to him from Teleutias.—
πάλιν: the fleet had come to Aegina from Rhodes and now sailed back.—
οἱ ἐν τῷ πόλει: i.e. the Aeginetans.—
ὑπὸ ψηφίσματος: in consequence of (i.e. in accordance with) a decree.
Η. 808 c.—τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου: ἐκ instead of ἐν, owing to the idea of motion involved in ἀπεκομίσαντο.—
πάλιν αὖ: pleonastic.—ὑπὸ ληστῶν:

the const. with ὑπό is justified by the pass. signification involved in πράγματα εἰχον, were annoyed. H. 820.— Γοργώπα: Dor. genitive. G. 39, 3; H. 149.— ναύαρχον: an unusual officer with the Athenians, whose fleets were usually commanded by στρατηγοί. ναύαρχος, however, is used of an Athenian commander, as here, in i. 6. 29.— ἐπ' αὐτάς: to the command of them.

6. 'Ανταλκίδαν: for his previous attempts to arrange a peace with Persia, through Tiribazus, satrap of Ionia, see iv. 8. 12 ff. — μάλιστ' αν χαρίζεσθαι: Antalcidas had already won the favor of Tiribazus. — συμπαραλαβών κτέ.: prob. for the purpose of making a greater display of power

μέν Γοργώπαν πάλιν ἀποπέμπει είς Αίγιναν σύν ταίς 45 δώδεκα ναυσίν, ἐπὶ δὲ ταῖς ἄλλαις Νικόλοχον ἐπέστησε τον έπιστολέα. καὶ ὁ μὲν Νικόλοχος βοηθων 'Αβυδηνοῖς έπλει έκεισε παρατρεπόμενος δε είς Τένεδον έδήου την χώραν, καὶ χρήματα λαβων ἀπέπλευσεν εἰς *Αβυδον. οἱ 7 δὲ τῶν ᾿Αθηναίων στρατηγοὶ ἀθροισθέντες ἀπὸ Σαμοθρά-50 κης τε καὶ Θάσου καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνα χωρίων ἐβοήθουν τοις Τενεδίοις. ώς δ' ήσθοντο είς Αβυδον καταπεπλευκότα τὸν Νικόλοχον, ὁρμώμενοι ἐκ Χερρονήσου ἐπολιόρκουν αὐτὸν ἔχοντα ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι δύο καὶ τριάκοντα ταις μεθ' έαυτων. ὁ μέντοι Γοργώπας ἀποπλέων έξ 'Εφέ-55 σου περιτυγχάνει Εὐνόμω καὶ τότε μεν κατέφυγεν είς Αίγιναν μικρον προ ήλίου δυσμών εκβιβάσας δ' εὐθύς έδείπνιζε τοὺς στρατιώτας. ὁ δ' Εὖνομος ὀλίγον χρόνον 8 ύπομείνας απέπλει. νυκτός δ' ἐπιγενομένης, φως ἔχων, ωσπερ νομίζεται, άφηγειτο, όπως μη πλανώνται αι έπόμε-60 ναι. ὁ δὲ Γοργώπας ἐμβιβάσας εὐθὺς ἐπηκολούθει κατὰ τον λαμπτηρα, ύπολειπόμενος, όπως μη φανερος είη μηδ' αἴσθησιν παρέχοι, λίθων τε ψόφω των κελευστων ἀντὶ

upon his arrival in Ionia. — ταῖς δώδεκα: i.e. the twelve which he had
previously had at Aegina; cf. 5. —
ἐπὶ ταῖς ἄλλαις ἐπέστησε: ἐπὶ with
the dat. here, since the notion of being
in command is predominant in the
writer's mind, rather than of putting
in command. In the latter case the
acc. is used; cf. 5 ἐπ' αὐτάς. After
leaving Ephesus, Antalcidas went up
to Susa to the court of the king, as is
implied in 25. — ᾿Αβυδηνοῖς: the Spartan harmost at Abydus, Anaxibius,
had just been killed by the troops of
Iphicrates. Cf. iv. 8. 34–39.

7. oi & στρατηγοί: among them Iphicrates and Diotimus. See iv. 8.

39; v. 1. 25.—κατ' ἐκείνα: in that region, as vi. 2. 38. Cf. v. 4. 64 τὰs περὶ ἐκείνα πόλεις.—δύο: here not declined; so frequently; cf. An. i. 2. 23 δύο πλέθρων.—πρὸ ἡλίου δυσμῶν: note the omission of the art., as freq. with such natural designations of time, especially when accompanied by a prep. See Kr. Spr. 50, 2, 12, and H. 661.

8. τον λαμπτήρα: the torch-light.— δπως μη ... παρέχοι: "in order not to be seen or heard." Cf. An. iv. 6. 13 ἀπελθεῖν τοσοῦτον ως μη αίσθησιν παρέχειν.— λίθων ... χρωμένων: the κελευσταί generally gave the stroke to the rowers by chanting some rude

φωνής χρωμένων καὶ παραγωγή τῶν κωπῶν. ἐπεὶ δὲ θ ήσαν αἱ τοῦ Εὐνόμου πρὸς τή γή περὶ Ζωστήρα τής 65 ᾿Αττικής, ἐκέλευε τή σάλπιγγι ἐπιπλεῖν. τῷ δ᾽ Εὐνόμῷ ἐξ΄ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἄρτι ἐξέβαινον, οἱ δὲ καὶ ἔτι ὡρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἔτι κατέπλεον. ναυμαχίας δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει ὁ Γοργώπας, καὶ ἀναδησάμενος ῷχετο ἄγων εἰς Αἰγιναν αἱ δ᾽ το ἄλλαι νῆες αἱ τῶν ᾿Αθηναίων εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέφυγον.

Μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας ἐξέπλει εἰς Κύπρον βοηθῶν 10 Εὐαγόρα, πελταστάς τ' ἔχων ὀκτακοσίους καὶ δέκα τριήρεις. προσλαβῶν δὲ καὶ 'Αθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς καὶ ὁπλίτας αὐτὸς μὲν τῆς νυκτὸς ἀποβὰς εἰς τὴν Αἴγιναν 75 πορρωτέρω τοῦ 'Ηρακλείου ἐν κοίλω χωρίω ἐνήδρευσεν, ἔχων τοὺς πελταστάς. ἄμα δὲ τῆ ἡμέρα, ὥσπερ συνέκειτο, ἡκον οἱ τῶν 'Αθηναίων ὁπλῖται, Δημαινέτου αὐτῶν ἡγουμένου, καὶ ἀνέβαινον τοῦ 'Ηρακλείου ἐπέκεινα ὡς ἑκκαίδεκα σταδίους, ἔνθα ἡ Τριπυργία καλεῖται. ἀκούσας 11 80 δὲ ταῦτα ὁ Γοργώπας ἐβοήθει μετά τε τῶν Αἰγινητῶν καὶ

melody. In this instance, resort is had to the quieter method of striking stones one upon another. — παραγωγη: only here in this sense, which moreover is not clear. The word probably refers to some peculiar method of handling the oars by which the noise was reduced to a minimum.

9. Ζωστήρα: promontory on the west coast of Attica, midway between Sunium and the Piraeus. — τῷ δ' Εὐ-νόμφ: dat. of interest. G. 184, 3, n. 4; cf. H. 767. — ἐξ ἐνίων μέν: instead of οἱ μὲν ἐξ ἐνίων. — οἱ δέ: correl. with the οἱ μέν implied as subj. of ἐξέβαινον. — πρὸς τὴν σελήνην: by moonlight. Cf. Cyr. vii. 5. 27 πίνουσι πρὸς φῶς πολύ.

10-13. Defeat and death of Gorgopas at Aegina. Summer of 388 B.C.

10. Χαβρίας: he had previously been in Corinth. Diod. xiv. 92. It does not appear whence he set out. That it was not from Athens, is shown by $\pi \rho o \sigma \lambda \alpha \beta \dot{\omega} \nu$ ' $A \theta \dot{\eta} \nu \eta \theta \epsilon \nu$. — **Εὐαγόρα**: king of Salamis in Cyprus, and at war with the king of Persia. The Athenians had once previously sent assistance to him. Cf. iv. 8. 24. — airòs μέν: μέν is equiv. to μήν, as freq. when combined with a dem. or pers. pronoun. — άποβάς είς την Αίγιναν: "having come to Aegina and disembarked there." — πορρωτέρω κτέ.: beyond the Heracleum. — ἔνθα . . . καλεῖται: for ξυθα ξστι τοῦτο ὁ ἡ Τριπυργία καλεῖται. Cf. Oec. 4. 6 ξνθα δή ὁ σύλλογος καλείται.

σύν τοις των νεων έπιβάταις και Σπαρτιατών οι έτυχον αὐτόθι παρόντες ὀκτώ. καὶ ἀπὸ τῶν πληρωμάτων δὲ τῶν έκ των νεων εκήρυξε βοηθείν οσοι ελεύθεροι είεν. ωστ' έβοήθουν καὶ τούτων πολλοί, ο τι έδύνατο έκαστος δπλον έπεὶ δὲ παρήλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανί- 12 στανται οἱ περὶ τὸν Χαβρίαν, καὶ εὐθὺς ἡκόντιζον καὶ έβαλλον. ἐπήεσαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν ἀποβεβηκότες όπλιται. και οι μεν πρώτοι, άτε οὐδενος άθρόου όντος, ταχὺ ἀπέθανον, ὧν ἦν Γοργώπας τε καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. 90 ἐπεὶ δὲ οὖτοι ἔπεσον, ἐτράπησαν δὴ καὶ οἱ ἄλλοι. ἀπέθανον Αἰγινητῶν μὲν ὡς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ξένοι δε καὶ μέτοικοι καὶ ναῦται καταδεδραμηκότες οὐκ ελάττους διακοσίων. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν Αθηναῖοι, ὧσπερ ἐν 13 εἰρήνη, ἔπλεον τὴν θάλατταν οὐδε γὰρ τῷ Ἐτεονίκῳ 95 ήθελον οι ναθται καίπερ αναγκάζοντι εμβάλλειν, επεί μισθον ούκ έδίδου.

 ἐπιβάταις : marines. — καὶ Σπαρτιατών κτέ.: i.e. σύν τούτοις Σπαρτιατών of έτυχον. The gen. depends upon the omitted antec. of o?. Cf. An. i. 10. 3 εκφεύγει πρός των Έλλήνων, οἱ ἔτυχον κτέ. — ἀπό: used to designate the whole from which a part is taken, rather than that to which it belongs. Cf. 4. 15. — τῶν ἐκ Tŵv veŵv: the crews from out the ships. The addition of these words to $\pi \lambda \eta$ ρωμάτων is unnecessary, but it increases the vividness of the narrative. - ἐλεύθεροι: acc. to the speech of Cephisodotus vii. 1. 12, the sailors of the Spartans were in 369 B.c. either helots or mercenaries, and even the ἐπιβάται were not always Lacedaemonians. — δ τι έδύνατο: sc. $\lambda \alpha \beta \epsilon \hat{\imath} \nu$.

12. ate... ovros: i.e. since they were not drawn up in a compact body.

— oi Λακεδαιμόνιοι: i.e. the eight Spartans mentioned in 11. — ναῦται: i.e. the πληρώματα mentioned in 11. — καταδεδραμηκότες: who had hurriedly rushed ashore; const. only with ναῦται.

13-17. Arrival of Teleutias at Aegina. His address to the sailors.

13. Έτεονίκφ: possibly he had become harmost at Aegins on the death of Gorgopas. — ἀναγκάζοντι: though he tried to compel them. The pres. partic. as imperfect, with the conative force often belonging to the latter tense. G. 204, n. 1; H. 856 a. — ἐμ-βάλλειν: "row." The full expression was apparently ταῖς κώπαις ἐμβάλλειν, where ἐμβάλλειν is perhaps best taken intransitively, lean on, bend to. Cf. in cumber e remis; Homer ι 489 ἐμβαλέειν κώπης, with Ameis's note. Others supply χεῖρας with ἐμβάλλειν,

'Εκ δὲ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι Τελευτίαν αὖ ἐκπέμπουσιν έπὶ ταύτας τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς δὲ εἶδον αὐτὸν ήκοντα οι ναθται, υπερήσθησαν. όδ' αθτους συγκαλέσας 100 εἶπε τοιάδε · " Ω ἄνδρες στρατιῶται, ἐγὼ χρήματα μὲν 14 ούκ έχων ήκω · έαν μέντοι θεός έθέλη και ύμεις συμπροθυμησθε, πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλεῖστα πορίζειν. εὖ δ' ἴστε, ε'γὼ ὅταν ὑμῶν ἄρχω, εὖχομαί τε οὐδεν ήττον ζην ύμας ή και έμαυτόν, τά τ' έπιτήδεια θαυμάσαιτε 105 μεν αν ισως, ει φαίην βούλεσθαι ύμας μαλλον ή έμε έχειν έγω δε νη τους θεους και δεξαίμην αν αυτός μαλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος ἡ ὑμᾶς μίαν γενέσθαι \cdot ἡ γε μὴν θύρα ἡ έμη ανέφκτο μεν δήπου και πρόσθεν είσιέναι τῷ δεομένω τι έμου, ανεφξεται δε και νυν. ωστε όταν ύμεις πλήρη 15 110 έχητε τὰ ἐπιτήδεια, τότε καὶ ἐμὲ ὄψεσθε ἀφθονώτερον διαιτώμενον τον δε ανεχόμενόν με δρατε και ψύχη και θάλπη καὶ ἀγρυπνίαν, οἶεσθε καὶ ὑμεῖς ταῦτα πάντα καρτερείν. οὐδὲν γὰρ ἐγὼ τούτων κελεύω ὑμᾶς ποιείν, ἴνα ἀνιᾶσ θ ε, ἀλλ' ἴνα ἐκ τούτων ἀγα θ όν τι λαμ β άνητε. καὶ 16

in this sense.— ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς: serving to restrict the application of the word ναύαρχον. Teleutias was not properly nauarch, i.e. commander of the entire navy, but simply commander of the ships at Aegina. The real nauarch was Antalcidas, represented in his absence by Nicolochus. See 6.

14. ἢ καί: instead of simple ἢ after a comp. accompanied by a negative. Cf. vi. 5. 39 οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἢ καὶ ὑμῶν αὐτοῖς.— ἐμαυτόν: the pers. pron., not the reflexive, is regularly used as subj. of the infinitive. Cf. ἐμέ below. H. 684 b.—
τά τ' ἐπιτήδεια: used by prolepsis (H. 878) as obj. of θαυμάσαιτε, though in sense it is to be taken

with έχειν.— αὐτός: nom., yet co-ord. with the acc. ὑμᾶς. Cf. the accs. ἐμαυτόν, ἐμέ above. On the combination of nom. and acc., as here, see G. 138, N. 8 b; H. 940 b.— ὑμᾶς: sc. ἀσίτους.— ἀνέψκτο: the plpf., denoting a continued state as the result of a completed act. G. 200, N. 6; H. 849 and c.— εἰσιέναι: for entrance. Inf. of purpose. G. 265; H. 951.— ἀνεψξεται: will be open. Fut. perf. with force of future. G. 200, N. 9; H. 850 a. The form occurs only here.

15. οίεσθε . . . καρτερείν: do you also consider it your duty patiently to endure all this. οίομαι, like ἡγέομαι and νομίζω, also means to think fitting or necessary. Cf. iv. 7. 4 φοντο ἀπιέναι thought they would have to withdraw.

115 ή πόλις δέ τοι," ἔφη, "ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἡ ἡμετέρα, ἡ δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι, εὖ ἴστε ὅτι τἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ ἐκτήσατο οὐ ῥᾳθυμοῦσα, ἀλλ' ἐθέλουσα καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ὁπότε δέοι. καὶ ὑμεῖς οὖν ἢτε μὲν καὶ πρότερον, ὡς ἐγὼ οἶδα, ἄνδρες ἀγαθοί · νῦν δὲ πειρᾶσθαι χρὴ 120 ἔτι ἀμείνους γίγνεσθαι, ἴν' ἡδέως μὲν συμπονῶμεν, ἡδέως δὲ συνευδαιμονῶμεν. τί γὰρ ἥδιον ἡ μηδένα ἀνθρώπων 17 κολακεύειν μήτε Ἑλληνα μήτε βάρβαρον ἔνεκα μισθοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἱκανοὺς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὅθενπερ κάλλιστον; ἡ γάρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν 125 πολεμίων ἀφθονία εὖ ἴστε ὅτι ἄμα τροφήν τε καὶ εὖκλειαν

Ό μὲν ταῦτ' εἶπεν, οἱ δὲ πάντες ἀνεβόησαν παραγγέλ- 18 λειν ὅ τι ἀν δέη, ὡς σφῶν ὑπηρετησόντων. ὁ δὲ τεθυμένος ἐτύγχανεν εἶπε δέ· "Αγετε, ὦ ἄνδρες, δειπνήσατε 130 μέν, ἄπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε προπαράσχεσθε δέ μοι μιὰς ἡμέρας σῖτον. ἔπειτα δὲ ἤκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα, ὅπως πλεύσωμεν ἔνθα θεὸς ἐθέλει, ἐν καιρῷ ἀφιξόμενοι." ἐπειδὴ δὲ ἦλθον, ἐμβιβασάμενος αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς ἔπλει 19

16. τάγαθὰ καὶ τὰ καλά: apparently a peculiarly Spartan formula, like the Attic καλὸς κάγαθὸς. — γίγνεσθαι: to show yourselves; cf. i. 2. 10 κρατίστοις γενομένοις.

έν πασιν ανθρώποις παρέχεται."

17. μήτε βάρβαρον: with reference to the attempts of Antalcidas to secure the favor and financial support of Persia,—a policy which Teleutias, as an adherent of the party of his brother Agesilaus, naturally opposed.— ἐαυτοῖς . . . εἶναι: to be sufficient unto oneself, i.e. to be able one's self.—καὶ ταῦτα: and that too. On this elliptical expression, see H. 612 a.—
ἡ . . . ἀφθονία: i.e. the booty won from the enemy in war.

18-24. Teleutias makes a descent upon the Piraeus. Spring of 387 B.C.

18. ἀνεβόησαν: carries with it also the idea of urging or bidding.— ἄπερ και ώς ἐμέλλετε: as you were going to do anyway. This meaning of και ώς, even as it was, is unusual, but is found elsewhere, as Cyr. vi. 1. 17; Thuc. viii. 51. 2. For the accent of ώς, see G. 29, N. 1; H. 120.— προπαράσχεσθε: hold in readiness for yourselves.— μοί: ethical dative. G. 184, 3, N. 6; H. 770.— ἔνθα θεὸς ἐθέλει: implying that the omens of the sacrifices already alluded to were auspicious. The art. is commonly used with θεός only when some particular god is meant. H. 660 b.

της νυκτός είς τον λιμένα των Αθηναίων, τοτε μεν άνα-135 παύων καὶ παραγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τοτὲ δὲ κώπαις προσκομιζόμενος. εί δέ τις ύπολαμβάνει ώς άφρόνως έπλει δώδεκα τριήρεις έχων έπὶ πολλας ναθς κεκτημένους, έννοησάτω τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ. ἐκεῖνος γὰρ ἐνόμισεν 20 αμελέστερον μεν έχειν τους Αθηναίους περί το έν τώ 140 λιμένι ναυτικόν Γοργώπα απολωλότος εί δε καί είεν τριήρεις δρμουσαι, ασφαλέστερον ήγήσατο έπ' είκοσι ναῦς ᾿Αθήνησιν οὖσας πλεῦσαι ἡ ἄλλοθι δέκα. τῶν μὲν γαρ έξω ήδει ότι κατα ναθν έμελλον οι ναθται σκηνήσειν, των δε 'Αθήνησω εγίγνωσκεν ότι οι μεν τριήραρχοι οικοι 145 καθευδήσοιεν, οί δε ναθται άλλος άλλη σκηνήσοιεν. Επλει 21 μέν δη ταθτα διανοηθείς · ἐπειδη δὲ ἀπείχε πέντε ἡ έξ στάδια τοῦ λιμένος, ήσυχίαν εἶχε καὶ ἀνέπαυεν. ὡς δὲ ήμέρα ὑπέφαινεν, ἡγεῖτο · οἱ δὲ ἐπηκολούθουν. καὶ καταδύειν μεν ούκ εία στρογγύλον πλοίον ούδε λυμαίνεσθαι 150 ταις ξαυτών ναυσίν εί δέ που τριήρη ίδοιεν δρμουσαν, ταύτην πειρασθαι ἄπλουν ποιείν, τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοία καὶ γέμοντα ἀναδουμένους ἄγειν ἔξω, ἐκ δὲ τῶν μειζόνων

19. της νυκτός: here, as in i. 6. 28, with the art. which is often omitted. See on 7. — ἀναπαύων: sc. τοὺς ναύτας, as 21. — κώπαις προσκομιζόμενος: putting them to the oars. — ἔπλει: impf. ind. of dir. disc. retained in indir. discourse. G. 242, 1, n.; H. 935 b. — κεκτημένους: sc. τοὺς ᾿Αθηναίους. — τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ: i.e. the way in which Teleutias reasoned about the matter.

20. elev... όρμοῦσαι: periphrastic instead of δρμοῖεν. Such participial periphrases never became frequent in Attic prose. They serve to lend special emphasis to the predicate. Kühn. 353, note 3.— ἡ ἄλλοθι δέκα: short for ἡ ἐπὶ δέκα ἄλλοθι οῦσας. Cf.

3. 8 ωσπερ 'Αγησιλάου. — τῶν ἔξω: i.e. the ships in foreign harbors. — κατὰ ναῦν: i.e. each on board his own vessel. — ἔμελλον σκηνήσειν: periphrastic future, representing the action as immediately expected or intended. G. 118, 6; H. 846 and a. The impf. here represents the pres. ind. of dir. disc.; for this unusual const., see G. 243, N. 2; H. 936.

21. μèν δή: as in 1.—οὐκ εἴα: forbade.—ταῖς ἐαυτῶν ναυσίν: dat. of instrument, to be taken with καταδύειν as well as λυμαίνεσθαι.—πειρᾶσθαι: depends upon some word of ordering to be supplied from οὐκ εἴα.— ἐκ δὲ τῶν μειζόνων: dependent upon

έμβαίνοντας όπου δύναιντο τούς ανθρώπους λαμβάνειν. ήσαν δέ τινες οι και έκπηδήσαντες είς το Δείγμα έμπό-155 ρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους συναρπάσαντες εἰς τὰς ναῦς εἰσήνεγκαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπεποιήκει. τῶν δὲ 'Αθη- 22 ναίων οι μεν αισθόμενοι ενδοθεν έθεον έξω σκεψόμενοι τίς ή κραυγή, οί δὲ ἔξωθεν οἴκαδε ἐπὶ τὰ ὅπλα, οί δὲ καὶ είς άστυ άγγελοῦντες. πάντες δ' Αθηναίοι τότε έβοήθησαν 160 καὶ ὁπλῖται καὶ ἱππεῖς, ὡς τοῦ Πειραιῶς ἑαλωκότος. ὁ δὲ 23 τὰ μὲν πλοῖα ἀπέστειλεν εἰς Αἴγιναν, καὶ τῶν τριήρων τρεις ή τέτταρας συναπαγαγείν έκέλευσε, ταις δε άλλαις παραπλέων παρά την 'Αττικήν, ἄτε ἐκ τοῦ λιμένος πλέων, πολλά καὶ άλιευτικά έλαβε καὶ πορθμεῖα ἀνθρώπων μεστά, 165 καταπλέοντα ἀπὸ νήσων. ἐπὶ δὲ Σούνιον ἐλθὼν καὶ ὁλκάδας γεμούσας τὰς μέν τινας σίτου, τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς, έλαβε. ταθτα δε ποιήσας απέπλευσεν είς Αίγιναν. καί 24 ἀποδόμενος τὰ λάφυρα μηνὸς μισθὸν προέδωκε τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ περιπλέων ἐλάμβανεν ὅ τι 170 έδύνατο. καὶ ταθτα ποιῶν πλήρεις τε τὰς ναθς ἔτρεφε

λαμβάνειν. With ἐμβαίνοντας supply εἰς αὐτά. — Δεῖγμα: a bazaar, where goods were displayed for sale.

22. ἐπεποιήκει: unusual use of the plpf. for aorist. Cf. κατειλήφει in 27.

— τῶν 'Αθηναίων: i.e. the inhabitants of the Piraeus, which was regarded as a part of Athens.—ἄστυ: i.e. Athens; the art. is often omitted with familiar designations of place and time. H. 661. Cf. urbs, used by the Romans for Rome.— 'Αθηναίοι: i.e. the Athenians from Athens.— ὡς ἐαλωκότος: under the impression that the Piraeus had been taken. ὡς refers the thought to the subj. of ἐβοήθησαν. G. 277, 6, N. 2; H. 978.— Πειραιῶς: for the form, see G. 53, 3, N. 3; H. 208 d.

٠ ٠<u>٠</u>٠

23. τὰ πλοῖα: i.e. those which had been captured. — ἀπὸ νήσων: the art. is sometimes omitted with the pl. of νῆσος accompanied by a prep., when the reference is to the islands of the Aegean Sea. For the principle involved, see on 22 ἄστυ. Kr. Spr. 50, 2, 15. Cf. vi. 2. 12. — τὰς μέν τινας: τὶς is not infrequently added to ὁ μέν or ὁ δέ when no particular person is meant. H. 654 a.

24. προέδωκε: advanced. Cf. i. 5. 7; the word is not elsewhere used in this sense except in late writers. — τὸ λοιπόν: the rest of the time that he remained at Aegina. — ἔτρεφε: more properly applicable to the men than to the ships.

καὶ τοὺς στρατιώτας εἶχεν ἡδέως καὶ ταχέως ὑπηρετοῦντας.

Ό δὲ ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μετὰ Τιριβάζου διαπε- 25 πραγμένος συμμαχεῖν βασιλέα, εἰ μὴ ἐθέλοιεν ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι χρῆσθαι τῆ εἰρήνη ἢ αὐτὸς ἔλεγεν. ὡς 175 δ' ἤκουσε Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσὶ πολιορκεῖσθαι ἐν ἀΑβύδω ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ Διοτίμου, πεζῆ ῷχετο εἰς Ἄβυδον. ἐκεῖθεν δὲ λαβων τὸ ναυτικὸν νυκτὸς ἀνήγετο, διασπείρας λόγον ὡς μεταπεμπομένων τῶν Καλχηδονίων ὁρμισάμενος δὲ ἐν Περκώτη ἡσυχίαν εἶχεν. αἰσθόμενοι 28 180 δὲ οἱ περὶ Δημαίνετον καὶ Διονύσιον καὶ Λεόντιχον καὶ Φανίαν ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ Προκοννήσου · ὁ δ', ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρέπλευσαν, ὑποστρέψας εἰς Ἄβυδον ἀφίκετο, ἡκηκόει γὰρ ὅτι προσπλέοι Πολύξενος ἄγων τὰς ἀπὸ Συρακουσῶν καὶ Ἰταλίας ναῦς εἴκοσω, ὅπως ἀναλάβοι 185 καὶ ταύτας. ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς

25-30. Return of Antalcidas. Overthrow of the Athenian naval power in the Hellespont. Proposals to treat for peace. Summer of 387 B.C.

25. κατέβη: sc. from Susa. See on 6. — διαπεπραγμένος συμμαχείν: the const. of the simple inf. after diaπράττεσθαι is less usual than that of $\omega \sigma \tau \epsilon$ and the infinitive. — η : sc. $\chi \rho \hat{\eta}$ - $\sigma\theta$ ai. Exercis used in the sense of ordered. Cf. i. 5. 9 λέγοντος σκοπεῖν. — Νικόλοχον: see 7. — Διοτίμου: mentioned by Polyaenus v. 22 as a skilful and enterprising leader. — ώς μεταπεμπομένων: gen. abs. explaining λόγον. The Athenians had held Chalcedon for several years (iv. 8. 28), and the present rumor was intended to excite apprehensions for the safety of their interests in that quarter. — Περκώτη: on the Hellespont, a short distance from Abydus; its harbor afforded a convenient cover for the fleet.

26. Δημαίνετος: last mentioned in connexion with Chabrias's attack on Aegina (10), whence he must have gone to the assistance of Iphicrates in the Hellespont. — την έπλ Προκοννήσου: sc. δδόν. The acc. is cognate. G. 159, N. 5; H. 715 b. — ràs and Συρακουσών ναθς: Syracusan ships are often found assisting the Spartans. See i. 1. 18. The ships here mentioned were sent by the tyrant Dionysius, whom Conon had endeavored to win over to the side of Athens.—'Irahlas: ships from Thurii are mentioned also in i. 5. 19. -άναλάβοι: sc. Antalcidas. — ὁ Κολλυτεύς: added in order to distinguish him from his greater contemporary Θρασύβουλος ὁ Στειριεύς, the liberator of Athens from the Thirty Tyrants.

έχων ναθς δκτω έπλει άπο Θράκης, βουλόμενος ταις άλλαις 'Αττικαίς ναυσί συμμείξαι. ὁ δὲ 'Ανταλκίδας, ἐπεὶ 27 αὐτῷ οἱ σκοποὶ ἐσήμηναν ὅτι προσπλέοιεν τριήρεις ὀκτώ, έμβιβάσας τους ναύτας είς δώδεκα ναυς τας άριστα πλε-190 ούσας, καὶ προσπληρώσασθαι κελεύσας, εἴ τις ἐνεδεῖτο, έκ των καταλειπομένων, ένήδρευεν ώς έδύνατο άφανέστατα. έπει δε παρέπλεον, εδίωκεν οι δε ιδόντες εφευγον. μέν οὖν βραδύτατα πλεούσας ταῖς ἄριστα πλεούσαις ταχὺ κατειλήφει · παραγγείλας δε τοίς πρωτόπλοις των μεθ' 195 έαυτοῦ μὴ ἐμβαλεῖν ταῖς ὑστάταις, ἐδίωκε τὰς προεχούσας. ἐπεὶ δὲ ταύτας ἔλαβεν, ιδόντες οι ὕστεροι άλισκομένους σφων αὐτων τοὺς πρόπλους ὑπ' ἀθυμίας διὰ των βραδυτέρων ήλίσκοντο δοθ' ήλωσαν απασαι. ἐπεὶ δὲ 28 ήλθον αὐτῷ αἴ τε ἐκ Συρακουσῶν νῆες εἴκοσιν, ήλθον δὲ 200 καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας, ὄσης ἐγκρατὴς ἦν Τιρίβαζος, συνεπληρώθησαν δε καὶ εκ της Αριοβαρζάνους - καὶ γὰρ ήν ξένος ἐκ παλαιοῦ τῷ ᾿Αριοβαρζάνει, ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤδη ανακεκλημένος ώχετο ανω, ότε δή και έγημε την βασιλέως θυγατέρα · — ὁ δὲ ἀνταλκίδας γενομέναις ταῖς πάσαις

— συμμείξαι: the correct orthography, — not συμμίξαι. See Preface.

27. προσπληρώσασθαι: viz. the commanders of the separate vessels.

— ἐνεδεῖτο: sc. πληρωμάτων. — τῶν καταλειπομένων: those left behind in Abydus. — κατειλήφει: see on ἐπεποιήκει 22. — σφῶν αὐτῶν: partitive, and hence in pred. position. G. 142, n.; H. 730 d. — διὰ τῶν βραδυτέρων: by means of the slower ones.

28. ἡλθον αι τε, ἡλθον δὲ και: the use of the particles in this sent. is peculiar, since τέ and δὲ και are not generally used as correlatives; moreover, in cases of anaphora (emphatic repetition of the same word,

as here $\hbar \lambda \theta o \nu$) the first member usually takes no particle whatever, when the second is introduced by be kal. It seems here as if the two members of the anaphora were connected by $\delta \epsilon$, and in addition the subjects joined to each other by $\tau \dot{\epsilon}$, $\kappa a \dot{\iota}$. — 'Apio β ap-Lávous: mentioned in i. 4. 7 as the subordinate of Pharnabazus. — $\eta \nu$: sc. Antalcidas. — Φαρνάβαζος: who was hostile to the Spartans, iv. 8. 7, 33. — avw: up to Susa. Here in his new relationship he was effectually hindered from opposing the will of Artaxerxes and from interfering with the plans of Tiribazus and Antalcidas. - 6 8è 'Aνταλκίδας: instead of 205 ναυσὶ πλείοσω ἡ ὀγδοήκοντα ἐκράτει τῆς θαλάττης ·
ἄστε καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ναῦς ᾿Αθήναζε μὲν ἐκώλυε
καταπλεῖν, εἰς δὲ τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους κατῆγεν. οἱ ²⁹
μὲν οὖν ᾿Αθηναῖοι, ὁρῶντες μὲν πολλὰς τὰς πολεμίας ναῦς,
φοβούμενοι δὲ μὴ ὡς πρότερον καταπολεμηθείησαν, συμ-

210 μάχου Λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένου, πολιορκούμενοι δε εκ της Αιγίνης ύπο των ληστων, δια ταυτα μεν
ισχυρως επεθύμουν της ειρήνης. οι δ' αθ Λακεδαιμόνιοι
φρουρουντες μόρα μεν εν Λεχαίω, μόρα δ' εν 'Ορχομενώ,
φυλάττοντες δε τας πόλεις, αις μεν επίστευον, μη από-

215 λοιντο, αίς δε ἠπίστουν, μὴ ἀποσταῖεν, πράγματα δ' ἔχοντες καὶ παρέχοντες περὶ τὴν Κόρινθον, χαλεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ. οἴ γε μὴν ᾿Αργεῖοι, εἰδότες φρουράν τε πεφασμένην ἐφ᾽ ἑαυτοὺς καὶ γιγνώσκοντες, ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ οὐδὲν ἔτι σφᾶς ἀφελήσει, καὶ οῦτοι εἰς

220 τὴν εἰρήνην πρόθυμοι ἦσαν. ὧστ' ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ 30 Τιρίβαζος παρεῖναι τοὺς βουλομένους ὑπακοῦσαι ἣν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμποι, ταχέως πάντες παρεγένοντο. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἐπιδείξας ὁ Τιρίβαζος τὰ βασιλέως σημεῖα ἀνεγίγνωσκε τὰ γεγραμμένα. εἶχε δὲ ὧδε·

the conclusion to ἐπεὶ δὲ ἢλθον, we have a new sent., in which the contents of the previous protasis are briefly summarized in the words γενομέναις . . . ὀγδοήκοντα. Cf. vi. 1. 13. — τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ναῦς: i.e. grainships. Cf. i. 1. 35. — ἐαυτῶν: i.e. of himself and his followers.

29. ώς πρότερον: i.e. at the close of the Peloponnesian War, in 405–4 B.C.

— ληστών: see 5. — διὰ ταῦτα: an emphatic summary of the three preceding clauses — ἐν Λεχαίφ: see iv. 5.

18. — ἐν 'Ορχομενῷ: see iv. 3. 15. — πράγματα κτέ.: being annoyed and causing annoyance, as iv. 5. 19. — χα-

λεπῶς ἔφερον τῷ πολέμφ: cf. iii. 4. 9 βαρέως φέρων τη ἀτιμία. The acc. const. also occurs, as vii. 1. 44 χαλεπῶς φέρων τὸ φρόνημα, and sometimes ἐπί with the dat., as vii. 4. 21 χαλεπῶς δὲ ἡ πόλις φέρουσα ἐπὶ τῆ πολιορκία.— οί γε μήν: γὲ μήν is used to denote an emphatic transition. Kühn. 502 f.— ἡ ... ὑποφορά: the Argives had often resorted to the ruse of pretending to celebrate certain festivals, in order to avert impending hostilities. See iv. 7. 2.

30. πάντες: ambassadors from the different states. Cf. 32 ol πρέσβεις. — παρεγένοντο: sc. prob. to Sardis. — σημεία: here, seal.

³¹ " Αρταξέρξης βασιλεύς νομίζει δίκαιον τὰς μὲν ἐν τῆ ³¹ Ασία πόλεις ἑαυτοῦ εἶναι καὶ τῶν νήσων Κλαζομενὰς καὶ Κύπρον, τὰς δὲ ἄλλας 'Ελληνίδας πόλεις καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας αὐτονόμους ἀφεῖναι πλὴν Λήμνου καὶ Ἰμβρου καὶ Σκύρου· ταύτας δὲ ὥσπερ τὸ ἀρχαῖον εἶναι 'Αθηναίων.
²³⁰ ὁπότεροι δὲ ταύτην τὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τούτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πεζῆ καὶ κατὰ θάλατταν καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασιν."

'Ακούοντες οὖν ταῦτα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, 32 ἀπήγγελλον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἔκαστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν 235 ἄλλοι πάντες ὤμνυσαν ἐμπεδώσειν ταῦτα, οἱ δὲ Θηβαῖοι ήξίουν ὑπὲρ πάντων Βοιωτῶν ὀμνύναι. ὁ δὲ 'Αγησίλαος οὐκ ἔφη δέξασθαι τοὺς ὄρκους, ἐὰν μὴ ὀμνύωσιν, ὤσπερ τὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν, αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην πόλιν. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων πρέσβεις 240 ἔλεγον, ὅτι οὐκ ἐπεσταλμένα σφίσι ταῦτα εἴη. "'Ιτε νυν,"

31-34. Peace of Antalcidas. Summer of 387 B.C. On the Peace in general, see Introd. p. 2 f.

31. Κλαζομενάς: in Ionia, originally situated upon the mainland, but subsequently rebuilt upon an adjacent island (Paus. vii. 3. 9). Alexander the Great connected the island with the mainland by a mole. — **Κύπρον**: the termination of the alliance between Athens and Euagoras of Cyprus was one of the chief aims of Artaxerxes in making this treaty. — kal mikpds kal meyáλας: an old formula. Cf. Thuc. v. 77. 3. — Λήμνου, Σκύρου: these had belonged to Athens since early times. — ὁπότεροι: sc. of the two hostile parties. — δέχονται: the ind. instead of the subjv., indicates that the immediate acceptance of the terms of the treaty is demanded and assumed.

- ἐγὼ πολεμήσω: note the change of person from that in βασιλεύς νομίζει.
- ταῦτα: i.e. to accept the treaty.

32. oi Θηβαίοι: the Thebans had gradually reduced the Boeotian cities, which originally formed a free league, to a condition of dependence upon Thebes. — ὑπὲρ πάντων Βοιωτών: i.e. as representatives of the Boeotian league. — **Ségarda**: the anomalous aor, inf. for fut. after a verb of saying. GMT. 127 (23, 2, N. 2 and 3, of the old edition). — αὐτονόμους είναι: pres., where we should expect the future. The direct statement is evidently thought of as ai πόλεις αὐτόνο- $\mu o l \epsilon l \sigma \iota \nu$, — a more vivid and emphatic form than ai πόλεις αὐτόνομοι ἔσονται. Cf. 33 λέγοντες ότι αφιασι τας πόλεις αὐτονόμους, corresponding to αφίεμεν $\kappa \tau \lambda$. of the dir. discourse. Cf. i. 3. 9 δρκους έδοσαν μη πολεμείν. — ίτε νυν;

έφη ὁ Αγησίλαος, "καὶ έρωτατε · ἀπαγγέλλετε δ' αὐτοῖς καὶ ταῦτα, ὅτι εἰ μὴ ποιήσουσι ταῦτα, ἔκσπονδοι ἔσονται." οί μεν δη ώχοντο. ὁ δε Αγησίλαος δια την πρός Θη- 33 βαίους έχθραν οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους 245 εὐθὺς ἐθύετο. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο τὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος είς την Τεγέαν διέπεμπε των μεν ιππέων κατά τους περιοίκους επισπεύσοντας, διέπεμπε δε και ξεναγούς είς τας πόλεις. πρίν δε αὐτον ορμηθηναι έκ Τεγέας, παρησαν οι Θηβαιοι λέγοντες, ότι άφιασι τας πόλεις αύτο-250 νόμους. καὶ οὖτω Λακεδαιμόνιοι μὲν οἴκαδε ἀπῆλθον, Θηβαίοι δ' είς τὰς σπονδὰς εἰσελθεῖν ήναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες τὰς Βοιωτίας πόλεις. οἱ δ' αὖ Κορίν- 34 θιοι οὐκ ἐξέπεμπον τὴν τῶν ᾿Αργείων φρουράν. ἀλλ' ὁ 'Αγησίλαος καὶ τούτοις προεῖπε, τοῖς μέν, εἰ μὴ ἐκπέμ-255 ψοιεν τους Αργείους, τοις δέ, εί μη ἀπίοιεν ἐκ της Κορίνθου, ότι πόλεμον έξοίσει προς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων αμφοτέρων εξηλθον οι Αργείοι και αυτή εφ' αυτής ή των Κορινθίων πόλις έγένετο, οἱ μὲν σφαγεῖς καὶ οἱ

νύν is very rarely used in Att. prose with the imperative. *Cf.* iv. 1. 39 μέμνησό νυν. — αὐτοῖς: i.e. your fellowcitizens, the Thebans.

33. οὐκ ἔμελλεν: the second congress apparently had met at Sparta.

— ἐθύετο: sc. the customary sacrifice, when setting out upon a campaign. — ἐγένετο: sc. εῦ, turned out favorably.

Cf. 3. 14; vi. 5. 12. — διαβατήρια: offered to Zeus and Athena. Cf. de rep. Laced. 13. 2 ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκεῖ θύεται Διὶ καὶ ᾿Αθηνᾶ. — ἐπισπεύσοντας: here transitive, to urge them on. It agrees with τινάς, to be supplied as obj. of διέπεμπε. — διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγούς: anaphora of διέπεμπε as of ħλθον in 28. ξεναγούς is Dor. form,

its \bar{a} corresponding to Att. η . G. 30, 1; H. 30, D, (2). The duty of the $\xi \epsilon \nu a \gamma o l$ was to collect the allied contingents, lead them to the Spartan army, and act as their commanders.

34. οὐκ ἐξέπεμπον: were unwilling to dismiss. Impf. of desired action; it marks 'resistance to pressure.' Kühn. 382, 6.— φρουράν: the anti-Spartan party in Corinth had formed a close union with Argos in 392 B.C., and were depending upon Argive support to perpetuate their power. iv. 4. 2–13; Diod. xiv. 92.— ἐγένετο αὐτὴ ἐφ' αὐτῆς: came to have control over itself, i.e. to be independent of Argive influence.— οἰ σφαγεῖς:

μεταίτιοι τοῦ ἔργου αὐτοὶ γνόντες ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίν-260 θου · οἱ δ' ἄλλοι πολῖται ἄκοντες κατεδέχοντο τοὺς πρόσθεν φεύγοντας.

Έπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη καὶ ὡμωμόκεσαν αἱ πόλεις 35 ἐμμενεῖν τῆ εἰρήνη, ἣν κατέπεμψε βασιλεύς, ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζικά, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρα-265 τεύματα. Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ καὶ 'Αθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις οὖτω μετὰ τὸν ὖστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν 'Αθήνησι τειχῶν αὖτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον ἀντιρρόπως τοῖς ἐναντίοις πράτ- 36 τοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπικυδέστεροι ἐγένοντο ἐκ 270 τῆς ἐπ' 'Ανταλκίδου εἰρήνης καλουμένης. προστάται γὰρ γενόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράττοντες, προσέλαβον μὲν σύμμαχον Κόρινθον, αὐτονόμους δὲ ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, οὖπερ πάλαι ἐπεθύμουν, ἔπαυ-275 σαν δὲ καὶ 'Αργείους Κόρινθον σφετεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἐξίοιεν ἐκ Κορίνθου.

the reference is to the massacre of the adherents of the Spartan party in Corinth. iv. 4. 2 ff. — τοῦ ἔργου: i.e. the revolution by which the former constitution of Corinth was over-thrown and the Argive alliance formed. — αὐτοὶ γνόντες: of their own motion. — ἀπηλθον: they were cordially received by the Athenians in recognition of their previous assistance. Dem. xx. 53.

35, 36. Results of the Peace.

35. μετά τὸν ὕστερον πόλεμον κτέ.: this was the first peace since the beginning of the war following the destruction of the walls of Athens. καθαιρέσεως depends upon ὕστερον. For the order of words, cf. iii. 2. 30 τὴν μεταξύ πόλιν

'Hρalas και Μακίστου. The war referred to is the Boeotian-Corinthian War. See Introd. p. 2. The walls of Athens were torn down in the autumn of 404 B.C.

36. ἀντιρρόπως πράττοντες: equiv. to ἀντίρροποι δυτες. — μᾶλλον: i.e. rather holding their own than showing any special superiority. — προστάται: executors. — προσέλαβον: received in addition to their former allies. — ἐπεθύμουν: sc. the Lacedaemonians. This point of Spartan policy is mentioned also v. 2. 16. — φρουράν φήναντες κτέ.: see Appendix. — αὐτονόμους ἀπὸ τῶν Θηβαίων: αὐτόνομος is here used in the pregnant sense of independent and free; hence the genitive. Cf. vii. 1. 36.

Τούτων δὲ προκεχωρηκότων ώς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐ- 2 τοις, όσοι έν τῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καὶ τοις πολεμίοις εὐμενέστεροι ήσαν ή τη Λακεδαίμονι, τούτους κολάσαι καὶ κατασκευάσαι ώς μὴ δύναιντο ἀπιστεῖν. 5 πρώτον μέν οὖν πέμψαντες ώς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες, ὅτι οὐκ αν πιστεύσειαν άλλως αὐτοῖς μὴ σὺν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καὶ ὡς σῖτον ἐξέπεμπον τοῖς 2 'Αργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε 10 οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. ἔτι δὲ γιγνώσκειν έφασαν φθονούντας μεν αὐτούς, εἴ τι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, έφηδομένους δ', εί τις συμφορά προσπίπτοι. έλέγοντο δε καὶ αἱ σπονδαὶ εξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι 15 τούτω τω έτει αί μετά την έν Μαντινεία μάχην τριακονταετείς γενόμεναι. έπει δ' οὐκ ήθελον καθαιρείν τὰ τείχη, φρουραν φαίνουσιν έπ' αὐτούς. 'Αγησίλαος μεν οὖν 3 έδεήθη της πόλεως άφειναι αύτον ταύτης της στρατηγίας λέγων, ότι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἡ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ

- 2. 1-7. Proceedings of Sparta against Mantinea. 386 B.C. to autumn of 385 B.C.
- 1. ἐπέκειντο: here in the sense, had been hostile. So also vi. 5. 35; vii. 2. 10; usually it is employed to denote the actual attack.— ἀπιστεῖν: softened expression for ἀπειθεῖν.— μη γενέσθαι: as subj. supply αὐτούς from the preceding αὐτοῖς. On μή instead of the common μη οὐ after a neg. verb, see G. 283, 7; H. 1034. Cf. vi. 1. 1 οὐ δυνήσοιντο μη πείθεσθαι. The aor. inf. instead of the fut. is common after expressions of hoping, trusting, etc. G. 203, N. 2; H. 948 a.
 - 2. ἔστι μὲν ὅτς: i.e. ἐνίρτε μέν, some-
- times. G. 152, N. 2; H. 998 b.—
 ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι: i.e. on account of some festival. See iv. 2.
 16.—ἐφηδομένους: as illustrated by the joy of the Mantineans at the destruction of the Spartan mora by Iphicrates. iv. 5. 18.—ai σπονδαί κτέ.: the treaty prob. was made in 416 B.C., some two years after the battle of Mantinea, which was fought in 418 B.C. Thuc. v. 81.—Maντινεῦσι: dat. of interest. G. 184, 3, N. 4; H. 771.
- 3. τῷ πατρί: i.e. Archidamus. The war referred to is the Third Messenian War, which broke out 466 B.C. The immediate occasion of the strug-

20 ύπηρετήκοι έν τοις πρός Μεσσήνην πολέμοις. 'Αγησίπολις δὲ ἐξήγαγε τὴν φρουρὰν καὶ μάλα Παυσανίου τοῦ πατρός αὐτοῦ φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τοὺς ἐν Μαντινεία τοῦ δήμου προστάτας. ώς δε ενέβαλε, πρώτον μεν την γην έπεὶ δὲ οὐδ' οὖτω καθήρουν τὰ τείχη, τάφρον 4 25 ὤρυττε κύκλφ περὶ τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν στρατιωτῶν προκαθημένοις σὺν τοῖς ὅπλοις τῶν ταφρευόντων, τοις δ' ήμίσεσιν έργαζομένοις. έπει δε έξείργαστο ή τάφρος, ἀσφαλῶς ἦδη κύκλω τεῖχος περὶ τὴν πόλιν ὧκοδόμησεν. αἰσθόμενος δέ, ὅτι ὁ σῖτος ἐν τῆ πόλει πολὺς 30 ένείη, εὐετηρίας γενομένης τῷ πρόσθεν ἔτει, καὶ νομίσας χαλεπον έσεσθαι, εί δεήσει πολύν χρόνον τρύχειν στρατείαις τήν τε πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους, ἀπέχωσε τὸν ρέοντα ποταμον δια της πόλεως μάλ' όντα ευμεγέθη. έμφραχθείσης δε της απορροίας ήρετο το ύδωρ ύπερ τε 35 των ύπο ταις οικίαις και ύπερ των ύπο τῷ τείχει θεμελίων. βρεχομένων δε των κάτω πλίνθων και προδιδουσών τας 5 ανω, τὸ μὲν πρῶτον ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος, ἔπειτα δὲ καὶ έκλίνετο. οι δε χρόνον μέν τινα ξύλα άντήρειδον καί

gle was an earthquake, the results of which were so disastrous to the Spartans as to encourage the Messenians and helots to rise in rebellion. Thuc. i. 101. 2; Diod. xi. 63.—καὶ μάλα: these words combined with an adjective idea express the very highest degree of the quality. Cf. 4. 16 καὶ μάλα ἀποροῦντας.— Παυσανίου: see on 6.—τοῦ δήμου: i.e. of the popular party.

4. τοις ήμίσεσι: instrumental dat., generally used of things, but occasionally of persons, particularly to denote an army or part of an army. Cf. An. vi. 4. 27 φυλαττόμενοι ίκανοις φύλαξιν. — τῶν ταφρευόντων: depen-

dent upon the prep. in προκαθημένοις. G. 177; H. 751. — πολύς: predicatively. — στρατείαις: i.e. several campaigns. — την πόλιν: i.e. Sparta. — ποταμόν: i.e. the Ophis. — διὰ της πόλεως: when an attrib. partic. has a modifier, either the partic. or its modifier may follow the subst. G. 142, 2, n. 5; H. 667 a. Cf. iv. 3. 2 al συμπέμπουσαι πόλεις ήμιν τούς στρατιώτας. For another admissible arrangement see on 3. 3. — εὐμεγέθη: sc. in consequence of recent rains.

5. πλίνθων: acc. to Paus. viii. 8.7, the walls of Mantinea were of unbaked bricks; the θεμέλια were prob.

έμηχανώντο ώς μη πίπτοι ὁ πύργος επεὶ δὲ ήττωντο 40 τοῦ ὖδατος, δείσαντες μὴ πεσόντος πη τοῦ κύκλω τείχους δοριάλωτοι γένοιντο, ώμολόγουν περιαιρήσειν. Λακεδαιμόνιοι οὐκ έφασαν σπείσεσθαι, εἰ μὴ καὶ διοικιοίντο κατά κώμας. οί δ' αδ νομίσαντες ανάγκην είναι, συνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. οἰομένων δὲ ἀποθανεῖ- β 45 σθαι τῶν ἀργολιζόντων καὶ τῶν τοῦ δήμου προστατῶν, διεπράξατο ὁ πατὴρ παρὰ τοῦ Αγησιπόλιδος ἀσφάλειαν αὐτοῖς γενέσθαι ἀπαλλαττομένοις ἐκ τῆς πόλεως, ἑξήκοντα οὖσι. καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πυλών έχοντες τὰ δόρατα οἱ Λακεδαιμόνιοι έστασαν, θεώ-50 μενοι τους έξιόντας. καὶ μισουντες αυτους όμως απείχοντο αὐτῶν ράον ἡ οἱ βέλτιστοι τῶν Μαντινέων. καὶ τοῦτο μεν ειρήσθω μέγα τεκμήριον πειθαρχίας. Εκ δε τούτου 7 καθηρέθη μεν το τείχος, διωκίσθη δ' ή Μαντίνεια τετραχή, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ῷκουν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, 55 ότι τὰς μὲν ὑπαρχούσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οικοδομείν · έπει δε οι έχοντες τας ουσίας εγγύτερον μεν φκουν των χωρίων όντων αὐτοῖς περὶ τὰς κώμας, ἀριστο-

of stone. — ὁ πύργος: the tower at that part of the wall which first began to give way. — ἡττῶντο τοῦ ὕδατος: "when they could no longer resist the action of the water." The gen. is dependent upon the comparative idea involved in ἡττῶντο, which is here equiv. to ἥττους ἦσαν. G. 175, 2; H. 749. — τοῦ κύκλφ τείχους: cf. German Ringmauer. — διοικοῖντο: Mantinea had originally been formed by the union of several distinct villages, — five acc. to Diod. xv. 5. The Spartans now demand a return to the primitive organization. Cf. 7.

6. anotavelota: viz. by their oligarchical opponents in the city.

άργολιζόντων: the democratic element in Mantinea received cordial support from the Argives; it was in fact at the instance of the latter that the Mantineans originally surrounded their city with walls. Strabo viii. 387.—δ πατήρ: the father of Agesipolis, Pausanias, who was living in exile in Tegea. See 3 and iii. 5. 25.—οἰ βέλτιστοι: the members of the oligarchical party. So frequently.

7. τετραχή: acc. to others, they were separated into five villages. Diod. xv. 5.— οἱ ἔχοντες τὰς οὐσίας: "the wealthy aristocratic and-owners."— τῶν χωρίων: i.e. their landed estates.

κρατία δ' έχρωντο, ἀπηλλαγμένοι δ' ἢσαν των βαρέων δημαγωγων, ἢδοντο τοῖς πεπραγμένοις. καὶ ἔπεμπον μὲν 60 αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἔνα, ἀλλὰ κατὰ κώμην ἑκάστην ξεναγόν. συνεστρατεύοντο δ' ἐκ των κωμων πολὺ προθυμότερον ἢ ὅτε ἐδημοκρατοῦντο. καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Μαντινείας οὕτω διεπέπρακτο, σοφωτέρων γενομένων ταύτη γε των ἀνθρώπων τὸ μὴ διὰ τειχων ποταμὸν 65 ποιεῖσθαι.

Οἱ δ' ἐκ Φλειοῦντος φεύγοντες αἰσθανόμενοι τοὺς Λακε- 8 δαιμονίους ἐπισκοποῦντας τῶν συμμάχων ὁποῖοί τινες ἔκαστοι ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένηντο, καιρὸν ἡγησά-μενοι ἐπορεύθησαν εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἐδίδασκον ὡς, ἔως το μὲν σφεῖς οἴκοι ἦσαν, ἐδέχετό τε ἡ πόλις τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τεῖχος καὶ συνεστρατεύοντο ὅποι ἡγοῖντο ἐπεὶ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐξέβαλον, ὡς ἔπεσθαι μὲν οὐδαμοῖ ἐθέλοιεν, μόνους δὲ πάντων ἀνθρώπων Λακεδαιμονίους οὐ δέχοιντο εἴσω τῶν πυλῶν. ἀκούσασιν οὖν ταῦτα τοῖς 9

— ήδοντο τοις πεπραγμένοις: the statement is not trustworthy, and betrays Xenophon's philo-Laconian tendencies (see Introd. p. 10); after the defeat of the Spartans at Leuctra, the Mantineans at once rebuilt their city. See vi. 5. 3. — où kal' Eva: distributive, not one each time. Instead of the natural antithesis άλλὰ κατὰ τέτταρας (non singulos sed quaternos) we have κατά κώμην έκάστην. — περί **Martirelas:** instead of $\pi \epsilon \rho l$ with the acc. limiting a subst., $\pi \epsilon \rho l$ with the gen. sometimes is used, but only when the whole expression is connected with a verb capable of being construed with $\pi \epsilon \rho \ell$ with the gen., e.g. πράττειν, λέγεψι etc., so that the gen. in such cases seems to be used by a species of attraction. Kühn. 437, 1, c. — ταύτη γε: in this particular at least; explained by the following infinitive.

— τὸ ποιείσθαι: acc. dependent upon σοφωτέρων γενομένων which is here equiv. to διδαχθέντων.

8-10. Proceedings of Sparta against Phlius. 383 B.C.

8. Φλειοῦντος: the correct orthography, — not Φλιοῦντος. See Preface. — οἱ φεύγοντες: i.e. members of the oligarchical party who had been banished upon the establishment of the democracy, iv. 8. 15. — ὁποῖοί τινες: see on 4. 13. — ἐγεγένηντο: the rare plpf. in indir. disc. representing the perf. of dir. discourse. G. 243, N. 2. — συνεστρατεύοντο: supply the subj. from ἡ πόλις. — τῶν πυλῶν: part. gen. with adv. of place. G. 182, 2; H. 757.

75 εφόροις άξιον έδοξεν επιστροφής είναι. και πέμψαντες πρὸς τὴν τῶν Φλειασίων πόλιν ἔλεγον ὡς φίλοι μὲν οί φυγάδες τη Λακεδαιμονίων πόλει είεν, άδικουντες δ' οὐδεν φεύγοιεν. ἀξιοῦν δ' ἔφασαν μὴ ὑπ' ἀνάγκης, ἀλλὰ παρ' έκόντων διαπράξασθαι κατελθείν αὐτούς. ἃ δη ἀκού-80 σαντες οι Φλειάσιοι έδεισαν, μη εί στρατεύσαιντο έπ' αὐτούς, τῶν ἔνδοθεν παρείησάν τινες αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ συγγενεῖς πολλοὶ ἔνδον ἦσαν τῶν φευγόντων καὶ άλλως εύμενεις, και οία δη έν ταις πλείσταις πόλεσι νεωτέρων τινές επιθυμοθντες πραγμάτων κατάγειν εβούλοντο 85 την φυγήν. τοιαθτα μέν δη φοβηθέντες έψηφίσαντο κατα- 10 δέχεσθαι τοὺς φυγάδας καὶ ἐκείνοις μὲν ἀποδοῦναι τὰ έμφανή κτήματα, τους δε τα έκείνων πριαμένους έκ δημοσίου την τιμην ἀπολαβείν εί δέ τι ἀμφίλογον πρὸς άλλήλους γίγνοιτο, δίκη διακριθήναι. καὶ ταῦτα μὲν 90 αὖ περὶ τῶν Φλειασίων φυγάδων ἐν ἐκείνω τῷ χρόνω έπέπρακτο.

Έξ 'Ακάνθου δὲ καὶ 'Απολλωνίας, αἴπερ μέγισται τῶν 11 περὶ 'Όλυνθον πόλεων, πρέσβεις ἀφίκοντο εἰς Λακεδαίμονα. ἀκούσαντες δ' οἱ ἔφοροι ὧν ἔνεκα ῆκον, προσήγαγον

9. ἐκόντων: sc. αὐτῶν. — διαπράξασθαι κατελθείν: instead of the more usual ῶστε κατελθείν. — τῶν ἔνδοθεν: by attraction instead of τῶν ἔνδον, the inhabitants of the town being conceived of as acting from within outwards. H. 788 b. Cf. I. 5 ἀπεκομίσαντο τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου. — καὶ ἄλλως εὐμενείς: sc. τοῖς φεύγουσι. — οἰα δή... πόλεσι: as is wont to happen in most cities. — νεωτέρων... πραγμάτων: rerum novarum cupidi. An unusual use of νεώτερος. — τὴν φυγήν: equiv. to τοὺς φυγάδας, — the abstract for the concrete.

10. τὰ ἐμφανη: i.e. property which could be proved to belong to them, as opposed to τὶ ἀμφίλογον below.—τοὺς ... ἀπολαβεῖν: i.e. for those, who had bought the property of the exiles, to be reimbursed from the public funds.—ἐκ δημοσίου: from the public treasury.—αὖ: with reference to events at Mantinea. Cf. 3.25.—περὶ τῶν ψυγάδων: see on 7.

11-19. Ambassadors from Acanthus and Apollonia ask Sparta for aid against Olynthus. Spring of 383 B.C.

11. Acanthus and Apollonia were cities on the peninsula of Chalcidice.

- 95 αὐτοὺς πρός τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς συμμάχους. ἔνθα 12 δὴ Κλειγένης ᾿Ακάνθιος ἔλεξεν· "˚Ω ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, οἰόμεθα λανθάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα μέγα φυόμενον ἐν τῆ Ἑλλάδι. ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θράκης μεγίστη πόλις Ἦχος σχεδὸν πάντες ἐπίστασθε. οὖτοι
- 100 τῶν πόλεων προσηγάγοντο ἐφ' ὧτε νόμοις τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ συμπολιτεύειν ἐπειτα δὲ καὶ τῶν μειζόνων προσέλαβόν τινας. ἐκ δὲ τούτου ἐπεχείρησαν καὶ τὰς τῆς Μακεδονίας πόλεις ἐλευθεροῦν ἀπὸ ᾿Αμύντου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως. ἐπεὶ δὲ εἰσήκουσαν αἱ ἐγγύτατα 13
- 105 αὐτῶν, ταχὺ καὶ ἐπὶ τὰς πόρρω καὶ μείζους ἐπορεύοντο καὶ κατελίπομεν ἡμεῖς ἔχοντας ἤδη ἄλλας τε πολλὰς καὶ Πέλλαν, ἤπερ μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονία πόλεων καὶ ᾿Αμύνταν δὲ ἤσθανόμεθα ἀποχωροῦντά τε ἐκ τῶν πόλεων καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεπτωκότα ἤδη ἐκ πάσης Μακεδονίας.
- 110 πέμψαντες δε καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς ᾿Απολλωνιάτας οἱ ᾿Ολύνθιοι προεῖπον ἡμῖν, ὅτι εἰ μὴ παρεσόμεθα συστρατευσόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἴοιεν. ἡμεῖς δέ, ὧ ἄνδρες 14
 Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μεν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καὶ αὐτοπολῖται εἶνὰι · εἰ μέντοι μὴ βοηθήσει τις,
 115 ἀνάνκη καὶ ἡμῖν μετ᾽ ἐκείνων χίχνεσθαι καίτοι κῶν χ᾽
- 115 ἀνάγκη καὶ ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. καίτοι νῦν γ' ἤδη αὐτοῖς εἰσὶν ὁπλῖται μὲν οὐκ ἐλάττους ὀκτακοσίων,

— πρός τε την ἐκκλησίαν κτέ.: i.e. the assembly in which not only the Spartans, but also their allies were represented. Cf. vi. 3. 3 τοὺς ἐκκλήτους.

12. δτι μέν: without following clause with δέ, cf. vi. 3. 15; 4. 20. In such cases μέν has the emphatic force of μήν. — οὖτοι: i.e. the Olynthians. — τῶν πόλεων: some of the cities. Part. genitive. G. 170, 1; H. 736. The following τῶν μειζόνων shows that by τῶν πόλεων we are to understand some

of the smaller cities. — ἐφ' ῷτε: with the inf. of result, as regularly. G. 267; H. 999 a. — χρησθαι: sc. τὰς πόλεις. — ἔπειτα δέ: without preceding πρῶτον μέν. — ἐπεχείρησαν ἐλευθεροῦν: they had met with some success in this endeavor. Diod. xv. 19.

13. Πέλλαν: the residence of the Macedonian kings, until Philip restored the capital to Pydna. — δσον ούκ ήδη: already all but.

14. ὀκτακοσίων: the text can hardly be correct, since the number

πελτασταί δε πολύ πλείους ή τοσούτοι ππείς γε μέντοι, έαν και ήμεις μετ' αὐτων γενώμεθα, ἔσονται πλείους ή χίλιοι. κατελίπομεν δὲ καὶ ᾿Αθηναίων καὶ Βοιωτῶν πρέ- 15 120 σβεις ήδη αὐτόθι. ήκούομεν δέ, ώς καὶ αὐτοῖς 'Ολυνθίοις έψηφισμένον είη συμπέμπειν πρέσβεις είς ταύτας τὰς πόλεις περί συμμαχίας. καίτοι εί τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τη τε 'Αθηναίων καὶ Θηβαίων ἰσχύι, ὁρᾶτε," έφη, "όπως μη οὐκέτι εὐμεταχείριστα έσται έκεινα ύμιν. 125 έπεὶ δὲ καὶ Ποτείδαιαν ἔχουσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκόους έσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον δ' έτι έστω ὑμιν και τοῦτο, ότι ισχυρώς αθται αί πόλεις πεφόβηνται μάλιστα γάρ μισουσαι τους 'Ολυνθίους όμως ουκ ετόλμησαν μεθ' ήμων 130 πρεσβείας πέμπειν διδαξούσας ταθτα. Εννοήσατε δε καί 16 τόδε, πῶς εἰκὸς ὑμᾶς τῆς μὲν Βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι ὅπως μη καθ' εν είη, πολύ δε μείζονος άθροιζομένης δυνάμεως άμελησαι, καὶ ταύτης οὐ κατὰ γην μόνον, άλλὰ καὶ κατὰ

θάλατταν ἰσχυρᾶς γιγνομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδών,

. .

is so small, and is, moreover, out of all proportion to the cavalry force. Dem. xix. 263 mentions the Olynthian forces a short time later as consisting of 4600 infantry and 400 cavalry. See Appendix.

15. 'Ολυνθίοις: dat. of agent. G. 188, 3; H. 769.—συμπέμπειν: i.e. send envoys with the Athenian and Theban ambassadors upon their return.— ὁρᾶτε: take care.— ὅπως μὴ οὐκέτι κτέ.: instead of μἡ and μὴ οὐ, after verbs of fearing, we sometimes find, as here, ὅπως μἡ and ὅπως μὴ οὐ with the fut. indicative. G. 218, N. 1; H. 887 a.—ἐκείνα: i.e. the power of the Olynthians.— Ποτείδαιαν: a Corinthian colony, situated a few miles

south of Olynthus upon the narrow isthmus of the peninsula of Pallene. On the orthography Ποτείδαιαν, not Ποτίδειαν, see Preface.

16. πῶς εἰκός: sc. ἐστί. This expression has the force of a potential opt., πῶς εἰκὸς ἀν εἴη, and hence is followed by the opt. clause ὅπως μὴ εἴη, where we might have expected the fut. indicative. Cf. iii. 4. 18 ὅπου γὰρ ἀνδρες θεοὺς σέβοιντο, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα ἐλπίδων μεστὰ εἶναι;—καθ' ἔν: generally used in the sense of singly, here of united, as iii. 4. 27.—The reference is to Agesilaus's course in preventing the continuance of the Boeotian confederacy. 1. 32.—ἐμποδών: sc. τοῦ μὴ ἰσχυρὰν γίγνε-

- 135 όπου ξύλα μεν ναυπηγήσιμα εν αὐτἢ τἢ χώρα εστί, χρημάτων δε πρόσοδοι εκ πολλῶν μεν λιμένων, πολλῶν δ' εμπορίων, πολυανθρωπία γε μὴν διὰ τὴν πολυσιτίαν ὑπάρχει; ἀλλὰ μὴν καὶ γείτονές γ' εἰσὶν αὐτοῖς Θρακες 17 οἱ ἀβασίλευτοι, οῦ θεραπεύουσι μεν καὶ νῦν ἤδη τοὺς
- 140 'Ολυνθίους · εἰ δὲ ὑπ' ἐκείνους ἔσονται, πολλὴ καὶ αὖτη δύναμις προσγένοιτ' ἄν αὐτοῖς. τούτων μὴν ἀκολουθούντων καὶ τὰ ἐν τῷ Παγγαίῳ χρύσεια χεῖρα ἄν αὐτοῖς ἤδη όρέγοι. καὶ τούτων ἡμεῖς οὐδὲν λέγομεν ὅ τι οὐ καὶ ἐν τῷ τῶν 'Ολυνθίων δήμῳ μυριόλεκτόν ἐστι. τό γε μὴν 18
- 145 φρόνημα αὐτῶν τί ἄν τις λέγοι; καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἴσως ἐποίησεν ἄμα τῷ δύνασθαι καὶ τὰ φρονήματα αὔξεσθαι τῶν ἀνθρώπων. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, ἐξαγγέλλομεν ὅτι οὖτω τἀκεῖ ἔχει ὑμεῖς δὲ βουλεύεσθε, εἰ δοκεῖ ἄξια ἐπιμελείας εἶναι. δεῖ
- 150 γε μὴν ὑμᾶς καὶ τόδε εἰδέναι, ὡς ἣν εἰρήκαμεν δύναμιν μεγάλην οὖσαν, οὖπω δυσπάλαιστός ἐστιν· αὶ γὰρ ἄκου- σαι τῶν πόλεων τῆς πολιτείας κοινωνοῦσαι, αὖται, ἄν τι ἴδωσιν ἀντίπαλον, ταχὺ ἀποστήσονται· εἰ μέντοι συγκλει- 19 σθήσονται ταῖς τε ἐπιγαμίαις καὶ ἐγκτήσεσι παρ' ἀλλή-
- 155 λοις, ἃς ἐψηφισμένοι εἰσί, καὶ γνώσονται ὅτι μετὰ τῶν κρατούντων ἔπεσθαι κερδαλέον ἐστίν, ὤσπερ ᾿Αρκάδες, ὅταν μεθ᾽ ὑμῶν ἴωσι, τά τε αὑτῶν σῷζουσι καὶ τὰ ἀλλό-τρια ἁρπάζουσιν, ἴσως οὐκέθ᾽ ὁμοίως εὖλυτα ἔσται."

 $\sigma\theta a\iota$. — $\gamma \epsilon \mu \eta \nu$: after two clauses connected by $\mu \epsilon \nu$, $\delta \epsilon$, a third is occasionally introduced by $\gamma \epsilon \mu \eta \nu$, as more emphatic than $\delta \epsilon$. So iv. 2. 17; v. 1. 29.

17. πολλή δύναμις: pred., αὖτη being subject. Hence the omission of the article. — τὰ χρύσεια: on the mainland of Thrace opposite Thasos.

The mountains here still bear the name Pangaea. — χείρα ὀρέγοι: i.e. be added to their resources.

18. The av Tis Léyon: how could one characterize?

19. ἐπιγαμίαις καὶ ἐγκτήσεσι: where two states were in alliance, the citizens of the one often received the privilege of contracting marriage and

Λεχθέντων δὲ τούτων ἐδίδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς 20 160 συμμάχοις λόγον καὶ ἐκέλευον συμβουλεύειν ο τι γιγνώσκει τις άριστον τη Πελοποννήσω τε καὶ τοῖς συμμάχοις. έκ τούτου μέντοι πολλοί μέν συνηγόρευον στρατιάν ποιείν, μάλιστα δε οί βουλόμενοι χαρίζεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἔδοξε πέμπειν τὸ εἰς τοὺς μυρίους σύνταγμα ἐκάστην 165 πόλιν. λόγοι δὲ ἐγένοντο ἀργύριόν τε ἀντ' ἀνδρῶν ἐξείναι 21 διδόναι τη βουλομένη των πόλεων, τριώβολον Αίγιναιον κατ' άνδρα, ίππέας τε εί τις παρέχοι, άντι τεττάρων όπλιτῶν τὸν μισθὸν τῷ ἱππεῖ δίδοσθαι· εἰ δέ τις τῶν πόλεων 22 έκλίποι την στρατιάν, έξειναι Λακεδαιμονίοις έπιζημιουν 170 στατήρι κατά τὸν ἄνδρα τής ἡμέρας. έπει δε ταύτα 23 έδοξεν, αναστάντες οἱ ᾿Ακάνθιοι πάλιν ἐδίδασκον ὡς ταῦτα καλά μεν είη τὰ ψηφίσματα, οὐ μέντοι δυνατά ταχύ περανθηναι. βέλτιον οδυ έφασαν είναι, έν ῷ αὖτη ἡ παρασκευή άθροίζοιτο, ώς τάχιστα ἄνδρα έξελθεῖν ἄρχοντα

acquiring property in the other. The effect of such privileges in the present instance would naturally be to cement the existing union more firmly.

— ἀρπάζειν: for the predatory tendencies of the Arcadians, see iii. 2.
26; vi. 5. 30. — εὅλυτα ἔσται: as subj. supply in thought τὰ τῆς δυνάμεως.

20-24. Sparta declares war against Olynthus. Departure of Eudamidas; his successes. Summer of 383 B.C.

20. ἐδίδοσαν λόγον: gave them permission to speak. — Πελοποννήσφ: here synonymous with Lacedaemon. — στρατιάν ποιείν: raise an army. An unusual expression. The customary phrase is φρουράν φαίνειν οτ στρατιάν συλλέγειν. — τὸ . . . σύνταγμα: i.e. its quota of an army of 10,000 men. Cf. 37 τὴν εἰς τοὺς μυρίους σύνταξιν.

21. λόγοι ἐγένοντο: it was proposed.
— τριάβολον Αίγιναῖον: i.e. three

obols per day for the pay of a sub-Three obols were half a stitute. drachma. The Attic drachma was worth about 20 cents, the Aeginetan about 28 cents; hence three Aeginetan obols were equivalent to about 14 cents. — μισθον . . . δίδοσθαι : i.e. each horseman should receive the pay of four hoplites, viz. two drachmas, with the implication that where the horseman was not furnished, this sum might be paid instead. The same relation in value between the services of cavalry and hoplites is mentioned in connexion with later operations by Diod. xv. 31.

22. Exlino: fail to join. Cf. Cicero's use of deserve, in Cat. ii. 3 qui vadimonia deserve quamillum exercitum maluerunt, who preferred to forfeit their bail rather than FAIL TO JOIN that army.

175 καὶ δύναμιν ἐκ Λακεδαίμονός τε, ὅση ἀν ταχὰ ἐξέλθοι, καὶ έκ των άλλων πόλεων · τούτου γάρ γενομένου τάς τε ούπω προσκεχωρηκυίας πόλεις στηναι αν και τας βεβιασμένας ηττον αν συμμαχείν. δοξάντων δε και τούτων εκπέμπου- 24 σιν οί Λακεδαιμόνιοι Εὐδαμίδαν, καὶ σὺν αὐτῷ νεοδαμώ-180 δεις τε καὶ τῶν περιοίκων καὶ τῶν Σκιριτῶν ἄνδρας ὡς δισχιλίους. ὁ μέντοι Εὐδαμίδας έξιὼν Φοιβίδαν τὸν άδελφον έδεήθη των έφόρων τους ύπολειπομένους των έαυτῷ προστεταγμένων ἀθροίσαντα μετιέναι · αὐτὸς δὲ έπει αφίκετο είς τα έπι Θράκης χωρία, ταις μεν δεομέναις 185 τῶν πόλεων φρουροὺς ἔπεμπε, Ποτείδαιαν δὲ καὶ προσέλαβεν έκουσαν, σύμμαχον ήδη εκείνων ούσαν, και εντευθεν δρμώμενος επολέμει ὧσπερ εἰκὸς τὸν ελάττω έχοντα

Ο δε Φοιβίδας, επεὶ ήθροίσθησαν αὐτῷ οἱ ὑπολειφθέν- 25 190 τες του Εύδαμίδου, λαβών αὐτοὺς ἐπορεύετο. ώς δ' ἐγένοντο έν Θήβαις, έστρατοπεδεύσαντο μεν έξω της πόλεως περί τὸ γυμνάσιον · στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων, πολε-

L .

23. δση αν ταχύ έξέλθοι: as great as could set forth quickly. — στηναι: hesitate, i.e. would not join the Olynthians.

δύναμιν.

24. δοξάντων τούτων: the acc. abs. is commoner than the gen. abs. in this expression. G. 278, 2, N.; H. 974 a. - νεοδαμώδεις: helots who had been made free but had not received citizenship. — Σκιριτών: inhabitants of the Sciritis, a mountainous district on the northern border of Laconia. They constituted an independent body of 600 light-armed troops famous for their bravery, who always fought on the left wing of the Spartan army. Thuc. v. 67. — Φοιβίδαν τὸν άδελφόν: note the emphatic position. — των προστεταγμένων: part. genitive. ἐκείνων: i.e. the Olynthians. See 15.

25-36. Seizure of the Cadmea by Execution of Ismenias. Phoebidas. Summer of 383 B.C.

25. οι ὑπολειφθέντες: the remainder of the 2000 assigned to Eudamidas. — τοῦ Εὐδαμίδου: gen. of separation. — έν Θήβαις: i.e. in the district of Thebes. — τὸ γυμνάσιον: Pausanias, ix. 23. 1, mentions a gymnasium situated near the Proetidian gates to the northeast of the city. — στασιαζόντων: after the Peace of Antalcidas the aristocratic party had gained the upper hand in Thebes, so that the Thebans even lent assistance to the Spartans in their operations against Mantinea. Plut. Pelop. 4; Paus. ix. 13. 1. Subsequently, however, the democratic party, encouraged possibly by

μαρχουντες μεν ετύγχανον Ισμηνίας τε και Λεοντιάδης, διάφοροι δὲ ὄντες ἀλλήλοις καὶ ἀρχηγὸς ἑκάτερος τῶν 195 έταιριων. ὁ μὲν οὖν Ἰσμηνίας διὰ τὸ μῖσος των Λακεδαιμονίων οὐδὲ ἐπλησίαζε τῷ Φοιβίδα · ὁ μέντοι Λεοντιάδης άλλως τε έθεράπευεν αὐτόν, καὶ ἐπεὶ εἰσωκειώθη, ἔλεγε τάδε · "Εξεστί σοι, ὧ Φοιβίδα, τῆδε τῆ ἡμέρα μέγιστα 26 άγαθὰ τῆ σεαυτοῦ πατρίδι ὑπουργῆσαι · ἐὰν γὰρ ἀκολου-200 θήσης έμοι συν τοις όπλίταις, εισάξω σε έγω είς την άκρόπολιν. τούτου δε γενομένου νόμιζε τας Θήβας παντάπασιν ύπο Λακεδαιμονίοις καὶ ἡμιν τοις ύμετέροις φίλοις έσεσθαι. καίτοι νθν μέν, ως όρᾶς, ἀποκεκήρυκται μηδένα 27 μετὰ σοῦ στρατεύειν Θηβαίων ἐπ' 'Ολυνθίους · ἐὰν δέ γε 205 σὺ ταῦτα μεθ' ἡμῶν πράξης, εὐθύς σοι ἡμεῖς πολλοὺς μὲν όπλίτας, πολλούς δὲ ἱππέας συμπέμψομεν ωστε πολλη δυνάμει βοηθήσεις τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐν ῷ μέλλει ἐκεῖνος Ολυνθον καταστρέφεσθαι, σὺ κατεστραμμένος ἔσει Θήβας, πολὺ μείζω πόλω 'Ολύν θ ου." ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ 28 210 Φοιβίδας, ἀνεκουφίσ θ η· καὶ γὰρ ἢν τοῦ λαμπρόν τι ποιῆσαι πολύ μαλλον ή του ζήν έραστής, οὐ μέντοι λογιστικός γε οὐδὲ πάνυ φρόνιμος ἐδόκει εἶναι. ἐπεὶ δὲ ὡμολόγησε ταθτα, προορμήσαι μέν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ὧσπερ συνεσκευασμένος ήν είς τὸ ἀπιέναι · "ἡνίκα δ' αν ή καιρός, 215 πρὸς σὲ ηξω ἐγώ," ἔφη ὁ Λεοντιάδης, "καὶ αὐτός σοι ἡγή-

the increasing power of the Olynthian confederacy, had come to exercise equal power with its opponents in the administration of the city.

— πολεμαρχοῦντες: the polemarchs formed the chief governing board in Thebes, as in Orchomenus and other Boeotian cities. — ἐταιριῶν: political clubs, called also συνωμοσίαι. Cf. ii. 4. 21; Thuc. viii. 54. 4.

27. ταῦτα πράξης: i.e. seize the

citadel. — τῷ ἀδελφῷ: i.e. Eudamidas. — "Ολυνθον καταστρέφεσθαι, κατεστραμμένος ἔσει Θήβας: note the chiasm. κατεστραμμένος ἔσει is an unusual periphrasis.

28. λογιστικός: thoughtful in planning. — φρόνιμος: considerate of consequences. — προορμήσαι: here intransitive. Cf. the similar use of έλαύνειν, έχειν etc. G. 195, 2; H. 810. — ἐκέλευσεν: sc. Leontiades.

σομαι." ἐν ῷ δὲ ἡ μὲν βουλὴ ἐκάθητο ἐν τῆ ἐν ἀγορᾳ 29 στο βοια το τας γυναικας έν τη Καδμεία θεσμοφοριάζειν, θέρους δε όντος καὶ μεσημβρίας πλείστη ήν έρημία έν ταις όδοις, εν τούτω προσελάσας εφ' ιππου ό Λεοντιάδης 220 αποστρέφει τε τον Φοιβίδαν και ήγειται εύθυς είς την ακρόπολιν. καταστήσας δ' έκει τον Φοιβίδαν και τους μετ' αὐτοῦ καὶ παραδοὺς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυλών, καὶ εἰπών μηδένα παριέναι εἰς τὴν ἀκρόπολιν οντινα μη αυτός κελεύοι, ευθύς έπορεύετο πρός την βου-225 $\lambda \dot{\eta} \nu$. $\dot{\epsilon} \lambda \theta \dot{\omega} \nu \delta \dot{\epsilon} \epsilon i \pi \epsilon \tau \dot{\alpha} \delta \epsilon \cdot "OTI <math>\mu \dot{\epsilon} \nu$, $\dot{\omega} \dot{a} \nu \delta \rho \epsilon \varsigma$, $\Lambda a \kappa \epsilon \delta a \iota$ 30 μόνιοι κατέχουσι την ακρόπολιν, μηδέν αθυμείτε · οὐδενὶ γάρ φασι πολέμιοι ήκειν, όστις μη πολέμου έρα εγω δε τοῦ νόμου κελεύοντος έξειναι πολεμάρχω λαβείν, εί τις δοκει άξια θανάτου ποιείν, λαμβάνω τουτονί 'Ισμηνίαν, ώς 230 πολεμοποιούντα. καὶ ύμεῖς δὲ οἱ λοχαγοί τε καὶ οἱ μετὰ τούτων τεταγμένοι, ἀνίστασθε, καὶ λαβόντες ἀπαγάγετε τοῦτον ἔνθα εἴρηται." οἱ μὲν δὴ εἰδότες τὸ πρᾶγμα παρῆ- 31 σάν τε καὶ ἐπείθοντο καὶ συνελάμβανον τῶν δὲ μὴ είδότων, εναντίων δε όντων τοις περί Λεοντιάδην, οι μεν 235 έφευγον εὐθὺς έξω τῆς πόλεως, δείσαντες μὴ ἀποθάνοιεν · οί δε και οικαδε πρώτον απεχώρησαν επει δε ειργμένον τὸν Ἰσμηνίαν ἦσθοντο ἐν τῆ Καδμεία, τότε δὴ ἀπεχώρησαν είς τὰς 'Αθήνας οἱ ταὐτὰ γιγνώσκοντες 'Ανδροκλείδα

29. θεσμοφοριάζειν: the Thesmophoria was a festival in honor of Demeter occurring at harvest time, in June, and celebrated by women alone. — βαλανάγραν: the polemarchs presumably alternated in the custody of the keys. — παριέναι: let pass.

30. τοῦ νόμου κελεύοντος κτέ.: a mingling of two ideas, viz. τοῦ νόμου ἀγορεύοντος έξεῖναι πολεμάρχω λαβεῖν and τοῦ νόμου κελεύοντος πολέμαρχον

λαβεῖν. — λαμβάνω τουτονὶ Ἰσμηνίαν: cf. the similar scene between Critias and Theramenes, ii. 3. 51. — πολεμοποιοῦντα: further explained in 35. — οἱ λοχαγοὶ κτέ.: prob. Lacedaemonian troops, whom Leontiades had brought with him from the Cadmea. — ἔνθα εἴρηται: i.e. to prison. Cf. ii. 3. 54 λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οὖ δεῖ.

31. 'Ανδροκλείδα: mentioned also in iii. 5. 1, in conjunction with Isme-

τε καὶ Ἰσμηνία μάλιστα τριακόσιοι. ὡς δὲ ταῦτ᾽ ἐπέ- 32 240 πρακτο, πολέμαρχον μέν άντι Ισμηνίου άλλον είλοντο, ό δε Λεοντιάδης εὐθὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐπορεύετο. ηδρε δ' έκει τους μεν έφόρους και της πόλεως το πληθος χαλεπως έχοντας τῷ Φοιβίδα, ὅτι οὐ προσταχθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ταῦτα ἐπεπράχει · ὁ μέντοι Αγησίλαος ἔλεγεν, ὅτι εἰ μὲν 245 βλαβερά τη Λακεδαίμονι πεπραχώς είη, δίκαιος είη ζημιοῦσθαι εἰ δὲ ἀγαθά, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον έξεῖναι τὰ τοιαθτα αθτοσχεδιάζειν. "αθτὸ οθν τοθτ'," ἔφη, "προσήκει σκοπείν, πότερον άγαθα ή κακά έστι τα πεπραγμένα." έπειτα μέντοι ὁ Λεοντιάδης έλθων είς τους έκκλήτους 33 250 έλεγε τοιάδε · " Ανδρες Λακεδαιμόνιοι, ώς μεν πολεμικώς ύμων είχον οι Θηβαίοι, πριν τὰ νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε · έωρᾶτε γὰρ ἀεὶ τούτους τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενέσι φιλικώς έχοντας, τοις δ' ύμετέροις φίλοις έχθρούς όντας. οὐκ ἐπὶ μὲν τὸν ἐν Πειραιεῖ δῆμον, πολε-255 μιώτατον όντα ύμιν, οὐκ ήθέλησαν συστρατεύειν, Φωκεῦσι

nias, as hostile to Sparta; the dat. depends upon ταὐτά, which is construed like an adj. of likeness. G. 186; H. 773 a.—μάλιστα: nearly, with numerals.

32. ἄλλον: i.e. Archias. See 4. 2. — οὐ προσταχθέντα: contradicted by Diod. xv. 20, who says secret orders had been given the Spartan leaders to capture the Cadmea if they found an opportunity. — ὁ μέντοι 'Αγησίlaos: acc. to Plut. Ages. 24 the Spartans regarded the act of Phoebidas as inspired by Agesilaus. Their indignation seems to have been directed as much against the latter as the former. — δίκαιος είη ζημιούσθαι: pers. const. instead of the impersonal. H. 944 a. — νόμιμον: used here as substantive. — τὰ τοιαθτα: τοιοθτος may take the art. when there is a definite reference to a quality already mentioned. Kühn. 465, 5. Cf. G. 141 d.

33. ἐκκλήτους: doubtless the same as the ἐκκλησία or Spartan assembly mentioned in 11 and iv. 6. 3. It is uncertain how this assembly was constituted. Cf. ii. 4. 38. — δυσμενέσι: used as substantive.—οὐκ . . . συστρατεύειν: they were asked to assist the Lacedaemonians against Thrasybulus, but refused. See ii. 4. 30. The first our introduces the question; the second οὐκ is to be taken with $\eta\theta\epsilon\lambda\eta\sigma\alpha\nu$: were they not unwilling? — Φωκεῦσι: the Thebans (i.e. the democratic party led by Ismenias and Androclides) had embroiled the Locrians and Phocians in a dispute, and had then taken sides with the former. iii. 5. 3, 4. Introd. p. 1.

δε ότι ύμας εύμενεις όντας έώρων, επεστράτευον; άλλα 34 μην καὶ πρὸς 'Ολυνθίους εἰδότες ὑμᾶς πόλεμον ἐκφέροντας συμμαχίαν έποιουντο, καὶ ύμεις γε τότε μεν ἀεὶ προσείχετε τὸν νοῦν, πότε ἀκούσεσθε βιαζομένους αὐτοὺς τὴν 260 Βοιωτίαν ύφ' αύτοις είναι · νυν δ' έπει τάδε πέπρακται, οὐδὲν ύμᾶς δεῖ Θηβαίους φοβεῖσθαι άλλ' ἀρκέσει ύμῶν μικρά σκυτάλη ώστε έκειθεν πάντα ύπηρετεισθαι όσων αν δέησθε, έαν ωσπερ ήμεις ύμων, ουτω και ύμεις ήμων έπιμελησθε." ἀκούουσι ταθτα τοις Λακεδαιμονίοις έδοξε 35 265 τήν τε ἀκρόπολιν ὧσπερ κατείληπτο φυλάττειν καὶ Ἰσμηνία κρίσω ποιήσαι. ἐκ δὲ τούτου πέμπουσι δικαστάς Λακεδαιμονίων μεν τρείς, ἀπὸ δε τῶν συμμαχίδων ενα ἀφ' έκάστης καὶ μικρας καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ δὲ συνεκαθέζετο τὸ δικαστήριον, τότε δὴ κατηγορεῖτο τοῦ Ἰσμη-270 νίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρση ἐπ' οὐδενὶ άγαθώ της Έλλάδος γεγενημένος είη καὶ ώς των παρά βασιλέως χρημάτων μετειληφώς είη καὶ ὅτι τῆς ἐν τῆ

34. συμμαχίαν έποιούντο: prob. conative imperfect. There is no evidence that an actual alliance had been made, though negotiations are mentioned in 15. Cf. also 27. — τότε: here refers indefinitely to the past, as opp. to the present. — τάδε: i.e. the seizure of the Cadmea by Phoebidas. — σκυτάλη: the Spartan cipher dispatch. A strip of leather was wound around a staff diagonally, and upon the surface thus formed the dispatches were written lengthwise, so that when unrolled they became unintelligible. The person to whom the dispatch was addressed was provided with a staff of the proper size, which thus enabled him to read the message. See Plut. Lys. 19. — $\epsilon \kappa \epsilon i \theta \epsilon v$: i.e. $\Theta \eta \beta \eta \theta \epsilon v$, as implied by the preceding $\Theta\eta\beta$ alovs.

35. φυλάττειν: Phoebidas nevertheless is said by Plut. Pelop. 6 to have been deprived of his command and fined 100,000 drachmas. Cf. Diod. xv. 20; Nepos, Pelop. 1. — крісти ποιήσαι: institute proceedings. — πέμπουσι: this seems to indicate that the trial was conducted at Thebes. Plut. Pelop. 5 says that both the trial and execution of Ismenias occurred at Sparta. — συμμαχίδων: εc. πόλεων from πόλεως. - καὶ μικράς καὶ μεyálns: the Spartans wished their unrighteous proceedings to seem to receive the sanction of a pan-Hellenic tribunal. — κατηγορείτο: impersonal. — βαρβαρίζοι: stronger than μηδίζοι would have been. — τών χρημάτων: acc. to iii. 5. 1 fifty talents had been distributed in Corinth, Thebes, and Έλλάδι ταραχής πάσης ἐκεῖνός τε καὶ ἀνδροκλείδας αἰτιώτατοι εἶεν. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο μὲν πρὸς πάντα ταῦτα, 36 275 οὐ μέντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων τε καὶ κακοπράγμων εἶναι. καὶ ἐκεῖνος μὲν κατεψηφίσθη καὶ ἀποθιώσκει: οἱ δὲ πεοὶ Λεοντιάδου εἶνόν τε σὸν πόλιν

άποθνήσκει· οἱ δὲ περὶ Λεοντιάδην εἶχόν τε τὴν πόλιν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔτι πλείω ὑπηρέτουν ἡ προσετάτ-

τετο αὐτοῖς. τούτων δὴ πεπραγμένων οἱ Λακεδαιμόνιοι 37

280 πολύ δὴ προθυμότερον τὴν εἰς τὴν Ὁλυνθον στρατιὰν συναπέστελλον. καὶ ἐκπέμπουσι Τελευτίαν μὲν άρμοστήν, τὴν δ' εἰς τοὺς μυρίους σύνταξιν αὐτοί τε ἄπαντας συνεξέπεμπον, καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ἀκολουθεῖν Τελευτία κατὰ τὸ δόγμα

285 τῶν συμμάχων. καὶ οἴ τε ἄλλοι προθύμως τῷ Τελευτίᾳ ὑπηρέτουν, καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι τοῖς ὑπουρ-γοῦσί τι, καὶ ἡ τῶν Θηβαίων δὲ πόλις, ἄτε καὶ ᾿Αγησιλάου ὄντος αὐτῷ ἀδελφοῦ, προθύμως συνέπεμπε καὶ ὁπλίτας καὶ ἱππέας. ὁ δὲ σπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, ἐπιμε- 38

290 λόμενος δε τοῦ τε μὴ ἀδικῶν τοὺς φίλους πορεύεσθαι καὶ τοῦ ὡς πλείστην δύναμιν ἀθροίζειν. προέπεμπε δε καὶ πρὸς ᾿Αμύνταν, καὶ ἡξίου αὐτὸν καὶ ξένους μισθοῦσθαι καὶ τοῖς πλησίον βασιλεῦσι χρήματα διδόναι, ὡς συμμά-

Argos. Ismenias and Androclides are both mentioned as recipients. Note that the three indictments $\beta a \rho \beta a \rho l \zeta o \iota$, $\xi \dot{\epsilon} v o s \dot{\epsilon} l \eta$, $\chi \rho \eta \mu \dot{\alpha} \tau \omega \nu \mu \epsilon \tau \dot{\epsilon} \iota \lambda \eta \phi \dot{\omega} s \dot{\epsilon} l \eta$ are really but one.

36. μη ού: on μη ού instead of μη after neg. expressions, see G. 283, 7; H. 1034. — κατεψηφίσθη και άποθνήσκει: on the change from aor. to hist. pres. see H. 828, second example. Cf. 41 καταβάλλουσι και κατέτρωσαν.

37-43. Successes of Teleutias before Olynthus. 382 B.C.

37. συναπέστελλον: the prep. σύν prob. refers to the co-operation of the allies, as mentioned more explicitly further on.— ἄπαντες: see Appendix.— τὴν σύνταξιν: see on 20.— οῖ τε ἄλλοι, καί, δέ: τέ, καί, δέ occurs also ii. 4. 6; iii. 4. 24; καί, καί, δέ vii. 4. 30.— Τελευτία: on his popularity, see 1. 3.

38. οὐ μάλα: const. with σπεύδων.
—'Αμύνταν: king of Macedonia. See
12. — ὡς συμμάχους εἶναι: the inf.
with ὡς here expresses purpose, i.e. a
result to be attained. Kr. Spr. 65, 3,

χους είναι, είπερ βούλοιτο την άρχην άναλαβείν. έπεμπε 295 δε καὶ πρὸς Δέρδαν τὸν Ἐλιμίας ἄρχοντα, διδάσκων ὅτι οί 'Ολύνθιοι κατεστραμμένοι την μείζω δύναμιν Μακεδονίας είεν, και ούκ ανήσουσι την έλάττω, εί μή τις αυτούς παύσει της υβρεως. ταυτα δὲ ποιῶν, μάλα πολλην ἔχων 39 στρατιάν αφίκετο είς την έαυτών συμμαχίδα. έπει δ' 300 ήλθεν είς την Ποτείδαιαν, εκείθεν συνταξάμενος επορεύετο είς την πολεμίαν. καὶ πρὸς μεν την πόλιν ιων οὖτ' ἔκαεν οὖτ' ἔκοπτε, νομίζων, εἴ τι ποιήσειε τούτων, ἐμποδὼν ἀν αὐτῷ πάντα γίγνεσθαι καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι· ὁπότε δε αναχωροίη από της πόλεως, τότε όρθως έχειν κόπτοντα 305 τὰ δένδρα ἐμποδὼν καταβάλλειν, εἴ τις ὅπισθεν ἐπίοι. ὡς 40 δε απείχεν από της πόλεως ούδε δέκα στάδια, έθετο τὰ οπλα, εὐώνυμον μεν αὐτὸς έχων, οὖτω γὰρ συνέβαινεν αὐτῷ κατὰ τὰς πύλας ἰέναι ἡ έξήεσαν οἱ πολέμιοι, ἡ δὲ άλλη φάλαγξ των συμμάχων άπετέτατο πρός το δεξιόν. 310 καὶ τῶν ἱππέων δὲ τοὺς μὲν Λάκωνας καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ ὄσοι τῶν Μακεδόνων παρησαν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐτάξατο, παρὰ δὲ αύτῷ εἶχε Δέρδαν τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἱππέας ὡς είς τετρακοσίους διά τε τὸ ἄγασθαι τοῦτο τὸ ἱππικὸν καὶ διὰ τὸ θεραπεύειν τὸν Δέρδαν, ὡς ἡδόμενος παρείη. ἐπεὶ 41

4. Cf. H. 953 a. — βούλοιτο: sc. Amyntas. — Ἐλιμίας: a district of western Macedonia, on the border of Epirus. — εἶεν, ἀνήσουσι: note the change of mood in order to give greater vividness to the second statement. G. 243; H. 932, 2. — τῆς βρεως: gen. of separation. G. 174; H. 748.

39. ἐαυτῶν: i.e. of himself and his troops, as in 1. 28. — συμμαχίδα: sc. χώραν. — συνταξάμενος: i.e. drawn up ready for battle. — πρὸς μὲν τὴν πόλιν: sc. Olynthus.

40. ἔθετο τὰ ὅπλα: sc. to make ready for battle.— εὐώνυμον ἔχων: the right wing — seldom the left wing as here — was the regular station of the Lacedaemonian general in time of battle.— εὐώνυμον: without the art., as iv. 4. 9. H. 661. Cf. τὸ δεξιόν below.— οὕτω συνέβαινεν: explains why Teleutias did not take his stand on the right.— παρὰ δὲ αὐτῷ: i.e. as the place of honor.— ὡς εἰς: about; pleonastic. Cf. 4. 14 ὡς περὶ ἐκατόν, and see on vi. 2. 38.— παρείη: sc. Derdas.

- 315 δε καὶ οἱ πολέμιοι ἐλθόντες ἀντιπαρετάξαντο ὑπὸ τῷ τείχει, συσπειραθέντες αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι κατὰ τοὺς Λάκωνας καὶ Βοιωτούς. καὶ Πολύχαρμόν τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἴππαρχον καταβάλλουσιν ἀπὸ τοῦ ἴππου καὶ κείμενον πάμπολλα κατέτρωσαν, καὶ ἄλλους ἀπέκτει-
- 320 ναν, καὶ τέλος τρέπονται τὸ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι ἱππικόν. φευγόντων δὲ τῶν ἱππέων ἐνέκλινε καὶ τὸ ἐχόμενον πεζὸν αὐτῶν, καὶ ὅλον δ' αν ἐκινδύνευσεν ἡττηθῆναι τὸ στράτευμα, εἰ μὴ Δέρδας ἔχων τὸ ἑαυτοῦ ἱππικὸν εὐθὺς πρὸς τὰς πύλας τῶν Ὀλυνθίων ἤλασεν. ἐπήει δὲ καὶ ὁ Τελευ-
- 325 τίας σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐν τάξει. ὡς δὲ ταῦτα ἤσθοντο 42 οἱ ᾿Ολύνθιοι ἱππεῖς, δείσαντες μὴ ἀποκλεισθεῖεν τῶν πυλῶν, ἀναστρέψαντες ἀπεχώρουν πολλῆ σπουδῆ. ἔνθα δὴ ὁ Δέρδας παρελαύνοντας παμπόλλους ἱππέας αὐτῶν ἀπέκτεινεν. ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ πεζοὶ τῶν ᾿Ολυνθίων
- 330 εἰς τὴν πόλιν· οὐ μέντοι πολλοὶ αὐτῶν ἀπέθανον, ἄτε έγγὺς τοῦ τείχους ὄντος. ἐπεὶ δὲ τροπαῖόν τε ἐστάθη καὶ 43 ἡ νίκη αὔτη τῷ Τελευτίᾳ ἐγεγένητο, ἀπιῶν δὴ ἔκοπτε τὰ δένδρα. καὶ τοῦτο μὲν στρατευσάμενος τὸ θέρος διῆκε καὶ τὸ Μακεδονικὸν στράτευμα καὶ τὸ τοῦ Δέρδα· πολ-
- 335 λάκις μέντοι καὶ οἱ Ὀλύνθιοι καταθέοντες εἰς τὰς τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίδας πόλεις ἐλεηλάτουν καὶ ἄνδρας ἀπεκτίννυον.

"Αμα δὲ τῷ ἦρι ὑποφαινομένω οἱ μὲν 'Ολύνθιοι ἱππεῖς 3

41. Λάκωνας καὶ Βοιωτούς: i.e. the cavalry on the right. The foot were drawn up on the left with Teleutias.

— ἐμβάλλουσι, κατέτρωσαν: the change of tenses as in 36. — πάμπολλα: cognate acc. G. 159, n. 2; H. 716 b. — τὸ ἐχόμενον: standing next. On the position of the partic., see G. 142, 2, n. 5; H. 667 a. Cf. 2. 4 τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως.

- αὐτῶν: gen. with verb of touching. G. 171, 1; H. 738. ὅλον: with pred. force.
- 43. στρατευσάμενος: having kept the field.— ἀπεκτίννυον: as if from ἀποκτιννύω. Cf. vi. 5. 22 συμμιγνύουσι, 23 ἐπιδεικνύοντες.
- 3. 1-7. Death of Teleutias. Spring of 381 B.C.
 - 1. ὑποφαινομένφ: found only here,

οντες ως έξακόσιοι κατεδεδραμήκεσαν είς την Απολλωνίαν άμα μεσημβρία καὶ διεσπαρμένοι έλεηλάτουν · ὁ δὲ Δέρδας ἐτύγχανε ταύτη τῆ ἡμέρα ἀφιγμένος μετα των 5 ίππέων των έαυτου καὶ άριστοποιούμενος έν τη 'Απολλωνία. ως δ' είδε την καταδρομήν, ήσυχίαν είχε, τούς θ' ίππους έπεσκευασμένους καὶ τοὺς ἀμβάτας έξωπλισμένους έχων. ἐπειδὴ δὲ καταφρονητικῶς οἱ Ὀλύνθιοι καὶ εἰς τὸ προάστειον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας ήλαυνον, τότε δή 10 συντεταγμένους έχων έξελαύνει. οί δε ώς είδον, είς φυγήν 2 ῶρμησαν. ὁ δ' ὡς ἄπαξ ἐτρέψατο, οὐκ ἀνῆκεν ἐνενήκοντα στάδια διώκων καὶ ἀποκτιννύς, ἔως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε των 'Ολυνθίων τὸ τεῖχος. καὶ ἐλέγετο ὁ Δέρδας ἀποκτεῖναι έν τούτφ τῷ ἔργφ περὶ ὀγδοήκοντα ίππέας. καὶ ἀπὸ 15 τούτου τειχήρεις τε μαλλον ήσαν οι πολέμιοι και τής χώρας ολίγην παντελώς είργάζοντο. προϊόντος δε του 3 χρόνου, καὶ τοῦ Τελευτίου έστρατευμένου πρὸς τὴν τῶν 'Ολυνθίων πόλιν, ώς εἴ τι δένδρον ὑπόλοιπον ἢ τι εἰργασμένον τοις πολεμίοις φθείροι, έξελθόντες οι 'Ολύνθιοι 20 ίππεις ήσυχοι πορευόμενοι διέβησαν τον παρά την πόλιν ρέοντα ποταμόν, καὶ ἐπορεύοντο ἡσυχῆ πρὸς τὸ ἐναντίον στράτευμα. ώς δ' είδεν ὁ Τελευτίας, άγανακτήσας τῆ

in place of the act. ὑποφαίνων. Cf. 4. 58 ὑποφαίνοντος τοῦ ἦρος. — ἀμβάτας: Dor. for Att. ἀναβάτας. The form arises by apocope of a and assimilation of the nasal.

2. οὐκ ἀνῆκεν κτέ: 'brachylogy' for ἐδίωξεν ἐνενήκοντα στάδια καὶ οὐκ ἀνῆκε διώκων καὶ ἀποκτιννύς. — ἔργφ: here in sense of battle. So also πρᾶγμα. Cf. vii. 1. 17; 2. 19, and Eng. action. — ὀλίγην: attracted from ὀλίγον. Η. 730 e. Cf. G. 168, n. 1. — παντελώς: limits ὀλίγην. Its position lends spe-

cial emphasis. Cf. vii. 4. 37 δλίγους $\pi d\nu v$.

3. εἴ τι: by the omission of the verb, this expression occasionally acquires the force of any, every. Cf. Cyr. v. 2. 5 ελαύνοντας βοῦς, αίγας, οίς, σῦς, καὶ εἴ τι βρωτόν. Kr. Spr. 60, 10, 2. — τοῖς πολεμίοις: dat. of agent. G. 188, 3; H. 769. — τὸν παρὰ τὴν πόλιν κτέ.: one of the three regular orders in such cases. G. 142, 2, N. 5 end. See on 2. 4, where the arrangement of words is different. — ἡσυχῆ: a variation of ἤσυχοι above.

τόλμη αὐτῶν εὐθὺς Τλημονίδαν τὸν τῶν πελταστῶν άρχοντα δρόμφ φέρεσθαι είς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. οἱ δὲ 4 25 'Ολύνθιοι ώς είδον προθέοντας τούς πελταστάς, αναστρέψαντες ἀπεχώρουν ήσυχοι, καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμόν. οι δ' ήκολούθουν μάλα θρασέως, και ώς φεύγουσι διώξαντες ἐπιδιέβαινον. ἔνθα δη οί 'Ολύνθιοι ἱππεῖς, ήνίκα έτι εὐχείρωτοι αὐτοῖς έδόκουν εἶναι οἱ διαβεβηκότες, 30 αναστρέψαντες έμβάλλουσιν αὐτοῖς, καὶ αὐτόν τε ἀπέκτειναν τὸν Τλημονίδαν καὶ τῶν ἄλλων πλείους ἡ ἐκατόν. ὁ 5 δε Τελευτίας ώς είδε το γιγνόμενον, οργισθείς, αναλαβών τὰ ὅπλα ἦγε μὲν ταχὺ τοὺς ὁπλίτας, διώκειν δὲ καὶ τοὺς πελταστάς ἐκέλευε καὶ τοὺς ἱππέας καὶ μὴ ἀνιέναι. πολ-35 λοὶ μὲν οὖν δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω τοῦ τείχους διώξαντες κακώς ἀπεχώρησαν, καὶ ἐκεῖνοι δ' ἐπεὶ ἀπὸ των πύργων έβάλλοντο, ἀποχωρείν τε ήναγκάζοντο τεθορυβημένως καὶ προφυλάττεσθαι τὰ βέλη. ἐν τούτω δὴ οί β 'Ολύνθιοι ἐπεξελαύνουσι μὲν τοὺς ἱππέας, ἐβοήθουν δὲ καὶ 40 οἱ πελτασταί· τέλος δὲ καὶ οἱ ὁπλῖται ἐπεξέθεον, καὶ τεταραγμένη τη φάλαγγι προσπίπτουσι. καὶ ὁ μὲν Τελευτίας ένταθθα μαχόμενος ἀποθνήσκει. τούτου δε γενομένου εύθύς και οι άμφ' αὐτον ἐνέκλιναν, και οὐδεις ἔτι ἴστατο, άλλα πάντες έφευγον, οι μεν έπι Σπαρτώλου, οι δε έπι 45 'Ακάνθου, οἱ δὲ εἰς 'Απολλωνίαν, οἱ πλεῖστοι δὲ εἰς Ποτεί-

δαιαν. ως δ' άλλος άλλη έφευγον, οὖτω καὶ οἱ πολέμιοι

^{4.} φεύγουσι: const. with αὐτοῖς to be supplied with ἐπιδιέβαινον.— ἔτι εὐχείρωτοι: i.e. before resuming their regular order after crossing.

^{5.} πολλοὶ μὲν δὴ ἀπεχώρησαν: a general statement. "Many others have often fared ill for having pursued the enemy too close to their

city walls." — τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω: too near. Cf. vii. 5. 13 πορρωτέρω τοῦ καιροῦ. — τείχους: dependent upon έγγυτέρω. G. 182, 2; H. 757.

^{6.} ἐπεξελαύνουσι: here with obj.; it is generally intransitive. — Σπαρτώλου κτέ.: the four places here mentioned correspond to the four points

άλλος άλλοσε διώκοντες παμπληθείς ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ὅ τι περ ὄφελος ἢν τοῦ στρατεύματος.

Έκ μέντοι γε τῶν τοιούτων παθῶν ἐγώ φημι ἀνθρώπους 7 του παιδεύεσθαι μάλιστα μὲν οὖν ὡς οὐδ' οἰκέτας χρὴ ὀργῆ κολάζειν · πολλάκις γὰρ καὶ δεσπόται ὀργιζόμενοι μείζω κακὰ ἔπαθον ἡ ἐποίησαν · ἀτὰρ ἀντιπάλοις τὸ μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμη προσφέρεσθαι ὅλον ἁμάρτημα. ἡ μὲν γὰρ ὀργὴ ἀπρονόητον, ἡ δὲ γνώμη σκοπεῖ οὐδὲν ἡττον μή 55 τι πάθη ἡ ὅπως βλάψη τι τοὺς πολεμίους.

Τοῖς δ' οὖν Λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἦκουσαν τὸ πρᾶγμα, 8 βουλευομένοις ἐδόκει οὐ φαύλην πεμπτέον δύναμιν εἶναι, ὅπως τό τε φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθείη καὶ μὴ μάτην τὰ πεποιημένα γένοιτο. οὖτω δὲ γνόντες ἡγε-60 μόνα μὲν ᾿Αγησίπολιν τὸν βασιλέα ἐκπέμπουσι, μετὰ αὐτοῦ δὲ ὤσπερ ᾿Αγησιλάου εἰς τὴν ᾿Ασίαν τριάκοντα Σπαρτιατῶν. πολλοὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν περιοίκων ἐθελον-9 ταὶ καλοὶ κάγαθοὶ ἤκολούθουν, καὶ ξένοι τῶν τροφίμων καλουμένων, καὶ νόθοι τῶν Σπαρτιατῶν, μάλα εὐειδεῖς τε

of the compass.— δ τ i π e ρ $\delta \phi$ e λ os $\tilde{\eta}\nu$: "the flower of the army." Cf. vi. 2. 23.

7. ἀτάρ: infrequent in prose; it has the force of an emphatic δέ.— ἀπρονόητον: sc. ἐστί. The verbal adj. has here an active meaning, as occasionally elsewhere in Att. prose. Cf. Plato, Critias, 115 a, στακτός, trickling. For the gender of the pred. adj., see G. 138, N. 1, c; H. 617.— ἡ δὲ γνώμη κτέ.: "discretion aims no less to avoid injury than to inflict it upon the enemy."

- 8, 9. Departure of a new expedition under Agesipolis. Summer of 381 B.C.
- 8. ἄσπερ Άγησιλάου: in comparisons introduced by ἄσπερ, a prep. is not generally repeated. The expe-

dition referred to took place in 396-394 B.C. — τριάκοντα Σπαρτιατών: sc. as an advisory council. See iii. 4. 2.

9. περιοίκων: descendants of the early inhabitants of Peloponnesus. They paid tribute to the Spartans and had no share in the government, but were free. — $\tau \rho o \phi (\mu \omega \nu)$: the $\tau \rho \delta$ φιμοι were sons of foreign parents, who were occasionally received at Sparta to be brought up with the Spartan youths. The sons of Xenophon and Phocion were examples of such. νόθοι τῶν Σπαρτιατῶν: their mothers were slaves. They received their training along with boys of legitimate birth and sometimes received full citizenship, as in the case of Lysander. At maturity they formed

65 καὶ τῶν ἐν τῆ πόλει καλῶν οὐκ ἄπειροι. συνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐθελονταί, καὶ Θετταλῶν γε ἱππεῖς, γνωσθῆναι τῷ ᾿Αγησιπόλιδι βουλόμενοι, καὶ ᾿Αμύντας δὲ καὶ Δέρδας ἔτι προθυμότερον ἡ πρόσθεν. ᾿Αγησίπολις μὲν δὴ ταῦτα πράττων ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν το Ἦνον.

Ή δὲ τῶν Φλειασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ 10 ᾿Αγησιπόλιδος, ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῷ χρήματα εἰς τὴν στρατιὰν ἔδοσαν, νομίζουσα δ᾽ ἔξω ὅντος ᾿Αγησιπόλιδος οὐκ ἄν ἔξελθεῖν ἐπ᾽ αὐτοὺς ᾿Αγησίλαον, οὐδ᾽ ἄν γενέ75 σθαι ὥστε ἄμα ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξω Σπάρτης εἶναι, θρασέως οὐδὲν τῶν δικαίων ἐποίουν τοῖς κατεληλυθόσιν. οἱ μὲν γὰρ δὴ φυγάδες ἡξίουν τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῷ δικαστηρίῷ κρίνεσθαι · οἱ δὲ ἠνάγκαζον ἐν αὐτῆ τῆ πόλει διαδικάζεσθαι. λεγόντων δὲ τῶν κατεληλυθότων ''Καὶ τίς 80 ἄν αὖτη δίκη εἴη ὅπου αὐτοὶ οἱ ἀδικοῦντες δικάζοιεν;'' οὐδὲν εἰσήκουον. ἐκ τούτου μέντοι ἔρχονται εἰς Λακεδαίμονα οἱ 11 κατελθόντες κατηγορήσοντες τῆς πόλεως, καὶ ἄλλοι δὲ τῶν οἴκοθεν συνηκολούθουν, λέγοντες ὅτι πολλοῖς καὶ τῶν πολιτῶν οὐ δοκοῖεν δίκαια πάσχειν. ἀγανακτήσασα δὲ

the class known as μδθακες or μδθωνες.

— τῶν . . . καλῶν: i.e. the advantages of the training given to free Spartans. Cf. 4. 32, 33. — ταῦτα πράττων: under these favorable circumstances.

10-17. Campaign of Agesilaus against Phlius. He lays siege to the city. Summer of 381 B.C.

10. χρήματα ἔδοσαν: acc. to 2. 21 the allies were to have the privilege of contributing either men or an equivalent in money. — γενέσθαι ώστε: after γίγνεσθαι in the sense of happen the inf. with ώστε sometimes occurs instead of the simple infinitive. —

θρασέως οὐδὲν ἐποίουν: boldly refused to do anything. — τῶν δικαίων: acc. to 2. 10, they had pledged themselves to settle disputed claims by legal process. — τοῖς κατεληλυθόσιν: i.e. the banished aristocrats who had been restored. Cf. 2. 8–10. — ἐν ἴσφ δικαστηρίφ: before an impartial tribunal. — καὶ τίς: καὶ at the beginning of an interr. sentence often lends emphasis. Cf. 15 ἐρωτώμενος δὲ καὶ τί τοῦτο ἀν είη. — αὕτη: subject. — δίκη: predicate. See on 2. 17.

11. $\tau \hat{\omega} \nu$ oľko $\theta \epsilon \nu$: by attraction for $\tau \hat{\omega} \nu$ oľko $\epsilon \nu$. See on 2. $\theta \tau \hat{\omega} \nu \delta \nu \delta \theta \epsilon \nu$.

85 τούτοις των Φλειασίων ή πόλις έζημίωσε πάντας δσοι μή πεμπούσης της πόλεως ήλθον είς Λακεδαίμονα. οί δὲ 12 ζημιωθέντες οικαδε μεν ωκνουν απιέναι, μένοντες δ' εδίδασκον ώς οδτοι μεν είησαν οί βιαζόμενοι ταθτα, οίπερ σφας τε έξέβαλον καὶ Λακεδαιμονίους ἀπέκλεισαν, οῦτοι δὲ οἱ 90 πριάμενοί τε τὰ σφέτερα καὶ βιαζόμενοι μὴ ἀποδιδόναι, οδτοι δε καὶ νῦν διαπεπραγμένοι εἰσὶ ζημιωθήναι σφας αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐλθόντας, ὅπως τοῦ λοιποῦ μηδεὶς τολμώη ι έναι δηλώσων τὰ ἐν τῆ πόλει γιγνόμενα. τῷ δ' 13 οντι ύβρίζειν δοκούντων των Φλειασίων φρουράν φαίνουσιν 95 ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἔφοροι. ἢν δὲ οὐ τῷ ᾿Αγησιλάῳ ἀχθομένῳ ταθτα · καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτοθ ᾿Αρχιδάμῳ ξένοι ήσαν οι περί Ποδάνεμον, και τότε των κατεληλυθότων ήσαν αὐτῷ δὲ οἱ ἀμφὶ Προκλέα τὸν Ἱππονίκου. ὡς δὲ 14 των διαβατηρίων γενομένων οὐκ ἔμελλεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, 100 πολλαὶ πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὥστε μη έμβάλλειν. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο ὅτι οὐχ ἴνα ἀδικοίη στρατεύοιτο, άλλ' όπως τοις άδικουμένοις βοηθήσειεν. οί δὲ τελευτῶντες πάντα ἔφασκον ποιήσειν, ἐδέοντό τε 15 μη εμβάλλεω. ὁ δὲ πάλιν έλεγεν ώς οὐκ αν πιστεύσειε

12. μένοντες: viz. at Sparta.— ώς οὐτοι . . . ἐξέβαλον: that those who attempted this violence were the ones who had banished them.— ἀπέκλεισαν: did not let them in. Cf. 2. 22 ἐκλίποι, and see iv. 4. 15; v. 2. 8. — βιαζόμενοι μη ἀποδιδόναι: "endeavoring by violence to avoid giving up." Cf. Thuc. vii. 79. 1. ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν.— σφᾶς αὐτούς: cf. σφᾶς above.— τοῦ λοιποῦ: in the future. Gen. of time. G. 179, 1; H. 759.

13. δοκούντων Φλειασίων: the gen. abs. const. for greater emphasis, instead of δοκοῦντας agreeing with (ἐπ') αὐτούς. — ἦν . . . ἀχθομένφ ταῦτα:

these measures were not distasteful to Agesilaus. Dat. of interest. G. 184, 3, N. 5; H. 771 a.— Αρχιδάμφ: i.e. Archidamus II., who was king from 469 to 427 B.C.— αὐτῷ: to him himself.— οἱ ἀμφὶ Προκλέα: sc. ξένοι ἢσαν.

14. διαβατηρίων γενομένων: see on 1, 33.— ἐδίδοσαν: were willing to give, offered. Conative imperfect. G. 200, N. 2; H. 832.— ὥστε: denotes purpose, i.e. a result to be attained. Cf. 4. 1 ὥστε τυραννεῖν, 21 ὥστε λαθεῖν. G. 266, 2; H. 953 a.

15. τελευτώντες: finally, as in 17.
— εφασκον: rare in Attic prose.—

- 105 λόγοις, καὶ γὰρ τὸ πρότερον ψεύσασθαι αὐτούς, ἀλλ' ἔργου τινὸς πιστοῦ δεῖν ἔφη. ἔρωτώμενος δέ· "Καὶ τί τοῦτ' ἄν εἴη;" πάλιν ἀπεκρίνατο· "Οπερ καὶ πρόσθεν," ἔφη, "ποιήσαντες οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν ἠδικήθητε." τοῦτο δὲ ἦν τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι. οὐκ ἐθελόντων δὲ αὐτῶν τοῦτο 16
- 110 ποιείν, ἐνέβαλέ τε εἰς τὴν χώραν καὶ ταχὺ περιτειχίσας ἐπολιόρκει αὐτούς. πολλῶν δὲ λεγόντων Λακεδαιμονίων ώς ὀλίγων ἔνεκεν ἀνθρώπων πόλει ἀπεχθάνοιντο πλέον πεντακισχιλίων ἀνδρῶν· καὶ γὰρ δὴ ὅπως τοῦτ' ἔνδηλον εἴη, οἱ Φλειάσιοι ἐν τῷ φανερῷ τοῖς ἔξω ἐξεκλησίαζον· ὁ
- 115 μέντοι 'Αγησίλαος πρός τοῦτο ἀντεμηχανήσατο. ὁπότε 17 γὰρ ἐξίοιεν ἢ διὰ φιλίαν ἢ διὰ συγγένειαν τῶν φυγάδων, ἐδίδασκε συσσίτιά τε αὐτῶν κατασκευάζειν καὶ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἰκανὸν διδόναι, ὁπόσοι γυμνάζεσθαι ἐθέλοιεν καὶ ὅπλα δὲ ἐκπορίζειν ἄπασι τούτοις διεκελεύετο, καὶ μὴ
- 120 ὀκνεῖν εἰς ταῦτα χρήματα δανείζεσθαι. οἱ δὲ ταῦτα ὑπηρετοῦντες ἀπέδειξαν πλείους χιλίων ἀνδρῶν ἄριστα μὲν
 τὰ σώματα ἔχοντας, εὐτάκτους δὲ καὶ εὐοπλοτάτους· ὧστε
 τελευτῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔλεγον ὡς τοιούτων δέοιντο
 συστρατιωτῶν.

και τί: on this use of καί, see on 10.— ὅπερ και πρόσθεν κτέ.: "the same means as you formerly adopted to escape harm." καί is adverbial. The reference is to the time when the Phliasians had put their citadel in the hands of the Spartans. See iv. 4. 15.

16. πολλών λεγόντων: the sent. is not completed, but a new const. is begun at δ μέντοι. — ἀπεχθάνοιντο: sc. the Lacedaemonians. — πλέον: on this use of the neut. without η, instead of the inflected form, see G. 175, 1, N. 2; H. 647. — ἀνδρών: limits πόλει. —

έν φανερῷ τοῖς ἔξω: in a place visible to those outside, i.e. to the besiegers.—πρὸς τοῦτο: "against the reproach that he was supporting the interests of a few and incurring the hatred of the many."

17. ἐξίοιεν: sc. τινές, i.e. deserters from the city. — ἐδίδασκε: sc. τοὺς φυγάδας. — αὐτῶν: i.e. the exiles and their friends. — εἰς τὰ ἐπιτήδεια: sc. of the deserters. — γυμνάζεσθαι: to be understood of military exercise. — ἄριστα: adverb. — τὰ σώματα: acc. of specification. Cf. Oec. 21. 7 οἱ ὰν αὐτῶν ἄριστα τὸ σῶμα ἔχωσι.

125 Καὶ ᾿Αγησίλαος μὲν δὴ περὶ ταῦτα ἦν. ὁ δὲ ᾿Αγησί- 18 πολις εὐθὺς ἐκ τῆς Μακεδονίας προσιὼν ἔθετο πρὸς τῆ πόλει τῶν ᾿Ολυνθίων τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξήει αὐτῷ, τότε τῆς ᾿Ολυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἢν ἐδήου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν ἔφθειρε τὸν σῖτον · Τορώνην 130 δὲ καὶ προσβαλὼν εἶλε κατὰ κράτος. ἐν δὲ τούτοις ὄντα 19 κατὰ θέρους ἀκμὴν καῦμα πυριφλεγὲς λαμβάνει αὐτόν. ὡς δὲ πρόσθεν ἑωρακότα τὸ ἐν ᾿Αφύτει τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἔρως αὐτὸν τότ ἔσχε τῶν τε σκιερῶν σκηνημάτων καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. ἐκομίσθη μὲν οὖν ἐκεῖσε 135 ἔτι ζῶν, ὄμως μέντοι ἐβδομαῖος ἀφ' οὖ ἔκαμεν ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐτελεύτησε. καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐν μέλιτι τεθεὶς καὶ κομισθεὶς οἴκαδε ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς.

'Αγησίλαος δὲ τοῦτο ἀκούσας οὐχ ἢ τις αν ῷετο ἐφή- 20 σθη ὡς ἀντιπάλῳ, ἀλλὰ καὶ ἐδάκρυσε καὶ ἐπόθησε τὴν 140 συνουσίαν. συσκηνοῦσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐτῷ, ὅταν οἴκοι ὧσιν· ὁ δὲ 'Αγησίπολις τῷ 'Αγησιλάῳ ἱκανὸς μὲν ἢν καὶ ἡβητικῶν καὶ θηρευτικῶν καὶ ἱππικῶν καὶ παιδικῶν λόγων μετέχειν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὑπη-δεῖτο αὐτὸν ἐν τῆ συσκηνίᾳ, ὧσπερ εἰκὸς πρεσβύτερον.

18-20. Death of Agesipolis. Summer of 380 B.C.

18. 'Αγησίπολις: last mentioned in 9 as having set out for Olynthus.

19. κατὰ θέρους ἀκμήν: i.e. in midsummer. Cf. Thuc. ii. 19. 1 τοῦ θέρους ἀκμάζοντος. — σκηνημάτων, ὑδάτων: sc. of the temple (consecrated enclosure) of Dionysus. — ἔκαμεν: fell ill. — ἔξω τοῦ ἰεροῦ: death within the sacred precincts would have polluted the sanctity of the place. — ἔν μέλιτι τεθείς: Diod. xv. 93 relates the same story concerning the body

of Agesilaus, who died subsequently in Egypt. — της βασιλικης ταφης: Herodotus, vi. 58, gives a full description of the funeral observances. They included suspension of all business, public and private, for ten days.

20. ὡς ἀντιπάλῳ: sc. αὐτῷ τελευτήσαντι. Agesipolis formed a marked contrast to Agesilaus. He was a lover of peace and opposed to the subjugation of the other Grecian states, particularly by such unscrupulous measures as Agesilaus was only too ready to adopt. — συσκηνοῦσι: they eat to-

145 καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀντ' ἐκείνου Πολυβιάδην άρμοστὴν ἐπὶ τὴν Ὁλυνθον ἐκπέμπουσιν.

'Ο δ' 'Αγησίλαος ήδη μεν ύπερέβαλε τον χρόνον, όσου 21 έλέγετο έν τῷ Φλειοῦντι σῖτος εἶναι · τοσοῦτον γὰρ έγκράτεια γαστρός διαφέρει, ώστε οἱ Φλειάσιοι τὸν ημισυν 150 ψηφισάμενοι σίτον τελείν ή πρόσθεν καὶ ποιούντες τούτο τον διπλάσιον του εικότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν. καὶ τόλμα δὲ ἀτολμίας ἔσθ' ὅτε τοσοῦτον διαφέρει, 22 ωστε Δελφίων τις, λαμπρός δοκών είναι, λαβών πρός αύτον τριακοσίους ἄνδρας Φλειασίων ίκανος μεν ήν κωλύειν 155 τοὺς βουλομένους εἰρήνην ποιεῖσθαι, ἱκανὸς δὲ οἶς ἡπίστει ειρξας φυλάττειν, εδύνατο δε είς τε τας φυλακας αναγκάζειν τὸ πληθος ιέναι καὶ τούτους έφοδεύων πιστούς παρέχεσθαι. πολλάκις δε μεθ' ων είχε περί αύτον και εκθέων ἀπέκρουε φύλακας ἄλλοτ' ἄλλη τοῦ περιτετειχισμένου 160 κύκλου. ἐπεὶ μέντοι οἱ ἐπίλεκτοι οὖτοι πάντα τρόπον 23 ζητούντες ούχ ηὔρισκον σίτον έν τῆ πόλει, έκ τούτου δὴ πέμψαντες πρὸς τὸν Αγησίλαον ἐδέοντο σπείσασθαι πρε-

gether.— ὁ δὲ ᾿Αγησίπολις κτέ.: Agesipolis was the sort of man to share Agesilaus's conversation about the days of his youth, his hunting and equestrian exploits, and his love adventures.— το περ εἰκὸς πρεσβύτερον: sc. ἢν ὑπαιδεῖσθαι, as was fitting he should honor an older man.

21-25. End of the campaign against Phlius. Summer of 379 B.C.

21. δσου: gen. of measure, dependent upon σῖτος. G. 167, 5; H. 729 d.

— ἐλέγετο: viz. by the deserters. —
τοσοῦτον . . . διαφέρει: moderation differs so much from gluttony. After διαφέρει is implied, 'in case of necessity men can live well for a longer time than they think,' or some similar

thought. — $\gamma \alpha \sigma \tau \rho \delta s$: gen. of separation with $\delta \iota \alpha \phi \epsilon \rho \epsilon \iota$. G. 174; H. 748. — $\tau \epsilon \lambda \epsilon \iota \nu$: consume. — $\tau \circ \iota$ $\epsilon \iota \kappa \delta \tau \circ s$: equiv. to $\tilde{\eta}$ $\epsilon \iota \kappa \delta s$ $\tilde{\eta} \nu$. The gen. with $\delta \iota \pi \lambda \delta \sigma \iota \circ \nu$ is that of comparison. G. 175, 1, N. 1; H. 755 a.

22. λαμπρὸς δοκῶν είναι: appearing to hold a commanding position. — είς τε τὰς φυλακὰς κτέ.: to compel them to man the guard-posts. — κύκλου: the line of circumvallation. The gen. depends upon ἄλλη. G. 182, 2; H. 757.

23. οἱ ἐπίλεκτοι: i.e. Daphjon's 300. — ζητοῦντες: sc. for supplies which might be secretly withheld. — σπείσασθαι κτέ.: sc. αὐτόν referring to Agesilaus. Το make a truce with an embassy which should go to Lacedae-

σβεία είς Λακεδαίμονα ἰούση · δεδόχθαι γὰρ σφίσιν έφασαν έπιτρέπειν τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων χρή-165 σασθαι τ $\hat{\eta}$ πόλει δ τι βούλοιντο. δ δ $\hat{\epsilon}$ δ ργισθε $\hat{\epsilon}$ ις δ τι 24 άκυρον αὐτὸν ἐποίουν, πέμψας μὲν πρὸς τοὺς οἴκοι φίλους διεπράξατο έαυτῷ ἐπιτραπηναι τὰ περὶ Φλειοῦντος, ἐσπείσατο δὲ τῆ πρεσβεία. φυλακῆ δὲ ἔτι ἰσχυροτέρα ἡ πρότερον εφύλαττεν, ίνα μηδείς των εκ της πόλεως εξίοι. 170 όμως μέντοι ό γε Δελφίων καὶ στιγματίας τις μετ' αὐτοῦ, δς πολλα ύφείλετο οπλα των πολιορκούντων, απέδρασαν νύκτωρ. ἐπεὶ δὲ ἡκον ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπαγγέλ- 25 λοντες, ότι ἡ πόλις ἐπιτρέποι ᾿Αγησιλάφ διαγνῶναι τὰ ἐν· Φλειουντι όπως αὐτῷ δοκοίη, 'Αγησίλαος δη οὖτως ἔγνω, 175 πεντήκοντα μεν ανδρας των κατεληλυθότων, πεντήκοντα δε των οἴκοθεν πρωτον μεν ἀνακριναι ὅντινά τε ζην ἐν τη πόλει καὶ οντινα ἀποθανεῖν δίκαιον εἴη · ἔπειτα δὲ νόμους θ εῖναι, κα θ ' οῦς πολιτεύσοιντο \cdot ἔως δ ' ἄν ταῦτα δ ια π ράξωνται, φυλακήν καὶ μισθὸν τοῖς φρουροῖς ξέ μηνῶν κατέταῦτα δὲ ποιήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγε. καὶ τὰ μὲν περὶ Φλειοῦντα

οὖτως αὖ ἐπετετέλεστο ἐν ὀκτὼ μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ.

mon, i.e. to give them pledges of safe conduct. — πρεσβεία: dat. of union or association. G. 186; H. 772. — τοίς τέλεσι: the ephors. — χρήσασθαι... βούλοιντο: to treat the city as they wished; regular formula for unconditional submission. Cf. ii. 4. 37. — δτι: sc. χρήσασθαι. The acc. is cognate. G. 159, n. 2; H. 716 b.

24. ἄκυρον...ἐποίουν: treated him as without authority in the matter. That he was really ἄκυρος is shown clearly by the context.— ἐκ τῆς πόλει, as frequently.

25. ἀπαγγέλλοντες: sc. τινές. Cf. vi. 5. 25 ῆκον λέγοντες. — τῶν οἴκοθεν: Agesilaus doubtless took good care that none but members of the oligarchical party should be selected. — πολιτεύσοιντο: rel. clause of purpose in indir. disc. changed from fut. ind. of dir. disc., after a secondary tense. G. 236 and N. 3. — τοῖς φρουροῖς: i.e. τῆ φυλακῆ. — τὸ δὲ πολιτικόν: i.e. the army of Spartan citizens as opposed to the allies. — αὖ: calls attention to the events in Phlius as opposed to those elsewhere. Cf. 2. 10 ταῦτα μὲν αὖ.

Καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ παντάπασι κακῶς ἔχοντας 26 λιμῷ τοὺς Ὁλυνθίους διὰ τὸ μήτε ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν 185 μήτε κατὰ θάλατταν εἰσάγεσθαι σῖτον αὐτοῖς, ἠνάγκασε πέμψαι εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης. οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκράτορες συνθήκας ἐποιήσαντο τὸν αὐτὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ φίλον Λακεδαιμονίοις νομίζειν, ἀκολουθεῖν δὲ ὅποι ἄν ἡγῶνται καὶ σύμμαχοι εἶναι. καὶ ὀμόσαντες 190 ταύταις ἐμμενεῖν οὕτως ἀπῆλθον οἴκαδε.

Προκεχωρηκότων δε τοῖς Λακεδαιμονίοις ὅστε Θηβαί- 27 ους μεν καὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς παντάπασιν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, Κορινθίους δε πιστοτάτους γεγενησθαι, ᾿Αργείους δε τεταπεινῶσθαι διὰ τὸ μηδεν ἔτι ἀφελεῖν αὐτοὺς τῶν 195 μηνῶν τὴν ὑποφοράν, ᾿Αθηναίους δε ἠρημῶσθαι, τῶν δ᾽ αὖ συμμάχων κεκολασμένων οῦ δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς, παντάπασιν ἤδη καλῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἀρχὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι.

Πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν καὶ Ἑλλη- 4 νικὰ καὶ βαρβαρικά, ὡς θεοὶ οὖτε τῶν ἀσεβούντων οὖτε τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελοῦσι · νῦν γε μὴν λέξω τὰ προκείμενα. Λακεδαιμόνιοί τε γὰρ οἱ ὀμόσαντες αὐτονό-

26, 27. Subjugation of Olynthus. The Spartan power at its height. 379 B.C.

26. λαμβάνειν, εἰσάγεσθαι: note the change of subject. Sc. σῖτον as obj. of λαμβάνειν. — οἱ δ' ἐλθόντες... αὐτοκράτορες: the ambassadors having come with full powers. On the order of the words, see on 2. 4. — τὸν αὐτὸν... νομίζειν: "to have the same friends and foes, as the Lacedaemonians." Λακεδαιμονίοις is dat. of resemblance after τὸν αὐτὸν. G. 186; H. 773 a. — οὕτως: resumes the preceding participial clause.

27. προκεχωρηκότων: the omitted

subj. is explained by the following infinitives. Cf. ii. 4. 29 οὕτω δὲ προχωρούντων, as things were going on thus.
G. 278, 1, N.; H. 972 a. — τῶν μηνῶν
τὴν ὑποφοράν: see on 1. 29. — ἦρημῶσθαι: sc. of their allies.

4. 1-12. Overthrow of the Spartan power in Thebes. Winter of 379-8 B.C.

1. πολλά...λέγειν: "one might adduce many other instances to show that the gods," etc.—ἀσεβούντων, ἀνόσια ποιούντων: the former with reference to the gods, the latter with reference to men.— ἀμελοῦσι: leave unpunished.— γὲ μήν: see on 1. 29.— ὁμόσαντες: sc. at the Peace of An-

5 μους ἐάσεω τὰς πόλεις τὴν ἐν Θήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ' αὐτῶν μόνων τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρότερον οὐδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν πώποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες, τούς τε τῶν πολιτῶν εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοὺς καὶ βουληθέντας Λακεδαιμονίοις δουλεύειν τὴν 10 πόλιν, ὧστε αὐτοὶ τυραννεῖν, τὴν τούτων ἀρχὴν ἑπτὰ μόνον τῶν φυγόντων ἤρκεσαν καταλῦσαι. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο διηγήσομαι.

³Ην τις Φυλλίδας, δς έγραμμάτευε τοῖς περὶ ᾿Αρχίαν πο- 2 λεμάρχοις, καὶ τἄλλα ὑπηρέτει, ὡς ἐδόκει, ἄριστα. τούτῳ 15 δ΄ ἀφιγμένῳ ᾿Αθήναζε κατὰ πρᾶξίν τινα καὶ πρόσθεν γνώριμος ὧν Μέλων τῶν ᾿Αθήναζε πεφευγότων Θηβαίων συγγίγνεται, καὶ διαπυθόμενος μὲν τὴν περὶ ᾿Αρχίαν τε τὸν πολεμαρχοῦντα καὶ τὴν περὶ Φίλιππον τυραννίδα, γνοὺς δὲ μισοῦντα αὐτὸν ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τὰ οἴκοι, 20 πιστὰ δοὺς καὶ λαβὼν συνέθετο ὡς δεῖ ἔκαστα γίγνεσθαι. ἐκ δὲ τούτου προσλαβὼν ὁ Μέλων εξ τοὺς ἐπιτηδειοτάτους 3 τῶν φευγόντων ξιφίδια ἔχοντας καὶ ἄλλο ὅπλον οὐδέν,

talcidas. See 1. 32. — ὑπ' αὐτῶν μόνων κτέ.: by the injured ones alone; aὐτόs sometimes occurs, as here, with μόνος to strengthen it; cf. Cyr. iii. 3. 38. — τῶν ἀδικηθέντων: viz. the Thebans. — ἐκολάσθησαν: sc. at Leuctra several years later, in 371 B.C. — où6' ὑφ' ἐνός: οὐδείς and μηδείς with a prep. or the particle dv are often thus resolved for emphasis. — τοὺς είσαγαγόντας και βουλευθέντας: anacoluthon. Instead of these accs. being the obj. of καταλῦσαι, the const. is changed and την τούτων άρχην is made object. ώστε αὐτοὶ τυραννεῖν: denoting purpose. See on 3.14 and cf. 4.21. The nom. instead of the acc. as subj. is irregular, as though of είσηγαγον instead of τους είσαγαγόντας had preceded. —

έπτὰ μόνον τῶν φυγόντων: seven only of the exiles. Plutarch, Pelop. 8, gives twelve as the number. In all some 300 fled from Thebes to Athens, at the time when the Cadmea was seized by Phoebidas. See 2. 31.

- 2. τοῖς περὶ 'Αρχίαν πολεμάρχοις: there were only two polemarchs; hence the reference here is to Archias and Philip alone. Cf. Diod. ii. 60 τοὺς περὶ 'Ιαμβοῦλον, referring to Iambulus and his sole attendant. καὶ πρόσθεν γνώριμος ὤν: being also before acquainted with him. καὶ τὴν περὶ Φίλιππον: we should have expected τὴν περὶ 'Αρχίαν τε καὶ Φίλιππον τοὺς πολεμαρχοῦντας τυραννίδα. αὐτοῦ: gen. of comparison.
 - 3. δ Μέλων: the real leader was

έρχεται πρώτον μέν είς την χώραν νυκτός επειτα δέ ήμερεύσαντες έν τινι τόπω έρήμω πρός τὰς πύλας ἦλθον, 25 ώς δη έξ άγρου ἀπιόντες, ήνίκαπερ οι ἀπὸ τῶν ἔργων όψιαίτατοι. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, διενυκτέρευσαν μεν εκείνην την νύκτα παρά Χάρωνί τινι, καὶ την έπιουσαν δ' ήμέραν διημέρευσαν. ό μεν ούν Φυλλίδας 4 τά τε ἄλλα ἐπεμελεῖτο τοῖς πολεμάρχοις, ὡς ᾿Αφροδίσια 30 ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδω τῆς ἀρχῆς, καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι ύπισχνούμενος άξειν αὐτοῖς τὰς σεμνοτάτας καὶ καλλίστας των έν Θήβαις τότ' έφη άξειν. οι δέ — ήσαν γαρ τοιοῦτοι — μάλα ήδέως προσεδέχοντο νυκτερεύειν. ἐπεὶ δὲ δ έδείπνησάν τε καὶ συμπροθυμουμένου ἐκείνου ταχὺ ἐμεθύ-35 σθησαν, πάλαι κελευόντων άγειν τὰς έταίρας, έξελθων ήγαγε τους περί Μέλωνα, τρείς μέν στείλας ώς δεσποίνας, τούς δ' άλλους ώς θεραπαίνας. κάκείνους μεν είσήγαγεν β είς τὸ ταμιείον τοῦ πολεμαρχείου, αὐτὸς δ' εἰσελθων εἶπε τοις περί Αρχίαν, ότι οὐκ ἄν φασιν εἰσελθειν αἱ γυναικες, 10 εἴ τις των διακόνων ένδον έσοιτο. ένθεν οἱ μὲν ταχὺ . ἐκέλευον πάντας ἐξιέναι, ὁ δὲ Φυλλίδας δοὺς οἶνον εἰς ένὸς

Pelopidas, whose name Xenophon avoids mentioning. — την χώραν: i.e. Boeotia. Acc. to Plutarch they were accompanied from Athens to the Boeotian boundaries by some 100 Theban exiles, who there awaited the outcome of the enterprise. — πρός τὰς πύλας: "to different gates," having approached the city from various directions. — ώς δη έξ άγροῦ ἀπιόντες: as if returning from the country. They were disguised as hunters and farmers. — ἡνίκα περ κτέ.: at the time when the last laborers come in. Sc. πρδς πύλας ἔρχονται. — Χάρωνι: who, when informed of the plot, had offered his house as a meeting-place for the conspirators. Plut. Pelop. 7. — διημέρευσαν: sc. παρά $\tau \hat{\varphi}$ Χάρωνι.

- 4. τά τε άλλα ἐπεμελεῖτο: made the other arrangements. For the cognate acc., see G. 159, N. 2; H. 716 b.— 'Αφροδίσια: here not a festival in honor of the goddess 'Αφροδίτη, but in celebration of the successful conclusion of their official duties. Festivals of rejoicing were also celebrated by sailors under the same name.— ἄγουστιν: dat. pl. with πολεμάρχοις.— τοιοῦτοι: i.e. of the sort to be pleased with such a proposition.
- 5. $\kappa \in \lambda \in \nu \circ \nu \tau \omega \nu$: supply $\alpha \partial \tau \hat{\omega} \nu$ as subj. of the gen. abs. construction.
 - 6. els evds kté.: to the house of one of

των διακόνων έξέπεμψεν αὐτούς. ἐκ δὲ τούτου εἰσήγαγε τας έταίρας δή, και ἐκάθιζε παρ' ἐκάστω. ἦν δὲ σύνθημα, έπει καθίζοιντο, παίεω εὐθὺς ἀνακαλυψαμένους. οι μεν δη τ 45 οὖτω λέγουσιν αὐτοὺς ἀποθανεῖν, οἱ δὲ καὶ ὡς κωμαστὰς είσελθόντας τοὺς ἀμφὶ Μέλωνα ἀποκτεῖναι τοὺς πολεμάρχους. λαβών δε ό Φυλλίδας τρείς αὐτών επορεύετο επί την του Λεοντιάδου οικίαν κόψας δε την θύραν είπεν, ότι παρά τῶν πολεμάρχων ἀπαγγεῖλαι τι βούλοιτο. ὁ δὲ 50 ετύγχανε μεν χωρίς κατακείμενος έτι μετα δείπνον καί ή γυνη έριουργουσα παρεκάθητο. έκέλευσε δε τον Φυλλίδαν πιστον νομίζων είσιέναι. οί δ' έπεὶ είσηλθον, τον μέν ἀποκτείναντες, την δε γυναικα φοβήσαντες κατεσιώπησαν. έξιόντες δε είπον την θύραν κεκλείσθαι εί δε 55 λήψοιντο ανεωγμένην, ήπείλησαν αποκτείναι απαντας τούς έν τη οικία. Επεί δε ταθτ' επέπρακτο, λαβών δύο ο Φυλ-8 λίδας των ανδρων ήλθε πρός το αναγκαΐον, καὶ εἶπε τῷ είργμοφύλακι, ότι ἄνδρα ἄγοι παρὰ πολεμάρχων, ὃν εἶρξαι δέοι. ως δε ανέωξε, τουτον μεν εύθυς απέκτειναν, τους δε 60 δεσμώτας έλυσαν. καὶ τούτους μέν ταχὺ τῶν ἐκ τῆς

the servants. Supply οἶκον, which along with some other designations of place is sometimes omitted with έν and εἰς. G. 141, N. 4; H. 730 a. — δή: ironically. — ἀνακαλυψαμένους: agrees with the omitted subj. of παίειν.

7. οἱ δὲ καὶ κτέ.: this account is given also by Plut. de genio Socr. 30.— λαβὼν δὲ ὁ Φυλλίδας: the account in Plut. Pelop. 11 assigns to Pelopidas the leadership in the murder of Leontiades.— Λεοντιάδου: it was he who had surrendered the Cadmea to Phoebidas. See 2. 29.— χωρίς: without company.— ἔτι: the Greeks often continued to recline on their couches after the meal was over.— τὸν... κατεσιώπη-

wife by frightening her." The particles μèν...δέ are used as if the two objs. were dependent upon the same verb κατεσιώπησαν.—εἶπον: ordered.
— κεκλεῖσθαι: to be shut and kept shut. The perf. is occasionally used to denote an action, soon to occur, and also the continuous state resulting from the act.— Cf. vi. 4. 25 παρήγγειλαν συνεσκευάσθαι πάντας, ordered them to pack up and be ready, and the imv. πεποίησο Cyr. iv. 2. 7. G. 202, 2, N. 2.—ἀποκτεῖναι: for the aor., cf. I. 32 δέξασθαι.

8. τὸ ἀναγκαῖον: the prison. The word in this sense seems to have been

στοᾶς ὅπλων καθελόντες ὤπλισαν καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ 'Αμφείον θέσθαι ἐκέλευον τὰ ὅπλα. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς 9 έκήρυττον έξιέναι πάντας Θηβαίους, ίππέας τε καὶ ὁπλίτας, ώς των τυράννων τεθνεώτων. οι δε πολίται, έως μεν 65 νθξ ην, απιστοθντες ήσυχίαν είχον επεὶ δ' ήμέρα τ' ην καὶ φανερον ήν το γεγενημένον, ταχύ δή καὶ οἱ όπλιται καὶ οἱ ἱππεῖς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐξεβοή θ ουν. ἔπεμψαν δ' ίππέας οἱ κατεληλυθότες καὶ ἐπὶ τοὺς πρὸς τοῖς ὁρίοις 'Αθηναίων δύο τῶν στρατηγῶν. οἱ δ' εἰδότες τὸ πρᾶγμα, 70 εφ' δ ἀπεστάλκεσαν*. δ μέντοι εν τη ἀκροπόλει άρμοστης 10 έπεὶ ήσθετο τὸ νυκτερινὸν κήρυγμα, εὐθὺς ἔπεμψεν είς Πλαταιάς καὶ Θεσπιάς ἐπὶ βοήθειαν. καὶ τοὺς μὲν Πλαταιέας αἰσθόμενοι προσιόντας οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς απαντήσαντες απέκτειναν αὐτῶν πλέον ἡ εἴκοσων ἐπεὶ δὲ 75 εἰσηλθον ταῦτα πράξαντες καὶ οἱ ᾿Αθηναῖοι ἀπὸ τῶν δρίων ήδη παρήσαν, προσέβαλον πρός την ακρόπολιν. ώς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῆ ἀκροπόλει ὀλίγοι ὄντες, τήν τε 11

peculiar to the Boeotians. — τῶν δπλων: part. gen. used as obj. of καθελόντες. G. 170, 1; H. 736. The weapons were trophies which were hung up in the στοά, as memorials of victory.— Αμφείον: sanctuary of Amphion, mythical founder of Thebes, situated in the vicinity of the Cadmea.

9. ἐξιέναι: sc. out of their houses.

—δύο τῶν στρατηγῶν: cf. 19. — οἱ δ'
εἰδότες κτέ.: the sent. is incomplete
and prob. corrupt. It contained
possibly some explanation of the
fact that two Athenian generals were
at the Boeotian boundary with an '
army. Acc. to Diod. xv. 25 f.
the Athenians despatched an army
of 5000 hoplites and 500 horse under Demophon, to the assistance of

Thebes. But his account is untrust-worthy.

10. IIAaraiás: destroyed in the Peloponnesian War, 427 B.C., by the Lacedaemonians, but rebuilt by them and restored to the descendants of the Plataeans after the Peace of Antalcidas. Lacedaemonian garrisons were stationed in both Plataea and Thespiae. Plataea in consequence of its old hostility to Thebes naturally inclined to the side of the Lacedaemonians, in spite of all they had suffered at the hands of the latter.

11. is iyvwaav... over: when those in the citadel perceived that they were few. They are said to have numbered some 1500, as against ten times that number in the attacking party. On the supplementary partic. see G.

προθυμίαν τῶν προσιόντων ἀπάντων ἐώρων, καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβασιν, ἐκ
80 τούτων φοβηθέντες εἶπον, ὅτι ἀπίοιεν ἄν, εἶ σφίσιν ἀσφάλειαν μετὰ τῶν ὅπλων ἀπιοῦσι διδοῖεν. οἱ δὲ ἄσμενοί τε
ἔδοσαν ἃ ἤτουν καὶ σπεισάμενοι καὶ ὅρκους ὀμόσαντες ἐπὶ
τούτοις ἐξέπεμπον. ἐξιόντων μέντοι, ὅσους ἐπέγνωσαν τῶν 12
ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες ἀπέκτειναν. ἢσαν δέ τινες
85 οῖ καὶ ὑπὸ ᾿Αθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐπιβοηθησάντων
ἐξεκλάπησαν καὶ διεσώθησαν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι καὶ τοὺς
παῖδας τῶν ἀποθανόντων, ὅσοις ἦσαν, λαβόντες ἀπέσφαξαν.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν 13 άρμοστὴν τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολω καὶ οὐκ ἀνα-90 μείναντα τὴν βοήθειαν ἀπέκτειναν, φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους. καὶ ᾿Αγησίλαος μὲν λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ᾽ ἤβης εἴη, καὶ ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἴη τῆς ἑαυτῶν ἔξω στρατεύεσθαι, οὖτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον ὄντα ἀπε-95 δείκνυε. κἀκεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα οὐκ ἐστρατεύετο.

280; Η. 982. — καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων: co-ord. with ώς δὲ ἔγνωσαν, τήν τε ἐώρων, and equiv. to ἐπεὶ τὰ κηρύγματα μεγάλα ἢν. — κηρύγματα: i.e. the promises of reward to him who should first scale the citadel. — ἐπὶ τούτοις: on these terms. — ἐξέπεμπον: let them depart.

12. ἐξιόντων: gen.abs. with omitted subject. Cf. 5 κελευόντων. — τῶν ἐχθρῶν ὄντας. belonging to their opponents. The reference is to their political opponents, many of whom had taken refuge in the Cadmea upon learning of the assassination of the polemarchs. — ἐξεκλάπησαν: were secretly brought away. — δσοις ἦσαν: as many as had children.

13-18. Expedition of Cleombrotus against Thebes. 378 B.C.

13. τον μέν άρμοστήν: acc. to Plut. Pelop. 13 and Diod. xv. 27 three Spartan commanders were in the Cadmea, of whom two were condemned to death while the other was heavily fined. — ὑπὲρ τετταράκοντα κτέ.: sc. έτη. Over forty years beyond the military age. The military age was twenty, and service might be regularly required up to sixty. — της έαυτων: their own country. — ούτω . . . ἀπεδείκνυε: anacoluthon for ούτω δή και βασιλεύσιν δ αὐτὸς νόμος είη. On the form, see on 2. 43. — κάκεινος . . . λέγων: resumes and completes the logically unfinished οὐ μέντοι τούτου γε ἔνεκεν κατέμεινεν, ἀλλ' εὖ εἰδώς, ὅτι εἰ στρατηγοίη, λέξοιεν οἱ πολῖται, ὡς ᾿Αγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τῆ πόλει παρέχοι. εἴα οὖν αὐτοὺς βουλεύεσθαι ὁποῖόν τι βούλοιντο περὶ τού-100 των. οἱ δ᾽ ἔφοροι διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν 14 Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπτωκότων Κλεόμβροτον ἐκπέμπουσι, πρῶτον τότε ἡγούμενον, μάλα χειμῶνος ὅντός. τὴν μὲν οὖν δι᾽ Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας ἔχων ᾿Αθηναίων πελταστὰς ἐφύλαττεν · ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν 105 εἰς Πλαταιὰς φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ περιτυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ φυλάττουσι τοῖς ἐκ τοῦ ἀναγκαίου λελυμένοις, ὡς περὶ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα οὖσι. καὶ τούτους μὲν ἄπαντας, εἰ μή τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν · αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιάς, ἔτι

110 φιλίας οὖσας. ἐπεὶ δὲ εἰς Θεσπιὰς ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὁρμη- 15 θεὶς εἰς Κυνὸς κεφαλὰς οὖσας Θηβαίων ἐστρατοπεδεύ- σατο. μείνας δὲ ἐκεῖ περὶ ἑκκαίδεκα ἡμέρας ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς. κἀκεῖ μὲν ἁρμοστὴν κατέλιπε Σφο-

sentence which precedes.— εὖ εἰδὼς ... παρέχοι: Agesilaus had already been the object of such reproaches at the siege of Phlius. See 3. 16.— ὁποῖόν τι: τὶς is occasionally added to ὁποῖος without perceptibly affecting its meaning. Cf. 2. 8 ὁποῖοί τινες.

14. Κλεόμβροτον: brother and successor of Agesipolis. — μάλα χειμῶνος ὅντος: μάλα is not infrequently used with substs. which have an adj. force. Cf. ii. 4. 2 και μάλ' εὐημερίας οῦσης. — δι' Ἐλευθερῶν: Eleutherae was in northwestern Attica near the Boeotian boundary, and in the direct line of communication between Athens and Thebes. Cleombrotus took a route lying further to the west, not

with any purpose of avoiding Chabrias, but because it was the most direct road to Thebes. — Xapplas: last mentioned in 1. 10-12 in connection with the defeat and death of Gorgopas. He was then on his way to Cyprus to assist Euagoras against Artaxerxes. Acc. to Diod. xv. 29 he had recently returned from service under the Egyptian king Acoris. κατά τήν: sc. όδον, along the road. έπὶ τῷ ἄκρφ: on the summit, viz. of Mt. Cithaeron, over which Cleombrotus had to pass on his way to Plataea. — τοις λελυμένοις: see 8. — ώς περί: pleonastic. Cf. 2. 40 ωs εls. — Πλαταιάς: see on 10.

15. Κυνὸς κεφαλάς: near Thebes; to be distinguished from the Cynos-

δρίαν καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων τὸ τρίτον μέρος ἐκάστων · 115 παρέδωκε δε αὐτῷ καὶ χρήματα, όσα ετύγχανεν οἰκοθεν έχων, καὶ ἐκέλευσε ξενικὸν προσμισθοῦσθαι. καὶ ὁ μὲν 16 Σφοδρίας ταῦτ' ἔπραττεν. ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀπηγεν ἐπ' οίκου την δια Κρεύσιος τους μεθ' έαυτου στρατιώτας και μάλα ἀποροῦντας πότερά ποτε πόλεμος πρὸς Θηβαίους ή 120 εἰρήνη εἴη · ήγαγε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν Θηβαίων τὸ στράτευμα, απηλθε δε ως εδύνατο ελαχιστα κακουργήσας. ἀπιόντι γε μην ἄνεμος αὐτῷ ἐξαίσιος ἐπεγένετο, ὃν καὶ 17 οιωνίζοντό τινες σημαίνειν προ των μελλόντων. μέν γὰρ καὶ ἄλλα βίαια ἐποίησεν, ἀτὰρ καὶ ὑπερβάλ-125 λοντος αὐτοῦ μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐκ τῆς Κρεύσιος τὸ καθῆκον έπὶ θάλατταν ὄρος πολλούς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσι, πάμπολλα δὲ ὅπλα ἀφαρπασθέντα ἐξέπνευσεν είς την θάλατταν. τέλος δὲ πολλοὶ οὐ δυνάμενοι 18 σύν τοις οπλοις πορεύεσθαι, ένθεν και ένθεν του άκρου 130 κατέλιπον λίθων έμπλήσαντες ύπτίας τὰς ἀσπίδας. καὶ τότε μεν της Μεγαρικής εν Αίγοσθένοις εδείπνησαν ώς

cephalae in Thessaly. — ἀπὸ τῶν συμμάχων: instead of the part. genitive. Cf. 1. 11 ἀπὸ τῶν πληρωμάτων.

16. την διά Κρεύσιος: sc. δδόν; the road through Creusis. The acc. is adverbial. G. 160, 2; H. 719 a. Κρεύσωs is the so-called Ionic genitive. The road through Creusis led over the western slope of Mt. Cithaeron, and was the most frequented route from Boeotia to Peloponnesus. — kal μάλα: a more emphatic μάλα. See on 2.3 και μάλα. — πότερά ποτε: ποτέ emphasizes the interr., as often in Homer. Cf. 1. 4 $\tau l \pi o \tau \epsilon$. — $\tau \eta \nu$: sc. $\gamma \hat{\eta} \nu$. — ώs . . . κακουργήσας: Cleombrotus seems to have resembled his brother Agesipolis in his dislike of war. His appearance in Theban territory, however, was not without its effect.

17. ἀπιόντι αὐτῷ: as he was on his way back.—σημαίνειν κτέ.: σημαίνειν is used absolutely,—was a sign of what was going to happen. The allusion is to the defeat of Cleombrotus at Leuctra.—ἀτάρ: see on 3. 7.—τῶν μελλόντων: sc. γενέσθαι.—τὸ καθῆκον ὅρος: i.e. some spur of Cithaeron.—αὐτοῖς σκεύεσι: baggage and all. Dat. of accompaniment. G. 188, 5, N.; H. 774 a. Cf. i. 2. 12 αὐτοῖς ἀνδράσι.—ὅπλα: here for ἀσπίδας, shields.

18. ἔνθεν . . . τοῦ ἄκρου: here and there on the summit. — λίθων: gen. of fulness. G. 172, 2; H. 743. — ὡς ἐδύναντο: as well as they could, considering the loss of the σκεύη.

έδύναντο τη δ' ύστεραία έλθόντες έκομίσαντο τὰ ὅπλα. καὶ ἐκ τούτου οἴκαδε ήδη ἔκαστοι ἀπήεσαν ἀφηκε γὰρ αὐτοὺς ὁ Κλεόμβροτος.

135 Οἱ μὲν οὖν ᾿Αθηναῖοι ὁρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων 19 ρώμην καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθῷ οὐκέτι ἦν, ἀλλ᾽ ἦδη παριόντες τὴν ᾿Αττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλλον, οὖτως ἐφοβοῦντο ὤστε καὶ τὰ δύο στρατηγώ, τὰ συνηπιστάσθην τὴν τοῦ Μέλωνος ἐπὶ τοὺς περὶ Λεον140 τιάδην ἐπανάστασιν, κρίναντες τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὸν δέ, ἐπεὶ οὐχ ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.

Οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, εἰ μηδένες 20 ἄλλοι ἢ αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοιόνδε εὑρίσκουσι μηχάνημα. πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς 145 ἀρμοστὴν Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ὡς ὑπωπτεύετο, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν ᾿Αττικήν, ἴν᾽ ἐκπολεμήσειε τοὺς ᾿Αθηναίους πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. κἀκεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς, προσποιησάμενος τὸν Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ἀπύλωτος ἢν, ἢγεν ἐκ τῶν Θεσπιῶν πρωὶ δειπνήσαντας

19. Conviction of the Athenian generals. 378 B.C.

πόλεμος έν Κορίνθφ: the Corinthian War, which had lasted up to the Peace of Antalcidas, had hindered the Spartans from passing by land beyond the boundaries of Peloponnesus. — ἢν, ἐνέβαλλον: the rare impf. ind. representing the pres. of dir. discourse. G. 243, N. 2; H. 936. Cf. 41 $\epsilon \phi a l \nu o \nu \tau o$, and the similar rare use of the plpf. ind. in indir. disc. representing the perf. ind. of dir. disc., as 2. 8 $\epsilon \gamma \epsilon \gamma \epsilon \nu \eta \nu \tau o$. A different principle is involved where the impf. ind. of dir. disc. is retained in the indir. disc., — as regularly, e.g. 1. 19 ξπλει. — οῦτως

ώστε: construed with the ind. as vii. 4. 32.—τω δύο στρατηγώ: see 9.— ἀπέκτειναν κτέ.: their object was to clear themselves of the charge of breaking the Peace, to which the conduct of the two generals had exposed them.

20-24. Sphodrias attempts to surprise the Piraeus. Spring of 378 B.C.

20. εἰ πολεμήσειεν: opt. in implied indir. discourse. G. 248, 2; H. 937. — ὡς ὑπωπτεύετο: const. with χρήματα δόντες. Xenophon regards it as certain that Sphodrias was persuaded in some way.—ἐκπολεμήσειε: here make hostile.— ἀπύλωτος: acc. to this, when Conon rebuilt the walls of Athens, in 393 B.C., the Piraeus was not

150 τους στρατιώτας, φάσκων προ ήμέρας κατανύσεω είς τον Πειραια. Θριασι δ' αὐτῷ ἡμέρα ἐπεγένετο, καὶ οὐδὲν 21 έντεθθεν εποίησεν ώστε λαθείν, άλλ' έπεὶ ἀπετράπετο, βοσκήματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν δὲ ἐντυχόντων τινές της νυκτός φεύγοντες είς το ἄστυ ἀπήγ-155 γελλον τοῖς 'Αθηναίοις, ὅτι στράτευμα πάμπολυ προσίοι. οί μεν δη ταχύ όπλισάμενοι καὶ ίππεις καὶ όπλιται έν φυλακή τής πόλεως ήσαν. των δε Λακεδαιμονίων καί 22 πρέσβεις ετύγχανον 'Αθήνησιν οντες παρά Καλλία τώ προξένω Έτυμοκλης τε καὶ Αριστόλοχος καὶ Τακυλλος. 160 οθς οἱ ᾿Αθηναῖοι, ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα ἡγγέλθη, συλλαβόντες έφύλαττον, ώς καὶ τούτους συνεπιβουλεύοντας. έκπεπληγμένοι τε ήσαν τῷ πράγματι καὶ ἀπελογοῦντο ὡς ούκ αν ποτε ούτω μωροί ήσαν ώς, εί ήδεσαν καταλαμβανόμενον τον Πειραια, έν τω άστει αν ύποχειρίους αύτους 165 παρείχον, καὶ ταῦτα παρὰ τῷ προξένῳ, οὖ τάχιστ' αν

completely fortified.—κατανύσειν: arrive; sc. δδόν, which in 49 is expressed.

21. Θριᾶσι: locative, like 'Αθήνησι. G. 61, N. 2; H. 220. Thria is an Attic deme, some twenty miles northwest of Athens, not far from Eleusis.

— καὶ οὐδὲν κτὲ.: and after that he made no effort to escape notice, as might have been expected, considering that the failure of his enterprise was apparent.

— ὤστε λαθεῖν: denoting purpose, as 1. H. 953 a.— ἐν φυλακῆ κτὲ.: were engaged in guarding the city.

22. πρέσβεις: the purpose of this embassy is unknown. — Καλλία: the wealthy patron of the sophists. The scene of Xenophon's Symposium and of Plato's Protagoras is laid at his house. The office of Lacedaemonian proxenus was hereditary in his family. See vi. 3. 4. — Έτυμοκλής κτέ.: three seems to have been the regular num-

ber sent on a Spartan embassy. άπελογοῦντο: they said in their defence that they would never have been so foolish, had they known it was proposed to seize the Piraeus, as to put themselves in the power of the Athenians in the city, and that too at the house of the πρόξενος, where they would be found at The indir. disc. retains the modes and tenses of the dir. disc. in conditional sentences of the contraryto-fact type. G. 245; H. 935 a. The dir. disc. would have been: ouk av μεν . . . οῦ ἄν ηὑρέθημεν. — ὡς παρείχομεν: ωs, like ωστε, is used occasionally with the ind., where we expect the inf., e.g. iv. 1. 33 ουτω διάκειμαι, ώς οὐδὲ δεῖπνον ἔχω, I am brought to such straits that I haven't even a dinner, where we should have expected ωστε έχειν. So here ώς αν παρέχειν would ηύρέθησαν. ἔτι δ' ἔλεγον, ὡς εὖδηλον καὶ τοῖς 'Αθηναίοις 23 ἔσοιτο, ὅτι οὐδ' ἡ πόλις τῶν Λακεδαιμονίων ταῦτα συνήδει. Σφοδρίαν γὰρ εὖ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι ἀπολωλότα πεύσοιντο ὑπὸ τῆς πόλεως. κἀκεῖνοι μὲν κριθέντες μηδὲν συνειδέναι

- 170 ἀφείθησαν. οἱ δ' ἔφοροι ἀνεκάλεσάν τε τὸν Σφοδρίαν 24 καὶ ὑπῆγον θανάτου. ἐκεῖνος μέντοι φοβούμενος οὐχ ὑπήκουσεν ὅμως δὲ καίπερ οὐχ ὑπακούων εἰς τὴν κρίσιν ἀπέφυγε. καὶ πολλοῖς ἔδοξεν αὕτη δὴ ἀδικώτατα ἐν Λακεδαίμονι ἡ δίκη κριθῆναι. ἐγένετο δὲ τοῦτο τὸ αἴτιον.
- 180 τον δέ γε 'Αγησίλαον καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους ἐφοβοῦντο, καὶ τοὺς διὰ μέσου δέ· δεινὰ γὰρ ἐδόκει πεποιηκέναι. ἐκ τούτου δὲ ὁ μὲν Σφοδρίας εἶπε πρὸς τὸν Κλεώνυμον · 26 "Έξεστί σοι, ὧ υἱέ, σῶσαι τὸν πατέρα, δεηθέντι 'Αρχιδάμου εὐμενη 'Αγησίλαον ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν παρασχεῖν."

185 ὁ δὲ ἀκούσας ἐτόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν ᾿Αρχίδαμον καὶ

have been the more usual form of expression. $d\nu$ with $\pi a \rho \epsilon i \chi o \nu$ serves to indicate that the clause ω 's $\pi a \rho \epsilon i \chi o \nu$, though subord., is an integral part of the unreal apodosis.

23. Σφοδρίαν: prolepsis. H. 878.

— εὖ εἰδέναι κτέ.: said they knew well that they would hear that Sphodrias had been executed.

24. ὑπηγον θανάτου: accused him on a capital charge.—εἰς τὴν κρίσιν: dependent upon the notion of presenting himself involved in ὑπακούων. Cf. i. 1. 23 εἰς Λακεδαίμονα ἐάλωσαν.— ἀπέφυγε: was acquitted.—τοῦτο: the fol-

lowing, used as predicate. The word in this sense is rare, and is mostly confined to the neuter. H. 696 a.

25-33. Acquittal of Sphodrias through the influence of Agesilaus.

25. ἡλικίαν κτέ.: just emerging from boyhood. — ἐταῖροι: i.e. members of the same political party. — ἀπολυτικῶς εἶχον: were disposed to acquit. Equiv. to ἀπολυτικοὶ ἡσαν. — αὐτοῦ: depends upon ἀπολυτικῶς, as an adv. derived from an adj. which governs the genitive. G. 180, 2, 182, 1; H. 754 a, 756. — τοὺς διὰ μέσου: "those who belonged to neither party."

έδειτο σωτήρα αὐτῷ τοῦ πατρὸς γενέσθαι. ὁ μέντοι 27 'Αρχίδαμος ιδών μέν τον Κλεώνυμον κλάοντα συνεδάκρυε παρεστηκώς · ἀκούσας δὲ δεομένου ἀπεκρίνατο · " 'Αλλ', & Κλεώνυμε, ἴσθι μέν, ὅτι ἐγὼ τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' ἀντιβλέ-190 πειν δύναμαι, άλλα καν τι βούλωμαι διαπράξασθαι έν τη πόλει, πάντων μαλλον ή του πατρός δέομαι διμως δ', έπει σὺ κελεύεις, νόμιζε πᾶσάν με προθυμίαν έξειν ταῦτά σοι πραχθηναι." καὶ τότε μὲν δη ἐκ τοῦ φιλιτίου εἰς τὸν οἶκον 28 $\dot{\epsilon}\lambda\theta\dot{\omega}\nu$ $\dot{a}\nu\epsilon\pi a\dot{\nu}\epsilon\tau o\cdot$ τοῦ δ' $\ddot{o}\rho\theta\rho$ ου $\dot{a}\nu\alpha\sigma\tau\dot{a}$ ς $\dot{\epsilon}\phi\dot{\nu}\lambda\alpha\tau\tau\epsilon$ μή 195 λάθοι αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐξελθών. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν έξιόντα, πρώτον μέν, εί τις τών πολιτών παρήν, παρίει τούτους διαλέγεσθαι αὐτῷ, ἔπειτα δ', εἴ τις ξένος, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν θεραπόντων τῷ δεομένω παρεχώρει. τέλος δ', ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα ἀπιὼν ὁ ᾿Αγησίλαος εἰσῆλθεν 200 οἴκαδε, ἀπιὼν ῷχετο οὐδὲ προσελθών. καὶ τῆ ὑστεραία δὲ ταὐτὰ ταῦτα ἐποίησεν. ὁ δ' Αγησίλαος ὑπώπτευε μὲν 29 ων ένεκεν εφοίτα, ούδεν μέντοι ήρώτα, άλλ' εία αὐτόν. ό δ' αὖ 'Αρχίδαμος ἐπεθύμει μέν, ὧσπερ εἰκός, ὁρᾶν τὸν Κλεώνυμον οπως μέντοι έλθοι πρός αὐτὸν μη διειλεγ-205 μένος τῷ πατρὶ περὶ ὧν ἐκεῖνος ἐδεήθη οὐκ εἶχεν. άμφὶ τὸν Σφοδρίαν οὐχ ὁρῶντες τὸν Αρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δε θαμίζοντα, έν παντί ήσαν, μη λελοιδορημένος

27. συνεδάκρυε παρεστηκώς: stood and wept. Cf. An. i. 3. 2 έδάκρυε πολύν χρόνον έστώς. — προθυμίαν έξειν: equiv. to προθυμεῖσθαι and so followed by the infinitive.

28. φιλιτίου: the place where the common meals of the Spartans (συσσίτια) were held. The meals themselves were also called by this name. Another form of the word is φειδίτιου, φιδίτιου. — παρεχώρει: made way for. — τοῦ Εὐρώτα: the public place of assembly for the sports of the youths

and the deliberations of the elders was on the banks of the Eurotas. On the form of the gen., see G. 39, 3; H. 149. Cf. 1. 5 Γοργώπα.— ἐπεὶ εἰσῆλ-θεν: these words show that Archidamus must have followed his father throughout the day.

29. Eta: $sc. \phi o i \tau \hat{a} \nu$. — $\delta \pi \omega s$ Edoi oŭk Elxe: was at a loss to know how he could come. Edoi represents a deliberative subjv. of dir. disc., $\pi \hat{\omega} s$ Edow; — lóvta: sc. to Cleonymus. — $\theta a \mu l$ -Jovta: the pres. partic. acquires the

ύπ' Αγησιλάου είη. τέλος μέντοι ὁ Αρχίδαμος ετόλμησε 30 προσελθείν καὶ εἰπείν · " Ω πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει 210 σου δεηθήναι σῶσαί οἱ τὸν πατέρα καὶ ἐγὼ ταῦτά σου δέομαι, εἰ δυνατόν." ὁ δ' ἀπεκρίνατο · "'Αλλὰ σοὶ μὲν έγωγε συγγνώμην έχω · αὐτὸς μέντοι ὅπως αν συγγνώμης τύχοιμι παρά της πόλεως άνδρα μη καταγιγνώσκων άδικείν οίς έχρηματίσατο έπὶ κακῷ τῆς πόλεως οὐχ ὁρῶ." ὁ 31 215 δε τότε μεν πρὸς ταῦτα οὐδεν εἶπεν, ἀλλ' ἡττηθεὶς τοῦ δικαίου ἀπηλθεν. ὕστερον δὲ ἡ αὐτὸς νοήσας ἡ διδαχθεὶς ὑπό του εἶπεν ἐλθών · " 'Αλλ' ὅτι μέν, ὧ πάτερ, εἰ μηδεν ήδίκει Σφοδρίας, ἀπέλυσας αν αὐτὸν οίδα · νῦν δέ, εὶ ἠδίκηκέ τι, ἡμῶν ἔνεκα συγγνώμης ὑπὸ σοῦ τυχέτω." ὁ 220 δὲ εἶπεν · " Οὐκοῦν αν μέλλη καλὰ ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, οὖτως έσται." ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας μάλα δύσελπις ὧν ἀπήει. των δε του Σφοδρία φίλων τις διαλεγόμενος Έτυμοκλεί 32 εἶπεν, "Υμεῖς μέν, οἶμαι," ἔφη, "πάντες οἱ Αγησιλάου φίλοι ἀποκτενείτε τὸν Σφοδρίαν." καὶ ὁ Ἐτυμοκλης, "Μὰ Δία

force of the perf. owing to the influence of πρόσθεν. G. 200, N. 4; H. 826. Cf. the Latin jam diu combined with the present.— ἐν παντὶ ἦσαν: were in great anxiety. Cf. vi. I. 12 εls πᾶν ἀφίκετο. A dependent gen., such as φόβου, is to be supplied in thought. Cf. Thuc. vii. 55. 1 οἰ ᾿Αθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν.

30. ἄνδρα: verbs compounded with κατά, which have the force of feeling or acting against, usually take the gen. of the person and freq. the acc. of the crime or charge (G. 173, 2 N.; H. 752). The const., as here, of the acc. with inf. is unusual. Cf. the pass. const. in i. 7. 20 ἐὰν καταγνωσθη άδικεῖν. — μη καταγιγνώσκων: with conditional force. — ols κτέ.: equiv. to τούτοις ols, in those things wherein he

sought his own advantage to the injury of the state.

31. ἡττηθεὶς τοῦ δικαίου: "unable to say anything against the justice of the reply." For the gen., see on 2. 5 ἡττῶντο τοῦ ὕδατος. — ἡδίκει: equiv. to a plpf. in the sense had done wrong. H. 827. — ὑπὸ σοῦ: gen. of agent on account of the passive notion contained in συγγνώμης τυχέτω, which is equiv. to let him be pardoned.

32. Έτυμοκλει: one of the three ambassadors mentioned in 22, who had assured the Athenians most positively that Sphodrias would be punished.— ἔφη: redundant.— οι ᾿Αγησιλάου φίλοι: as already indicated in 25, the party of Agesilaus was opposed to that to which Sphodrias be-

225 οὐκ ἄρα ταὖτ'," ἔφη, "ποιήσομεν Αγησιλάφ, ἐπεὶ ἐκεῖνός γε πρὸς πάντας ὅσοις διείλεκται ταὐτὰ λέγει, μὴ ἀδικεῖν μὲν Σφοδρίαν ἀδύνατον εἶναι · ὅστις μέντοι παῖς τε ὧν καὶ αιδίσκος καὶ ἡβῶν πάντα τὰ καλὰ ποιῶν διετέλεσε, χαλεπὸν εἶναι τοιοῦτον ἄνδρα ἀποκτιννύναι · τὴν γὰρ

230 Σπάρτην τοιούτων δείσθαι στρατιωτών." ὁ οὖν ἀκούσας 33 ταῦτα ἀπήγγειλε τῷ Κλεωνύμῳ. ὁ δ' ἡσθείς, εὐθὺς ἐλθὼν πρὸς τὸν ᾿Αρχίδαμον εἶπεν· " Ὁτι μὲν ἡμῶν ἐπιμελῆ ἤδη ἴσμεν· εὖ δ' ἐπίστω, ᾿Αρχίδαμε, ὅτι καὶ ἡμεῖς πειρασόμεθα ἐπιμελεῖσθαι ὡς μήποτε σὺ ἐπὶ τῆ ἡμετέρα φιλία

235 αἰσχυνθῆς." καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἄπαντ ἐποίει ὅσα καλὰ ἐν τῆ Σπάρτη, καὶ ἐν Λεύκτροις πρὸ τοῦ βασιλέως μαχόμενος σὺν Δείνωνι τῷ πολεμάρχῳ τρὶς πεσὼν πρῶτος τῶν πολιτῶν ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε. καὶ ἡνίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα ᾿Αρχίδαμον, ὡς δ᾽

240 ὑπέσχετο, οὐ κατήσχυνεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε. τοιούτω μὲν δὴ τρόπω Σφοδρίας ἀπέφυγε.

Τῶν μέντοι ᾿Αθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν ¾ δῆμον ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσειαν τὸν Σφοδρίαν, ὅτι ἐπεβούλευσε ταῖς ᾿Αθή-

245 ναις. καὶ ἐκ τούτου οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐπύλωσάν τε τὸν Πειραιᾶ, ναῦς τε ἐναυπηγοῦντο, τοῖς τε Βοιωτοῖς πάση προθυμίᾳ ἐβοήθουν. οἱ δ᾽ αὖ Λακεδαιμόνιοι φρουράν τε 35 ἔφηναν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ τὸν ᾿Αγησίλαον νομί-

longed. — οὐκ ἄρα κτέ.: we shall not then do like Agesilaus. — Αγησιλάφ: dat. of resemblance. G. 186; H. 773. — πάντα τὰ καλά: "his whole duty."

33. ἐν Λεύκτροις: at the battle of Leuctra seven years later, where Sphodrias also fell. vi. 4. 14.— ἡνίασε: sc. the circumstance of his death.— εἰς τὰ ἔσχατα: exceedingly.

34-41. First campaign of Agesilaus in Boeotia. Summer of 378 B.C.

34. οὐχ ὅπως ... ἀλλὰ καί: not only not but even. There is an ellipsis of οὐ with τιμωρήσαιντο. Η. 1035 a. Cf. Lat. non modo for non modo non.—ἐπύλωσαν: cf. 20 ἀπύλωτος.—ἐναυπηγοῦντο: this marks the beginning of a new Athenian league. See Introd. p. 6.

σαντες φρονιμώτερον αν σφίσι του Κλεομβρότου ήγει-250 σθαι έδέοντο αὐτοῦ ἄγειν τὴν στρατιάν. ὁ δὲ εἰπών, ὅτι ούδεν αν ο τη πόλει δοκοίη αντειπείν παρεσκευάζετο είς την έξοδον. γιγνώσκων δ' ότι εί μή τις προκαταλήψοιτο 36 τον Κιθαιρώνα, οὐ ράδιον ἔσται είς τὰς Θήβας έμβαλείν, μαθών πολεμοῦντας τοὺς Κλειτορίους τοῖς 'Ορχομενίοις καὶ 255 ξενικον τρέφοντας, εκοινολογήσατο αυτοίς, όπως γένοιτο τὸ ξενικὸν αὐτῷ, εἴ τι δεηθείη. ἐπεὶ δὲ τὰ διαβατήρια 37 έγένετο, πέμψας, πρίν έν Τεγέα αὐτὸς είναι, πρὸς τὸν άρχοντα των παρά τοις Κλειτορίοις ξένων και μισθον δούς μηνός ἐκέλευε προκαταλαβεῖν αὐτούς τὸν Κιθαιρῶνα. 260 τοις δ' 'Ορχομενίοις είπεν, έως στρατεία είη, παύσασθαι τοῦ πολέμου · εἰ δέ τις πόλις στρατιᾶς οὖσης ἔξω ἐπὶ πόλιν στρατεύσοι, έπὶ ταύτην έφη πρωτον ιέναι κατά τὸ δόγμα των συμμάχων. ἐπεὶ δὲ ὑπερέβαλε τὸν Κιθαι- 38 ρωνα, έλθων είς Θεσπιας εκείθεν όρμηθείς ήει επί την των 265 Θηβαίων χώραν. εύρων δε αποτεταφρευμένον τε και απεσταυρωμένον κύκλω το πεδίον καὶ τὰ πλείστου ἄξια τῆς χώρας, στρατοπεδευόμενος ἄλλοτε ἄλλη καὶ μετ' ἄριστον έξάγων έδήου της χώρας τὰ πρὸς ξαυτοῦ τῶν σταυρωμά-

35. σφίσι: ethical dat. G. 184, 3, n. 6; H. 770. — δτι ἃν ἀντειπεῖν: a mingling of two constructions, — δτι ἃν ἀντειπεῖν. With the present attitude of Agesilaus, cf. that taken 13, where he refused on the ground of age to lead the army against Thebes.

36. προκαταλήψοιτο τὸν Κιθαιρώνα: Mt. Cithaeron commanded the direct route into Boeotia. — εἰς τὰς
Θήβας: into the territory of Thebes.
Cf. 2. 25 ἐν Θήβαις. — Κλειτορίους,
Όρχομενίοις: Clitor was in northwestern, Orchomenus in eastern Arcadia. — αὐτοῖς: the inhabitants of

Clitor. — εἴ τι δεηθείη: sc. αὐτοῦ (i.e. τοῦ ξενικοῦ). In case he had any need of it. τὶ is cognate acc. G. 159, N. 2; H. 716 b. Cf. 3. 23 ὅ τι χρήσασθαι βούλοιντο.

37. είπεν: commanded, as in 7.— πρῶτον: i.e. before doing anything else.

38. The xwoas ta mpos eautoù kté.: those parts of the country which were on his side of the palisade. The xwoas is part. gen. limiting ta mpos éautoù, while $\sigma \tau a \nu \rho \omega \mu \Delta \tau \omega \nu$ and $\tau \Delta \sigma \rho \sigma \nu$ depend upon the phrase $\pi \rho \delta s$ éautoù, which here has the force of a prepin the sense, on this side of.

των καὶ τῆς τάφρου. οἱ γὰρ πολέμιοι, ὅπου ἐπιφαίνοιτο 270 ὁ ᾿Αγησίλαος, ἀντιπαρήεσαν αὐτῷ ἐντὸς τοῦ χαρακώματος ώς άμυνούμενοι. καί ποτε άποχωροῦντος αὐτοῦ ἤδη τὴν 39 έπὶ τὸ στρατόπεδον, οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τέως ἀφανεῖς οντες εξαίφνης δια των ωδοποιημένων του χαρακώματος έξόδων έξελαύνουσι, καὶ οἶα δὴ ἀπιόντων πρὸς δεῖπνον 275 καὶ συσκευαζομένων τῶν πελταστῶν, τῶν δὲ ἱππέων τῶν μεν έτι καταβεβηκότων, των δ' αναβαινόντων, επελαύνουσι · καὶ τῶν τε πελταστῶν συχνοὺς κατέβαλον καὶ τῶν ίππέων Κλέαν καὶ Ἐπικυδίδαν Σπαρτιάτας, καὶ τῶν περιοίκων ένα, Εὐδικον, καὶ τῶν Θηβαίων τινὰς φυγάδας, οὖπω 280 αναβεβηκότας έπὶ τοὺς ἵππους. ώς δὲ αναστρέψας σὺν 40 τοις όπλίταις έβοήθησεν ό Αγησίλαος, οι τε ίππεις ήλαυνον έναντίον τοις ίππευσι και τὰ δέκα ἀφ' ήβης ἐκ τῶν όπλιτων έθει σύν αὐτοῖς. οἱ μέντοι των Θηβαίων ἱππεῖς έψκεσαν ύποπεπωκόσι που έν μεσημβρία · ύπέμενον μέν 285 γὰρ τοῖς ἐπελαύνουσιν ὧστ' ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα, ἐξικνοῦντο δ' οὔ. ἀναστρέφοντες δὲ ἐκ τοσούτου ἀπέθανον αὐτῶν δώδεκα. ὡς δὲ κατέγνω ὁ ᾿Αγησίλαος, ὅτι ἀεὶ μετ᾽ 41 άριστον καὶ οἱ πολέμιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἄμα τῆ ήμέρα ήγεν ώς οδόν τε τάχιστα, καὶ παρήλθε δι' έρημίας

39. την: sc. δδόν.— οἰα δη: the words give the real reason, not an alleged one. In this use ἄτε is commoner. — πρὸς δεῖπνον: to be const. both with ἀπιόντων and συσκευαζομένων. — συσκευαζομένων: here in the general sense make ready. — καταβεβηκότων: equiv. to οῦπω ἀναβεβηκότων, not having yet mounted.

40. τὰ δέκα ἀφ' ἥβης: "those who had been for not more than ten years subject to military duty," including all between 20 and 30 years of age.

— ὑποπεπωκόσι ἐν μεσημβρία: i.e.

like persons who had drunk a bit at the mid-day meal and so lost their wits. — τοῖς ἐπελαύνουσιν: the dat. is unusual; ὑπομένω regularly governs the accusative. — οῦ: for the accent, see G. 29, N. 1; H. 112 a. — ἀναστρέφοντες: concessive. — δώδεκα αὐτῶν: in a sort of partitive apposition to the subj. implied in ἀναστρέφοντες.

41. μετ' ἄριστον ἐφαίνοντο: the emphasis is on the words μετ' ἄριστον, that it was always after breakfast that the enemy appeared. For the tense and mood of ἐφαίνοντο, see on 19.—δι'

290 εἶσω τῶν χαρακωμάτων. ἐκ δὲ τούτου τὰ ἐντὸς ἔτεμνε καὶ ἔκαε μέχρι τοῦ ἄστεως. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ πάλιν ἀποχωρήσας εἰς Θεσπιάς, ἐτείχισε τὸ ἄστυ αὐτοῖς καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδαν κατέλιπεν ἁρμοστήν, αὐτὸς δ' ὑπερβαλῶν πάλιν εἰς τὰ Μέγαρα τοὺς μὲν συμμάχους διῆκε, τὸ 295 δὲ πολιτικὸν στράτευμα ἐπ' οἴκου ἀπήγαγεν.

'Εκ δὲ τούτου ὁ Φοιβίδας ἐκπέμπων μὲν ληστήρια 42 έφερε καὶ ήγε τοὺς Θηβαίους, καταδρομάς δὲ ποιούμενος έκακούργει την χώραν. οι δ' αθ Θηβαίοι άντιτιμωρείσθαι βουλόμενοι στρατεύουσι πανδημεί έπι την Θεσπιέων 300 χώραν. ἐπεὶ δ' ἦσαν ἐν τῆ χώρα, ὁ Φοιβίδας σὺν τοῖς πελτασταίς προσκείμενος οὐδαμοῦ εἴα αὐτοὺς ἀποσκεδάννυσθαι της φάλαγγος · ὧστε οἱ Θηβαῖοι μάλα ἀχθόμενοι τη έμβολη θάττονα την αποχώρησιν έποιουντο, και οί όρεωκόμοι δε απορριπτουντες ον είλήφεσαν καρπον απή-305 λαυνον οἴκαδε · οὖτω δεινὸς φόβος τῷ στρατεύματι ἐνέπεσεν. ὁ δὲ ἐν τούτ φ θ ρασέως ἐπέκειτο, περὶ αύτ ∂ ν μὲν 43έχων τὸ πελταστικόν, τὸ δ' ὁπλιτικὸν ἐν τάξει ἔπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐν ἐλπίδι ἐγένετο τροπὴν τῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι · αὐτός τε γὰρ ἐρρωμένως ἡγεῖτο, καὶ τοῖς 310 ἄλλοις ἄπτεσθαι τῶν ἀνδρῶν παρεκελεύετο, καὶ τοὺς τῶν Θεσπιέων ὁπλίτας ἀκολουθεῖν ἐκέλευεν. ὡς δὲ ἀποχω- 44

έρημίας: sc. πολεμίων, which it expressed in iii. 4. 21 δι' έρημίας πολεμίων πορευόμενος, "without finding any enemies." — μέχρι τοῦ ἄστεος: it was while Agesilaus was marching towards Thebes on this occasion that he 'was daunted by the firm attitude and excellent array of the troops of Chabrias. They had received orders to await his approach on high and advantageous ground, with their shields resting on their knee and their spears protended. So imposing was their

appearance that Agesilaus called off his troops without daring to complete the charge.' Grote x. 128 f.— αὐ-τοῖς: i.e. the Thespians.— Φοιβίδαν: he who had seized the Cadmea.— ὑπερβαλών: sc. τὸν Κιθαιρῶνα.— τὸ δὲ πολιτικόν: see on 3. 25.

42-46. Enterprises of Phoebidas. His death. Autumn of 378 B.C.

42. τῆ ἐμβολῆ: i.e. with the success of the invasion. — θάττονα: quicker than they would have done, had they met with success.

ρουντες οι των Θηβαίων ιππεις επι νάπη άδιαβάτω εγίγνοντο, πρώτον μεν ήθροίσθησαν, έπειτα δε ανέστρεφον διὰ τὸ ἀπορεῖν ὅπη διαβαῖεν. οἱ μὲν οὖν πελτασταὶ 315 ολίγοι όντες οι πρώτοι φοβηθέντες αὐτοὺς ἔφυγον· οι δὲ ίππεις αὖ τοῦτο ὡς εἶδον, ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῶν φευγόντων έπιθέσθαι αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Φοιβίδας καὶ δύο ἡ τρεῖς 45 μετ' αὐτοῦ μαχόμενοι ἀπέθανον, οἱ δὲ μισθοφόροι τούτου γενομένου πάντες έφυγον. έπει δε φεύγοντες αφίκοντο 320 πρὸς τοὺς ὁπλίτας τῶν Θεσπιέων, κἀκεῖνοι, μάλα πρόσθεν μέγα φρονούντες μη ύπείξειν τοις Θηβαίοις, ἔφυγον, οὐδέν τι πάνυ διωκόμενοι· καὶ γὰρ ἦν ἦδη ὀψέ. καὶ ἀπέθνησκον μεν ου πολλοί, δμως δε ου πρόσθεν έστησαν οί Θεσπιείς, πρὶν ἐν τῷ τείχει ἐγένοντο. ἐκ δὲ τούτου πάλιν 48 325 αὖ τὰ τῶν Θηβαίων ἀνεζωπυρεῖτο, καὶ ἐστρατεύοντο εἰς Θεσπιας και είς τας άλλας τας περιοικίδας πόλεις. ὁ μέντοι δήμος έξ αὐτῶν είς τὰς Θήβας ἀπεχώρει · ἐν πάσαις γαρ ταις πόλεσι δυναστείαι καθειστήκεσαν, ωσπερ έν Θήβαις. ὧστε καὶ οἱ ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι φίλοι τῶν 330 Λακεδαιμονίων βοηθείας έδέοντο. μετά δε τον Φοιβίδα θάνατον πολέμαρχον μέν καὶ μόραν οἱ Λακεδαιμόνιοι

κατὰ θάλατταν πέμψαντες τὰς Θεσπιὰς ἐφύλαττον.

44. οἱ πρῶτοι: in part. app. to οἰ πελτασταί. G. 137, n. 2; H. 624 d. — ἐδιδάχθησαν κτέ.: i.e. the flight of the Lacedaemonian peltasts suggested to the Theban cavalry the notion of pursuit.

45. μ aha... ϕ povoûvtes: being proudly confident. μ eya is to be const. with ϕ povoûvtes, while μ aha modifies the phrase μ eya ϕ povoûvtes. On the perf. force of the pres. partic. with π pó $\sigma\theta$ ev, see on 29 θ a μ lζοντα.

46. πάλιν αδ: pleonastic, as in 1. 5, end; vii. 4. 22. — δημος: the demo-

cratic party, as frequently. — δυναστεῖαι: oligarchical governments like
that of Leontiades at Thebes, had
been established also in the other
Boeotian cities. At present, however,
the adherents of the popular party in
most cities were increasing in power,
being encouraged by the success of
the democratic movement at Thebes,
while the oligarchs, on the other
hand, were appealing to Sparta for
support. — ωστε: sc. in consequence
of the withdrawal of the popular party
and the attacks of the Thebans.

Έπει δε το έαρ επέστη, πάλιν έφαινον φρουράν οι έφο- 47 ροι είς τὰς Θήβας, καὶ τοῦ ᾿Αγησιλάου, ἦπερ τὸ πρόσθεν, 335 έδέοντο ήγεισθαι. ὁ δ' ὑπὲρ τῆς ἐμβολῆς ταὐτὰ γιγνώσκων, πρίν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, πέμψας πρὸς τὸν έν Θεσπιαίς πολέμαρχον έκέλευε προκαταλαβείν το ύπερ της κατά τὸν Κιθαιρώνα όδοῦ ἄκρον καὶ φυλάττειν, ἔως αν αυτός έλθη. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὑπερβαλων ἐν ταῖς Πλα- 48 340 ταιαίς εγένετο, πάλιν προσεποιήσατο είς τας Θεσπιας πρώτον ί έναι, καὶ πέμπων άγοράν τε ἐκέλευε παρασκευάζειν καὶ τὰς πρεσβείας ἐκεῖ περιμένειν · ὧστε οἱ Θηβαῖοι ίσχυρῶς τὴν πρὸς Θεσπιῶν ἐμβολὴν ἐφύλαττον. ὁ δὲ 49 'Αγησίλαος τη ύστεραία αμα τη ήμέρα θυσάμενος έπο-345 ρεύετο την έπ' Ἐρυθράς καὶ ώς στρατεύματι δυοίν ήμέραιν όδον ἐν μιᾳ κατανύσας ἔφθασεν ὑπερβας τὸ κατα Σκώλον σταύρωμα, πρὶν ἐλθεῖν τοὺς Θηβαίους ἀπὸ τῆς φυλακής, καθ' ην τὸ πρόσθεν εἰσηλθε. τοῦτο δὲ ποιήσας τὰ πρὸς ἔω τῆς τῶν Θηβαίων πόλεως ἐδήου μέχρι τῆς

47-55. Second campaign of Agestlaus in Boeotia. Spring and summer of 377 B.C.

47. τὸ πρόσθεν: see 36.—ὑπέρ: here in the sense of περί,—a use not freq. till later.—ταὐτά: i.e. the same necessity of securing possession beforehand of the mountain passes.—πρίν καί: even before. In the preceding year Agesilaus had waited until sacrificing the διαβατήρια before directing the οccupation of Cithaeron. See 37.

48. πάλιν: const. with léval, go against Thespiae again, as he had done in the year before. — άγοράν: an open market for his soldiers. — τὰς πρεσβείας: embassies from various Grecian states. — τὴν ἐμβολήν: the pass. Cf. iv. 3. 10.

49. ἐπορεύετο ἐπ' Ἐρυθράς: Agesilaus had employed the same strategy on previous occasions. During his campaign in Asia Minor in 396 B.C., having given out that he would attack Tissaphernes in Caria, he suddenly turned northward into Phrygia and marched unopposed to the neighborhood of Dascylium, the residence of the satrap Pharnabazus. — ώς στρατεύματι: for an army; limiting the idea contained in δυοίν ημέραιν όδόν. Cf. Soph. Oed. Col. 20 μακράν γάρ ως γέροντι δδόν. G. 184, 5; H. 771; 1054, 1 a. — άπδ της φυλακης: "from guarding the place, where he had entered before," lit. from the guarded place. — πρὸς ξω της πόλεως: for the gen., see on 38 πρός ξαυτοῦ τῶν σταυρωμάτων. ---

350 Ταναγραίων έτι γάρ τότε καὶ τὴν Τάναγραν οἱ περὶ Υπατόδωρον, φίλοι ὄντες των Λακεδαιμονίων, είχον καὶ έκ τούτου δη ἀπήει ἐν ἀριστερῷ ἔχων τὸ τεῖχος. οἱ δὲ 50 Θηβαίοι ὑπελθόντες ἀντετάξαντο ἐπὶ Γραὸς στήθει, ὅπισθεν έχοντες τήν τε τάφρον καὶ τὸ σταύρωμα, νομίζοντες 355 καλον είναι ένταθθα διακινδυνεύειν και γάρ στενον ήν ταύτη ἐπιεικῶς καὶ δύσβατον τὸ χωρίον. ὁ δ' Αγησίλαος ίδων ταθτα πρός έκείνους μέν οθκ ήγεν, έπισιμώσας δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἤει. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι δείσαντες περὶ 51 της πόλεως, ότι έρήμη ήν, απολιπόντες ένθα παρατεταγ-360 μένοι ήσαν δρόμω έθεον είς την πόλω την έπι Ποτνιάς όδόν. ἦν γὰρ αὖτη ἀσφαλεστέρα. καὶ μέντοι ἐδόκει καλὸν γενέσθαι τὸ ἐνθύμημα τοῦ ᾿Αγησιλάου, ὅτι πόρρω ἀπαγαγὼν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀποχωρεῖν δρόμφ αὐτοὺς έποίησεν · όμως μέντοι έπὶ παραθέοντας αὐτοὺς τῶν πολε-365 μάρχων τινές ἐπέδραμον σύν ταῖς μόραις. οἱ μέντοι 52 Θηβαιοι ἀπὸ τῶν λόφων τὰ δόρατα έξηκόντιζον, ὧστε καὶ ἀπέθανεν 'Αλύπητος, είς των πολεμάρχων, ἀκοντισθείς δόρατι · όμως δε καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόφου ἐτράπησαν οἱ

ἔτι γὰρ τότε: implying that they were soon to lose their control. — ἐν ἀριστερῷ: i.e. he turned to the south, leaving Tanagra on his left. Hence he must have been west of Tanagra, between that place and Thebes.

50. ὑπελθόντες: gradually coming out.—Γραὸς στήθει: a hill near Tanagra. Prob. the name should be written Γραίας ἔδος, for acc. to Paus. ix. 20. 2, the city received its name from Tanagra, wife of Poemandrus. The epithet Γραῖα, first applied to her in consequence of her great age, was afterwards extended to the city and prob. also to the hill here men-

tioned. — voµ(ζοντες καλὸν κτέ.: ironically; thinking it a brave thing to venture everything here. The Thebans were protected in the rear, and the ground in front was rough, so that they really incurred no danger.

51. ἔνθα κτέ.: rel. clause without expressed antec.; left the place where, etc. — Ποτνιάς: situated about a mile south of Thebes. — ἀσφαλεστέρα: safer than the road through the plain, since, as shown in 52, the ground was high, and enabled the Thebans to hurl down missiles upon their enemies. — καλόν: happy, clever. — ἀπαγαγών: sc. τὸ στράτευμα.

Θηβαίοι . ἄστε ἀναβάντες οι Σκιρίται καὶ τῶν ἱππέων 370 τινες έπαιον τούς τελευταίους των Θηβαίων παρελαύνοντας είς την πόλιν. ώς μέντοι έγγυς του τείχους έγένοντο, 53 ύποστρέφουσιν οί Θηβαίοι · οί δὲ Σκιρίται ἰδόντες αὐτοὺς θαττον ή βάδην ἀπηλθον. καὶ ἀπέθανε μὲν οὐδεὶς αὐτῶν. δμως δε οί Θηβαίοι τροπαίον έστήσαντο, ότι ἀπεχώρη-375 σαν οἱ ἀναβάντες. ὁ μέντοι Αγησίλαος, ἐπεὶ ὥρα ἦν, 54 ἀπελθων ἐστρατοπεδεύσατο, ἔνθαπερ τοὺς πολεμίους εἶδε παρατεταγμένους τη δ' ύστεραία απήγαγε την έπι Θεσπιάς. θρασέως δὲ παρακολουθούντων τῶν πελταστῶν, οι ήσαν μισθοφόροι τοις Θηβαίοις, και τον Χαβρίαν 380 ἀνακαλούντων, ὅτι οὐκ ἡκολού θ ει, ὑποστραφέντες οἱ τῶν 'Ολυνθίων ἱππεῖς — ἤδη γὰρ κατὰ τοὺς ὄρκους συνεστρατεύοντο — έδίωξάν τε αὐτοὺς πρὸς ὅρθιον, καθάπερ ήκολούθουν, καὶ ἀπέκτειναν αὐτῶν μάλα πολλούς ταχὺ γαρ προς αναντες εθήλατον αλίσκονται πεζοι υφ' ιππέων. 385 έπεὶ δ' έγένετο ὁ Αγησίλαος έν ταῖς Θεσπιαῖς, εύρων 55 στασιάζοντας τους πολίτας, και βουλομένων των φασκόντων λακωνίζειν αποκτείναι τους έναντίους, ων και Μένων ήν, τοῦτο μεν οὖν οὐκ ἐπέτρεψε · διαλλάξας δε αὐτοὺς καὶ ορκους ομόσαι άλλήλοις άναγκάσας, οὖτως ἀπηλθε πάλιν 390 διὰ τοῦ Κιθαιρώνος τὴν ἐπὶ Μέγαρα. καὶ ἐκεῖθεν τοὺς μέν συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν στράτευμα οἴκαδε

Μάλα δὲ πιεζόμενοι οἱ Θηβαῖοι σπάνει σίτου διὰ τὸ 56

52. οί Σκιρίται: see on 2. 24.

 $\dot{a}\pi\dot{\eta}\gamma a\gamma\epsilon$.

54. Χαβρίαν: see on 41.—ἀνακα-λούντων: sc. βοηθεῖν.— οἱ τῶν 'Ολυν-θίων ἰππεῖς: at this time serving with the Lacedaemonians in accordance with the agreement mentioned in 3.
26.—καθάπερ ἡκολούθουν: just as they were already following them, i.e. they

followed them up, just as they had begun. — πρὸς ἄναντες εὐήλατον κτέ.: infantry are readily overtaken by cavalry when going up an easy hill. The expression is brachylogical.

55. εὐρών, βουλομένων: co-ord. in sense but not in grammatical construction.— τοὺς συμμάχους κτέ.: as in 3.25.

δυοίν ἐτοῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς πέμπουσιν
395 ἐπὶ δυοίν τριήροιν ἄνδρας εἰς Παγασὰς ἐπὶ σῖτον δέκα
τάλαντα δόντες. ᾿Αλκέτας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων
'Ωρεόν, ἐν ῷ ἐκείνοι τὸν σῖτον συνεωνοῦντο, ἐπληρώσατο
τρεῖς τριήρεις, ἐπιμεληθεὶς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ
δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ ᾿Αλκέτας τόν τε σῖτον καὶ
400 τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς ἄνδρας ἐζώγρησεν οὐκ ἐλάττους
ὅντας ἡ τριακοσίους. τούτους δὲ εἶρξεν ἐν τῆ ἀκροπόλει,
οὖπερ αὐτὸς ἐσκήνου. ἀκολουθοῦντος δέ τινος τῶν ᾿Ωρει- 57
τῶν παιδός, ὡς ἔφασαν, μάλα καλοῦ τε κἀγαθοῦ, καταβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως περὶ τοῦτον ἦν. καταγνόντες δὲ
405 οἱ αἰχμάλωτοι τὴν ἀμέλειαν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται · ὥστ᾽ εὐπόρως ἡδη οἱ
Θηβαῖοι σῖτον παρεκομίζοντο.

Υποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἦρος ὁ μὲν ᾿Αγησίλαος κλι- 58 νοπετὴς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπῆγε τὸ στράτευμα ἐκ τῶν Θηβῶν, 410 ἐν τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ᾿Αφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον ῥήγνυται ὁποία δὴ φλέψ, καὶ ἐρρύη τὸ ἐκ τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκου καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακόσιός τις ἰατρὸς σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτοῦ. ὡς δὲ

56, 57. Revolt of Oreus on the island of Euboea. Autumn of 377 B.C.

56. Παγασάς: a Thessalian port on the Pagasaean Gulf, a place of export for grain and other agricultural products.—'Ωρεόν: situated on the northern coast of Euboea, opposite Pagasae. Its earlier name was Histiaea.— ἐν φ̂: temporal, while.— ἐπληρώσατο: manned.— ἀπήγετο: sc. from Pagasae.

57. ἀκολουθοῦντος: being an habitual attendant upon him. — περί τοῦτον ἢν: was engrossed with him. Cf. vii. 4. 28 περί τοὺς Ἡλείους εἶχον.

58. Illness of Agesilaus. Autumn of 377 B.C. to 376 B.C.

ό μέν: the correlative is οἱ δέ at the beginning of 59. But μέν is first repeated with ἐκεῖνος at the close of 58, to resume the thought after the account of Agesilaus's illness. — ὁποία δὴ φλέψ: some vein or other, to be explained by the omission of οὐκ οἶδα. — τὸ ὑγιὲς σκέλος: Agesilaus was lame in one leg. Cf. iii. 3. 3. — ἀφορήτων: sc. γενομένων. cf. vi. 1. 8 Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ ὑμῶν ἠρτημένων πόλεων (sc. προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ

- 415 ἄπαξ ἤρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ ῥεῦμα πρὶν ἐλιποψύχησε · τότε μέντοι ἐπαύσατο. καὶ οὖτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα ἤρρώστει τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος.
- 420 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἔαρ ὑπέφαινε, πάλιν φρουράν 59
 τε ἔφαινον καὶ Κλεόμβροτον ἡγεῖσθαι ἐκέλευον. ἐπεὶ δἰ
 ἔχων τὸ στράτευμα πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι ἐγένετο, προήεσαν
 αὐτῷ οἱ πελτασταὶ ὡς προκαταληψόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς
 ὁδοῦ. Θηβαίων δὲ καὶ ᾿Αθηναίων προκατέχοντές τινες τὸ
 425 ἄκρον τέως μὲν εἴων αὐτοὺς ἀναβαίνειν · ἐπεὶ δὶ ἐπὶ αὐτοῖς
 ἦσαν, ἐξαναστάντες ἐδίωκον καὶ ἀπέκτειναν περὶ τετταράκοντα. τούτου δὲ γενομένου ὁ Κλεόμβροτος ἀδύνατον
- νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν Θηβαίων ἀπῆγέ τε καὶ διῆκε τὸ στράτευμα.

 430 Συλλεγέντων δὲ τῶν συμμάχων εἰς Λακεδαίμονα λόγοι 60 ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων, ὅτι διὰ μαλακίαν κατατρι-βήσοιντο ὑπὸ τοῦ πολέμου. ἐξεῖναι γὰρ σφίσι ναῦς πλη-ρώσαντας πολὺ πλείους τῶν ᾿Αθηναίων ἑλεῖν λιμῷ τὴν

πόλιν αὐτῶν· ἐξεῖναι δὲ ἐν ταῖς αὐταῖς ταύταις ναυσὶ καὶ 435 εἰς Θήβας στράτευμα διαβιβάζειν, εἰ μὲν βούλοιντο, ἐπὶ

roμένων). — νύκτα τε καὶ ἡμέραν: a night and a day. — πάντα ποιοῦντες: in spite of all efforts. — ἐπαύσατο: sc. τὸ ρεῦμα. — θέρος, χειμώνος: sc. of 377 B.C.

59. Failure of a third campaign against Thebes. Spring of 376 B.C.

προή εσαν αὐτῷ οἱ πελτασταί: his peltasts went in advance; αὐτῷ is dat. of interest. G. 184, 3, n. 4; H. 766.

— τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ: the same as 47 τὸ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ.

60-66. Maritime war between Athens and Sparta. 376-375 B.C.

60. άπὸ τῶν συμμάχων: the prep. emphasizes the notion of source rather than that of agency. — διὰ μαλακίαν: on account of lack of energy in prosecuting the war. — ἐλεῖν λιμῷ: i.e. compel it to capitulate in consequence of famine. — σφίσι, πληρώσαντας: the transition from the dat. to the acc. is common after ἔξεστι. Cf. iv. 1. 35. — διαβιβάζειν: the transportation of troops across the Gulf of Corinth seems to have been impossible on account of the maritime supremacy of Athens. Hence the plan to humble

Φωκέων, εί δε βούλοιντο, έπι Κρεύσιος. ταῦτα δε λογισά- 61 μενοι έξήκοντα μεν τριήρεις επλήρωσαν, Πόλλις δ' αὐτῶν ναύαρχος έγένετο. καὶ μέντοι οὐκ έψεύσθησαν οἱ ταῦτα γνόντες, άλλ' οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐπολιορκοῦντο · τὰ γὰρ σιτα-440 γωγα αὐτοῖς πλοῖα ἐπὶ μὲν τὸν Γεραιστὸν ἀφίκετο, ἐκεῖθεν δ' οὐκ ϵ τι ή θ ϵ λ ϵ παραπλ ϵ $\hat{\imath}$ υ, το $\hat{\imath}$ υ αυτικο $\hat{\imath}$ υ οντος το $\hat{\imath}$ υ Λακ ϵ δαιμονίων περί τε Αιγιναν και Κέω και Ανδρον. γνόντες δε οί Αθηναίοι την ανάγκην ενέβησαν αὐτοὶ είς τὰς ναῦς καὶ ναυμαχήσαντες πρὸς τὸν Πόλλιν Χαβρίου ἡγουμένου 445 νικώσι τη ναυμαχία. καὶ ὁ μὲν σῖτος τοῖς Αθηναίοις ούτω παρεκομίσθη. παρασκευαζομένων δε των Λακεδαι- 62 μονίων στράτευμα διαβιβάζειν έπὶ τοὺς Βοιωτούς, έδεήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῶν ᾿Αθηναίων περὶ Πελοπόννησον στράτευμα πέμψαι, νομίσαντες εί τοῦτο γένοιτο, οὐ δυνα-450 τον έσεσθαι τοις Λακεδαιμονίοις άμα μέν την έαυτων χώραν φυλάττειν, ἄμα δὲ τὰς περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία συμμαχίδας πόλεις, ἄμα δὲ στράτευμα διαβιβάζειν ίκανὸν πρὸς έαυτούς. καὶ οἱ ᾿Αθηναῖοι μέντοι ὀργιζόμενοι τοῖς 63 Λακεδαιμονίοις διὰ τὸ Σφοδρία ἔργον προθύμως ἐξέπεμ-

Athens first and attack Thebes afterwards.— in Pwkiw, in Kpivoios: on the side of the Phocians or from the vicinity of Creusis (see on 16), i.e. from the north of Thebes or from the south, as they might choose.

61. ἐπολιορκοῦντο: were blockaded, as in 1.2.—Γεραιστόν: at the southern extremity of Euboea. — ἤθελε: were able. The literal notion of ἤθελε, were willing, must be thought of as applying to the crews, not to the vessels themselves. — αὐτοί: as opposed to hired sailors. — ναυμαχήσαντες: this battle is known as the Battle of Naxos. It occurred Sept. 9, 376 B.C. Half of the Lacedaemonian ships

were either sunk or captured. This was the occasion on which the young Phocion first distinguished himself. The victory brought fresh accessions to the new Athenian maritime confederacy. See on 34.

62. διαβιβάζειν: sc. across the Corinthian Gulf. The following events belong to the year 375 B.C. — περί Πελοπόννησον: i.e. in order to harass the coasts of the Lacedaemonians and their allies.—ἐαυτούς: i.e. the Thebans.

63. ὀργιζόμενοι: more from resentment against the Lacedaemonians than out of love for Thebes, whose increased power was beginning to cause jealousy at Athens.—τὸ Σφο-

- 455 ψαν περὶ τὴν Πελοπόννησον ναῦς τε ἑξήκοντα πληρώσαντες καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Τιμόθεον ἑλόμενοι. ἄτε δὲ
 εἰς τὰς Θήβας οὐκ ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων οὖτ' ἐν
 ῷ Κλεόμβροτος ἦγε τὴν στρατιὰν ἔτει οὖτ' ἐν ῷ Τιμόθεος
 περιέπλευσε, θρασέως δὴ ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαῖοι ἐπὶ
- 460 τὰς περιοικίδας πόλεις καὶ πάλιν αὐτὰς ἀνελάμβανον. ὁ 64 μέντοι Τιμόθεος περιπλεύσας Κέρκυραν μὲν εὐθὺς ὑφ' ἐαυτῷ ἐποιήσατο · οὐ μέντοι ἠνδραποδίσατο οὐδὲ ἄνδρας ἐφυγάδευσεν οὐδὲ νόμους μετέστησεν · ἐξ ὧν τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις ἁπάσας εὐμενεστέρας ἔσχεν. ἀντεπλήρω- 65
- 465 σαν δε καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναυτικον καὶ Νικόλοχον ναύαρχον, μάλα θρασὺν ἄνδρα, εξέπεμψαν · ος ἐπειδὴ εἶδε τὰς μετὰ Τιμοθέου ναῦς, οὐκ ἐμέλλησε, καίπερ εξ νεῶν αὐτῷ ἀπουσῶν τῶν ᾿Αμβρακιωτίδων, ἀλλὰ πέντε καὶ πεντήκοντα ἔχων ναῦς εξήκοντα οὖσαις ταῖς μετὰ Τιμο-
- 470 θέου ἐναυμάχησε. καὶ τότε μὲν ἡττήθη, καὶ τροπαῖον ὁ Τιμόθεος ἔστησεν ἐν ᾿Αλυζίᾳ. ὁ δὲ ἀνειλκυσμένων τῶν 68 Τιμοθέου νεῶν καὶ ἐπισκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῷ αἱ ᾿Αμβρακιώτιδες εξ τριήρεις, ἐπὶ τὴν ᾿Αλυζίαν ἔπλευσεν, ἔνθα ἦν ὁ Τιμόθεος. ὡς δ᾽ οὐκ ἀντανῆγε, τρο-475 παῖον αὖ κἀκεῖνος ἐστήσατο ἐν ταῖς ἐγγυτάτω νήσοις. ὁ

δρία ἔργον: see 20 ff. — Τιμόθεον: the talented son of Conon. He had been general in 378 B.C. along with Chabrias and Callistratus. — ἐν ψ ἡγε: as in 59. — ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαῖοι: it was during these struggles that the Battle of Tegyra occurred, in which Pelopidas defeated a superior number of Lacedaemonians led on by the Orchomenian harmost. Plut. Pelop. 17; Diod. xv. 27.

64. περιπλεύσας: sc. around Peloponnesus. — ὑφ' ἐαυτῷ: the dat. is

the regular const. in this sense, not the accusative. — τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις: see on 1. 7. — Further details of the exploits of Timotheus may be found in Diod. xv. 36; Cor. Nep. Timoth. 2.

65. Νικόλοχον: mentioned in 1.6 as the ἐπιστολεύς of Antalcidas.— 'Αλυζία: in Acarnania, opposite the island Leucas. This battle occurred in June, 275 B.C.

66. κάκεινος: he likewise. — πλέον η : on this use of the neut., unchanged

δὲ Τιμόθεος ἐπεὶ ἄς τε εἶχεν ἐπεσκεύασε καὶ ἐκ Κερκύρας ἄλλας προσεπληρώσατο, γενομένων αὐτῷ τῶν πασῶν πλέον ἡ ἑβδομήκοντα, πολὺ δὴ ὑπερεῖχε ναυτικῷ· χρήματα μέντοι μετεπέμπετο ᾿Αθήνηθεν· πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο, 480 ἄτε πολλὰς ναῦς ἔχων.

for case and number, see H. 647, last had received only thirteen talents, a ex. — πολλών γὰρ ἐδεῖτο: Timotheus sum quite insufficient for his needs.

$\Sigma T.$

Οἱ μὲν οὖν ᾿Αθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ ταῦτα 1 ἢσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ κατεστρέψαντο τὰς ἐν τῆ Βοιωτία πόλεις, ἐστράτευον καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. ὡς δ᾽ αὖ καὶ οἱ Φωκεῖς ἐπρέσβευον εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἔλεγον, ὅ ὅτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιντο μὴ πείθεσθαι τοῖς Θηβαίοις, ἐκ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ θάλατταν εἰς Φωκέας Κλεόμβροτόν τε τὸν βασιλέα καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τέτταρας μόρας καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος.

Σχεδον δε περί τοῦτον τον χρόνον καὶ ἐκ Θετταλίας 2
10 ἀφικνεῖται πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Λακεδαιμονίων Πολυδάμας Φαρσάλιος. οὖτος δε καὶ ἐν τἢ ἄλλη Θετταλία μάλα ηὐδοκίμει, καὶ ἐν αὐτἢ δε τἢ πόλει οὖτως ἐδόκει καλός τε κἀγαθὸς εἶναι, ὥστε καὶ στασιάσαντες οἱ Φαρσάλιοι παρακατέθεντο αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰς προσόδους
15 ἐπέτρεψαν λαμβάνοντι, ὄσα ἐγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις,

Book VI. Spring of 374 B.C. to spring of 369 B.C. Grote, History of Greece, chaps. lxxvii, lxxviii; Curtius, History of Greece, Book VI, chaps. i, ii.

1. 1. Cleombrotus invades Phocis. Spring of 374 B.C.

κατεστρέψαντο: see v. 4.63. The subjugation of the Boeotian cities was followed by the establishment of a new Boeotian confederacy less liberal than the old, the principle of the equality of the several cities giving way before the aggressive policy of Thebes.— είς την Φωκίδα: the Phocians had before sustained hostile relations with the Thebans (iii. 5.4), and had recently been allies of the

Lacedaemonians, to judge from v. 4. 60. See Diod. xv. 31. — μη πείθεσθαι: instead of the usual μη οὐ. See on v. 2. 1. — τὸ μέρος: i.e. the part proportional to that sent by the Spartans themselves. As there were six Spartan morae in all, the proportional part of the allies would be two-thirds of their entire contingent. Cf. An. v. 3. 4 διέλαβον οἱ στρατηγοὶ τὸ μέρος ἔκαστος.

2, 3. Arrival of the Pharsalian Polydamas at Sparta. Spring of 374 B.C.

2. τὸ κοινόν: i.e. the assembly of the Spartans and their allies. — καλ δέ: after preceding καί, as iii. 4. 24 after τέ. — τῆ πόλει: i.e. Pharsalus. — ὅσα: the antec. is the understood obj. of ἀναλίσκειν.

εἴς τε τὰ ἱερὰ ἀναλίσκειν καὶ εἰς τὴν ἄλλην διοίκησιν.
κἀκεῖνος μέντοι ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων τήν τε ἄκραν 8
φυλάττων διέσωζεν αὐτοῖς καὶ τἄλλα διοικῶν ἀπελογίζετο
κατ' ἐνιαυτόν. καὶ ὁπότε μὲν ἐνδεὴς εἴη, παρ' ἑαυτοῦ
20 προσετίθει, ὁπότε δὲ περιγένοιτο τῆς προσόδου, ἀπελάμβανεν. ἢν δὲ καὶ ἄλλως φιλόξενός τε καὶ μεγαλοπρεπὴς
τὸν Θετταλικὸν τρόπον. οὖτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν
Λακεδαίμονα, εἶπε τοιάδε:

"Έγώ, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ύμῶν ὧν καὶ 4 25 εὐεργέτης ἐκ πάντων ὧν μεμνήμεθα προγόνων ἀξιῶ, ἐάν τέ τι ἀπορῶ, πρὸς ὑμᾶς ἰέναι, ἐάν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τῆ Θετταλίᾳ συνιστήται, σημαίνειν. ἀκούετε μὲν οὖν, εὖ οἶδ' ὅτι, καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα· ὁ γὰρ ἀνὴρ καὶ δύνα-μιν ἔχει μεγάλην καὶ ὀνομαστός ἐστιν. οὖτος δὲ σπονδὰς

3. τήν τε ἄκραν: i.e. the acropolis, as iv. 4. 15. — $\epsilon \nu \delta \epsilon \dot{\eta} s \epsilon l \eta : sc. \pi \rho o \sigma \delta \delta \omega \nu$, as is indicated by what follows. παρ' ξαυτοῦ: equiv. to ἀπὸ τῶν ξαυτοῦ χρημάτων, from his own resources. προσετίθει: as obj. supply χρήματα, which is also to be understood as the subj. of $\pi \epsilon \rho i \gamma \dot{\epsilon} \nu o i \tau o$. — $\pi \epsilon \rho i \gamma \dot{\epsilon} \nu o i \tau o$ $\tau \eta s$ προσόδου: was left over from the revenue. Cf. ii. 3. 8 \hat{a} $\pi \epsilon \rho \iota \epsilon \gamma \epsilon \nu \delta \nu \tau \delta \tau$ φ δρων. — μεγαλοπρεπής: the Thessalians were noted for their extravagance and love of display, - qualities induced by the fertility and wealth of their country. Cf. Athen. xiv. 662 f, who elsewhere, xii. 527 a, affirms this particularly of the Pharsalians.

4-16. Polydamas's Speech-at Sparta.
4. εὐεργέτης: a title of honor conferred by states upon each other or upon individuals who had done the state a service. The title was often handed down from father to son, as in the case of προξενία. It included

certain rights and privileges, which are frequently enumerated in inscriptions, viz.: προμαντεία, προεδρία, προδικία, ἀσυλία, ἔγκτησις γῆς καὶ οἰκίας, άτέλεια πάντων και τάλλα δσα και τοιs άλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις. — ἐκ πάντων κτέ.: Polydamas's language is not precise. He means that he is the hereditary proxenus and euergetes of the Spartans; — that he is now proxenus and euergetes, and that his ancestors were before him. άξιω: I deem it fitting. — τι: cognate acc. G. 159, N. 2; H. 716 b. Cf. Thuc. v. 40. 3 $d\pi o \rho o \partial \nu \tau \epsilon s$ $\tau a \partial \tau a$. εὖ οἶδ' ὅτι: an idiomatic expression, always involving the ellipsis of some word, as here $d\kappa o \psi \epsilon \tau \epsilon$. Cf. 10.— 'Iágovos: tyrant of Pherae. He was a man of •brilliant mental qualities, and is said to have been a pupil of the famous rhetorician Gorgias. Among his friends he counted Timotheus and Isocrates.—σπονδάς: Jason had been at war with the Pharsalians.

- 30 ποιησάμενος συνεγένετό μοι, καὶ εἶπε τάδε · 'Θτι μέν, ὧ 5 Πολυδάμα, καὶ ἄκουσαν τὴν ὑμετέραν πόλω δυναίμην αν παραστήσασθαι, έξεστί σοι έκ τωνδε λογίζεσθαι. έγω γάρ,' έφη, ' έχω μεν Θετταλίας τας πλείστας και μεγίστας πόλεις συμμάχους · κατεστρεψάμην δ' αὐτὰς ὑμῶν σὺν 35 αὐταῖς τὰ ἐναντία ἐμοὶ στρατευομένων. καὶ μὴν οἶσθά γε, ότι ξένους έχω μισθοφόρους είς έξακισχιλίους, οίς, ώς έγω οίμαι, οὐδεμία πόλις δύναιτ' αν ραδίως μάχεσθαι. άριθμὸς μὲν γάρ,' ἔφη, ' καὶ ἄλλοθεν οὐκ ᾶν ἐλάττων ἐξέλθοι · άλλὰ τὰ μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα τοὺς μὲν 40 προεληλυθότας ήδη ταις ήλικίαις έχει, τους δ' ούπω άκμάζοντας · σωμασκοῦσί γε μὴν μάλα ὀλίγοι τινὲς ἐν ἑκάστη πόλει παρ' έμοι δε ούδεις μισθοφορεί, οστις μη ίκανός έστιν έμοι ίσα πονείν.' αὐτὸς δ' έστί, λέγειν γὰρ χρη β πρὸς ύμᾶς τάληθη, καὶ τὸ σῶμα μάλα εὖρωστος καὶ 45 άλλως φιλόπονος. καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὐτῷ πεῖραν λαμβάνει καθ' έκάστην ήμέραν ήγειται γάρ σύν τοις οπλοις καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὅταν ποι στρατεύηται. οθς μεν αν μαλακούς των ξένων αισθάνηται, εκβάλλει, οθς δ' αν δρά φιλοπόνως και φιλοκινδύνως έχοντας προς τους 50 πολέμους, τιμά τοὺς μὲν διμοιρίαις, τοὺς δὲ τριμοιρίαις,
 - 5. δτι μέν: the clause with μέν is not followed by the anticipated clause with δέ. What the latter would have been, may be inferred from 7 κρεῖττόν μοι δοκεῖ εἶναι ἐκόντας ὑμᾶς μᾶλλον ἡ ἄκοντας προσαγαγέσθαι. Πολυδάμα: the voc. of proper names in -as, gen. -aντος, sometimes ends in -a instead of -aν, after the analogy of nouns in -as of the first declension. H. 170 D. μεγίστας πόλεις: as Larissa, Crannon, etc. τὰ ἐναντία: adv., like ἐναντία iii. 5. 11. ξένους, μισθοφόρους: not tautological. The ξένοι are mentioned as

opposed to the Thessalians, on whom also Jason could rely for assistance.

— τὰ μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα: armies composed of citizens, often designated as τὰ πολιτικὰ στρατεύματα. Cf. v. 3. 25.— ὀλίγοι τινές: some few.— δστις μή: on μή in cond. rel. sents., see G. 283, 2; H. 1021.

6. αὐτὸς δέ: the conj. introduces a parenthetical explanation by Polydamas of Jason's language. — σὺν τοῖς ὅπλοις: in full armor. Const. with the subject. — ἐν τοῖς γυμνασίοις: on the parade-ground. — διμοιρίαις: i.e. double

τούς δε καὶ τετραμοιρίαις, καὶ άλλοις δώροις καὶ νόσων γε θεραπείαις καὶ περὶ ταφὰς κόσμω. ὧστε πάντες ἴσασιν οί παρ' ἐκείνω ξένοι, ὅτι ἡ πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ ἐντιμότατόν τε βίον καὶ ἀφθονώτατον παρέχεται. ἐπεδείκνυε δέ 7 55 μοι είδότι, ότι καὶ ὑπήκοοι ἤδη αὐτῷ εἶεν Μαρακοὶ καὶ Δόλοπες καὶ 'Αλκέτας ὁ ἐν τῆ 'Ηπείρω ὖπαρχος · 'ωστε,' έφη, 'τί αν έγω φοβούμενος οὐ ράδίως αν ύμας οἰοίμην καταστρέψεσθαι; τάχα οὖν ὑπολάβοι ἄν τις ἐμοῦ ἄπειρος, "Τί οὖν μέλλεις καὶ οὐκ ἤδη στρατεύεις ἐπὶ τοὺς 60 Φαρσαλίους; " ότι νη Δία τῷ παντὶ κρεῖττόν μοι δοκεῖ είναι έκόντας ύμᾶς μαλλον ή ἄκοντας προσαγαγέσθαι. βιασθέντες μεν γαρ ύμεις τ' αν βουλεύοισθε ο τι δύναισθε κακὸν ἐμοί, ἐγώ τ' αν ὑμας ὡς ἀσθενεστάτους βουλοίμην είναι \cdot εἰ δὲ π εισθέντες μετ' ἐμοῦ γένοισθε, δηλον ὅτι 65 αὖξοιμεν ᾶν ο τι δυναίμεθα ἀλλήλους. γιγνώσκω μὲν οὖν, 8 ὦ Πολυδάμα, ὅτι ἡ σὴ πατρὶς εἰς σὲ ἀποβλέπει · ἐὰν δέ μοι φιλικώς αὐτὴν ἔχειν παρασκευάσης, ὑπισχνοῦμαί σοι,' έφη, ' έγω μέγιστόν σε των έν τη 'Ελλάδι μετ' έμε καταστήσειν. οἴων δὲ πραγμάτων τὰ δεύτερά σοι δίδωμι 70 ἄκουε, καὶ μηδὲν πίστευέ μοι ὅ τι ἀν μὴ λογιζομένω σοι άληθες φαίνηται. οὐκοῦν τοῦτο μεν εἴδηλον ἡμῖν, ὅτι

pay. — περί ταφὰς κόσμφ: with honor in connexion with burial. A prepositional phrase may be used as attrib. modifier of a subst., even when the latter is not accompanied by the article. Cf. Thuc. iv. 10. 4 καὶ οὐκ ἐν γῆ στρατός ἐστιν, there is not a land army.

7. Maρaκοl και Δόλοπες: Aetolian tribes. — 'Αλκέτας: king of the Molossians in Epirus. — τί αν έγω φοβούμενος, αν οἰοίμην: note the resumption of dir. discourse. αν is repeated because its force attaches equally to φοβούμενος and οἰοίμην. "What should

I fear that I should not think myself able to subdue you?" H. 864.— ήδη: at once.— νη Δία: on the force of this expression, see G. 163; H. 723.— τῷ παντί: altogether.— μᾶλλον: really superfluous after the comp. κρεῖττον, but used to strengthen the contrast between ἐκόντας and ἄκοντας. Cf. An. iv. 6. 11 πολὸ οῦν κρεῖττον μᾶλλον η.

8. ἔχειν παρασκευάσης: the simple inf. with παρασκευάζω, as after συμπράττειν, ii. 3. 13. αὐτήν is subj. of ἔχειν. — πραγμάτων . . . ἄκουε: hear in what sort of an enterprise it is that I

Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν έξ ὑμῶν ἠρτημένων πόλεων εύπετως αν έγω ταγός Θετταλων απάντων κατασταίην . ως γε μήν, όταν ταγεύηται Θετταλία, είς έξακι-75 σχιλίους μέν οἱ ἱππεύοντες γίγνονται, ὁπλιται δὲ πλείους ἡ μύριοι καθίστανται. ὧν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν 9 μεγαλοψυχίαν όρων οίμαι αν αυτών εί καλώς τις έπιμελοίτο, οὐκ είναι έθνος ὁποίφ αν άξιώσαιεν ὑπήκοοι είναι Θετταλοί. πλατυτάτης γε μην γης ούσης Θετταλίας, 80 πάντα τὰ κύκλφ ἔθνη ὑπήκοα μέν ἐστιν, ὅταν ταγὸς ένθάδε καταστή σχεδον δε πάντες οι ταύτη ακοντισταί είσιν. ὧστε καὶ πελταστικῷ εἰκὸς ὑπερέχειν τὴν ἡμετέραν δύναμιν. καὶ μὴν Βοιωτοί γε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὄσοι 10 Λακεδαιμονίοις πολεμουντες ύπάρχουσί μοι σύμμαχοι. 85 καὶ ἀκολουθεῖν τοίνυν ἀξιοῦσιν ἐμοί, ἃν μόνον ἀπὸ Λακεδαιμονίων έλευθερω αὐτούς. καὶ 'Αθηναῖοι δέ, εὖ οἶδ' ὅτι, πάντα ποιήσαιεν αν ωστε σύμμαχοι ήμιν γενέσθαι · άλλ' έγω ούκ ἄν μοι δοκω προς αὐτούς φιλίαν ποιήσασθαι.

give you the second place. — πόλεων: sc. προσγενομένων. Cf. v. 4. 58. — ταγός:Thessaly consisted of a number of independent states, which formed, however, a sort of league, and prob. in time of need elected a common leader or $\tau a \gamma \delta s$. The word is peculiarly Thessalian, and is applied also to the military leaders of single cities. — ως γε μήν: moreover that. Correlative with the preceding τοῦτο μέν. **ξακισχίλιοι:** this number is large as compared with the number of footsoldiers ($\pi\lambda\epsilon$ lous $\hat{\eta}$ $\mu\nu\rho\iota \rho\iota \rho\iota$). It is to be explained by the fact that the leading classes in Thessaly served almost exclusively in the cavalry. Cf. iv. 3. 9. Isocrates, viii. 118, reckons the Thessalian cavalry at 3000 men.

9. oluat av: av belongs to elvat.

Cf. 4. 2. — $\mathbf{i}\sigma\tau \mathbf{i}\nu$: instead of $\mathbf{i}\sigma\tau a\iota$, since the matter is regarded by Jason as an accomplished fact. — $\mathbf{o}\mathbf{i}$ $\tau a\dot{\nu}\tau \eta$: referring to $\pi \dot{a}\nu\tau a$ $\tau \dot{a}$ $\kappa \dot{\nu}\kappa \lambda \dot{\omega}$ $\mathbf{i}\theta\nu \eta$. The neighboring tribes were mostly mountaineers who could easily furnish light-armed troops.

10. πολεμοῦντες: sc. είσίν, which is frequently omitted after πάντες δσοι with a participle. Cf. de re equestri 11. 12 πάντες δσοι συμπαρεπόμενοι.— εὐ οίδ' ὅτι: elliptical, as in 4.— πάντα ποιήσαιεν ᾶν ὥστε: the same const. also Mem. ii. 9. 6 πάντ' ἐποίει ὥστε ἀπαλλαγῆναι τοῦ ᾿Αρχεδήμου. The usual const. after ποιέω is a final clause with ω΄s οr ὅπως. Cf. iv. 1. 40; vii. 4. 21.— ὥστε ... γενέσθαι: denoting purpose as in v. 3. 14. H. 953 a.— οὐκ ᾶν ... ποιήσασθαι: acc. to

νομίζω γὰρ ἔτι ῥῷον τὴν κατὰ θάλατταν ἡ τὴν κατὰ γῆν 90 ἀρχὴν παραλαβεῖν ἄν. εἰ δὲ εἰκότα λογίζομαι, σκόπει, 11 έφη, 'καὶ ταῦτα. ἔχοντες μέν γε Μακεδονίαν, ἔνθεν καὶ 'Αθηναιοι τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ δήπου πλείους ἐκείνων ίκανοὶ ἐσόμεθα ναῦς ποιήσασθαι. ἀνδρῶν γε μὴν ταύτας πληρούν πότερον 'Αθηναίους ή ήμας είκὸς μαλλον δύνα-95 σθαι, τοσούτους καὶ τοιούτους έχοντας πενέστας; τούς γε μην ναύτας τρέφειν πότερον ήμας ίκανωτέρους είκος είναι τοὺς δι' ἀφθονίαν καὶ ἄλλοσε σῖτον ἐκπέμποντας ἡ 'Αθηναίους τοὺς μηδ' αύτοις ίκανὸν ἔχοντας, αν μη πρίωνται; καὶ χρήμασί γε εἰκὸς δήπου ἡμᾶς ἀφθονωτέροις χρῆσθαι 12 100 μη είς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ' ήπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένους. πάντα γὰρ δήπου τὰ κύκλφ φόρον φέρει, όταν ταγεύηται τὰ κατὰ Θετταλίαν. οἶσθα δὲ δήπου ὅτι καὶ βασιλεύς ὁ Περσων οὐ νήσους ἀλλ' ἤπειρον καρπούμενος πλουσιώτατος ανθρώπων έστίν δν έγω υπήκοον 105 ποιήσασθαι έτι εὐκατεργαστότερον ἡγοῦμαι εἶναι ἡ τὴν

Dem. XLIX. 10, Jason abandoned this intention and became the ally of Athens in the succeeding year, 373 B.C.

— την κατά θάλατταν άρχην παραλαβεῖν: in which event he would not need the help of Athens.

11. εί...λογίζομαι: "as to whether my calculations are correct."—τὰ ξύλα: wood for ship-building was obtained by the Athenians chiefly from Macedonia. Cf. v. 2. 16. —πε-νέστας: originally a conquered tribe like the Spartan Εἴλωτες, afterwards increased by prisoners of war. They formed a link between the freemen and the born slaves. The word is probably derived from Penestia, a district on the borders of Macedonia and Illyria.—'Αθηναίους ... πρίων-ται: the soil of Attica was not espe-

cially fertile, and, in spite of careful cultivation, could not be made to produce sufficient for the population, so that considerable grain had to be imported. Cf. i. 1.35; v. 4.61. The chief significance of the disaster of Aegospotami in the Peloponnesian War lay in the fact that it gave the Spartans command of the Euxine and thus took away from Athens the chief source of her grain supply.

12. νησύδρια: Athens at the time of her greatest influence had drawn her revenue chiefly from the tributary islands of the Aegean. The diminutive νησύδρια is used for the purpose of instituting a contemptuous comparison with ἡπειρωτικὰ ἔθνη.—τὰ κατὰ Θετταλίαν: matters in Thessaly.
— ον ἐγὼ κτέ.: that Jason really

Έλλάδα. οἶδα γὰρ πάντας τοὺς ἐκεῖ ἀνθρώπους πλὴν ένος μαλλον δουλείαν ή άλκην μεμελετηκότας, οίδα δε ύφ' οίας δυνάμεως καὶ τῆς μετὰ Κύρου ἀναβάσης καὶ τῆς μετ' Αγησιλάου είς πῶν ἀφίκετο βασιλεύς.' ἐπεὶ δὲ ταῦτ' 13 110 είπόντος αὐτοῦ ἐγὼ ἀπεκρινάμην ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἀξιόσκεπτα λέγει, τὸ δὲ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους ἀποστηναι πρός τους έναντίους, μηδέν έχοντας έγκαλείν, 'τοῦτ',' ἔφην, 'ἄπορόν μοι δοκεῖ εἶναι·' ὁ δ' ἐπαινέσας με καὶ εἰπών, ὅτι μᾶλλον ἐκτέον μου εἴη, ὅτι τοιοῦτος εἴην, 115 έφηκέ μοι έλθώντι πρὸς ύμᾶς λέγειν τάληθη, ὅτι διανοοῖτο στρατεύειν έπὶ Φαρσαλίους, εἰ μὴ πεισοίμεθα. αἰτεῖν οὖν έκέλευε βοήθειαν παρ' ύμων. 'καὶ ἐὰν μὲν θεοὶ,' ἔφη, 'διδωσιν ωστε σε πείθειν ίκανην πέμπειν συμμαχίαν ως έμοὶ πολεμεῖν, ἄγ',' ἔφη, 'καὶ τούτω χρώμεθα ὅ τι ἄν ἀπο-120 βαίνη ἐκ τοῦ πολέμου · ἀν δέ σοι μὴ δοκῶσιν ἱκανῶς βοηθείν, οὐκ ἦδη ἀνέγκλητος ἃν δικαίως εἴης, εἰ τῆ πατρίδι, ή σε τιμά, καὶ σὺ πράττοις τὰ κράτιστα; περὶ 14

meditated an attack upon the Persian empire, is affirmed by Isocrates v. 119. — πάντας πλην ένός: i.e. all except the king. The vassals of the king were regarded as his property, so that he alone was looked upon as free. — ὑφ' olas δυνάμεως: the gen. with δπό, on account of the passive notion involved in $\epsilon is \pi \hat{a} \nu d\phi i \kappa \epsilon \tau o$. Η. 820. — της μετά Κύρου, της μετ' 'Αγησιλάου: the exact number of Greek troops with Cyrus before the Battle of Cunaxa is given in An. i. 7. 10 as 12,900. Agesilaus, on the expedition referred to, was voted 8000 troops (iii. 4. 2-4), but not all of these were called out. — εἰς πᾶν **aplicero:** was reduced to great extremities. See on v. 4. 29.

13. ἐπεὶ δὲ κτέ.: anacoluthon. The

clause beginning with $\tau \delta$ $\delta \epsilon$, instead of depending upon ἀπεκρινάμην, is made by the insertion of $\xi \phi \eta \nu$ to stand as an independent clause. In this way it happens that the clause $\delta \delta \delta \epsilon \dots \delta \phi \hat{\eta} \kappa \epsilon$, which is really the conclusion of the sentence beginning έπει δὲ ταῦτα, appears as a separate sentence introduced by $\delta \epsilon$. Cf. v. 1. 28. — ἐκτέον μου: the verbal adj. is used with the sense of the middle, έχεσθαί τινος, hold fast to some one. έφηκε: permitted. — συμμαχίαν: auxiliaries. So also iv. 8. 24. — ώς πολεμείν: expressing purpose, as in v. 2. 38. lkav6s is generally followed by the simple inf., as in 14. — τούτφ χρώμεθα $\kappa \tau \dot{\epsilon}$: "let us abide by the result, whatever it is."—εἰ πράττοις κράτιστα: i.e. if you should ally yourself with me.

τούτων δη έγω ήκω προς ύμας και λέγω πάντα, όσα έκει αὐτός τε ὁρῶ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. καὶ νομίζω οὕτως 125 έχειν, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς εἰ μὲν πέμψετε ἐκεῖσε δύναμιν μη έμοι μόνον άλλα και τοις άλλοις Θετταλοίς ίκανην δοκούσαν είναι πρὸς Ἰάσονα πολεμείν, ἀποστήσονται αὐτοῦ αἱ πόλεις · πᾶσαι γὰρ φοβοῦνται ὅποι ποτὲ προβήσεται ή τοῦ ἀνδρὸς δύναμις εἰ δὲ νεοδαμώδεις καὶ 130 ἄνδρα ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμβουλεύω ἡσυχίαν έχειν. εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι πρός τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ 15 πόλεμος καὶ πρὸς ἄνδρα, ὃς φρόνιμος μὲν οὖτω στρατηγός ἐστιν, ὡς ὄσα τε λανθάνειν καὶ ὄσα φθάνειν καὶ ὄσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ οὐ μάλα ἀφαμαρτάνει. ἱκανὸς γάρ 135 έστι καὶ νυκτὶ ὄσαπερ ἡμέρα χρῆσθαι, καὶ ὅταν σπεύδη, άριστον καὶ δεῖπνον ποιησάμενος άμα πονεῖσθαι. οἴεται δε καὶ ἀναπαύεσθαι χρηναι, ὅταν ἀφίκηται ἔνθ' ἀν ὡρμημένος ή καὶ διαπράξηται ἃ δεῖ καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ δὲ ταὐτὰ εἴθικεν. ἐπίσταται δὲ καὶ ὅταν ἐπιπονήσαντες 140 ἀγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλῆσαι τὰς γνώμας αὐτῶν · ὤστε καὶ τοῦτο μεμαθήκασι πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, ότι ἐκ τῶν πόνων καὶ τὰ μαλακὰ γίγνεται. καὶ μὴν 16 έγκρατέστατός γέ έστιν ὧν έγὼ οἶδα τῶν περὶ τὸ σῶμα

14. νομίζω οὕτως ἔχειν: equiv. to a verb of saying, and hence followed by a clause with ω΄s. — ἰδιώτην: a private person, as opposed to a king.

15. ρώμην: variation of the more usual δύναμις, as in vii. 4. 16. — μέν: the correlative is και μήν in the next paragraph. — ὡς ἀφαμαρτάνει: ὡς with the ind. denoting result occurs occasionally instead of the customary ὥστε or ὡς with the infinitive. See on v. 4. 22. — ὅσα . . . ἐπιχειρεῖ: as many things as he undertakes to accomplish by secrecy, by forestalling others, or by

force. The expression seems to stand for δσα λανθάνων καὶ φθάνων καὶ βιαζόμενος πράττειν ἐπιχειρεῖ. — οὐ μάλα: not easily. — ἀφαμαρτάνει: rare in prose and used by Xenophon only here. — νυκτὶ . . . χρῆσθαι: to make as much use of night as of day. The same quality is attributed by Xenophon in nearly the same words to Agesilaus. Ages. 6. 6. δσαπερ is cognate acc. — ποιησάμενος: the use of the aor. partic. here instead of the pres. seems unnatural.

16. και μήν: emphatic transition,

ήδονων · ἄστε οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν ἔχει τὸ μὴ πράτ145 τειν ἀεὶ τὸ δεόμενον. ὑμεῖς οὖν σκεψάμενοι εἴπατε πρὸς ἐμέ, ἄσπερ ὑμῶν προσήκει, ὁποῖα δυνήσεσθέ τε καὶ μέλλετε ποιήσειν."

Ο μὲν ταῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τότε μὲν ἀνε- 17 βάλοντο την ἀπόκρισιν· τη δ' ύστεραία καὶ τη τρίτη 150 λογισάμενοι τάς τ' έξω μόρας όσαι αὐτοῖς εἶεν καὶ τὰς περί Λακεδαίμονα πρός τὰς τῶν ᾿Αθηναίων τριήρεις καὶ τον προς τους ομόρους πόλεμον απεκρίναντο, ότι έν τώ παρόντι οὐκ ἂν δύναιντο ίκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικουρίαν, άλλ' ἀπιόντα συντίθεσθαι αὐτὸν ἐκέλευον ὅπη 155 δύναιτο ἄριστα τά τε έαυτοῦ καὶ τὰ τῆς πόλεως. κἀκεῖνος 18 μέντοι έπαινέσας την άπλότητα της πόλεως άπηλθε. καὶ την μεν ακρόπολω των Φαρσαλίων εδείτο του Ίασονος μη άναγκάσαι αὐτὸν παραδοῦναι, ὅπως τοῖς παρακαταθεμένοις διασώζη · τους δε έαυτου παίδας έδωκεν όμήρους, 160 ύποσχόμενος αὐτῷ τήν τε πόλιν πείσας έκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν καὶ ταγὸν συγκαταστήσειν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ πιστὰ ἔδοσαν ἀλλήλοις, εὐθὺς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ήγον, ταχὺ δὲ ὁ Ἰάσων ὁμολογουμένως ταγὸς τῶν Θετταλών καθειστήκει. ἐπεί γε μὴν ἐτάγευσε, διέταξεν 19

and further strengthened by $\gamma \epsilon$. — $\tau \delta$ mpatter: dependent upon $d\sigma \chi o \lambda l a \nu$, which also takes the gen. of the articular inf., e.g. Mem. i. 3. 11 $d\sigma \chi o \lambda l a \nu \tau \sigma \phi$ $\epsilon \pi \iota \mu \epsilon \lambda \eta \theta \hat{\eta} \nu a \iota$. — $\mu \hat{\eta}$: instead of $\mu \hat{\eta}$ o $\hat{\nu}$, as in 1. 1; v. 2. 1. — $\tau \delta$ $\delta \epsilon \delta - \mu \epsilon \nu \sigma \nu$: sc. $\pi \rho \Delta \tau \tau \epsilon \sigma \theta a \iota$. Cf. Cyr. ii. 3. 3 $\tau \hat{\omega} \nu \pi \rho \Delta \tau \tau \epsilon \sigma \theta a \iota$ $\delta \epsilon o \mu \epsilon \nu \omega \nu$. — $\pi o \iota \hat{\eta} - \sigma \epsilon \iota \nu$: on the tense see G. 202, 3, N.; H. 846.

17-19. Reply of the Lacedaemonians. The Pharsalians join Jason.

17. τάς τ' ἔξω μόρας: i.e. the four that had been sent into Phocis. See 1.

1.—τὰς τῶν 'Αθηναίων τριήρεις: those under Timotheus referred to in v. 4. 63. — τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον: it is not known what neighbors are here referred to; possibly the Messenians, whom the presence of an Athenian fleet in their vicinity may have encouraged to revolt.

18. την άκρόπολιν: his fellow-citizens had entrusted its care to him, as narrated in 2. — συγκαταστήσειν: i.e. join with the other states in making him ταγός.

19. ἐτάγευσε: the inceptive aorist.

165 ἱππικόν τε ὅσον ἑκάστη πόλις δυνατὴ ἢν παρέχειν καὶ ὁπλιτικόν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἱππεῖς μὲν σὺν τοῖς συμμάχοις πλείους ἢ ὀκτακισχίλιοι, ὁπλῖται δὲ ἐλογίσθησαν οὐκ ἐλάττους δισμυρίων, πελταστικόν γε μὴν ἱκανὸν πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀντιταχθῆναι · ἔργον γὰρ ἐκείνων γε 170 καὶ τὰς πόλεις ἀριθμῆσαι. προεῖπε δὲ καὶ τοῖς περιοίκοις πᾶσι τὸν φόρον, ὥσπερ ἐπὶ Σκόπα τεταγμένος ἢν, φέρειν. καὶ ταῦτα μὲν οὔτως ἐπεραίνετο · ἐγὰ δὲ πάλιν ἐπάνειμι, ὅθεν εἰς τὰς περὶ Ἰάσονος πράξεις ἐξέβην.

Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι συνελέγοντο εἰς 2 τοὺς Φωκέας, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀναχωρήσαντες εἰς τὴν αὑτῶν ἐφύλαττον τὰς εἰσβολάς. οἱ δ' ᾿Αθηναῖοι αὐξανομένους μὲν ὁρῶντες διὰ σφᾶς τοὺς Θηβαίους χρήματά τε οὐ συμ- 5 βαλλομένους εἰς τὸ ναυτικόν, αὐτοὶ δὲ ἀποκναιόμενοι καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς καὶ ληστείαις ἐξ Αἰγίνης καὶ φυλακαῖς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν παύσασθαι τοῦ πολέμου, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα εἰρήνην ἐποιήσαντο.

Εὐθὺς δ' ἐκεῖθεν δύο τῶν πρέσβεων πλεύσαντες κατὰ 2

G. 200, N. 5, b; H. 841.—πρὸς πάντας ἀνθρώπους: "to meet the world."
— ἔργον: sc. ἐστί, it is difficult.—ἐπὶ Σκόπα: Scopas was ruler of Crannon and Pherae, and ταγός of Thessaly, at the time of the Persian wars. Simonides, the lyric poet, was his friend, and sang in verse the praises of Scopas and the Scopadae.—περὶ Ἰάσονος: for the gen. instead of the acc., see on v. 2. 7.

2. 1. The Athenians make peace with Sparta. Summer of 374 B.C.

The history of the events alluded to in 1.1 is here resumed.

ληστείαις: cf. v. 1. 1.— εἰρήνην ἐποιήσαντο: according to Cornelius Nepos, Timotheus 2. 2, one of the conditions of the peace was, that Sparta

should recognize Athens's maritime supremacy. Diodorus, xv. 38. 1, says the peace was arranged at the instance of the king of Persia, whose object was to secure Greek mercenaries for a war against Egypt by stopping domestic quarrels in Greece. Acc. to the same writer, Thebes, refusing to guarantee the autonomy of the Boeotian cities, was shut out from the peace; but it is probable that Diodorus has confounded this peace with that of 371 B.C.; see 3. 20.

2–14. The war is renewed. Late Summer of 374 B.C. Timotheus ordered to Corcyra. Spring of 373 B.C. His removal. Autumn of 373 B.C. Preparations of Iphicrates. Winter of 373–372 B.C.

- 10 δόγμα της πόλεως είπον τῷ Τιμοθέῳ ἀποπλείν οἰκαδε ὡς είρήνης οὖσης · ὁ δ' ἄμα ἀποπλέων τοὺς τῶν Ζακυνθίων φυγάδας ἀπεβίβασεν είς την χώραν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οί 3 έκ της πόλεως Ζακύνθιοι πέμψαντες πρός τους Λακεδαιμονίους έλεγον οἷα πεπονθότες εἷεν ὑπὸ τοῦ Τιμοθέου, 15 εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀδικεῖν τε ἡγοῦντο τοὺς Αθηναίους καὶ ναυτικὸν πάλιν κατεσκεύαζον καὶ συνετάττοντο είς έξήκοντα ναῦς ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ Κορίνθου καὶ Λευκάδος καὶ ᾿Αμβρακίας καὶ Ἦλιδος καὶ Ζακύνθου καὶ 'Αχαΐας καὶ 'Επιδαύρου καὶ Τροιζηνος 20 καὶ Ερμιόνος καὶ Αλιέων. Επιστήσαντες δὲ ναύαρχον 4 Μυάσιππου ἐκέλευου τῶν τε ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' έκείνην την θάλατταν καὶ στρατεύειν έπὶ Κέρκυραν. ἔπεμψαν δὲ καὶ πρὸς Διονύσιον διδάσκοντες, ὡς καὶ έκείνω χρήσιμον είη την Κέρκυραν μη ύπ' Αθηναίοις 25 είναι. καὶ ὁ μὲν δὴ Μνάσιππος, ἐπεὶ συνελέγη αὐτῷ 5
 - 2. Τιμοθέφ: after the Battle of Alyzia (see v. 4.65) he had remained till now in the same waters, off the coast of Acarnania. τῶν Ζακυνθίων: there had been dissensions in Zacynthus. The leaders of the popular party had been driven out, and had taken refuge on the fleet of Timotheus. Acc. to Diod. xv. 45, Timotheus transferred the exiles to a fortified stronghold whence they could harass their opponents.
 - 3. ἀδικεῖν: acc. to Diod. xv. 45, the Lacedaemonians demanded satisfaction of the Athenians, but the latter refused it. συνετάττοντο: got in order, organized. καὶ, καὶ κτέ.: note the polysyndeton as indicating the number of Sparta's allies.
 - 4. ἐπὶ Κέρκυραν: acc. to Diod. xv. 46, the Spartans were induced to undertake this enterprise by certain

citizens of Corcyra, who had promised their help in the subjugation of the island. — πρὸς Διονύσιον: tyrant of Syracuse, the first of the name. Conon had sought to secure his assistance for the Athenians, but Dionysius had uniformly lent his help to the Spartans. Cf. v. 1. 26. His favorable attitude toward them was determined by the fact that they had rendered him great service in establishing and maintaining his despotism at Syracuse. See Diod. xiv. 10; 44; 70. — χρήσιμον: inasmuch as Corcyra lay in the route from Greece to Sicily. In the Peloponnesian War it had furnished a station to the Athenians, at the time of the Sicilian Expedition. See Thuc. vi. 32.2 ές την Κέρκυραν ένθαπερ και τὸ άλλο στράτευμα συνελέγετο, 42. 1 οἱ δ' Αθηναῖοι ήδη ἐν τῆ Κερκύρα αὐτοί τε οἱ σύμμαχοι ἄπαντες ἦσαν,

τὸ ναυτικόν, ἔπλευσεν είς τὴν Κέρκυραν είχε δὲ καὶ μισθοφόρους σύν τοις έκ Λακεδαίμονος μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις οὐκ ἐλάττους χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἐπεὶ β δε απέβη, εκράτει τε της γης και εδήου εξειργασμέ-30 νην μεν παγκάλως καὶ πεφυτευμένην την χώραν, μεγαλοπρεπείς δε οἰκήσεις καὶ οἰνωνας κατεσκευασμένους έπὶ των άγρων · ωστ' έφασαν τούς στρατιώτας είς τούτο τρυφης έλθειν, ωστ' οὐκ έθέλειν πίνειν, εἰ μη ἀνθοσμίας εἴη. καὶ ἀνδράποδα δὲ καὶ βοσκήματα πάμπολλα ἡλίσκετο 35 έκ των άγρων. ἔπειτα δὲ κατεστρατοπεδεύσατο τῷ μὲν 7 πεζώ επι λόφω απέχοντι της πόλεως ώς πέντε στάδια, πρὸ τῆς χώρας ὄντι, ὅπως ἀποτέμνοιτο ἐντεῦθεν, εἴ τις ἐπὶ την χώραν των Κερκυραίων έξίοι το δε ναυτικον είς τάπι θάτερα της πόλεως κατεστρατοπέδευσεν, ένθεν ῷετ' αν τὰ 40 προσπλέοντα καὶ προαισθάνεσθαι καὶ διακωλύειν. πρὸς 8 δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ τῷ λιμένι, ὁπότε μὴ χειμὼν κωλύοι, έφώρμει · έπολιόρκει μεν δη ουτω την πόλιν. Επεί δε οί Κερκυραίοι έκ μεν της γης οὐδεν ελάμβανον διά το κρατεισθαι κατά γην, κατά θάλατταν δε ούδεν είσηγετο 45 αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλή ἀπορία ἦσαν καὶ 9 πέμποντες πρός τους 'Αθηναίους βοηθείν τε έδέοντο καὶ έδίδασκον ώς μέγα μεν άγαθον άποβάλοιεν άν, εί Κερ-

^{5.} ἔπλευσεν: sc. in the spring of 373 B.C.

^{6.} $\omega\sigma\tau$ οὐκ ἐθέλειν: $\omega\sigma\tau$ οὐκ instead of $\omega\sigma\tau\epsilon$ $\mu\eta$, as though the thought were ἔφασαν αὐτοὺς οὐκ ἐθέλειν (direct οὐκ ἐθέλομεν). Yet $\omega\sigma\tau$ οὐ instead of $\omega\sigma\tau\epsilon$ $\mu\eta$ sometimes occurs even when the above explanation is impossible. H. 1023 b. — π (νειν: σ (νον (from σ (νωνας) is to be supplied, as obj. of π (νειν, and σ (νος with ἀνθοσμίας.

^{7.} πρὸ τῆς χώρας: i.e. between the

city and the cultivated fields.— εἰς τάπὶ θἄτερα: on the other side. The phrase τάπὶ θἄτερα is used as a subst. dependent upon εἰς. Cf. An. v. 4. 10 εἰσβάλλειν ἐκ τοῦ ἐπὶ θἄτερα.— κατεστρατοπέδευσεν: stationed. Seldom used of a fleet.

^{8.} ἐλάμβανον κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν εἰσήγετο: chiastic arrangement.

^{9.} ἐδίδασκον: the same arguments were urged by the Corcyrean envoys

κύρας στερηθείεν, τοις δε πολεμίοις μεγάλην αν ίσχυν προσβάλοιεν · έξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πλήν γε 'Αθηνῶν 50 οὖτε ναῦς οὖτε χρήματα πλείω αν γενέσθαι. ἔτι δὲ κείσθαι τὴν Κέρκυραν ἐν καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων, αι ἐπὶ τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλφ δε του την Λακωνικην χώραν βλάπτειν, έν καλλίστφ δε της τε αντιπέραν Ήπείρου και του είς Πελοπόννησον 55 ἀπὸ Σικελίας παράπλου. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Α $\theta\eta$ - 10 ναίοι ενόμισαν ισχυρώς επιμελητέον είναι, και στρατηγον πέμπουσι Στησικλέα είς έξακοσίους έχοντα πελταστάς, 'Αλκέτου δὲ ἐδεήθησαν συνδιαβιβάσαι τούτους. οδτοι μεν νυκτός διακομισθέντες που της χώρας εἰσηλθον 60 είς την πόλιν. έψηφίσαντο δε και έξήκοντα ναθς πληροῦν, Τιμόθεον δ' αὐτῶν στρατηγὸν έχειροτόνησαν. ὁ 12 δ' οὐ δυνάμενος αὐτόθεν τὰς ναῦς πληρῶσαι, ἐπὶ νήσων πλεύσας εκείθεν επειράτο συμπληρούν, ού φαύλον ήγούμενος είναι έπὶ συγκεκροτημένας ναῦς εἰκὴ περιπλεῦσαι. 65 οἱ δ' ᾿Αθηναῖοι νομίζοντες αὐτὸν ἀναλοῦν τὸν τῆς ὥρας εἰς 13 τον περίπλουν χρόνον, συγγνώμην οὐκ ἔσχον αὐτῷ, ἀλλὰ

at the outbreak of the Peloponnesian War. Cf. Thuc. i. 32-36. — $\epsilon \nu$ καλ $\hat{\varphi}$ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου: favorably with respect to the Corinthian Gulf. The gen. depends upon $\epsilon \nu$ καλ $\hat{\varphi}$, as the equivalent of an adverb. H. 757 a, second paragraph. — παράπλου: instead of διάπλου, since the route followed the coast.

10. 'Αλκέτου: ruler of the Molossians in Epirus. See 1. 7. — συνδια-βιβάσαι: to assist in the transportation. The Athenian troops marched first to Epirus and there took ship for Corcyra.

11. $\pi \circ \psi$: $\delta \iota \alpha \kappa \circ \mu \iota \sigma \theta \in \nu \tau \in S$ is used in

a pregnant sense: "having been transported and having landed"; hence $\pi o \hat{v}$ instead of $\pi o l$.

12. ἐπὶ νήσων: i.e. the islands of the Aegean. For the omission of the art. in such cases, see on v. 1. 23.—
οὐ φαῦλον: no trivial matter, i.e. a great risk.—συγκεκροτημένας: this word properly applies to the crews rather than to the ships as here.—
εἰκῆ: rashly.—περιπλεῦσαι: sc. Peloponnesus.

13. ἀναλοῦν: instead of the more usual ἀναλίσκειν, which Xenophon also uses, e.g. 1. 2.—τὸν τῆς ὥρας εἰς τὸν περίπλουν χρόνον: the favorable

παύσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας Ἰφικράτην ἀνθαιροῦνται. ὁ δ' ἐπεὶ κατέστη στρατηγός, μάλα ὀξέως τὰς ναῦς 14
ἐπληροῦτο καὶ τοὺς τριηράρχους ἤνάγκαζε. προσέλαβε
70 δὲ παρὰ τῶν ᾿Αθηναίων καὶ εἴ πού τις ναῦς περὶ τὴν
᾿Αττικὴν ἔπλει καὶ τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν,
λέγων, ὡς ἐὰν τἀκεῖ καλῶς γένηται, πολλὰς αὐτοῖς ναῦς
ἀποπέμψοι. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αἱ ἄπασαι περὶ ἑβδομήκοντα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι οὖτω σφόδρα 15
75 ἐπείνων, ὥστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομολούντων ἐκήρυξεν
ὁ Μνάσιππος πεπρασθαι ὅστις αὐτομολοίη. ἐπεὶ δὲ
οὐδὲν ἦττον ηὐτομόλουν, τελευτῶν καὶ μαστιγῶν ἀπέπεμπεν. οἱ μέντοι ἔνδοθεν τούς γε δούλους οὐκ ἐδέχοντο
πάλιν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ πολλοὶ ἔξω ἀπέθνησκον. ὁ δ᾽ 16
80 αὖ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα ἐνόμιζέ τε ὅσον οὐκ ἦδη ἔχειν

time for the voyage. — παύσαντες: Timotheus, probably with the assistance of Jason or Alcetas, was acquitted in the proceedings instituted against him, but did not again receive his command. — Ἰφικράτην: Iphicrates had been serving under the king of Persia in Egypt. He and Timotheus now exchanged places.

14. ὀξέως: by stringent measures.—
τοὺς τριηράρχους: sc. τριηραρχεῖν, i.e.
he compelled the citizens to equip
the galleys. The wealthiest citizens,
to the number of some 1200, were
obliged to perform this service, the
responsibility for a single trireme being shared by a number of citizens
together, sometimes as many as sixteen. The state furnished the vessel,
the trierarchs everything else, including the commander. With the declining patriotism of the Athenians, this
obligation naturally came to be increasingly irksome. — περί τὴν Αττικὴν

čπλει: i.e. was cruising about to protect the coast. — την Πάραλον: the 'Paralus' and 'Salaminia' were usually employed only for embassies and other official business.

15-26. Defeat of the Lacedaemonians at Corcyra. Spring of 372 B.C.

15. ούτω σφόδρα ἐπείνων: the siege had already lasted more than a year. — ωστε εκήρυξεν: co-ord. expression, where we might have expected subordination, $\ddot{\omega}\sigma\tau\epsilon$ with infinitive. present form lays greater stress on the fact stated. G. 237, Rem.; H. 927. — ἐκήρυξεν: in pregnant sense, "issued a proclamation commanding." — πεπρασθαι: the perf. as representing not merely a completed act, but also the following continued state, as $\kappa \in \kappa \lambda \in \hat{\sigma} \theta \alpha i$, shut and keep shut, $\nabla \cdot 4$. 7; συνεσκευάσθαι νί. 4. 25. — τελευτών: at last. Adverbially, not correlative with μαστιγών.

16. δσον οὐκ ήδη κτέ.: already all

την πόλιν καὶ περὶ τοὺς μισθοφόρους ἐκαινούργει καὶ τούς μέν τινας αὐτῶν ἀπομίσθους ἐπεποιήκει, τοῖς δέ τισι καὶ δυοίν ήδη μηνοίν ὤφειλε τὸν μισθόν, οὐκ ἀπορῶν, ὡς έλέγετο, χρημάτων · καὶ γὰρ τῶν πόλεων αἱ πολλαὶ αὐτῷ 85 ἀργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν ἔπεμπον, ἄτε καὶ διαποντίου της στρατείας ούσης. κατιδόντες δε άπο των πύργων οί 17 έκ της πόλεως τάς τε φυλακάς χειρον ή πρόσθεν φυλαττομένας έσπαρμένους τε κατά την χώραν τους άνθρώπους, έπεκδραμόντες τους μέν τινας αὐτῶν ἔλαβον, τους δὲ κατέ-90 κοψαν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Μνάσιππος αὐτός τε ἐξωπλίζετο 18 καὶ όσους είχεν ὁπλίτας ἄπασιν έβοήθει καὶ τοὺς λοχαγούς καὶ τοὺς ταξιάρχους έξάγειν ἐκέλευε τοὺς μισθοφόρους. ἀποκριναμένων δέ τινων λοχαγών, ὅτι οὐ ῥάδιον 19 είη μη διδόντας τάπιτήδεια πειθομένους παρέχειν, τον μέν 95 τινα βακτηρία, τον δε τώ στύρακι επάταξεν. οὔτω μεν δή άθύμως έχοντες καὶ μισοῦντες αὐτὸν συνεξηλθον πάντες. οπερ ηκιστα είς μάχην συμφέρει. ό δ' ἐπεὶ παρετάξατο, 20 αὐτὸς μὲν τοὺς κατὰ τὰς πύλας τῶν πολεμίων τρεψάμενος έπεδίωκεν · οἱ δ' ἐπεὶ ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγένοντο, ἀνεστρέ-100 φοντό τε καὶ ἀπὸ τῶν μνημάτων ἔβαλλον καὶ ἡκόντιζον ·

but had possession. — anomisodous êmemoihkei: had dismissed. Cf. Dem. xxIII, 154 èkeîvos anómisodos ylyvetai mapà Timobéou, he is dismissed, etc. — toùs mév tivas, toîs dé tisi: τ is is generally omitted with the second correlative. Cf. 19 τ du μ eu τ iva, τ du de. — apyúpiou avil tûu avdpûu: as explained in v. 2. 21.

18. τοὺς λοχαγοὺς καὶ τοὺς ταξιάρχους: the λόχος contained about 100 men; the τάξις consisted of two λόχοι.

19. τάπιτήδεια: here in the sense of μισθός. "The needful," i.e. the means of procuring provisions, since

the soldiers provided their own supplies. — $\tau \hat{\eta}$ $\beta a \kappa \tau \eta \rho l q$: flogging was not uncommon in the Spartan army and the commander seems to have been accustomed to carry a staff. With the general picture here presented compare that of Clearchus as given in An. ii. 3. 11.

20. μνημάτων: it was the universal custom among the Greeks to bury the dead outside the city walls, especially along the leading highways. Cf. also the Roman tombs along the Appian Way, and the Street of Tombs at Pompeii. — ἔβαλλον καὶ ἡκόντιζον: shot (arrows) and hurled javelins. —

άλλοι δ' εκδραμόντες καθ' έτέρας πύλας επιτίθενται άθρόοι τοις έσχάτοις οι δ' έπ' όκτω τεταγμένοι, ασθενές νομί- 21 σαντες τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος ἔχειν, ἀναστρέφειν ἐπειρωντο. ως δ' ήρξαντο έπαναχωρείν, οι μεν πολέμιοι ως 105 φεύγουσιν ἐπέθεντο, οἱ δ' οὐκέτι ἐπανέστρεψαν· καὶ οἱ έχόμενοι δ' αὐτῶν εἰς φυγὴν ὧρμων. ὁ δὲ Μνάσιππος 22 τοις μεν πιεζομένοις οὐκ εδύνατο βοηθείν δια τους εκ του κατ' αντικρύ προσκειμένους, αξί δ' έλείπετο σύν έλαττοτέλος δ' οἱ πολέμιοι ἀθρόοι γενόμενοι πάντες ἐπετί-110 θεντο τοις περί τὸν Μνάσιππον, ἤδη μάλα ὀλίγοις οὖσι. καὶ οἱ πολιται ὁρῶντες τὸ γιγνόμενον ἐπεξήεσαν. ἐπεὶ δ' 23 έκεινον απέκτειναν, εδίωκον ήδη απαντες. εκινδύνευσαν δ' αν και το στρατόπεδον έλειν συν τώ χαρακώματι, εί μη οί διώκοντες τὸν ἀγοραῖόν τε ὄχλον ἰδόντες καὶ τὸν τῶν 115 θεραπόντων καὶ τὸν τῶν ἀνδραπόδων, οἰηθέντες ὄφελός τι αὐτῶν εἶναι, ἀπεστρέφοντο. καὶ τότε μὲν τροπαῖόν τε 24 ιστασαν οι Κερκυραίοι τούς τε νεκρούς ύποσπόνδους άπεδίδοσαν. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ἐν τῆ πόλει ἐρρωμενέστεροι έγεγένηντο, οί δ' έξω έν πάση δη άθυμία ήσαν. καὶ γαρ 120 ελέγετο ότι Ίφικράτης τε όσον οὐκ ήδη παρείη, καὶ οί

τοῖς ἐσχάτοις: the extremity (of the wing).

21. oi δ' ἐπ' ὀκτὰ τεταγμένοι κτέ.: those at the extremity of the wing (οἱ ἔσχατοι), being drawn up only eight deep, thought themselves too weak (ἀσθενές) to withstand their enemies, who were in a solid column (ἀθρόοι), and so attempted to strengthen their line by increasing its depth. To do this they began to wheel the troops (ἀναστρέφειν) at the end (τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος), so as to double the depth at that point. But the manoeuvre created confusion, and

panic ensued. — ἀναστρέφειν: supply τοὺς στρατιώτας as object. — οὐκέτι ἐπανέστρεψαν: they did not finish the evolution. — ὥρμων: here intransitive.

22. del: to be taken with $\epsilon \lambda d\tau \tau o$ - $\sigma \iota \nu$. "Those who remained with him, continued to grow fewer and fewer."

23. τὸν ἀγοραῖον ὅχλον: the crowd of camp-followers, who sold provisions and other articles. — ὅφελος κτέ.: i.e. having thought them able-bodied troops. See on v. 3. 6.

24. ἐρρωμενέστεροι: on the comparison see H. 251 b. — δή: emphasizing πάση, as in v. 1. 3. — δσον οὐκ

Κερκυραίοι δὲ τῷ ὅντι ναῦς ἐπλήρουν. Ὑπερμένης δέ, 25 δς ἐτύγχανεν ἐπιστολιαφόρος τῷ Μνασίππῳ ἄν, τό τε ναυτικὸν πᾶν ὅσον ἢν ἐκεῖ συνεπλήρωσε, καὶ περιπλεύσας πρὸς τὸ χαράκωμα τὰ πλοῖα πάντα γεμίσας τῶν τε 125 ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων ἀπέστελλεν · αὐτὸς δὲ σύν τε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς περισωθεῖσι τῶν στρατιωτῶν διεφύλαττε τὸ χαράκωμα · τέλος δὲ καὶ οῦτοι μάλα τετα - 26 ραγμένοι ἀναβάντες ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀπέπλεον, πολὺν μὲν σῖτον, πολὺν δὲ οἶνον, πολλὰ δὲ ἀνδράποδα καὶ ἀσθε-130 νοῦντας στρατιώτας καταλιπόντες · δεινῶς γὰρ ἐπεφό-βηντο μὴ καταληφθεῖεν ὑπὸ τῶν ᾿Αθηναίων ἐν τῆ νήσῳ.

Ό δὲ Ἰφικράτης ἐπεὶ ἤρξατο τοῦ περίπλου, ἄμα μὲν 27 ἔπλει, ἄμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο ·

135 εὐθὺς μὲν γὰρ τὰ μεγάλα ἱστία αὐτοῦ κατέλιπεν, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν πλέων · καὶ τοῖς ἀκατίοις δέ, καὶ εἰ φορὸν πνεῦμα εἴη, ὀλίγα ἐχρῆτο · τῆ δὲ κώπη τὸν πλοῦν ποιούμενος ἄμεινόν τε τὰ σώματα ἔχειν τοὺς ἄνδρας καὶ ἄμεινον τὰς ναῦς πλεῖν ἐποίει. πολλάκις δὲ καὶ ὅπου 28

καὶ ἐκεῖνοι μὲν εἰς Λευκάδα ἀπεσώθησαν.

ήδη: as in 16. — ἐπλήρουν: the idea receives greater vividness by being expressed as a fact, instead of being made dependent upon ϵλϵγϵτο.

25. ἐπιστολιαφόρος: the second in command, elsewhere designated as ἐπιστολεύς. Cf. i. 1. 23.

26. εἰς Λευκάδα ἀπεσώθησαν: cf. i. 3. 22 ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν.

27-32. Iphicrates's voyage to Corcyra. Spring of 372 B.C.

27. δσα εἰς ναυμαχίαν: εc. ἐπιτήδεια ἢν. Cf. vii. 2. 21 δσα εἰς πεζὸν παρεσκευάζοντο. — τὰ μεγάλα ἰστία: the triremes, in addition to the chief mast (Ιστὸς μέγας), usually carried another smaller mast. This was called Ιστὸς

άκάτειος. On each mast were two sails, of which those on the chief mast were called iστία μεγάλα, and those on the smaller mast ίστία ἀκάτεια or ἀκάτια. αὐτοῦ: i.e. in Athens. Another instance of leaving the sails behind is given in i. 1. 13. The object was to have the ships ready for action. — όλίγα: cognate acc.; cf. 1. 15 δσαπερ χρησθαι. τῆ κώπη: used here as a collective term, and by metonymy for έρέταις, oarsmen. Cf. Hdt. v. 30. 3 δκτακισχιλίη doπls, eight thousand shields, i.e. soldiers. So also ή εππος, αλχμή, λόγχη. — **ἄμεινον τὰ σώματα ἔχειν**: σώματα is acc. of specification, as in v. 3. 17.

140 μέλλοι ἀριστοποιεῖσθαι τὸ στράτευμα ἡ δειπνοποιεῖσθαι, έπανήγαγεν αν το κέρας από της γης κατά ταῦτα τὰ χωρία. ἐπεὶ δ' ἐπιστρέψας αν καὶ ἀντιπρώρους καταστήσας τὰς τριήρεις ἀπὸ σημείου ἀφίει ἀνθαμιλλασθαι είς την γην, μέγα δη νικητήριον ην το πρώτους καὶ ύδωρ 145 λαβείν καὶ εἴ του ἄλλου έδέοντο καὶ πρώτους ἀριστήσαι. τοις δ' ύστάτοις ἀφικομένοις μεγάλη ζημία ην τό τε έλαττοῦσθαι πᾶσι τούτοις καὶ ὅτι ἀνάγεσθαι ἄμα ἔδει, ἐπεὶ σημήνειε · συνέβαινε γάρ τοις μέν πρώτοις άφικνουμένοις καθ' ήσυχίαν ἄπαντα ποιείν, τοίς δε τελευταίοις δια 150 σπουδής. φυλακάς γε μήν, εἰ τύχοι ἐν τῆ πολεμία 29 άριστοποιούμενος, τὰς μὲν ἐν τῆ γῆ, ὧσπερ προσήκει, καθίστη, έν δε ταις ναυσιν αιρόμενος αδ τους ίστους άπο τούτων έσκοπείτο. πολύ οὖν ἐπὶ πλέον οὖτοι καθεώρων ἡ οί έκ τοῦ ὁμαλοῦ, ἀφ' ὑψηλοτέρου καθορῶντες. ὅπου δὲ 155 δειπνοποιοίτο καὶ καθεύδοι, ἐν μὲν τῷ στρατοπέδῳ νύκτωρ πῦρ οὐκ ἔκαε, πρὸ δὲ τοῦ στρατεύματος φῶς ἐποίει, ἴνα μηδείς λάθη προσιών. πολλάκις δέ, εἰ εὐδία εἴη, εὐθὺς

δειπνήσας ανήγετο καὶ εἰ μεν αυρα φέροι, θέοντες αμα

28. ἐπανήγαγεν αν: the aor, with $d\nu$ denoting repeated action is rare. The impf. with $d\nu$ is much more common. G. 206; H. 835 b. — τὸ κέρας: i.e. the fleet proceeding $\epsilon \pi i$ $\kappa \epsilon \rho \omega s$, one ship behind another, as opposed to $\epsilon \pi l \phi \dot{a} \lambda a \gamma \gamma os$ (30), side by side. — $\epsilon \pi l$ στρέψας κτέ.: Iphicrates would withdraw the ships some distance from the coast, opposite the place where he intended to land (κατά ταῦτα τὰ $\chi\omega\rho la$), and then turning their prows toward the land would give the signal for rowing to the shore. — ἐπιστρέψας αν: apparently the iterative use of the aor. partic. with &v, corresponding to the aor. ind. with $d\nu$ as

seen in ἐπανήγαγεν ἄν. Cf. 4. 11 λαβὼν δ' ἄν . . . ἀν ἐστρατεύετο, Cyr. viii. 3. 8. — μέγα . . . ἀριστήσαι: it was a great feat (lit. prize) to be the first to get water and whatever else they needed, and to be the first to breakfast. — πᾶσι τούτοις: in all these things. — ἄμα: i.e. along with those who reached shore first. — καὶ ὅτι ἔδει: correlative with the inf. ἐλαττοῦσθαι. — σημήνειε: sc. ὁ σαλπιγκτής. Η. 602 c. — καθ' ήσυχίαν, διὰ σπουδής: note the change of preposition.

29. πολύ: separated from the comp. as An. iii. 2. 19 πολύ ἡμεῖς ἐπ' ἀσφαλεστέρου ὀχήματός ἐσμεν. — θέοντες: i.e. sailing, opp. to ἐλαύνειν, rowing.

ανεπαύοντο · εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι, κατὰ μέρος τοὺς ναύτας
160 ἀνέπαυεν. ἐν δὲ τοῖς μεθ' ἡμέραν πλοῖς ἀπὸ σημείων 30
τοτὲ μὲν ἐπὶ κέρως ἦγε, τοτὲ δ' ἐπὶ φάλαγγος · ὥστε ἄμα
μὲν ἔπλεον, ἄμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν καὶ ἦσκη-

κότες καὶ ἐπιστάμενοι εἰς τὴν ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὡς ῷοντο, κατεχομένην θάλατταν ἀφικνοῦντο. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ἐν

165 τῆ πολεμία καὶ ἠρίστων καὶ ἐδείπνουν · διὰ δὲ τὸ τἀναγκαῖα μόνον πράττειν καὶ τὰς βοηθείας ἔφθανεν ἀναγόμενος
καὶ ταχὺ ἐπέραινε. περὶ δὲ τὸν Μνασίππου θάνατον 31
ἐτύγχανεν ὧν τῆς Λακωνικῆς περὶ τὰς Σφαγίας. εἰς τὴν
Ἡλείαν δὲ ἀφικόμενος καὶ παραπλεύσας τὸ τοῦ ᾿Αλφειοῦ

170 στόμα ὑπὸ τὸν Ἰχθῦν καλούμενον ὡρμίσατο. τῆ δ' ὑστεραία ἐντεῦθεν ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας, οὖτω καὶ τεταγμένος καὶ τὸν πλοῦν ποιούμενος ὡς, εἰ δέοι, πάντα ὅσα χρὴ παρεσκευασμένος ναυμαχοίη. καὶ γὰρ τὰ περὶ τοῦ Μνασίππου αὐτόπτου μὲν οὐδενὸς ἡκηκόει, ὑπώπτευε

175 δε μη ἀπάτης ενεκεν λέγοιτο, καὶ ἐφυλάττετο · ἐπεὶ μέντοι ἀφίκετο εἰς την Κεφαλληνίαν, ἐνταῦθα δη σαφῶς ἐπύθετο καὶ ἀνέπαυε τὸ στράτευμα.

Οΐδα μεν οὖν ὅτι ταῦτα πάντα, ὅταν οἴωνται ναυμαχή- 32

30. μεθ' ἡμέραν: by day.— ἐπὶ κέρως: in column.— ἐπὶ φάλαγγος: side by side.— ὅσα εἰς ναυμαχίαν: as in 27.— τὰ πολλά: adverbially.— ἐν τῆ πολεμία: i.e. on the coast of Laconia.— τὰς βοηθείας ἔφθανεν ἀναγόμενος: "he embarked again before the enemy rallied to attack him." βοηθείας is the dir. obj. of ἔφθανεν. The word is used of rushing to ward off a hostile invasion.— ταχὺ ἐπέραινε: sc. ὁδόν, was soon on his way again. Cf. v. 4. 20 κατανύσειν, sc. ὁδόν, which in 49 is expressed. Kurz suggests supplying ἄριστον καὶ δεῖπνον

from the preceding ηρίστων και έδείπνουν.

31. τὰς Σφαγίας: consisting of Sphacteria and two other small islands situated off the Messenian town of Pylus. The islands are reckoned as a part of Laconia, since Messenia had by conquest long formed a part of that country. — τὸν Ἰχθῦν: a promontory on the coast of Elis. — ὡς: final clause with opt. instead of the consecutive clause with the inf. which we naturally expect. — τὰ περὶ τοῦ Μνασίππου: the gen. instead of the acc., attracted by ἡκηκόει. See on v. 2. 7.

σειν ἄνθρωποι, καὶ ἀσκεῖται καὶ μελετᾶται · ἀλλὰ τοῦτο 180 ἐπαινῶ, ὅτι ἐπεὶ ἀφικέσθαι ταχὰ ἔδει ἔνθα τοῖς πολεμίοις ναυμαχήσειν ῷετο, ηὖρετο ὅπως μήτε διὰ τὸν πλοῦν ἀνεπιστήμονας εἶναι τῶν εἰς ναυμαχίαν μήτε διὰ τὸ ταῦτα μελετᾶν βραδύτερόν τι ἀφικέσθαι.

Καταστρεψάμενος δὲ τὰς ἐν τῆ Κεφαλληνία πόλεις 33
185 ἔπλευσεν εἰς Κέρκυραν. ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου βοηθήσουσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, αὐτὸς ἐλθὼν καὶ σκεψάμενος τῆς χώρας ὅθεν τούς τε προσπλέοντας δυνατὸν ἦν ὁρᾶν καὶ τοὺς σημαίνοντας εἰς τὴν πόλιν καταφανεῖς εἶναι, ἐνταῦθα
190 κατέστησε τοὺς σκοπούς. κἀκείνοις μὲν συνέθετο προσ- 34 πλεόντων τε καὶ ὁρμούντων ὡς δέοι σημαίνειν· αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων προσέταξεν εἶκοσιν, οῦς δεήσοι, ἐπεὶ κηρύξειεν, ἀκολουθεῖν· εἰ δέ τις μὴ ἀκολουθήσοι, προεῖπε μὴ μέμψεσθαι τὴν δίκην. ἐπεὶ δ' ἐσημάνθησαν προσ-195 πλέουσαι καὶ ἐκηρύχθη, ἀξία ἐγένετο θέας ἡ σπουδή· οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ δρόμφ τῶν μελλόντων πλεῦν εἰσέβη

32. $\delta\pi\omega$ s: combined with the inf. as also in Oec. 7. 29 $\pi\epsilon\iota\rho\hat{a}\sigma\theta$ aι $\delta\pi\omega$ s ω s $\beta\epsilon\lambda\tau\iota\sigma\tau$ a τ à $\pi\rho\sigma\sigma\eta\kappa\sigma\tau$ a $\epsilon\kappa$ aτ $\epsilon\rho\sigma$ ν $\eta\mu\hat{\omega}\nu$ $\delta\iota\alpha\pi\rho$ a $\tau\tau\epsilon\sigma\theta$ aι. The const. is to be explained as a mingling of the inf. with the $\delta\pi\omega$ s-clause.

33-39. Exploits of Iphicrates in the Ionian Sea and on the coast of Peloponnesus. His colleagues. 372-371 B.C.

33. $\pi\rho\tilde{\omega}\tau\sigma\nu$ $\mu\dot{\epsilon}\nu$: instead of $\xi\pi\epsilon\iota\tau\alpha$ $\delta\dot{\epsilon}$ corresponding to this, we have $\dot{\epsilon}\pi\dot{\epsilon}\iota$ $\delta\dot{\epsilon}$ $\dot{\epsilon}\sigma\eta\mu\dot{\alpha}\nu\theta\eta\sigma\alpha\nu$ in 34. Cf. v. 2. 7. — $\pi\alpha\rho\dot{\alpha}$ $\Delta\iota\sigma\nu\upsilon\sigma\iota\sigma\upsilon$: see 4. — $\tau\eta$ s $\chi\dot{\omega}\rho\alpha$ s: part. gen. dependent upon $\delta\theta\epsilon\nu$. — $\kappa\alpha\tau\alpha\dot{\phi}\alpha\nu\epsilon\dot{\iota}$ s: sc. $\dot{\epsilon}\nu$ $\tau\hat{\eta}$ $\pi\dot{\delta}\lambda\epsilon\iota$, as shown by the preceding $\epsilon\iota$ s $\tau\dot{\eta}\nu$ $\pi\dot{\delta}\lambda\iota\nu$.

34. προσπλεόντων τε και δρμούν-

των κτέ.: supply των πολεμίων as subj., when they hove in sight and when they came to anchor. A different signal was given for each occasion. On the omission of the subj. of the gen. abs. const., see G. 278, 1, N.; H. 972 a. ούς δεήσοι: rel. clause of purpose in indir. disc. after secondary tense; dir. ους δεήσει. — μη μέμψεσθαι την δίκην: ironically, they should not find fault with the punishment (as being too light), i.e. they should find it severe. On $\mu\eta$ for ov after verbs of hoping and promising, see G. 283, 3; H. 1024, last two examples and the following remark. — οὐδεὶς ὄστις οὐ: emphatic for every single one. See on v. 1. 3. — τῶν μελλόντων: dependent upon οὐδείς.

είς τὰς ναῦς. πλεύσας δὲ ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμιαι τριή- 35ρεις, καταλαμβάνει ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων τριήρων εἰς τὴν γην τους ανδρας εκβεβηκότας, Μελάνιππος μέντοι ό 200 'Ρόδιος τοις τε άλλοις συνεβούλευε μη μένειν ένταθθα καί αὐτὸς πληρωσάμενος την ναῦν έξέπλει. Εκείνος μεν οὖν καίπερ ἀπαντων ταῖς Ἰφικράτους ναυσὶν ὅμως ἀπέφυγεν · αί δὲ ἀπὸ Συρακουσῶν νῆες ἄπασαι ξάλωσαν αὐτοῖς άνδράσιν. ὁ μέντοι Ἰφικράτης τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτη- 36 205 ριασάμενος έλκων κατηγάγετο είς τὸν Κερκυραίων λιμένα, των δε ανδρων συνέβη εκάστω τακτον αργύριον αποτείσαι, πλην Κρινίππου τοῦ ἄρχοντος · τοῦτον δ' ἐφύλαττεν, ώς ή πραξόμενος πάμπολλα χρήματα ή ώς πωλήσων. κάκεινος μεν ύπο λύπης αὐθαιρέτω θανάτω ἀποθνήσκει, 210 τους δ' άλλους ό 'Ιφικράτης άφηκε, Κερκυραίους έγγυητας δεξάμενος των χρημάτων. καὶ τοὺς μὲν ναύτας γεωρ- 37 γουντας τοις Κερκυραίοις το πλειστον διέτρεφε, τους δέ πελταστάς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὁπλίτας ἔχων διέβαινεν είς την 'Ακαρνανίαν καὶ έκει ταις μέν φιλίαις πόλεσιν 215 ἐπεκούρει, εἴ τίς τι δέοιτο, Θυριεῦσι δέ, μάλα καὶ ἀνδράσιν άλκίμοις καὶ χωρίον καρτερον έχουσιν, ἐπολέμει · καὶ τὸ ἀπὸ Κερκύρας ναυτικὸν προσλαβών, σχεδὸν περὶ 38 ένενήκοντα ναθς, πρώτον μέν είς Κεφαλληνίαν πλεύσας

35. συνεβούλευε: sc. before the attack. In English we should expect the plpf.; but the Greek often emphasizes the repetition or continuance of the action where the English does not. — Μελάνιππος ὁ 'Ρόδιος: he accordingly did not belong to the Syracusan contingent. — αὐτοῖς ἀνδράσιν: dat. of accompaniment, the prep. being omitted, as regularly where aὐτός is used. G. 188, 5, n.; H. 774 a.

36. συνέβη ἐκάστφ: agreed with each of the men. Supply ἔκαστον as

subj. of ἀποτεῖσαι. Each was to pay a fixed sum, presumably according to his rank and means. — ἀποτεῖσαι: the correct orthography, — not ἀποτῖσαι. See Preface. — τῶν χρημάτων: i.e. the stipulated ransoms.

37. τι: cognate acc. as in v. 4. 36.

— Θυριεῦσι: inhabitants of the town
Thyrium in northern Acarnania. —

μάλα: modifies both ἀλκίμοις and καρτερόν. Its position makes it strongly
emphatic.

38. $\sigma \chi \in \delta \delta \nu$: pleonástic. Cf. v. 2.

χρήματα ἐπράξατο, τὰ μὲν παρ' ἑκόντων, τὰ δὲ παρ' 220 ἀκόντων · ἔπειτα δὲ παρεσκευάζετο τήν τε τῶν Λακεδαιμονίων χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων οὐσῶν τὰς μὲν ἐθελούσας προσλαμβάνειν, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις πολεμεῶν.

Έγὼ μὲν δὴ ταύτην τὴν στρατηγίαν τῶν Ἰφικράτους 39 225 οὐχ ἤκιστα ἐπαινῶ, ἔπειτα καὶ τὸ προσελέσθαι κελεῦσαι ἑαυτῷ Καλλίστρατόν τε τὸν δημηγόρον, οὐ μάλα ἐπιτή-δειον ὄντα, καὶ Χαβρίαν, μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. εἴτε γὰρ φρονίμους αὐτοὺς ἡγούμενος εἶναι συμβούλους λαβεῖν ἐβούλετο, σῶφρόν μοι δοκεῖ διαπράξασθαι, εἴτε 230 ἀντιπάλους νομίζων, οὕτω θρασέως μήτε καταρραθυμῶν μήτε καταμελῶν μηδὲν φαίνεσθαι, μεγάλα φρονοῦντος ἐφ' ἑαυτῷ τοῦτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς εἶναι. κἀκεῖνος μὲν δὴ ταῦτ' ἔπραττεν.

Οἱ δὲ ᾿Αθηναῖοι ἐκπεπτωκότας μὲν ὁρῶντες ἐκ τῆς 3 Βοιωτίας Πλαταιέας, φίλους ὄντας, καὶ καταπεφευγότας

40 ω s els. — κατ' ἐκεῖνα: in that district, as v. i. 7. — τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις: as if π ολι τ $\hat{\omega}$ ν , instead of π όλε ω ν , had preceded.

39. $\epsilon \pi \epsilon \iota \tau a$: without preceding $\pi \rho \hat{\omega}$ τον, as occasionally elsewhere. — προσελέσθαι: supply $\tau \delta \nu \delta \hat{\eta} \mu \rho \nu$ as subject. - Καλλίστρατον: he was leader of the anti-Theban party at Athens, and favored an alliance with Sparta. In 377 B.c. he had been general along with Timotheus and Chabrias. — ἐπιτήδειον: favorably inclined, as 3. 14. -μάλα στρατηγόν: μάλα with asubst. (of adj. meaning), as v. 4. 14 μάλα χειμώνος δντος. — σώφρον: i.e. Cf. Mem. ii. 7. 13 θαυμασῶφρόν τι. στον ποιείς. - είτε άντιπάλους νομίζων: sc. συμβούλους λαβείν έβούλετο. ούτω θρασέως ... φαίνεσθαι: φαίνεσθαι is subj. of δοκεῖ. τοῦτο merely resumes the idea already expressed by the infinitive. — καταρραθυμῶν, καταμελῶν: the former refers to neglect as the result of indolence, the latter to neglect as the result of heedlessness. The nom. (for acc.) is here used in consequence of the influence of the preceding νομίζων. — μεγάλα φρονοῦντος ἐφ' ἐαυτῷ ἀνδρός: of a man proud in his self-reliance.

8. 1-3. Congress of Greek states at Sparta. Summer of 371 B.C.

1. Illaracias: the Plataeans had not been able to maintain their independence of Thebes since the expulsion of the Spartans from Boeotia in 376 B.C. They accordingly appealed to the Athenians to be allowed to form an alliance with them; but the

προς αύτούς, ίκετεύοντας δε Θεσπιέας μη σφας περιιδείν ἀπόλιδας γενομένους, οὐκέτι ἐπήνουν τοὺς Θηβαίους, ἀλλὰ το πολεμείν μεν αὐτοις τὰ μεν ήσχύνοντο, τὰ δε ἀσυμφόρως έχειν έλογίζοντο · κοινωνείν γε μήν αὐτοίς ὧν ἔπραττον οὐκέτι ήθελον, ἐπεὶ ἑώρων στρατεύοντάς τε αὐτοὺς ἐπὶ φίλους ἀρχαίους τῆ πόλει Φωκέας, καὶ πόλεις πιστάς τ' έν τῷ πρὸς τὸν βάρβαρον πολέμω καὶ φίλας έαυτοις 10 άφανίζοντας. ἐκ τούτων δὲ ψηφισάμενος ὁ δῆμος εἰρή- 2 νην ποιήσασθαι πρώτον μέν είς Θήβας πρέσβεις έπεμψε παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν, εἰ βούλοιντο, εἰς Λακεδαίμονα περί είρήνης · ἔπειτα δὲ ἐξέπεμψαν καὶ αὐτοὶ πρέσβεις. ήν δὲ τῶν αἱρεθέντων Καλλίας Ἱππονίκου, Αὐτοκλής 15 Στρομβιχίδου, Δημόστρατος 'Αριστοφωντος, 'Αριστοκλης, Κηφισόδοτος, Μελάνωπος, Λύκαιθος. [ἐπεὶ δὲ 3προσηλθον έπι τους έκκλήτους τε των Λακεδαιμονίων και τους συμμάχους.] καὶ Καλλίστρατος δὲ ὁ δημηγόρος παρην· ύποσχόμενος γὰρ Ἰφικράτει, εἰ αὐτὸν ἀφείη, ἡ 20 χρήματα πέμψειν τῷ ναυτικῷ ἡ εἰρήνην ποιήσειν, οὖτως ${}^{2}\mathrm{A} heta$ ήνη σ ί τε $\hat{\eta}$ ν καὶ ἔπραττε π ερὶ εἰρήνης \cdot ἐ π εὶ δὲ κατ ϵ στησαν έπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τους συμμάχους, πρώτος έλεξεν αὐτών Καλλίας ὁ δαδοῦ-

Thebans surprised and plundered Plataea and drove out the inhabitants, who then took refuge in Athens. Diod. xv. 46; Pausan. ix. 1. 4-8.— Geometas: in 373 B.C. the Thespians suffered almost as severe a fate as had befallen Plataea. Thespiae was deprived of its walls and broken up into its original constituent villages; hence $d\pi \delta \lambda \iota \delta as$.— $\Phi \omega \kappa \epsilon as$: the Phocians, though recently in alliance with the Spartans (cf. iii. 5. 3; iv. 3. 15; vi. 1. 1), had formerly enjoyed friendly relations with Athens.—

πιστὰς κτέ.: the Plataeans were the only Greeks who had assisted the Athenians at Marathon; the Thespians alone had remained with the Spartans at Thermopylae; a detachment of them had fought also at Plataea, while Thebes at that crisis had ranged herself on the side of the barbarians.

3. ἦν καὶ ἔπραττε: the impf. where the English would use the plpf. See on συνεβούλευε 2. 35. — τοὺς ἐκκλήτους: equiv. to τὴν ἐκκλησίαν. See on v. 2. 33. — ὁ δαδοῦχος: one of the

χος. ἢν δὲ οὖτος οἷος μηδὲν ἦττον ἤδεσθαι ὑφ' αὑτοῦ ἢ 25 ὑπ' ἄλλων ἐπαινούμενος · καὶ τότε δὴ ἦρξατο ὧδέ πως ·

" ΤΩ ἀνδρες Λακεδαιμόνιοι, την μην προξενίαν ύμων οὐκ 4 έγω μόνος, άλλα και πατρός πατήρ πατρώαν έχων παρεδίδου τῷ γένει. βούλομαι δὲ καὶ τοῦτο ὑμῖν δηλῶσαι, ώς έχουσα ή πόλις διατελεί πρός ήμας. εκείνη γάρ, 30 όταν μεν πόλεμος ή, στρατηγούς ήμας αίρειται, όταν δε ήσυχίας ἐπιθυμήση, εἰρηνοποιούς ήμᾶς ἐκπέμπει. κάγὼ πρόσθεν δὶς ήδη ήλθον περὶ πολέμου καταλύσεως καὶ ἐν άμφοτέραις ταις πρεσβείαις διεπραξάμην και ύμιν και ήμων εἰρήνην νυν δε τρίτον ήκω και ήγουμαι πολύ 35 δικαιότατα νῦν ἄν διαλλαγης τυχεῖν. ὁρῶ γὰρ οὐκ ἄλλα 5 μέν ύμιν, άλλα δε ήμιν δοκοθντα, άλλ' ύμας τε άχθομένους καὶ ήμᾶς τη Πλαταιών τε καὶ Θεσπιών ἀναιρέσει. πως οὖν οὖκ εἰκὸς τὰ αὖτὰ γιγνώσκοντας φίλους μᾶλλον άλλήλοις ή πολεμίους είναι; καὶ σωφρόνων μεν δήπου 40 έστι μηδε εί μικρά τὰ διαφέροντα εἴη πόλεμον ἀναιρεισθαι· εὶ δὲ δὴ καὶ ὁμογνωμονοῖμεν, οὐκ ἄν πάνυ τῶν θαυμαστών είη μη είρηνην ποιείσθαι; δίκαιον μέν οὖν β ην μηδε οπλα επιφερειν αλλήλοις ήμας, επεί λεγεται μεν Τριπτόλεμος ὁ ἡμέτερος πρόγονος τὰ Δήμητρος καὶ

four directors of the Eleusinian mysteries. The office was hereditary in the family of the Ceryces, to which Callias belonged.— οἰος ἥδεσθαι: the inf. with οἰος is that of result. H. 1000.
— ὑφ' αὐτοῦ . . . ἐπαινούμενος: Callias's self-complacency is well brought out in the following speech.

4-6. Speech of Callias.

4. οὐκ ἐγώ: supply ἔχω from the following ἔχων παρεδίδου. — πατρὸς πατὴρ πατρώαν: notice the play upon the words. — στρατηγοὺς αἰρεῖται: this Callias is not known to have

filled the office of στρατηγός, except upon a solitary occasion. See iv. 5. 13. — πρόσθεν δίς: uncertain when.

5. εί... εἴη: as if the apodosis were οὐκ ἀν σωφρόνων εἴη. GMT. 555.

— τῶν θαυμαστῶν: an unaccountable thing, lit. (one) of the unaccountable things. Pred. part. genitive. H. 732 a.

6. Légetal mév: $\mu \acute{e}\nu$, which in sense belongs to $\tau \grave{a}$ lepá, is put instead with $\lambda \acute{e}\gamma \epsilon \tau a \iota$. Its correlative is $\delta \acute{e}$ in $\tau o \hat{\nu}$ $\Delta \acute{\eta} \mu \eta \tau \rho o s$ $\delta \grave{e}$ $\kappa a \rho \pi o \hat{\nu}$. — Triptolemos: the reference to this hero, who was closely connected with the institution

45 Κόρης ἄρρητα ἱερὰ πρώτοις ξένοις δεῖξαι Ἡρακλεῖ τε τῷ ὑμετέρῳ ἀρχηγέτη καὶ Διοσκόροιν τοῖν ὑμετέροιν πολίταιν καὶ τοῦ Δήμητρος δὲ καρποῦ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα δωρήσασθαι. πῶς οὖν δίκαιον ἡ ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐλάβετε σπέρματα, τὸν τούτων ποτὲ καρπὸν δο ἐλθεῖν δηώσοντας, ἡμᾶς τε, οῖς ἐδώκαμεν, μὴ οὐχὶ βούλεσθαι ὡς πλείστην τούτοις ἀφθονίαν τροφῆς γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν πεπρωμένον ἐστὶ πολέμους ἐν ἀνθρώποις γίγνεσθαι, ἡμᾶς δὲ χρὴ ἄρχεσθαι μὲν αὐτοῦ ὡς σχολαίτατα, ὅταν δὲ γένηται, καταλύεσθαι ἡ δυνατὸν τάχιστα."

Μετὰ τοῦτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφῆς εἶναι 7 ρήτωρ, ὧδε ἠγόρευεν · " Ανδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἃ μέλλω λέγειν οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ἡηθήσεται οὐκ ἀγνοῶ · ἀλλὰ δοκεῖ μοι, οἴτινες βούλονται ἣν ἃν ποιήσωνται 60 φιλίαν, ταύτην ὡς πλεῖστον χρόνον διαμένειν, διδακτέον εἶναι ἀλλήλους τὰ αἴτια τῶν πολέμων. ὑμεῖς δὲ ἀεὶ μέν φατε ὡς αὐτονόμους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι, αὐτοὶ δέ ἐστε

of the Eleusinian mysteries, is quite in accordance with the priestly office of the speaker, particularly as Callias traced his own descent from Triptolemus. — iepā deifai: regular expression for "initiate in the mysteries." πρώτοις ξένοις: in pred. agreement with 'Ηρακλεί τε και Διοσκόροιν, to Heracles and the Dioscuri as the first strangers (to whom the mysteries were revealed). Cf. also below els πρώτην την Πελοπόννησον, into Peloponnesus first. — ἀρχηγέτη: both of the royal lines at Sparta were descended from Hercules. — ὑμετέροιν πολίταιν: Tyndareus their father was king of Sparta. — εδώκαμεν: this form (instead of ξδομεν, which Xenophon never uses) occurs also iii. 2. 5. — ἡ ὑμᾶς, ἡμᾶς τε: for ἡ . . . ἡ, an unusual combination of particles. τè, ἥ is commoner, e.g. Mem. i. 7. 3; Oec. 20. 12. — μὴ οὐχί: instead of the simple μή, since πῶς οῦν δίκαιον is equivalent to οὐ δίκαιόν ἐστι. G. 283, 7; H. 1034 b; Kühn. 516, 5. — ἡμᾶς δέ: on δέ apparently redundant in apodosis, see G. 227, 2; H. 1046 c. — σχολαίτατα: on the comparison, see G. 71, N. 2; H. 250. — καταλύεσθαι: sc. αὐτόν. The act. is usually employed in this sense.

7-9. Speech of Autocles.

7. διδακτέον: sc. τούτοις. — φατὲ ώς: the rare const. with ως after $\phi \eta \mu l$, instead of the infinitive.

μάλιστα έμποδών τη αὐτονομία. συντίθεσθε μέν γάρ πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον, ἀκολουθεῖν 65 οποι αν ύμεις ήγησθε. καίτοι τί τουτο αυτονομία προσήκει; ποιεισθε δε πολεμίους οὐκ ἀνακοινούμενοι τοις 8 συμμάχοις, καὶ ἐπὶ τούτους ἡγεῖσθε· ἄστε πολλάκις ἐπὶ τους ευμενεστάτους άναγκάζονται στρατεύειν οι λεγόμενοι αὐτόνομοι είναι. έτι δε τὸ πάντων έναντιώτατον αὐτο-70 νομία, καθίστατε ένθα μέν δεκαρχίας, ένθα δε τριακονταρχίας · καὶ τούτων τῶν ἀρχόντων ἐπιμελεῖσθε οὐχ ὅπως νομίμως ἄρχωσιν, άλλ' ὅπως δύνωνται βία κατέχειν τὰς ωστ' ἐοίκατε τυραννίσι μαλλον ἡ πολιτείαις ήδόμενοι. καὶ ὅτε μὲν βασιλεὺς προσέταττεν αὐτονόμους 9 75 τὰς πόλεις εἶναι, μάλα γιγνώσκοντες ἐφαίνεσθε ὅτι εἰ μὴ έάσοιεν οί Θηβαιοι έκάστην των πόλεων άρχειν τε έαυτης καὶ οἷς αν βούληται νόμοις χρησθαι, οὐ ποιήσουσι κατα τὰ βασιλέως γράμματα· ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν Καδμείαν, οὐδ' αὐτοῖς Θηβαίοις ἐπετρέπετε αὐτονόμους είναι. 80 δει δε τους μέλλοντας φίλους έσεσθαι ου παρά των άλλων

8. τὸ . . . ἐναντιώτατον: in app. with the following statement $\kappa a \theta l$ στατε κτέ. So also the freq. $\tau \delta$ δέ μέγιστον. Η. 626 b. — δεκαρχίας: he refers to the decarchies established by Lysander, as mentioned in ii. 3. 7 and elsewhere. — τριακονταρχίας: in reality we know of but one such instance of the establishment of a $\tau \rho \iota$ ακονταρχία, viz. the Thirty Tyrants at Athens, headed by Critias and Theramenes. — ήδόμενοι: ἐοίκατε is here construed with the nom. of the partic. instead of the more usual dat. or the infinitive. — moditelais: free governments under the control of the mass of the citizens, as opposed to ruparνίσι.

9. προσέταττεν: refers to the Peace of Antalcidas. The attitude of the king in this matter is correctly characterized by Autocles in the word $\pi \rho o \sigma \epsilon \tau a \tau \tau \epsilon \nu$. The Peace (v. 1.31) was practically an order. Cf. the threat with which it closes, τούτοις έγὼ πολεμήσω, also Isocrates's language, Paneq. 176 πρόσταγμα και οὐ συνθήκας.See Introd. p. 2. — Tŵv πόλεων: i.e. the cities of the Boeotian Confederacy, of which Thebes claimed the headship. — παρελάβετε την Καδμείαν: alluding to its seizure by Phoebidas, as detailed in v. 2. 29, 31. - αὐτοὺς . . . φαίνεσθαι: co-ord. in const. with the foregoing inf., but in sense subord. to it; "while themselves μέν άξιοῦν τῶν δικαίων τυγχάνειν, αὐτοὺς δὲ ὅπως αν πλεῖστα δύνωνται πλεονεκτοῦντας φαίνεσθαι."

Ταθτα είπων σιωπην μέν παρά πάντων έποίησεν, ήδο- 10 μένους δε τους άχθομένους τοις Λακεδαιμονίοις έποίησε. 85 μετὰ τοῦτον Καλλίστρατος ἔλεξεν · "'Αλλ' ὅπως μέν, ὧ ανδρες Λακεδαιμόνιοι, οὐκ ἐγγεγένηται άμαρτήματα καὶ άφ' ήμων καὶ άφ' ύμων, έγω μεν ούκ αν έχειν μοι δοκω είπειν ου μέντοι ουτω γιγνώσκω, ώς τοις άμαρτάνουσιν οὐδέποτε ἔτι χρηστέον· ὁρῶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων οὐδένα 90 αναμάρτητον διατελοθντα · δοκοθσι δέ μοι καὶ εὐπορώτεροι ενίστε γίγνεσθαι ἄνθρωποι άμαρτάνοντες, ἄλλως τε καὶ ἐὰν κολασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁμαρτημάτων, ὡς ἡμεῖς. καὶ ὑμῖν δὲ ἔγωγε ὁρῶ διὰ τὰ ἀγνωμόνως πραχθέντα 11 έστω ότε πολλα άντίτυπα γιγνόμενα · ων ήν και ή κατα-95 ληφθείσα εν Θήβαις Καδμεία · νῦν γοῦν, ᾶς εσπουδάσατε αὐτονόμους πόλεις γενέσθαι, πᾶσαι πάλιν, ἐπεὶ ἠδικήθησαν οί Θηβαίοι, ἐπ' ἐκείνοις γεγένηνται. ιδστε πεπαιδευμένους ήμας, ώς το πλεονεκτείν ακερδές έστι, νυν έλπίζω

found," etc. — δπως: with the superlative, in place of the commoner ως. — πλεονεκτοῦντας: euphemistic for ἀδικοῦντας.

10-17. Speech of Callistratus.

10. παρὰ πάντων: attrib. with σιωπήν, a general silence. — ἐποίησεν, ἐποίησεν: the word repeated with different force. — ὅπως οὐκ ἐγγεγένηται: indir. quest. corresponding to the direct: πῶς οὐκ ἐγγεγένηται ἀμαρτήματα; how could it be otherwise than that mistakes should occur? See Kr. Spr. 54, 1, 3. — ἀφ' ἡμῶν: ἀπό, as opp. to ὑπό, denotes the source rather than the agent, as in v. 4. 60. — ὡς χρηστέον: sc. ὄν. Acc. abs. (in consequence of the impers. partic.) in place of the gen., which is the usual

const. after γιγνώσκω in the sense of 'am of the opinion.'—ἀναμάρτητον διατελοῦντα: note the active force of the verbal. Cf. μενετός, ἄπρακτος, etc. with active force. See on v. 3. 7 ἀπρονόητον. διατελεῖν without a partic. (here ὅντα) is not infrequent. Cf. vii. 3. 1 ἄλκιμοι διετέλεσαν. — εὐπορώτεροι: richer in experience, wiser. — ἡμεῖς: i.e. the Athenians, as indicated by the contrasted ὑμεῖς which follows. Callistratus apparently has in mind Athens's altered treatment of her allies since the disaster of Aegospotami, 405 B.C.

11. ἀγνωμόνως: euphemistic for ἀδίκως. — ἔστιν ὅτε: i.e. ἐνίοτε. — ὧν: referring to τὰ πραχθέντα. — ἐπ' ἐκείνοις: in their power, i.e. of the Thebans. — ἡμᾶς: i.e. ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς; the

πάλιν μετρίους έν τη πρός άλλήλους φιλία έσεσθαι. α 12 100 δε βουλόμενοί τινες αποτρέπειν την ειρήνην διαβάλλουσιν, ώς ήμεις ου φιλίας δεόμενοι, άλλα φοβούμενοι μή 'Ανταλκίδας έλθη έχων παρά βασιλέως χρήματα, διά τουθ' ήκομεν, ενθυμήθητε ώς φλυαρούσι. βασιλεύς μεν γὰρ δήπου ἔγραψε πάσας τὰς ἐν τῆ Ἑλλάδι πόλεις 105 αὐτονόμους είναι ήμεις δε ταὐτὰ ἐκείνω λέγοντές τε καὶ πράττοντες τί . ἀν φοβοίμεθα βασιλέα; ἡ τοῦτο οἴεταί τις, ώς ἐκείνος βούλεται χρήματα ἀναλώσας ἄλλους μεγάλους ποιησαι μαλλον ή άνευ δαπάνης α έγνω άριστα είναι, ταθτα έαυτῷ πεπρᾶχθαι; εἶεν. τί μὴν ἤκομεν; ὅτι μὲν 13 110 οὖν οὐκ ἀποροῦντες γνοίητε ἄν, εἰ μὲν βούλεσ θ ε, πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, εἰ δὲ βούλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ γῆν έν τῷ παρόντι. τί μήν έστιν; εὖδηλον ὅτι τῶν συμμάχων ὁ τινές οὐκ ἀρεστὰ πράττουσω ἡμίν. ἴσως δὲ καὶ βουλοίμεθ' αν ων ένεκα περιεσώσατε ήμας α όρθως έγνωμεν

speaker, in accordance with the politic tone of his address, includes his own countrymen.

12. ά . . . διαβάλλουσιν: the rel. anticipates the omitted object of φλυαροῦσιν. - μη 'Ανταλκίδας έλθη: the passage implies that the Lacedaemonians had again sent Antalcidas to the court of Artaxerxes in order to secure the latter's influence in establishing peace, — an inference confirmed by the positive statement of Diod. xv. 50. — διά τοῦτο: i.e. διά τδ $\phi \circ \beta \in \partial \theta a \iota$. — $\in \partial \theta a \iota$: the inf., inasmuch as $\xi \gamma \rho \alpha \psi \epsilon$ involves the notion of commanding. — ἐκείνφ: with ταὐτά. — ὡς ... βούλεται: ωs-clause after οἴομαι instead of the usual infinitive. Cf. 7 $\phi a \tau \hat{\epsilon} \omega s$. — $\tilde{a} \lambda \lambda o v s$: in this case the Lacedaemonians.

13. elev: be that as it may. The word is an interjection. Connexion

with the opt. of $\epsilon l\mu l$ is probable, but not certain. — άποροθντες: sc. ηκομεν. — εύδηλον ότι: sc. ηκομέν, manifestly we come because. — Tives: i.e. the Thebans. — tows de kal kte.: and perhaps we would like to show you our gratitude because you preserved us. — wv Eveka: = τούτων ξνεκα ότι. See on 5. 43. περιεσώσατε ήμᾶς: the reference is to the action of the Spartans in refusing to allow the destruction of Athens after the disaster of Aegospotami, although the Thebans and others of the Greeks were in favor of See ii. 2. 19, 20.—d that action. όρθῶς ἔγνωμεν: i.e. our gratitude. — The text of the above passage beginning with $\epsilon \tilde{v} \delta \eta \lambda o v$ rests in part upon conjecture, and is by no means satisfactory. The two reasons alleged by Callistratus, viz. dissatisfaction with the Thebans and gratitude to the

- 115 ύμιν ἐπιδείξαι. ἴνα δὲ καὶ τοῦ συμφόρου ἔτι ἐπιμνησθῶ, 14 εἰσὶ μὲν δήπου πασῶν τῶν πόλεων αἱ μὲν τὰ ὑμέτερα, αἱ δὲ τὰ ἡμέτερα φρονοῦσαι, καὶ ἐν ἑκάστη πόλει οἱ μὲν λακωνίζουσιν, οἱ δὲ ἀττικίζουσιν. εἰ οὖν ἡμεις φίλοι γενοίμεθα, πόθεν ὰν εἰκότως χαλεπόν τι προσδοκήσαιμεν;
- 120 καὶ γὰρ δὴ κατὰ γῆν μὲν τίς ἄν ὑμῶν φίλων ὄντων ἱκανὸς γένοιτο ἡμᾶς λυπῆσαι; κατὰ θάλαττάν γε μὴν τίς ἄν ὑμᾶς βλάψαι τι ἡμῶν ὑμῖν ἐπιτηδείων ὄντων; ἀλλὰ μέντοι 15 ὅτι μὲν πόλεμοι ἀεί ποτε γίγνονται καὶ ὅτι καταλύονται πάντες ἐπιστάμεθα, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ἄν μὴ νῦν, ἀλλ' αὖθίς
- 125 ποτε εἰρήνης ἐπιθυμήσομεν. τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀναμένειν, ἔως ἄν ὑπὸ πλήθους κακῶν ἀπείπωμεν, μᾶλλον ἡ οὐχ ὡς τάχιστα πρίν τι ἀνήκεστον γενέσθαι τὴν εἰρή-νην ποιήσασθαι; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνους ἔγωγ' ἐπαινῶ 16 οἴτινες ἀγωνισταὶ γενόμενοι καὶ νενικηκότες ἤδη πολλάκις
- 130 καὶ δόξαν ἔχοντες οὖτω φιλονεικοῦσιν ἄστε οὐ πρότερον παύονται, πρὶν αν ἡττηθέντες τὴν ἄσκησιν καταλύσωσιν, οὐδέ γε τῶν κυβευτῶν οἴτινες αὖ ἐαν ἔν τι ἐπιτύχωσι, περὶ διπλασίων κυβεύουσιν · ὁρῶ γὰρ καὶ τῶν τοιούτων τοὺς πλείους ἀπόρους παντάπασι γιγνομένους. α χρὴ καὶ 17 ἡμας ὁρῶντας εἰς μὲν τοιοῦτον ἀγῶνα μηδέποτε κατα-

Spartans, are hardly adequate to explain the present attitude of the Athenians.

14. clot $\mu \acute{e}\nu$: $\mu \acute{e}\nu$ is put with $\epsilon l\sigma l$ instead of with $\pi a\sigma \hat{\omega}\nu$, and the following $\acute{e}\nu$ $\acute{e}\kappa \acute{a}\sigma\tau\eta$ $\pi \acute{o}\lambda\epsilon\iota$ is introduced by κal instead of $\delta \acute{e}.$ — $\gamma \grave{e}$ $\mu \acute{\eta}\nu$: correlative with $\mu \acute{e}\nu$ and stronger than $\delta \acute{e}.$ Cf. v. 4. 1. — $\acute{e}\pi\iota\tau\eta\delta\epsilon \iota\omega\nu$: favorably inclined, as in 2. 39.

15. καὶ ὅτι ἡμεῖς: καὶ instead of δέ as in 14. — ἡ οὐχ: after $μ \hat{a} λλον$ in a neg. sent. or an interr, sent, imply-

ing a negative, $\hat{\eta}$ οὐ may take the place of $\hat{\eta}$. Cf. Dem. L. 66 εὖ δ' $l\sigma \tau \epsilon$ ὅτι οὐ $\pi \epsilon \rho l \tau \hat{\omega} \nu \epsilon \mu \hat{\omega} \nu l \delta l \omega \nu \mu \hat{\alpha} \lambda \lambda o \nu \tau \iota \mu \omega \rho \dot{\eta} \sigma \epsilon \sigma \theta \epsilon$ Πολυκλέα $\hat{\eta}$ οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν.

16. $\dot{\eta}\tau\tau\eta\theta\dot{\epsilon}\nu\tau\dot{\epsilon}s$ $\kappa\tau\dot{\epsilon}$: stop training in consequence of a defeat, i.e. in consequence of the injuries which often incapacitated the defeated athlete for further contests. — où $\dot{\epsilon}$ $\dot{\gamma}\dot{\epsilon}$: const. $\dot{\gamma}\dot{\epsilon}$ with $\dot{\epsilon}\kappa\epsilon\dot{\nu}$ ous to be supplied with $\dot{\tau}\dot{\omega}\nu$ $\kappa\nu\beta\epsilon\nu\tau\dot{\omega}\nu$. — $\dot{\epsilon}\pi\iota\tau\dot{\nu}\chi\omega\sigma\iota\nu$: here trans., as iv. 5. 19. See on vii. 1. 5 $\dot{a}\pi\sigma\tau\epsilon\tau\nu\chi\dot{\eta}\kappa\alpha\tau\dot{\epsilon}$.

στηναι, ωστ' ή πάντα λαβείν ή πάντ' ἀποβαλείν, ἔως δὲ καὶ ἐρρώμεθα καὶ εὐτυχοῦμεν, φίλους ἀλλήλοις γενέσθαι. οὕτω γὰρ ἡμείς τ' ἀν δι' ὑμας καὶ ὑμείς δι' ἡμας ἔτι μείζους ἡ τὸν παρελθόντα χρόνον ἐν τῆ Ἑλλάδι ἀνα-140 στρεφοίμεθα."

Δοξάντων δὲ τούτων καλῶς εἰπεῖν, ἐψηφίσαντο καὶ οἱ 18 Λακεδαιμόνιοι δέχεσθαι τὴν εἰρήνην ἐφ' ῷ τούς τε άρμοστὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τά τε στρατόπεδα διαλύειν καὶ τὰ ναυτικὰ καὶ τὰ πεζικά, τάς τε πόλεις αὐτονόμους 145 ἐᾶν. εἰ δέ τις παρὰ ταῦτα ποιοίη, τὸν μὲν βουλόμενον βοηθεῖν ταῖς ἀδικουμέναις πόλεσι, τῷ δὲ μὴ βουλομένῳ μὴ εἶναι ἔνορκον συμμαχεῖν τοῖς ἀδικουμένοις. ἐπὶ τού- 19 τοις ὤμοσαν Λακεδαιμόνιοι μὲν ὑπὲρ αὑτῶν καὶ τῶν συμμάχων, ᾿Αθηναῖοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι κατὰ πόλεις 150 ἔκαστοι. ἀπογραψάμενοι δ' ἐν ταῖς ὀμωμοκυίαις πόλεσι καὶ οἱ Θηβαῖοι, προσελθόντες πάλιν τῆ ὑστεραίᾳ οἱ πρέσβεις αὐτῶν ἐκέλευον μεταγράφειν ἀντὶ Θηβαίων

17. ώστε: to be joined with τοιοῦτον, "a contest such that to lose all
or gain all becomes necessary."

18-20. Ratification of the Treaty. Exclusion of the Thebans. June, 371 B.C.

18. ἐφ' φ̄: here in the sense, with the agreement. It is construed with the inf. as usual. G. 267; H. 999 a.—τφ̂ δὲ μὴ... ἀδικουμένοις: the corresponding provision of the Peace of Antalcidas (μετὰ τῶν ταῦτα βουλομένων, ν. 1. 31) is accordingly changed.

19. ἀπογραψάμενοι: having signed their names. The word is rarely used in this sense. — οἱ πρέσβεις: by anacoluthon this takes the place of οἱ Θηβαῖοι as subject of ἐκέλευον. — ἐκέλευον μεταγράφειν: acc. to Plut. Ages. 28, Epaminondas, who was among the

Theban ambassadors on this occasion, demanded that the Spartans should allow the Laconian cities full autonomy, in case the Thebans should agree to recognize the autonomy of the Boeotian cities. demand is said to have so enraged Agesilaus that he struck the name of the Thebans from the treaty and declared war upon them on the spot. Xenophon's account is naturally partial to Agesilaus (see Introd. p. 10). It may have been true, as Xenophon asserts, that the Thebans asked to have the name Βοιωτοί inserted in place of Θηβαίοι, which they had written the day before. In that case it is probable that they had originally written Θηβαίοι with the tacit assumption that it stood for

Βοιωτοὺς ὀμωμοκότας. ὁ δὲ ᾿Αγησίλαος ἀπεκρίνατο ὅτι μεταγράψει μὲν οὐδὲν ὧν τὸ πρῶτον ὧμοσάν τε καὶ ἀπε155 γράψαντο · εἰ μέντοι μὴ βούλοιντο ἐν ταῖς σπονδαῖς εἶναι,
ἐξαλείφειν ἀν ἔφη, εἰ κελεύοιεν. οὖτω δὴ εἰρήνην τῶν 20
ἄλλων πεποιημένων, πρὸς δὲ Θηβαίους μόνους ἀντιλογίας
οὖσης, οἱ μὲν ᾿Αθηναῖοι οὖτως εἶχον τὴν γνώμην, ὡς νῦν
Θηβαίους τὸ λεγόμενον δὴ δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἴη, αὐτοὶ
160 δὲ οἱ Θηβαῖοι παντελῶς ἀθύμως ἔχοντες ἀπῆλθον.

Ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ᾿Αθηναῖοι τάς τε φρουρὰς ἐκ τῶν 4 πόλεων ἀπῆγον καὶ Ἰφικράτην καὶ τὰς ναῦς μετεπέμ-ποντο, καὶ ὅσα ὕστερον ἔλαβε μετὰ τοὺς ὅρκους τοὺς ἐν Λακεδαίμονι γενομένους, πάντα ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι.

- 5 Λακεδαιμόνιοι μέντοι έκ μέν των ἄλλων πόλεων τούς τε 2 άρμοστας και τους φρουρους απήγαγον, Κλεόμβροτον δε έχοντα το έν Φωκευσι στράτευμα και έπερωτωντα τα οικοι
 - all the Boeotians. When upon the second day the signing of the treaty continued and various Boeotian cities presented themselves as signatories, Epaminondas very likely may have urged that $\Theta\eta\beta\alpha\hat{i}o\iota$, as written by himself and colleagues, had been intended to include all the Boeotians, and accordingly have requested a change to be made to that effect. Upon Agesilaus's refusal to assent to this, the events described by Plutarch Ages. 28 may then very naturally have followed.
 - 20. τὸ λεγόμενον: "as they say," in app. with δεκατευθήναι. Cf. τὸ ἐναντιώτατον in 8. δεκατευθήναι: on the aor. inf. with expressions of hoping, see G. 203, N. 2; H. 948 a. The word means lit. to tithe or to make to yield tithes, but with the predominant notion of confiscation as a preliminary to this. At the time of the last Persian invasion, the Greeks had sworn

- to thus confiscate and dedicate to the Delphian Apollo the property of those who should voluntarily attach themselves to the enemy. Hdt. vii. 132. 2. This vow applied particularly to the Thebans, who had sent earth and water to Xerxes as symbols of submission.
- 4. 1-15. Battle of Leuctra. July 6, 371 B.C.
- 1. ἐκ τῶν πόλεων: i.e. from Acarnania and the islands of the Ionian Sea. See 2.33, 37, 38.— Ἰφικράτην: on his exploits as admiral of the Athenian fleet, see 2.13 ff.— ὅσα... ἔλαβε: i.e. on the coasts of Laconia, where he was when the peace was concluded. See 2.38.
- 2. Κλεόμβροτον: the sent. is interrupted by the speech of Prothous, and then resumed with changed const. in the following section, in the words επέστειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότω. ἐν Φωκεῦσι: mention of Cleombrotus's

τέλη τί χρη ποιείν, Προθόου λέξαντος ότι αὐτῷ δοκοίη διαλύσαντας τὸ στράτευμα κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ περιαγ-10 γείλαντας ταις πόλεσι συμβαλέσθαι είς τὸν ναὸν τοῦ 'Απόλλωνος ὁπόσον βούλοιτο ἐκάστη πόλις, ἔπειτα εἰ μή τις έώη αὐτονόμους τὰς πόλεις εἶναι, τότε πάλιν παρακαλέσαντας, όσοι τη αὐτονομία βούλοιντο βοηθείν, άγειν ἐπὶ τους εναντιουμένους ούτω γαρ αν εφη οιεσθαι τούς τε 15 θ εοὺς εὐμενεστάτους εἶναι καὶ τὰς πόλεις ηκιστ' αν ἄχ θ εσθαι · ή δ' ἐκκλησία ἀκούσασα ταῦτα ἐκεῖνον μὲν φλυα- 3 ρείν ἡγήσατο ήδη γάρ, ώς ξοικε, τὸ δαιμόνιον ήγεν. ἐπέστειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότω μὴ διαλύειν τὸ στράτευμα, άλλ' εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ αὐτονόμους 20 αφίοιεν τὰς πόλεις. ἐπεὶ οὖν ἤσθετο οὐχ ὅπως τὰς πόλεις άφιέντας, άλλ' οὐδὲ τὸ στράτευμα διαλύοντας, ώς άντιτάττοιντο πρὸς αὐτόν, οὕτω δὴ ἄγει τὴν στρατιὰν εἰς τὴν Βοιωτίαν. καὶ ἡ μὲν οἱ Θηβαῖοι ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῶν Φωκέων προσεδόκων καὶ ἐπὶ στενῷ τωι ἐφύλαττον, οὐκ 25 έμβάλλει · διὰ Θισβῶν δὲ ὀρεινὴν καὶ ἀπροσδόκητον πορευθείς αφικνείται είς Κρεύσιν καὶ τὸ τείχος αίρεί, καὶ τριήρεις τῶν Θηβαίων δώδεκα λαμβάνει. ταῦτα δὲ ποιή- 4

assistance to the Phocians, in their struggles against the encroachments of Thebes, is made in 1.1 and 2.1.

— τὰ τέλη: the ephors, of which Prothous was one. — συμβαλέσθαι: i.e. a contribution for the purpose of carrying on a war. — τὸν ναὸν τοῦ Απόλλωνος: the temple of the Delphian god is probably meant. — γὰρ ἄν: const. ἄν with εἶναι.

3. $\dot{\eta}$ δ' ἐκκλησία ἀκούσασα: anacoluthon for $\tau \hat{\eta}$ s δ' ἐκκλησίας ἀκουσάσης, as if $\Pi \rho \delta \theta oos \ \mu \grave{\epsilon} \nu \ \check{\epsilon} \lambda \epsilon \xi \epsilon \nu$ had preceded. — $\tau \grave{\delta}$ δαιμόνιον: apparently like the Homeric " $\Lambda \tau \eta$, which blinds men and leads them to destruction. —

ούχ ὅπως . . . άλλ' ούδέ: non modo (non) ... sed ne quidem. H. 1035 a. Cf. v. 4. 34. — ы́з а́vтіта́тτοιντο: the clause expresses the purpose, not of διαλύοντας, but of οὐδὲ . . . διαλύοντας. — ή . . . προσεδόκων: Epaminondas was guarding the pass near Coronea, to the N.W. of Thebes. — ορεινήν καλ άπροσδόκητον: sc. δδόν. Cleombrotus marched further toward the south than the Thebans had expected. - Kpevouv: this port was calculated to ensure the Spartans easy communication with Peloponnesus in case of a reverse. — Tò TELXOS: including, of course, the city also.

σας καὶ ἀναβὰς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Λεύκτροις της Θεσπικής. οι δε Θηβαίοι έστρατοπε-30 δεύσαντο έπὶ τῷ ἀπαντικρὺ λόφῳ οὐ πολὺ διαλείποντες, οὐδένας ἔχοντες συμμάχους ἀλλ' ἢ τοὺς Βοιωτούς. ἔνθα δη τῷ Κλεομβρότω οἱ μὲν φίλοι προσιόντες ἔλεγον· " Ω Κλεόμβροτε, εἰ ἀφήσεις τοὺς Θηβαίους ἄνευ μάχης, 5 κινδυνεύσεις ύπὸ τῆς πόλεως τὰ ἔσχατα παθεῖν. ἀνα-35 μνησθήσονται γάρ σου καὶ ὅτε εἰς Κυνὸς κεφαλὰς ἀφικόμενος οὐδεν της χώρας των Θηβαίων εδήωσας καὶ ὅτε ύστερον στρατεύων ἀπεκρούσθης της ἐμβολης, ᾿Αγησιλάου ἀεὶ ἐμβάλλοντος διὰ τοῦ Κιθαιρῶνος. εἴπερ οὖν ἡ σαυτοῦ κήδη ή της πατρίδος ἐπιθυμεῖς, ἀκτέον ἐπὶ τοὺς 40 ἄνδρας." οἱ μὲν φίλοι τοιαῦτα ἔλεγον· οἱ δ' ἐναντίοι, "Νῦν δή," ἔφασαν, "δηλώσει ὁ ἀνήρ, εἰ τῷ ὄντι κήδεται τῶν Θηβαίων, ὥσπερ λέγεται." ὁ μὲν δη Κλεόμβροτος ταῦτα β ακούων παρωξύνετο προς το μάχην συνάπτειν. των δ' αδ Θηβαίων οἱ προεστώτες έλογίζοντο ώς εἰ μὴ μαχοίντο, 45 αποστήσοιντο μεν αι περιοικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δε πολιορκήσοιντο · εί δὲ μὴ ἔξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τἀπιτήδεια, ότι κινδυνεύσοι καὶ ή πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέ-

4. οὐδένας ἀλλ' ή: none except. On the expression οὐδὲν ἀλλ' ή, as resulting from a contamination of οὐδὲν ἀλλά and οὐδὲν ἄλλο ή, see Kühn. 535, 6, N. 3.

5. σοῦ: proleptic. — ὅτε: i.e. τοῦ χρόνου ἐν ῷ. — εἰς Κυνὸς κεφαλὰς κτέ.: Cynoscephalae was a hill between Thebes and Thespiae. On the event referred to, see v. 4. 15. — ἀπεκρούσθης τῆς ἐμβολῆς: on the occurrence, see v. 4. 59. — ἐμβάλλοντος: concessive. — τῆς πατρίδος ἐπιθυμεῖς: desire (to see) your native country (again), i.e. wish to escape banishment. — κή-δεται τῶν Θηβαίων: Cleombrotus had

never sympathized with the extreme war party at home; cf. v. 4. 16 ωs ελάχιστα κακουργήσας.

6. oi προεστώτες: the seven Boeotarchs, among them Epaminondas, whose name is intentionally suppressed in Xenophon's narrative of the battle. See Introd. p. 10. Three of the Boeotarchs were opposed to fighting, and favored a retreat to Thebes. Cf. Pausan. ix. 13. 6; Diod. xv. 53. — πολιορκήσοιντο: with passive meaning, as vii. 5. 18 and elsewhere. — ἡ πόλις... ἐναντία: an influential opposition to the government already existed in Thebes. The hard-

σθαι. ἄτε δὲ καὶ πεφευγότες πρόσθεν πολλοὶ αὐτῶν έλογίζοντο κρείττον είναι μαχομένους αποθνήσκειν ή 50 πάλιν φεύγειν. πρὸς δὲ τούτοις παρεθάρρυνε μέν τι 7 αὐτοὺς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος ὡς δέοι ἐνταῦθα Λακεδαιμονίους ήττηθήναι, ένθα τὸ τῶν παρθένων ήν μνημα, αι λέγονται διά το βιασθηναι ύπο Λακεδαιμονίων τινων αποκτείναι έαυτάς. καὶ ἐκόσμησαν δὴ τοῦτο τὸ 55 μνημα οί Θηβαίοι πρὸ της μάχης. ἀπηγγέλλετο δὲ καὶ έκ της πόλεως αὐτοῖς, ώς οἴ τε νεώ πάντες αὐτόματοι ἀνεώγοντο αι τε ιέρειαι λέγοιεν ώς νίκην οι θεοι φαίνοιεν. Εκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην έξωρμημένου. οἱ μὲν δή 60 τινες λέγουσιν ώς ταῦτα πάντα τεχνάσματα ἢν τῶν προεστηκότων. είς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις 8 πάντα τάναντία εγίγνετο, τοῖς δε πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατωρθούτο. ἢν μὲν γὰρ μετ' ἄριστον τῷ Κλεομβρότῳ ή τελευταία βουλή περί της μάχης εν δε τη μεσημβρία 65 ύποπινόντων καὶ τὸν οἶνον παροξῦναί τι αὐτοὺς ἔλεγον. έπει δε ωπλίζοντο εκάτεροι και πρόδηλον ήδη ήν ότι 9 μάχη έσοιτο, πρωτον μεν απιέναι ωρμημένων έκ του

ships of a siege would be likely to cause the overthrow of the existing régime and bring the opposition into power. — πεφευγότες πρόσθεν: viz. after the seizure of the Cadmea by the Spartans.

7. ὁ χρησμός: the Thebans learned of this oracle through a Spartan deserter, Leandridas, who fought on the side of the Thebans in the battle. — τῶν παρθένων: their names were Molpia and Hippo, acc. to Pausan. ix. 13. 5. — ἀνεφγοντο: the impf. retained, as regularly in indir. discourse. — λέγοιεν: opt. as representing a pres. ind. of dir. dis-

course. — τεχνάσματα: an Ion. word, instead of the regular Att. τεχνή-ματα. — τῶν προεστηκότων: particularly Epaminondas. Diod. xv. 53. 4.

8. εἰς οὖν τὴν μάχην: as regards the battle now. — τἀναντία: adv., unfavorably. — ἐν τῆ μεσημβρία: see on v. 4. 40. — ὑποπινόντων: gen. abs., where the acc., in agreement with αὐτούς, was to be expected. On the somewhat freer use, in this respect, of the gen. abs. in Greek than of the corresponding abl. abs. in Lat., see Kr. Spr. 47, 4, 2; H. 972 d.

9. ἀπιέναι ὡρμημένων: having started

Βοιωτίου στρατεύματος των την άγοραν παρεσκευακότων καὶ σκευοφόρων τινῶν καὶ τῶν οὐ βουλομένων μάχεσθαι, 70 περιιόντες κύκλω οι τε μετά του Ίέρωνος μισθοφόροι καί οί των Φωκέων πελτασταί και των ιππέων Ηρακλεωται καὶ Φλειάσιοι ἐπιθέμενοι τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπέστρεψάν τε αὐτοὺς καὶ κατεδίωξαν πρὸς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Βοιωτῶν · ὤστε πολὺ μὲν ἐποίησαν μεῖζόν τε καὶ ἀθροώτερον 75 ή πρόσθεν τὸ τῶν Βοιωτῶν στράτευμα. ἔπειτα δέ, ἄτε 10 καὶ πεδίου όντος τοῦ μεταξύ, προετάξαντο μεν της έαυτων φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἱππέας, ἀντετάξαντο δ' αὐτοῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι τοὺς έαυτῶν. ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ἱππικὸν μεμελετηκὸς διά τε τὸν πρὸς Όρχομε-80 νίους πόλεμον καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπιέας, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις κατ' έκεινον τον χρόνον πονηρότατον ήν το ίππικόν. ἔτρεφον μεν γαρ τους ἵππους οἱ πλουσιώτατοι · 11 έπει δε φρουρά φανθείη, τότε ήκεν ο συντεταγμένος λαβων δ' αν τον ιππον και οπλα οποία δοθείη αὐτῷ ἐκ 85 τοῦ παραχρημα το ἐστρατεύετο τῶν δ' αễ στρατιωτῶν οί τοις σώμασιν άδυνατώτατοι και ήκιστα φιλότιμοι έπι των ίππων ήσαν. τοιούτον μέν ούν τὸ ίππικον έκατέρων 12 ην. της δε φάλαγγος τους μεν Λακεδαιμονίους εφασαν

to withdraw. — οὐ βουλομένων: Epaminondas, fearing treachery, had given permission for all those to withdraw who did not wish to engage in the battle. The Thespians took advantage of this privilege. Paus. ix. 13. 8.— Ἰέρωνος: a Spartan.— Ἡρακλεῶται: from Heraclea in northern Doris.

10. ἄτε...τοῦ μεταξύ: as the intervening space was a plain. — διά τε τὸν πόλεμον κτέ.: see v. 4.63. — κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον: the cavalry of the Lacedaemonians had never been good, nor in fact that of any of the Peloponnesian states.

11. ὁ συντεταγμένος: "he who was called upon to serve," i.e. to make up the σύνταγμα or levy. — λαβὼν δ' ἄν ... ᾶν ἐστρατεύετο: ἄν here apparently belongs with the partic. λαβών as well as with ἐστρατεύετο, "would take a horse and such arms as were given him." On this rare use of the iterative partic. with ἄν see on 2. 28. — ἐκ τοῦ παραχρήμα: i.e. without previous preparation or practice; contrasted with μεμελετηκός in 10.

12. της δε φάλαγγος: note the emphatic position, the infantry as op-

είς τρείς την ένωμοτίαν άγειν τοῦτο δε συμβαίνειν αὐτοίς 90 οὐ πλέον ἡ εἰς δώδεκα τὸ βάθος. οἱ δὲ Θηβαῖοι οὐκ έλαττον ή έπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι ήσαν, λογιζόμενοι ώς εἰ νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ ἄλλο παν εὐχείρωτον ἔσοιτο. ἐπεὶ δὲ ἤρξατο ἄγειν ὁ Κλεόμ- 13 βροτος πρὸς τοὺς πολεμίους, πρῶτον μὲν πρὶν καὶ αἰσθέ-95 σθαι τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ὅτι ἡγοῖτο, καὶ δὴ καὶ οἱ ίππεις συνεβεβλήκεσαν και ταχύ ήττηντο οι των Λακεδαιμονίων · φεύγοντες δε ενεπεπτώκεσαν τοις έαυτων δπλίταις, έτι δε ενέβαλλον οι των Θηβαίων λόχοι. όμως δε ώς οἱ μὲν περὶ τὸν Κλεόμβροτον τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῆ 100 μάχη, σαφεί τούτω τεκμηρίω γνοίη τις ἄν · οὐ γὰρ αν ήδύναντο αὐτὸν ἀνελέσθαι καὶ ζῶντα ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ οί προ αὐτοῦ μαχόμενοι ἐπεκράτουν ἐν ἐκείνω τῷ χρόνω. έπεὶ μέντοι ἀπέθανε Δείνων τε ὁ πολέμαρχος καὶ Σφοδρίας 14 των περί δαμοσίαν και Κλεώνυμος ό υίος αὐτοῦ, και οί μεν

posed to the cavalry, τὸ ἰππικόν. — εἰς τρείς: here in the sense, in three columns, not, as sometimes, three deep. την ένωμοτίαν: two ένωμοτίαι constituted a πεντηκοστύς, two πεντηκοστύες a λόχος, two λόχοι a τάξις, two τάξεις a μόρα. The ἐνωμοτία here consists of 36 men (3×12) , whereas it generally contains but 25. — τοῦτο: this arrangement. — συμβαίνειν: resulted in, i.e. the arrangement gave them a depth of only 12 men. — ἀσπίδων: by metonomy for ἀνδρῶν. See on 2. 27. — συνεστραμμένοι: closely drawn up. Epaminondas was the first to arrange soldiers in the so-called λοξή φάλαγξ, or oblique phalanx. In this arrangement the left wing was made very deep (here 50 men), with the object of enabling it to pierce the enemy's line. The right wing stood somewhat back, forming an obtuse

angle with the left, the design being to guard against a successful flank movement of the enemy. — τὸ περὶ βασιλέα: the king's position was on the right wing, opposite the Thebans' left. See on v. 3. 40.

13. Tò στράτευμα: subj. of alσθέσθαι. — και δή: = η δη. — σαφεῖ τούτφ τεκμηρίφ: by this, as a clear indication; σαφεῖ τεκμηρίφ is the pred. of τούτφ, hence the omission of the article. — ἀνελέσθαι και ζῶντα ἀπενεγκεῖν: implying that the king was mortally wounded, though Xenophon omits any direct statement to that effect. The death of a Spartan king upon the field had not occurred since the fall of Leonidas at Thermopylae.

14. ὁ πολέμαρχος: leader of a μόρα. — Σφοδρίας: the same who had attacked the Piraeus in the spring of 378 B.C. See v. 4. 20 ff. — δαμοσίαν:

- 105 ίππεις και οι συμφορεις του πολεμάρχου καλούμενοι οι τε άλλοι ύπο του όχλου ώθούμενοι άνεχώρουν, οι δε του εύωνύμου όντες των Λακεδαιμονίων ώς έώρων το δεξιον ώθούμενον, ενέκλιναν δμως δε πολλών τεθνεώτων και ήττημένοι, επει διέβησαν την τάφρον, η προ του στρατο-
- 110 πέδου ἔτυχεν οὖσα αὐτοῖς, ἔθεντο τὰ ὅπλα κατὰ χώραν ἔνθεν ὥρμηντο. ἢν μέντοι οὐ πάνυ ἐν ἐπιπέδῳ, ἀλλὰ πρὸς ὀρθίῳ μᾶλλόν τι τὸ στρατόπεδον. ἐκ δὲ τούτου ἦσαν μέν τινες τῶν Λακεδαιμονίων, οῦ ἀφόρητον τὴν συμφορὰν ἡγούμενοι τό τε τροπαῖον ἔφασαν χρῆναι κωλύειν ἱστάναι
- 115 τοὺς πολεμίους, τούς τε νεκροὺς μὴ ὑποσπόνδους, ἀλλὰ διὰ μάχης πειρασθαι ἀναιρεῖσθαι. οἱ δὲ πολέμαρχοι 15 ὁρῶντες μὲν τῶν συμπάντων Λακεδαιμονίων τεθνεῶτας ἐγγὺς χιλίους, ὁρῶντες δ' αὐτῶν Σπαρτιατῶν, ὄντων τῶν ἐκεῖ ὡς ἑπτακοσίων, τεθνηκότας περὶ τετρακοσίους, αἰσθα-
- 120 νόμενοι δὲ τοὺς συμμάχους πάντας μὲν ἀθύμως ἔχοντας πρὸς τὸ μάχεσθαι, ἔστι δὲ οῦς αὐτῶν οὐδὲ ἀχθομένους τῷ γεγενημένῳ, συλλέξαντες τοὺς ἐπικαιριωτάτους ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, οὖτω δὴ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ
- 125 σπονδών. οἱ μέντοι Θηβαῖοι μετὰ ταῦτα καὶ τροπαῖον ἐστήσαντο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν.

sc. σκηνήν. The word is Doric for δημοσίαν. G. 30, 1; H. 30, D (2). The tent of the king was so called as being a part of the outfit given him by the people (δαμος). Cf. de rep. Laced. 15. 4. Its occupants, beside the king, were the polemarchs and three other peers (δμοιοι). — Κλεώνυμος: he thus fulfilled the promise made to Archidamus, that he would never dishonor his friendship. See v. 4. 33. — συμφορείς: found only here; prob. in the sense of aides-de-camp. —

τοῦ ὅχλου: the now disordered mass of the attacking army.— ὅμως: note its position.— ἔτυχεν οὖσα: a natural ditch, therefore.— οὖ πάνυ ἐν ἐπιπέδφ: on the position of πάνυ, cf. Cyr. ii. 4. 13 οὖ πάνυ ἐν ἐχυροῖς.

15. χιλίους: the Theban loss, on the other hand, was only 300, or, acc. to Pausan. ix. 13. 12, only 47. — οὐδὲ ἀχθομένους: a proof of the bitter hatred entertained toward Sparta by her allies. — τοὺς ἐπικαιριωτάτους: i.e. λοχαγοί and other under-officers.

Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἀγγε- 18 λῶν τὸ πάθος ἀφικνεῖται γυμνοπαιδιῶν τε οὖσης τῆς τελευταίας καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἔνδον ὅντος οἱ δὲ 130 ἔφοροι ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πάθος, ἐλυποῦντο μέν, ὥσπερ, οἷμαι, ἀνάγκη τὸν μέντοι χορὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνίσασθαι εἴων. καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκείους ἑκάστου τῶν τεθνεώτων ἀπέδοσαν προεῖπαν δὲ ταῖς γυναιξὶ μὴ ποιεῖν κραυγήν, ἀλλὰ σιγῆ τὸ πάθος 135 φέρειν. τῆ δὶ ὑστεραίᾳ ἢν ὁρᾶν, ὧν μὲν ἐτέθνασαν οἱ προσήκοντες, λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς ἐν τῷ φανερῷ ἀναστρεφομένους, ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἢσαν, ὀλίγους ἃν εἴδες, τούτους δὲ σκυθρωποὺς καὶ ταπεινοὺς περιιόντας.

Έκ δὲ τούτου φρουρὰν μὲν ἔφαινον οἱ ἔφοροι τοῦν 17
140 ὑπολοίποιν μόραιν μέχρι τῶν τετταράκοντα ἀφ' ἤβης ·
ἔξέπεμπον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν μέχρι τῆς αὐτῆς
ἡλικίας · τὸ γὰρ πρόσθεν εἰς τοὺς Φωκέας μέχρι τῶν πέντε
καὶ τριάκοντα ἀφ' ἤβης ἐστράτευντο · καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς
δὲ τότε καταλειφθέντας ἀκολουθεῖν ἐκέλευον . ὁ μὲν οὖν 18
145 ᾿Αγησίλαος ἐκ τῆς ἀσθενείας οὖπω ἴσχυεν · ἡ δὲ πόλις
᾿Αρχίδαμον τὸν υἱὸν ἔκέλευεν αὐτοῦ ἡγεῖσθαι . προθύμως

γυμνοπαιδιῶν: a Spartan festival, celebrated with singing, dancing, and gymnastic exercises.—τελευταίας: sc. ἡμέρας.—ἔνδον: i.e. ἐν τῷ θεάτρῳ.—λιπαροὺς καὶ φαιδρούς: cf. the similar expressions of feeling in iv. 5. 10, after the annihilation of the Spartan

16. Effect of the news at Sparta.

mora by Iphicrates.

17, 18. Fresh Preparations by the Spartans.

17. τοιν ὑπολοίποιν μόραιν: i.e. the two left at Sparta (cf. 1. 17 τ às περί Λακεδαίμονα). There were six μόραι altogether. Four of these had

gone with Cleombrotus. — τῶν τετταρἀκοντα ἀφ' ἥβης: those in the fortieth
year of service, and hence sixty years
of age, the limit of military service.
— ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν: i.e. those in
Sparta between fifty-five and sixty
years of age (in the thirty-fifth and
fortieth years of service), who belonged to the four outside μόραι, but
had not been called out till now.—
καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς ὑπολειφθέντας: i.e.
the officials at Lacedaemon.

18. ἐκ τῆς ἀσθενείας: brought on by the bursting of a vein six years previously, as mentioned in v. 4. 58.

δ' αὐτῷ συνεστρατεύοντο Τεγεᾶται · ἔτι γὰρ ἔζων οἱ περὶ Στάσιππον, λακωνίζοντες καὶ οὐκ ἐλάχιστον δυνάμενοι ἐν τἢ πόλει. ἐρρωμένως δὲ καὶ οἱ Μαντινεῖς ἐκ τῶν κωμῶν 150 συνεστρατεύοντο · ἀριστοκρατούμενοι γὰρ ἐτύγχανον. καὶ Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι καὶ Φλειάσιοι καὶ 'Αχαιοὶ μάλα προθύμως ἡκολούθουν, καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρατιώτας. ἐπλήρουν δὲ καὶ τριήρεις αὐτοί τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ Σικυωνίων συμ-155 πληροῦν, ἐφ' ὧν διενοοῦντο τὸ στράτευμα διαβιβάζειν. καὶ ὁ μὲν δὴ 'Αρχίδαμος ἐθύετο ἐπὶ τῆ διαβάσει.

καὶ ὁ μὲν δη Αρχίδαμος ἐθύετο ἐπὶ τη διαβάσει.
Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψαν εἰς ᾿Αθήνας ἄγγελον ἐστεφανωμένον, καὶ ἄμα μὲν τῆς νίκης τὸ μέγεθος ἔφραζον, ἄμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον λέγοντες
160 ὡς νῦν ἐξείη Λακεδαιμονίους πάντων ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐτοὺς τιμωρήσασθαι. τῶν δὲ ᾿Αθηναίων ἡ βουλὴ ἐτύγ- 20 χανεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη. ἐπεὶ δ᾽ ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅτι μὲν σφόδρα ἠνιάθησαν πᾶσι δῆλον ἐγένετο το οὖτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν περί τε τῆς
165 βοηθείας οὐδὲν ἀπεκρίναντο. καὶ ᾿Αθήνηθεν μὲν οὖτως ἀπῆλθεν ὁ κῆρυξ. πρὸς μέντοι Ἰάσονα, σύμμαχον ὅντα, ἔπεμπον σπουδῆ οἱ Θηβαῖοι κελεύοντες βοηθεῖν, διαλογιζόμενοι πῆ τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο. ὁ δ᾽ εὐθὺς τριήρεις 21 μὲν ἐπλήρου, ὡς βοηθήσων κατὰ θάλατταν, συλλαβὼν δὲ

— ξων οἱ περὶ Στάσιππον: stated with reference to the subsequent end of this party, as detailed in 5.6–10.

— ἐκ κωμῶν: i.e. from the villages into which Mantinea had been broken up after the Peace of Antalcidas. See on v. 2.7.— διαβιβάζειν: sc. to Creusis.

19-26. Reception of the Theban ambassadors at Athens. Intervention of Jason. Withdrawal of the Lacedaemonians. Summer of 371 B.C.

^{19.} ἐθύετο ἐπὶ τῆ διαβάσει: generally ἐθύετο τὰ διαβατήρια. See on v.
1. 33. — πάντων: gen. of cause.

^{20.} ὅτι μέν: without following δέ.—
ἐπὶ ξένια: foreign ambassadors were regarded as guests of the state, and were usually entertained at public expense in the Prytaneum.— Ἰάσονα: he had joined the Thebans in their feud with the Phocians.

^{21.} ἐπλήρου: began to fit out. Ja-

170 τό τε ξενικον καὶ τοὺς περὶ αὐτον ἱππέας, καίπερ ἀκηρύκτω πολέμω τῶν Φωκέων χρωμένων, πεζη διεπορεύθη εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων πρότερον ὀφθεὶς ἡ ἀγγελθεὶς ὅτι πορεύοιτο. πρὶν οὖν συλλέγεσθαί τι πανταχόθεν ἔφθανε πόρρω γιγνόμενος, δηλον ποιῶν, ὅτι 175 πολλαχοῦ τὸ τάχος μᾶλλον τῆς βίας διαπράττεται τὰ δέοντα. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Βοιωτίαν, λεγόντων τῶν 22 Θηβαίων, ὡς καιρὸς εἶη ἐπιτίθεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἄνωθεν μὲν ἐκεῖνον σὺν τῷ ξενικῷ, σφᾶς δὲ ἀντιπροσώπους, ἀπέτρεπεν αὐτοὺς ὁ Ἰάσων διδάσκων ὡς καλοῦ 180 ἔργου γεγενημένου οὐκ ἄξιον αὐτοῖς εἴη διακινδυνεῦσαι, ὥστε ἡ ἔτι μείζω καταπρᾶξαι ἡ στερηθῆναι καὶ τῆς γεγενημένης νίκης. "οὐχ ὁρᾶτε," ἔφη, "ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ 23 ἐν ἀνάγκη ἐγένεσθε, ἐκρατήσατε; οἴεσθαι οὖν χρὴ καὶ Λακεδαιμονίους ἄν, εἰ ἀναγκάζοιντο ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν,

185 ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι. καὶ ὁ θεὸς δέ, ὡς ἔοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς." τοὺς μὲν οὖν Θηβαίους τοιαῦτα 24 λέγων ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν· τοὺς δ' αὖ Λακεδαιμονίους ἐδίδασκεν, οἷον μὲν εἴη ἡττημένον στράτευμα, 190 οἷον δὲ νενικηκός. "εἰ δ' ἐπιλαθέσθαι," ἔφη, "βούλεσθε τὸ γεγενημένον πάθος, συμβουλεύω ἀναπνεύσαντας καὶ ἀνα-

son's object was to mislead his enemies. — διεπορεύθη: i.e. through Phocis.

22. ἄνωθεν: from the eminence at whose foot the Spartans were encamped; see 14.—ἐκείνον, σφᾶς: in app. with subj. of ἐπιθέσθαι.— ὥστε: see on 3. 17.

23. ἐπεὶ ἐν ἀνάγκη ἐγένεσθε: i.e. at Leuctra. — ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν: condensed for ἢ κρατῆσαι ἢ ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν, " win or die." — ἀπονοηθέν-

ras δ_{ia} α_{ia} α_{ia}

24. olov: rel. instead of the interr.
οποῖον. — ἐπιλαθέσθαι κτὲ.: to wipe out
the memory of the present disaster, i.e.
by winning a victory. It must be admitted that this interpretation seems
somewhat forced, and the reading is
very likely wrong. — τὸ πάθος: the

παυσαμένους καὶ μείζους γεγενημένους τοῖς ἀηττήτοις οὖτως εἰς μάχην ἰέναι. νῦν δέ," ἔφη, "εὖ ἴστε ὅτι καὶ τῶν συμμάχων ύμιν είσιν οι διαλέγονται περί φιλίας τοις 195 πολεμίοις · ἀλλὰ ἐκ παντὸς τρόπου πειρᾶσθε σπονδὰς λαβείν. ταθτα δ'," έφη, "έγω προθυμοθμαι, σωσαι ύμας βουλόμενος διά τε την του πατρος φιλίαν προς υμας και διὰ τὸ προξενεῖν ὑμῶν." ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε 25 δ' ἴσως ὅπως διάφοροι καὶ οὖτοι ἀλλήλοις ὄντες ἀμφό-200 τεροι εκείνου δέοιντο. οι μέντοι Λακεδαιμόνιοι, ακούσαντες αὐτοῦ, πράττειν περὶ τῶν σπονδῶν ἐκέλευον · ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη ὅτι εἴησαν αί σπονδαί, παρήγγειλαν οί πολέμαρχοι δειπνήσαντας συνεσκευάσθαι πάντας, ώς της νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως ἄμα τῆ ἡμέρα πρὸς τὸν 205 Κιθαιρώνα ἀναβαίνοιεν. ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, πρὶν καθεύδειν παραγγείλαντες ἀκολουθεῖν, ἡγοῦντο εὐθὺς ἀφ' ἐσπέρας την δια Κρεύσιος, τω λαθείν πιστεύοντες μαλλον ή ταις σπονδαις. μάλα δὲ χαλεπώς πορευόμενοι, οία δὴ ἐν 26 νυκτί τε καὶ ἐν φόβω ἀπιόντες καὶ χαλεπὴν ὁδόν, εἰς 210 Αἰγόσθενα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται. ἐκεῖ δὲ περιτυγχάνουσι τῷ μετὰ ᾿Αρχιδάμου στρατεύματι. ἔνθα δὴ

acc. instead of the gen. G. 171, 2, Rem.; H. 742 b.— $\tau \circ is$ antificus: the dat. with els $\mu a \chi \eta \nu$ léval = $\mu a \chi \epsilon - \sigma \theta a \iota$, as often with els $\chi \epsilon i \rho a s$ léval.— all interpret i.e. Lycophron.— $\delta \iota d$ $\tau \circ \pi \rho \circ \xi \epsilon - \nu \epsilon i \nu$: inherited from his father, as in the case of Callias. See 3. 4.

25. καὶ οὖτοι: these also, as well as the other states of Greece. This was his regular policy, just as later it was Philip's. — ἐκείνου: more objective than ἐαυτοῦ or αὐτοῦ, which would regularly be employed. — ἀκούσαντες: i.e. ὑπακούσαντες, obeying. — ἀπηγγέλθη: note the impers. verb; Epaminondas's

name is studiously avoided throughout. — εἴησαν: i.e. had been made. — συνεσκευάσθαι: "to pack up and hold their baggage in readiness." See on v. 4. 7 εἶπον τὴν θύραν κεκλεῖσθαι, ordered them to shut the door and keep it shut. — ἀφ' ἐσπέρας: "as soon as twilight fell." The time originally set (τῆς νυκτός) was accordingly changed, as well as the route (πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα). — τῷ λαθεῖν . . . ἢ ταῖς σπονδαῖς: the honor of the Thebans was not above reproach. See v. 4. 12, where they violated distinct pledges.

26. οἰα δή: for ἄτε δή, as v. 4. 39. — χαλεπὴν ὁδόν: Cleombrotus had

ἀναμείνας, ἔως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες παρεγένοντο, ἀπῆγε πᾶν ὁμοῦ τὸ στράτευμα μέχρι Κορίνθου· ἐκεῖθεν δὲ τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τοὺς δὲ πολίτας οἴκαδε 215 ἀπήγαγεν.

'Ο μέντοι Ιάσων ἀπιὼν διὰ τῆς Φωκίδος Υαμπολιτῶν 27 μέν τό τε προάστειον είλε και την χώραν επόρθησε και ἀπέκτεινε πολλούς την δ' άλλην Φωκίδα διηλθεν ἀπραγμόνως. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἡράκλειαν κατέβαλε τὸ Ἡρα-220 κλεωτών τείχος, δήλον ότι οὐ τοῦτο φοβούμενος, μή τινες αναπεπταμένης ταύτης της παρόδου πορεύσοιντο έπι την έκείνου δύναμιν, άλλα μαλλον ένθυμούμενος, μή τινες την Ἡράκλειαν ἐπὶ στενῷ οὖσαν καταλαβόντες εἴργοιεν αὐτόν, εί ποι βούλοιτο της Έλλάδος πορεύεσθαι. ἐπεὶ δ' 28 225 ἀπηλθε πάλιν είς την Θετταλίαν, μέγας μέν ήν καὶ διὰ τὸ τῷ νόμῷ Θετταλῶν ταγὸς καθεστάναι καὶ διὰ τὸ μισθοφόρους πολλούς τρέφειν περί αύτον και πεζούς και ίππέας, καὶ τούτους ἐκπεπονημένους ὡς ἄν κράτιστοι εἶεν · έτι δε μείζων και δια το συμμάχους πολλούς τούς μεν 230 ήδη είναι αὐτῷ, τοὺς δὲ καὶ ἔτι βούλεσθαι γίγνεσθαι. μέγιστος δ' ήν των καθ' αύτον τω μηδ' ύφ' ένος εὐκατα-

experienced its difficulties in 377 B.C. See v. 4. 17. — ἀπηγε: change of subject. — τοὺς δὲ πολίτας: i.e. τὸ πολιτικὸν στράτευμα, which expression is generally used in this connexion. See on v. 3. 25.

27-32. Jason's return to Pherae. His death. Spring of 370 B.C.

27. Ύαμπολιτῶν: in northeastern Phocis. — τὸ Ἡρακλεωτῶν τεῖχος: the walled city of the Heracleans. The inhabitants had fought on the Spartan side at Leuctra. — μὴ ...πορεύσοιντο: not a final clause, but an indir. question, as is shown by the tense. φοβούμενος μή has the force "in anxiety as

to whether."— της παρόδου: the pass at Thermopylae near the Malian Gulf.
— ἐκείνου: for αὐτοῦ or αὐτοῦ, as above, 25. — μη εἴργοιεν: final.— εἴ ποι βούλοιτο κτέ.: with reference to the plans mentioned in 1. 10.

28. μέγας, μείζων, μέγιστος: note the climax: power, influence, respect.

— ταγός: cf. i. 18. — ώς ἄν: the opt. with ἄν in final clauses shows that the attainment of the purpose is conceived of as contingent. GMT. 330. Cf. iv. 8. 16. — μέγιστος δ' ἢν κτέ.: and he was the greatest of his contemporaries in that he was not held in light estimation by anybody. — μηδὲ...

φρόνητος είναι. ἐπιόντων δὲ Πυθίων παρήγγειλε μὲν ταῖς 29 πόλεσι βους και οίς και αίγας και υς παρασκευάζεσθαι ώς είς την θυσίαν καὶ έφασαν πάνυ μετρίως έκάστη 235 πόλει ἐπαγγελλομένων γενέσθαι βοῦς μὲν οὐκ ἐλάττους χιλίων, τὰ δὲ ἄλλα βοσκήματα πλείω ἡ μύρια. ἐκήρυξε δε καὶ νικητήριον χρυσοῦν στέφανον ἔσεσθαι, ήτις των πόλεων βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον τῷ θεῷ θρέψειε. παρήγ- 30 γειλε δε και ώς στρατευσομένοις είς τον περί τα Πύθια 240 χρόνον Θετταλοίς παρασκευάζεσθαι · διενοείτο γάρ, ώς έφασαν, καὶ τὴν πανήγυριν τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτὸς διατιθέναι. περί μέντοι των ίερων χρημάτων όπως μέν διενοείτο έτι καὶ νῦν ἄδηλον · λέγεται δὲ ἐπερομένων τῶν Δελφων, τί χρη ποιείν, έὰν λαμβάνη των τοῦ θεοῦ χρημά-245 των, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν ὅτι αὐτῷ μελήσει. ὁ δ' οὖν 31 άνηρ τηλικούτος ών καὶ τοσαύτα καὶ τοιαύτα διανοούμενος, έξέτασιν πεποιηκώς καὶ δοκιμασίαν τοῦ Φεραίων ίππικοῦ, καὶ ήδη καθήμενος καὶ ἀποκρινόμενος, εἴ τις δεόμενός του προσίοι, ύπὸ νεανίσκων έπτὰ προσελθόντων 250 ως διαφερομένων τι άλλήλοις αποσφάττεται και κατακό-

ėvós: emphatic for $\mu\eta\delta\epsilon\nu\delta$ s. See on **v**. 4. 1.

29. ἐπιόντων δὲ Πυθίων: the Pythian games occurred late in the summer of the third year of each Olympiad, here 370 B.C.—ώς εἰς τὴν θυσίαν: after the analogy of the fut. partic. with ώς, following παρασκευάζεσθαι.—ἐπαγγελλομένων: as subj. supply αὐτῶν, referring to the various kinds of animals previously mentioned.—βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον: brachylogy for βοῦν κάλλιστον ὥστε ἡγεμόνα γενέσθαι, i.e. to take the lead in the procession of the sacrificial victims.

30. παρήγγειλε κτέ.: order: παρήγγειλε δε και Θετταλοις παρασκευάζεσθαι

είς τον περί τα Πύθια χρόνον ώς στρατευσομένοις. - ώς στρατευσομένοις: it is uncertain whether the expedition here proposed was to be for warlike purposes or simply to add lustre to the celebration of the games. — αὐτὸς διατιθέναι: to conduct (the festival) himself. The direction of the Pythian games was in the hands of the members of the Amphictyonic Council. Jason, as $\tau \alpha \gamma \delta s$ of Thessaly, actually controlled a majority of these. iepwv χρημάτων: the treasures of the temple. — λαμβάνη τῶν χρημάτων: lay hold of, etc. Part. genitive. G. 170, 1; H. 736.

31. ώς διαφερομένων: cf. the simi-

πτεται. βοηθησάντων δὲ ἐρρωμένως τῶν παραγενομένων 32 δορυφόρων εἷς μὲν ἔτι τύπτων τὸν Ἰάσονα λόγχη πληγεὶς ἀποθνήσκει · ἔτερος δὲ ἀναβαίνων ἐφ' ἴππον ἐγκαταληφθεὶς καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ἀπέθανεν · οἱ δ' ἄλλοι 255 ἀναπηδήσαντες ἐπὶ τοὺς παρεσκευασμένους ἵππους ἀπέφυγον · ὅποι δὲ ἀφίκοιντο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἐν ταῖς πλείσταις ἐτιμῶντο. ῷ καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι ἰσχυρῶς ἔδεισαν οἱ Ἑλληνες αὐτὸν μὴ τύραννος γένοιτο.

'Αποθανόντος μέντοι ἐκείνου Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ 33 260 καὶ Πολύφρων ταγοὶ κατέστησαν. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος, πορευομένων αμφοτέρων είς Λαρισαν, νύκτωρ καθεύδων ἀποθνήσκει ὑπὸ Πολύφρονος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει· ὁ γαρ θάνατος αὐτοῦ έξαπιναῖός τε καὶ οὐκ ἔχων φανεραν πρόφασιν έγένετο. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἢρξε μὲν ἐνιαυτόν, 34 265 κατεσκευάσατο δε την ταγείαν τυραννίδι όμοίαν. Εν τε γὰρ Φαρσάλω τὸν Πολυδάμαντα καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν όκτω τους κρατίστους απέκτεινεν, έκ τε Λαρίσης πολλους φυγάδας ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν καὶ οὖτος ἀποθνήσκει ύπ' 'Αλεξάνδρου, ώς τιμωροῦντος τῷ Πολυδώρῳ καὶ τὴν 270 τυραννίδα καταλύοντος. ἐπεὶ δ' αὐτὸς παρέλαβε τὴν 35 άρχήν, χαλεπὸς μὲν Θετταλοῖς ταγὸς ἐγένετο, χαλεπὸς δὲ Θηβαίοις καὶ ᾿Αθηναίοις πολέμιος, ἄδικος δὲ ληστής καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τοιοῦτος δ' ὧν καὶ αὐτὸς αὖ ἀποθνήσκει, αὐτοχειρία μεν ὑπὸ τῶν τῆς γυναικὸς

lar circumstances connected with the murder of Tarquinius Priscus, as narrated by Livy, i. 40.

32. τῶν δορυφόρων: Jason's bodyguards. — εἰς: sc. νεανίσκων. — ἀναβαίνων: conative. — αὐτόν: prolepsis.

33-37. Jason's successors.

33. Πολύδωρος και Πολύφρων: i.e. first Polydorus and after him Polyphron. — Πολύφρων: also a brother,

as shown by what follows. — πρόφασιν: here cause.

34. Πολυδάμαντα: he who had come to Sparta to advise the Lace-daemonians of Jason's growing power. See i. 2. ff.

35. αὐτός: i.e. Alexander. — Θηβαίοις: they supported Alexander's Thessalian opponents. — ἀποθνήσκει: in 358-357 B.C. — γυναικός: Thebe, 275 $\dot{a}\delta\epsilon\lambda\phi\hat{\omega}\nu$, β ουλ $\hat{\eta}$ $\delta\dot{\epsilon}$. $\dot{v}\pi$ $\dot{a}\dot{v}\tau\hat{\eta}$ ς $\dot{\epsilon}\kappa\epsilon\dot{\nu}\eta$ ς. τ ο $\hat{\iota}$ ς $\tau\epsilon$ $\gamma\dot{a}\rho$ $\dot{a}\delta\epsilon\lambda$ - 38 φοις έξήγγειλεν ώς ὁ ᾿Αλέξανδρος ἐπιβουλεύοι αὐτοις καὶ έκρυψεν αὐτοὺς ἔνδον ὄντας ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ δεξαμένη μεθύοντα τὸν ᾿Αλέξανδρον, ἐπεὶ κατεκοίμισεν, ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ ἐξήνεγκεν. ὡς δ' ἤσθετο 280 ὀκνοῦντας εἰσιέναι ἐπὶ τὸν ᾿Αλέξανδρον τοὺς ἀδελφούς, εἶπεν ώς, εἰ μὴ ἦδη πράξοιεν, έξεγερεῖ αὐτόν. ώς δ' είσηλθον, επισπάσασα την θύραν είχετο του ρόπτρου, έως ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ. ἡ δὲ ἔχθρα λέγεται αὐτῆ πρὸς τὸν 37 ανδρα γενέσθαι ύπο μέν τινων ώς έπει έδησε τα έαυτου 285 παιδικά ὁ ᾿Αλέξανδρος, νεανίσκον ὄντα καλόν, δεηθείσης αὐτης λύσαι έξαγαγών αὐτὸν ἀπέσφαξεν · οἱ δέ τινες ώς έπει παίδες αὐτῷ οὐκ ἐγίγνοντο ἐκ ταύτης, ὅτι πέμπων είς Θήβας έμνήστευε την Ιάσονος γυναικα λαβείν. τὰ μέν οὖν αἴτια της ἐπιβουλης ὑπὸ της γυναικὸς οὖτω λέγεται. 290 των δε ταθτα πραξάντων ἄχρι οδ όδε ὁ λόγος εγράφετο Τεισίφονος πρεσβύτατος ὢν τῶν ἀδελφῶν τὴν ἀρχὴν εἶχε.

daughter of Jason, so named from Jason's friendship for the Thebans.

36. δεξαμένη: as though the clause δ μὲν λύχνος ἐκάετο were subord. to ἐξήνεγκεν. — ἥδη: immediately. — τοῦ ρόπτρου: prob. the bar, used to fasten the door. Its location is uncertain. If it was on the outside, Thebe's aim was to keep her brothers in the apartment until they had despatched Alexander; if it was on the inside, her purpose was to prevent the approach of help from without. In view of the context, the former explanation is the more natural.

37. $\dot{\omega}$ s $\dot{\alpha}\pi\dot{\epsilon}\sigma\dot{\phi}\alpha\dot{\xi}\dot{\epsilon}\nu$: introduced as though instead of $\dot{\eta}$ $\ddot{\epsilon}\chi\theta\rho\alpha$ $\lambda\dot{\epsilon}\gamma\epsilon\tau\alpha\iota$ $\kappa\tau\dot{\epsilon}$., had stood $\pi\epsilon\rho\iota$ $\tau\hat{\eta}$ s $\ddot{\epsilon}\chi\theta\rho\alpha$ s $\lambda\dot{\epsilon}\gamma\epsilon\tau\alpha\iota$.— $\tau\dot{\alpha}$ $\dot{\epsilon}\alpha\nu\tau\sigma\hat{\nu}$ $\pi\alpha\iota\delta\iota\kappa\dot{\alpha}$: said by Plutarch to have been Thebe's young-

est brother. — έξαγαγών: complying with the letter of the request. — $\delta\tau\iota$: resuming the previous ws, in consequence of the interruption. So also in 5.13.— Ίάσονος γυναίκα: she was living at Thebes in consequence of Jason's previous friendly relations with that city. — ὑπὸ τῆς γυναικός: $\dot{v}\pi\acute{o}$ is used not only with passive verbs, but also with verbal nouns having a passive meaning. Prepositional phrases with attrib. force do not require the repetition of the art. after a verbal noun; hence here $\tau \hat{\eta}$ s ἐπιβουλης ὑπὸ της γυναικός instead of της έπιβουλης της ύπο κτέ. *Cf.* iii. 5. 3 λύειν τας σπονδας πρός τούς συμμάχους. — ἐγράφετο: Xenophon adapts the statement to the time of his readers.

Καὶ τὰ μὲν Θετταλικά, όσα περὶ Ἰάσονα ἐπράχθη καὶ 5 μετά τὸν ἐκείνου θάνατον μέχρι τῆς τοῦ Τεισιφόνου ἀρχῆς δεδήλωται · νῦν δ' ἐπάνειμι ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην. ἐπεὶ γὰρ 'Αρχίδαμος ἐκ τῆς ἐπὶ Λεῦκτρα βοηθείας ἀπήγαγε τὸ 5 στράτευμα, ένθυμηθέντες οἱ ᾿Αθηναῖοι, ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι έτι οἴονται χρηναι ἀκολουθεῖν καὶ οὖπω διακέοιντο οἱ Λακεδαιμόνιοι ὧσπερ τοὺς 'Αθηναίους διέθεσαν, μεταπέμπονται τὰς πόλεις ὄσαι βούλουτο τῆς εἰρήνης μετέχειν, ην βασιλεύς κατέπεμψεν. έπει δε συνηλθον, δόγμα εποιή- 2 10 σαντο μετά των κοινωνείν βουλομένων όμόσαι τόνδε τον ορκον · " Εμμενώ ταις σπονδαίς, ας βασιλεύς κατέπεμψε καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς Αθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. έὰν δέ τις στρατεύη ἐπί τινα πόλιν τῶν ὀμοσασῶν τόνδε τον ορκον, βοηθήσω παντί σθένει." οι μέν οδν άλλοι 15 πάντες έχαιρον τῷ ὄρκῳ · 'Ηλεῖοι δὲ ἀντέλεγον ὡς οὐ δέοι αὐτονόμους ποιείν οὖτε Μαργανέας οὖτε Σκιλλουντίους ούτε Τριφυλίους · σφετέρας γάρ είναι ταύτας τάς πόλεις. οί δ' 'Αθηναΐοι καὶ οἱ ἄλλοι ψηφισάμενοι, ὧσπερ βασι- 3

^{5. 1-3.} Alliance of the Athenians with the Peloponnesians. Autumn of 371 B.C.

^{1.} ἔνθεν ἐξέβην: cf. the similar form of transition in i. 19 δθεν ἐξέβην. — ἀπήγαγε τὸ στράτευμα: see 4. 26. — οἱ Πελοποννήσιοι: i.e. the allies of the Spartans. — ἀκολουθεῖν: as indicated by the Spartans taking the oath in the name of their allies (3. 19), and by the ready service which the latter had rendered in the recent campaign. — καὶ οὕπω διακέοιντο κτέ.: "and that the Lacedaemonians had not yet come to take the same attitude (in admitting the independence of the allies), which they (the Lacedaemonians) had compelled the Athedaemonians) had compelled the Athedaemonians)

nians to take."— μεταπέμπονται: sc. to a congress.— ήν βασιλεύς κατέπεμψεν: i.e. the Peace of Antalcidas. See v. 1. 28. This had also been made the basis of the Peace of Callias. See 3. 18.

^{2.} δόγμα ἐποιήσαντο: equiv. to ἔδοξε αὐτοῖς. Hence the inf. δμόσαι. — τῶν συμμάχων: i.e. those present at the congress who became σύμμαχοι by taking the oath. — σθένει: this poetic word is confined in prose to the expression παντὶ σθένει. — Μαργανέας, Σκιλλουντίους, Τριφυλίους: after the Battle of Leuctra the Eleans had again taken possession of these cities, which had been independent since 397 B.C.

λεὺς ἔγραψεν, αὐτονόμους εἶναι ὁμοίως καὶ μικρὰς καὶ 20 μεγάλας πόλεις, ἐξέπεμψαν τοὺς ὁρκωτὰς καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἑκάστη πόλει ὁρκῶσαι. καὶ ἄμοσαν πάντες πλὴν Ἡλείων.

'Εξ ὧν δη καὶ οἱ Μαντινεῖς, ὡς ἤδη αὐτόνομοι παντάπασιν οντες, συνήλθόν τε πάντες καὶ έψηφίσαντο μίαν 25 πόλιν την Μαντίνειαν ποιείν καὶ τειχίζειν την πόλιν. οί 4 δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἡγοῦντο, εἰ τοῦτο ἄνευ τῆς σφετέρας γνώμης έσοιτο, χαλεπον έσεσθαι. πέμπουσιν οὖν 'Αγησίλαον πρεσβευτήν πρός τους Μαντινέας, ότι έδόκει πατρικός φίλος αὐτοῖς εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς 30 αὐτούς, τὸν μὲν δημον τῶν Μαντινέων οἱ ἄρχοντες οὐκ ήθελον συλλέξαι αὐτῷ, πρὸς δὲ σφᾶς ἐκέλευον λέγειν ὅτου δέοιτο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, ἐὰν νῦν ἐπίσχωσι τῆς τειχίσεως, ποιήσειν ώστε μετά της Λακεδαίμονος γνώμης καὶ μὴ δαπανηρώς τειχισθήναι τὸ τεῖχος. ἐπεὶ δὲ 5 35 απεκρίναντο ότι αδύνατον είη έπισχειν, δόγματος γεγενημένου πάση τη πόλει ήδη τειχίζειν, έκ τούτου ὁ μεν 'Αγησίλαος ἀπήει ὀργιζόμενος · στρατεύειν γε μέντοι ἐπ' αύτους ου δυνατον έδόκει είναι, έπ' αύτονομία της είρηνης γεγενημένης. τοις δε Μαντινεύσιν έπεμπον μεν και των

3. είναι: pres. for fut., as in v. 1. 32.—τὰ μέγιστα τέλη: the highest officials.—ἐν ἐκάστη πόλει: in contrast with the procedure in 3. 19, where the Spartans took the oath on behalf of their allies.— ἐξ ών: like the usual ἐκ τούτου.—οἰ Μαντινεῖς: their city had been captured by the Spartans in 386 B.C. and broken up into its four original villages. See v. 2. 5–7.—πάντες: including, of course, the democratic exiles (v. 2. 6), who now returned.

4, 5. Restoration of the city of Man-

tinea. Autumn of 371 B.C. to summer of 370 B.C.

4. $\pi \alpha \tau \rho \iota \kappa \delta s$ $\phi i \lambda \delta s$: on this account he had been unwilling to take charge of the expedition against Mantinea in 386 B.C. See v. 2. 3. — oi $\tilde{\alpha} \rho \chi \sigma \nu \tau s$: they were now democratic. — $\pi \delta \iota \eta \sigma \iota \nu \omega \sigma \tau s$: $\pi \delta \iota \iota \iota \nu \omega \sigma \tau s$ in this sense is more commonly followed by the simple inf. or by $\delta \pi \omega s$ with the fut. ind.; yet by $\omega \sigma \tau s$ with inf., as here, v. 4. 21.

5. $\frac{1}{2}$ autonomy. on the basis of

40 'Αρκαδικών πόλεών τινες συντειχιούντας, οί δε 'Ηλείοι καὶ ἀργυρίου τρία τάλαντα συνεβάλοντο αὐτοίς εἰς τὴν περὶ τὸ τείχος δαπάνην. καὶ οί μεν Μαντινείς περὶ ταῦτ' ἤσαν.

Των δε Τεγεατων οί μεν περί τον Καλλίβιον και Πρόξε- υ 45 νον συνήγον έπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ ᾿Αρκαδικόν, καὶ ό τι νικώη εν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων · οί δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ἔπραττον ἐᾶν τε κατὰ χώραν την πόλιν και τοις πατρίοις νόμοις χρησθαι. ήττώμενοι τ δε οι περι τον Πρόξενον και Καλλίβιον έν τοις θεαροις, 50 νομίσαντες, εἰ συνέλθοι ὁ δῆμος, πολὺ ἄν τῷ πλήθει κρατήσαι, εκφέρονται τὰ ὅπλα. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ περὶ τὸν Στάσιππον, καὶ αὐτοὶ ἀνθωπλίσαντο, καὶ ἀριθμῷ μὲν ούκ έλάττους έγένοντο : έπεὶ μέντοι εἰς μάχην ὧρμησαν, τον μεν Πρόξενον και άλλους όλίγους μετ' αύτου άποκτεί-55 νουσι, τοὺς δ' ἄλλους τρεψάμενοι οὐκ ἐδίωκον· καὶ γὰρ τοιούτος ὁ Στάσιππος ἢν οξος μὴ βούλεσθαι πολλούς ἀποκτιννύναι των πολιτών. οι δε περί τον Καλλίβιον άνακε- 8 χωρηκότες ύπὸ τὸ πρὸς Μαντίνειαν τεῖχος καὶ τὰς πύλας, έπεὶ οὐκέτι αὐτοῖς οἱ ἐναντίοι ἐπεχείρουν, ἡσυχίαν εἶχον

6-9. Victory of the popular party in Tegea. Autumn of 371 B.C.

6. συνήγον ἐπὶ τὸ συνιέναι κτέ.: τὸ ᾿Αρκαδικόν, is subj. of συνιέναι. With συνήγον supply τοὺς ᾿Αρκάδας as object. "They were trying to bring together the Arcadians for the purpose of forming an Arcadian league." συνήγον is conative imperfect. The project referred to was realized in 370 B.C. by the union of forty different communities in the city of Megalopolis. Xenophon does not directly allude to this event, but in vii. 5. 5 he refers to the inhabitants of the new city. — ὁ τι νικώη: whatever meas-

ures prevailed. — κύριον τῶν πόλεων: binding on the cities. For the gen., see G. 180, 1; H. 753 b. — είναι: dependent upon the idea of planning or proposing involved in συνῆγον. — κατά χώραν: "as it was."

7. τοις θεαροις: Doric form for θεωροις. These apparently constituted a board similar to the ephors at Sparta. — πρωησαν: here intransitive. — τρεψάμενοι: concessive. — οίος μη βούλεσθαι: such as not to wish; on οίος with the inf. (of result), see H. 1000.

8. τὰς πύλας: sc. τὰς πρὸς Μαντίνειαν. These were on the north side of the town.

60 ήθροισμένοι. καὶ πάλαι μὲν ἐπεπόμφεσαν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας βοηθείν κελεύοντες προς δε τους περί Στάσιππον διελέγοντο περί συναλλαγών. ἐπεὶ δὲ καταφανεῖς ἦσαν οί Μαντινείς προσιόντες, οί μεν αὐτῶν ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐκέλευον βοηθεῖν τὴν ταχίστην, καὶ βοῶντες 65 σπεύδειν διεκελεύοντο · άλλοι δε άνοίγουσι τας πύλας αὐτοῖς. οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ὡς ἤσθοντο τὸ γιγνό- 9 μενον, εκπίπτουσι κατά τὰς επὶ τὸ Παλλάντιον φερούσας πύλας καὶ φθάνουσι πρὶν καταληφθηναι ὑπὸ τῶν διωκόντων είς τὸν τῆς ᾿Αρτέμιδος νεων καταφυγόντες, καὶ ἐγκλει-70 σάμενοι ήσυχίαν είχον. οι δε μεταδιώξαντες έχθροί αὐτῶν ἀναβάντες ἐπὶ τὸν νεων καὶ τὴν ὀροφὴν διελόντες έπαιον ταις κεραμίσιν. οι δ' έπει έγνωσαν την ανάγκην, παύεσθαί τε εκέλευον καὶ εξιέναι εφασαν. οι δ' εναντίοι ώς ύποχειρίους έλαβον αὐτούς, δήσαντες καὶ ἀναβαλόντες 75 έπὶ τὴν ἁρμάμαξαν ἀπήγαγον εἰς Τεγέαν. ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν Μαντινέων καταγνόντες ἀπέκτειναν.

Τούτων δε γιγνομένων έφυγον είς Λακεδαίμονα των περί 10 Στάσιππον Τεγεατών περί όκτακοσίους. μετά δε ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις εδόκει βοηθητέον εἶναι κατά τοὺς 80 ὅρκους τοῖς τεθνεωσί τε των Τεγεατών καὶ ἐκπεπτωκόσι καὶ οὖτω στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας, ὡς παρὰ τοὺς ὄρκους σὺν ὅπλοις ἐληλυθότων αὐτών ἐπὶ τοὺς Τεγεάτας.

9. Παλλάντιον: situated to the west of Tegea. — την ἀνάγκην: i.e. their inevitable fate. — παύεσθαι: sc. παίοντας. — την άρμάμαξαν: i.e. the one brought along for the purpose.

10-12. Expedition of Agesilaus against Mantinea. Autumn of 370 B.C.

10. κατά τοὺς ὅρκους: i.e. the Peace of Callias, made in 371 B.C. By the provisions of that treaty each state

had been authorized to engage voluntarily in the defence of any city whose rights, as defined by the treaty, were violated. — παρὰ τοὺς δρκους: the Mantineans were held to have violated the autonomy of Tegea by forcibly interfering in its affairs. — ἐληλυθότων: the gen. abs. in loose const., where the acc. in agreement with Μαντινέας would have been more regular. See on 4.8.

καὶ φρουρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Αγησίλαον δ' ἐκέλευεν ή πόλις ήγεισθαι. οι μέν οὖν ἄλλοι Αρκάδες είς 11 85 'Ασέαν συνελέγοντο · 'Ορχομενίων δε οὐκ εθελόντων κοινωνείν του 'Αρκαδικού διὰ τὴν πρὸς Μαντινέας ἔχθραν, άλλα και δεδεγμένων είς την πόλιν το έν Κορώθω συνειλεγμένον ξενικόν, οδ Πολύτροπος ήρχεν, ξμενον οίκοι οί Μαντινείς τούτων έπιμελόμενοι. Ἡραιείς δε καὶ Λεπρεά-90 ται συνεστρατεύοντο τοις Λακεδαιμονίοις έπι τους Μαντινέας. ὁ δὲ ᾿Αγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ διαβατήρια, 12 εὐθὺς ἐχώρει ἐπὶ τὴν ᾿Αρκαδίαν. καὶ καταλαβὼν πόλω ομορον οδσαν Εύταιαν, καὶ εύρων έκει τους μεν πρεσβυτέρους καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παίδας οἰκοῦντας ἐν 95 ταις οικίαις, τους δ' έν τη στρατευσίμω ήλικία οιχομένους είς τὸ ᾿Αρκαδικόν, ὅμως οὐκ ήδίκησε τὴν πόλιν, ἀλλ᾽ εἴα τε αύτους οἰκεῖν, καὶ ώνούμενοι ἐλάμβανον ὅσων δέοιντο • εί δέ τι καὶ ἡρπάσθη, ὅτε εἰσήει εἰς τὴν πόλιν, ἐξευρων άπέδωκε. καὶ ἐπωκοδόμει δὲ τὸ τεῖχος αὐτῶν ὅσα ἐδεῖτο, 100 ξωσπερ αὐτοῦ διέτριβεν ἀναμένων τοὺς μετὰ Πολυτρόπου μισθοφόρους.

Έν δὲ τούτω οἱ Μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς 'Ορχο- 13 μενίους. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τείχους μάλα χαλεπως ἀπῆλ-

11. οἱ ἄλλοι ᾿Αρκάδες: proleptic; excepting the Orchomenians and Mantineans.— ᾿Ασέαν: in southern Arcadia. At the meeting here mentioned the definite organization of the Arcadian league was apparently perfected. See Introd. p. 7.— την πρὸς Μαντινέας ἔχθραν: the hostility was of long standing.— Πολύτροπος: prob. a Spartan ξεναγός.— τούτων ἐπιμελόμενοι: watching these, i.e. the Orchomenians and their allies. ἐπιμελόμενοι is used as in i. I. 22 τοῦ τε χωρίου ἐπιμελεῖσθαι καὶ τῶν ἐκπλεόντων

πλοίων. — 'Hραιεῖs, Λεπρεᾶται: the former from western Arcadia, the latter from southern Elis.

12. ἐγένετο: i.e. εὖ ἐγένετο, turned out favorably. — εἰς τὸ ᾿Αρκαδικόν: i.e. to the assembly at Asea. — ἐλάμβανον: transition from the general to his soldiers. — τὸ τεῖχος αὐτῶν ὅσακτὲ.: equiv. to τοῦ τείχους ὅσα, as much of their wall as needed to be repaired.

13, 14. Attack of the Mantineans on Orchomenus. Autumn of 370 B.C.

13. ἀπὸ τοῦ τείχους: i.e. from an

- θον, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν · ἐπεὶ δὲ ἀποχωροῦντες ἐν

 105 τἢ Ἐλυμία ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν Ὀρχομένιοι ὁπλῖται

 οὐκέτι ἡκολούθουν, οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύτροπον ἐπέκειντο

 καὶ μάλα θρασέως, ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ

 ἀποκρούσονται αὐτούς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται, ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν τοῖς ἐπικειμένοις.
- 110 καὶ ὁ μὲν Πολύτροπος μαχόμενος αὐτοῦ ἀποθνήσκει · τῶν 14 δ' ἄλλων φευγόντων πάμπολλοι ἃν ἀπέθανον, εἰ μὴ οἱ Φλειάσιοι ἱππεῖς παραγενόμενοι καὶ εἰς τὰ ὅπισθεν περιελάσαντες τῶν Μαντινέων ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς διώξεως. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς ταῦτα πράξαντες οἴκαδε ἀπῆλθον.
- 115 'Ο δὲ 'Αγησίλαος ἀκούσας ταῦτα καὶ νομίσας οὐκ ᾶν 15 ἔτι συμμεῖξαι αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ 'Ορχομενοῦ μισθοφόρους, οὕτω προήει. καὶ τῆ μὲν πρώτη ἐν τῆ Τεγεάτιδι χώρα ἐδειπνοποιήσατο, τῆ δ' ὑστεραία διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικὴν καὶ ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἑσπέραν ὄρεσι
- 120 τῆς Μαντινείας · καὶ ἐκεῖ ἄμα ἐδήου τὴν χώραν καὶ ἐπόρθει τοὺς ἀγρούς. τῶν δὲ ᾿Αρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῆ ᾿Ασέᾳ νυκτὸς παρῆλθον εἰς τὴν Τεγέαν. τῆ δ᾽ ὑστεραίᾳ 16 ὁ μὲν ᾿Αγησίλαος ἀπέχων Μαντινείας ὅσον εἴκοσι στα-δίους ἐστρατοπεδεύσατο · οἱ δ᾽ ἐκ τῆς Τεγέας ᾿Αρκάδες, 125 ἐχόμενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὀρῶν παρῆ-

attack against the town.— Έλυμία: between Mantinea and Orchomenus; otherwise unknown.— ώς, ὅτι: ὅτι redundant as 4.37.

15-21. Agesilaus's campaign against Mantinea. Winter of 370 B.C.

15. συμμετξαι: for the form, see on v. 1. 26.—οῦτω: resuming the grounds just alleged in ἀκούσας and νομίσας. — διαβαίνει: through the pass which separates the districts of Tegea and Mantinea.—της Μαντι-

velas: dependent upon πρός ἐσπέραν.
— ἐδήου, ἐπόρθει: laid waste, plundered.

16. ὁπλίται: in app. with the subj.

— καὶ γάρ: with ellipsis of ἐβούλοντο συμμεῖξαι κτλ. — ᾿Αργείοι οὐ πανδημεὶ κτέ.: the emphasis rests on the words οὐ πανδημεί. They wished to unite with the Mantineans, because their present force, owing to insufficient help from Argos, was so small. — ᾿Αρκάδες: i.e. the Tegeans and the

σαν μάλα πολλοὶ ὁπλῖται, συμμεῖξαι βουλόμενοι τοῖς Μαντινεῦσι · καὶ γὰρ οἱ ᾿Αργεῖοι οὐ πανδημεὶ ἠκολούθουν αὐτοῖς · καὶ ἢσαν μέν τινες οῖ τὸν ᾿Αγησίλαον ἔπειθον χωρὶς τούτοις ἐπιθέσθαι · ὁ δὲ φοβούμενος μὴ ἐν ὅσφ

- 130 πρός ἐκείνους πορεύοιτο, ἐκ τῆς πόλεως οἱ Μαντινεῖς ἐξελθόντες κατὰ κέρας τε καὶ ἐκ τῶν ὅπισθεν ἐπιπέσοιεν αὐτῷ, ἔγνω κράτιστον εἶναι ἐᾶσαι συνελθεῖν αὐτούς, καὶ εἰ βούλοιντο μάχεσθαι, ἐκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ τὴν μάχην ποιεῖσθαι. καὶ οἱ μὲν δὴ ᾿Αρκάδες ὁμοῦ ἤδη ἐγεγένηντο.
- 135 οἱ δ' ἐκ τοῦ 'Ορχομενοῦ πελτασταὶ καὶ οἱ τῶν Φλειασίων 17 ἱππεῖς μετ' αὐτῶν τῆς νυκτὸς διεξελθόντες παρὰ τὴν Μαντίνειαν θυομένω τῷ 'Αγησιλάω πρὸ τοῦ στρατοπέδου ἐπιφαίνονται ἄμα τῆ ἡμέρα καὶ ἐποίησαν τοὺς μὲν ἄλλους εἰς τὰς τάξεις δραμεῖν, 'Αγησίλαον δ' ἐπαναχωρῆσαι πρὸς
- 140 τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι μὲν ἐγνώσθησαν φίλοι ὄντες,
 ᾿Αγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου προῆγε τὸ στράτευμα. ἑσπέρας δ' ἐπιγιγνομένης ἔλαθε στρατοπε-δευσάμενος εἰς τὸν ὅπισθεν κόλπον τῆς Μαντινικῆς, μάλα σύνεγγυς καὶ κύκλω ὅρη ἔχοντα. τῆ δ' ὑστεραία ἄμα τῆ 18
- 145 ἡμέρα ἐθύετο μὲν πρὸ τοῦ στρατεύματος · ἰδῶν δὲ συλλεγομένους ἐκ τῆς τῶν Μαντινέων πόλεως ἐπὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς
 ὑπὲρ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἑαυτῶν στρατεύματος, ἔγνω ἐξακτέον
 εἶναι τὴν ταχίστην ἐκ τοῦ κόλπου. εἰ μὲν οὖν αὐτὸς
 ἀφηγοῖτο, ἐφοβεῖτο, μὴ τῆ οὐρᾶ ἐπίθοιντο οἱ πολέμιοι ·
- 150 ήσυχίαν δὲ ἔχων καὶ τὰ ὅπλα πρὸς τοὺς πολεμίους φαίνων ἀναστρέψαντας ἐκέλευε τοὺς ἀπ' οὐρᾶς εἰς δόρυ ὅπισθεν

Mantineans. — τινές: sc. Lacedaemonians. — κατά κέρας: on the flank. — την μάχην: the intended battle.

17. πρὸς τὰ δπλα: rhetorical variation for στρατόπεδον. — ἐξ ἀρίστου: immediately after breakfast.

— κόλπον: here in the sense of a

hollow surrounded by hills. — σύνεγγυς: const. with $\delta\rho\eta \in \chi o\nu\tau a$. — $\xi\chi o\nu\tau a$: const. with $\kappa\delta\lambda\pi o\nu$.

18. ἐαυτῶν: instead of ἐαυτοῦ,—
himself and his soldiers.— τὰ ὅπλα...
φαίνων: i.e. facing the enemy.— εἰς
δόρυ: to the right. The spear was car-

της φάλαγγος ήγεῖσθαι πρὸς αὐτόν. καὶ οὖτως ἄμα ἔκ τε τοῦ στενοῦ έξηγε καὶ ισχυροτέραν ἀεὶ τὴν φάλαγγα έποιείτο. ἐπειδὴ δὲ ἐδεδίπλωτο ἡ φάλαγξ, οὖτως ἔχοντι 19 155 τῷ ὁπλιτικῷ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον ἐξέτεινε πάλιν ἐπ' έννέα ή δέκα τὸ στράτευμα ἀσπίδων. οἱ μέντοι Μαντινεις οὐκέτι έξήεσαν και γαρ οι Ήλειοι συστρατευόμενοι αὐτοῖς ἔπειθον μὴ ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θηβαῖοι παραγένοιντο · εὖ δὲ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι παρέσοιντο · καὶ 160 γὰρ δέκα τάλαντα δεδανεῖσθαι αὐτοὺς παρὰ σφῶν εἰς τὴν βοήθειαν. οἱ μὲν δὴ ᾿Αρκάδες ταῦτα ἀκούσαντες ἡσυχίαν 20 είχον εν τη Μαντινεία · ὁ δ' Αγησίλαος καὶ μάλα βουλόμενος ἀπάγειν τὸ στράτευμα, καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμών, όμως έκει κατέμεινε τρείς ήμέρας, οὐ πολὺ ἀπέχων της τῶν 165 Μαντινέων πόλεως, όπως μη δοκοίη φοβούμενος σπεύδειν την άφοδον. τη δε τετάρτη πρωί άριστοποιησάμενος ἀπηγεν ώς στρατοπεδευσόμενος ἔνθαπερ τὸ πρῶτον ἀπὸ της Ευταίας έξωρμήσατο. ἐπεὶ δὲ ούδεὶς ἐφαίνετο τῶν 21

ried in the right hand, the shield in the left; hence εls ἀσπίδα, to the left.

— ὅπισθεν τῆς φάλαγγος: thus doubling the depth.

Agesilaus stood at the head of a long column, the van of which was at the outlet of the $\kappa\delta\lambda\pi$ os, while the rear was at its opposite end and near to the enemy. Agesilaus's first manoeuvre was to turn his whole column to face the enemy. The next movement was for the troops nearest the enemy to double on the remainder of the column, thus making the phalanx twice as deep as before, besides gradually withdrawing it from the enemy. By these precautions Agesilaus was able to retreat from his dangerous position without once exposing his rear to the enemy.

19. τφ ὁπλιτικφ: dat. of accompaniment. G. 188, 5; H. 774.—ἐπ' ἐννὰα ἢ δέκα ἀσπίδων: to the depth of nine or ten men. The doubled phalanx must accordingly have had a depth of eighteen or twenty men.— ἐξηέσαν: i.e. from the city, after their return on the present occasion.— οἰ Θηβαίοι: these had been asked to ally themselves with the Arcadians. The Eleans seem to have already made such an alliance.

20. και βουλόμενος: και strengthens the concessive force of the participle. G. 277, N. 1, b; H. 979. — ἔνθαπερ... ἐξωρμήσατο: i.e. where he had first encamped after leaving Eutaea, at the time of his invasion. ἐξωρμήσατο is unusual in prose. The customary aor. is ἐξωρμήθη.

'Αρκάδων, ἦγε τὴν ταχίστην εἰς τὴν Εὖταιαν, καίπερ μάλα 170 ὀψίζων, βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὁπλίτας πρὶν καὶ τὰ πυρὰ τῶν πολεμίων ἰδεῖν, ἴνα μή τις εἶποι ὡς φεύγων ἀπαγάγοι. ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει τι ἀνειληφέναι τὴν πόλιν, ὅτι καὶ ἐνεβεβλήκει εἰς τὴν 'Αρκαδίαν καὶ δηοῦντι τὴν χώραν οὐδεὶς ἡθελήκει μάχεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐν τῆ Λακωνικῆ ἐγένετο, τοὺς μὲν Σπαρτιάτας ἀπέλυσεν οἴκαδε, τοὺς δὲ περιοίκους ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις.

Οί δὲ ᾿Αρκάδες, ἐπεὶ ὁ ᾿Αγησίλαος ἀπεληλύθει καὶ 22 ἢσθοντο διαλελυμένον αὐτῷ τὸ στράτευμα, αὐτοὶ δὲ ἠθροισμένοι ἐτύγχανον, στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἡραιέας, ὅτι τε 180 οὐκ ἤθελον τοῦ ᾿Αρκαδικοῦ μετέχειν καὶ ὅτι συνεισεβεβλήκεσαν εἰς τὴν ᾿Αρκαδίαν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. ἐμβαλόντες δὲ ἐνεπίμπρων τε τὰς οἰκίας καὶ ἔκοπτον τὰ δένδρα.

Ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι βεβοηθηκότες παρεῖναι ἐλέγοντο
185 εἰς τὴν Μαντίνειαν, οὖτως ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς Ἡραίας
καὶ συμμιγνύουσι τοῖς Θηβαίοις. ὡς δ' ὁμοῦ ἐγένοντο, 23
οἱ μὲν Θηβαῖοι καλῶς σφίσω ῷοντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοηθήκεσαν μέν, πολέμιον δὲ οὐδένα ἔτι ἑώρων ἐν τῆ χώρα,

21. πρίν . . . ίδεῖν: implies that Agesilaus was aware that the Arcadians were in pursuit and that their near presence would be indicated by watch-fires. If the Spartans should see these, their retreat might be interpreted as the result of fear. — της πρόσθεν άθυμίας: i.e. after Leuctra. — ἐαυτῶν: the reflexive, referring to the obj. of ἀφῆκεν, as though οἰ περίοικοι had been written.

22-32. Expedition of the Arcadians against Heraea. Epaminondas's first invasion of Peloponnesus. Winter of 370-369 B.C.

22. οὐκ ἤθελον: instead of joining the Arcadian league they had accompanied Agesilaus against Mantinea. See 11. — ἐνεπίμπρων: unusual form, as if from *ἐμπιπράω, instead of ἐνεπίμπρασαν from ἐμπίπρημι. — βεβοηθηκότες: see 19. — οὕτως: introduces the apodosis as in 15. — συμμιγνύουσι: unusual form for συμμιγνύουσι: unusual form for συμμιγνύουσι: ef. ἐπιδεικνύοντες in 23; v. 2. 43 ἀπεκτίννυον.

23. καλώς σφίσιν έχειν: the advantage lay in the fact that they had shown their readiness to help, but no

καὶ ἀπιέναι παρεσκευάζοντο · οἱ δὲ ᾿Αρκάδες καὶ ᾿Αργεῖοι 190 καὶ Ἡλειοι ἔπειθον αὐτοὺς ἡγεισθαι ὡς τάχιστα είς τὴν Λακωνικήν, ἐπιδεικνύοντες μὲν τὸ ἑαυτῶν πληθος, ὑπερεπαινούντες δε το των Θηβαίων στράτευμα. καὶ γάρ οί μέν Βοιωτοί έγυμνάζοντο πάντες περί τὰ ὅπλα, ἀγαλλόμενοι τη έν Λεύκτροις νίκη ήκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ 195 Φωκεις υπήκοοι γεγενημένοι και Ευβοεις από πασών των πόλεων καὶ Λοκροὶ ἀμφότεροι καὶ 'Ακαρνᾶνες καὶ 'Ηρακλεωται καὶ Μηλιείς · ήκολούθουν δ' αὐτοίς καὶ ἐκ Θετταλίας ίππεις τε και πελτασταί. ταθτα δή συνειδόμενοι και την έν Λακεδαίμονι έρημίαν λέγοντες ικέτευον μηδαμώς 200 αποτρέπεσθαι, πρίν έμβαλείν είς την των Λακεδαιμονίων χώραν. οι δε Θηβαίοι ήκουον μεν ταῦτα, ἀντελογίζοντο 24 δε ότι δυσεμβολωτάτη μεν ή Λακωνική ελέγετο είναι, φρούρας δε καθεστάναι ενόμιζον επί τοις εύπροσοδωτάτοις. καὶ γὰρ ἦν Ἰσχόλαος μὲν ἐν Οἰῷ τῆς Σκιρίτιδος, 205 έχων νεοδαμώδεις τε φρουρούς καὶ τῶν Τεγεατῶν φυγάδων τους νεωτάτους περί τετρακοσίους · ήν δε και έπι Λεύκτρω ύπερ της Μαλεάτιδος άλλη φρουρά. ελογίζοντο δε καί τοῦτο οἱ Θηβαῖοι, ὡς καὶ συνελθοῦσαν ἄν ταχέως τὴν τῶν

enemy appeared to compel them to fight. — imberevoures: transition to the thematic conjugation, as in $\sigma v \mu$ μιγνύουσι in the preceding paragraph. - Eißests: the Euboeans had attached themselves to the Thebans after the battle of Leuctra. had previously been in alliance with Athens. — Aokpol audotepol: the Opuntian Locrians opposite Euboea and the Ozolian Locrians on the Gulf of Corinth. — 'Akapvaves: perhaps erroneously for Almares, who are said by Diod. xv. 85 to have fought at Mantinea with the Thebans. — συνει-Sópevou: seeing. Pres. mid. partic. from συνείδον. προειδόμενος is found Thuc. iv. 64. 1.— ἐρημίαν: lack of allies and of sufficient troops of their own.— λέγοντες: depicting, as in 25.

24. δυστμβολωτάτη: the valley of the Eurotas was surrounded by lofty mountains. — ἐλέγετο: for the mood and tense see on v. 4. 19. — Σκιρίτι-δος: in northern Laconia on the border of Arcadia. — φρουρούς: predicatively, with νεοδαμώδεις. — Λεύκτρφ: in southern Arcadia. — ώς καὶ συνελθοῦσαν κτέ.: the two considerations involved are 1) that the forces of the Lacedaemonians could be mustered quickly in case of need, and 2) that

Λακεδαιμονίων δύναμιν καὶ μάχεσθαι αν αυτούς οὐδαμοῦ 210 ἄμεινον ἡ ἐν τῆ ἑαυτῶν. ἃ δὴ πάντα λογιζόμενοι οὐ πάνυ προπετείς ήσαν είς τὸ ιέναι είς τὴν Λακεδαίμονα. ἐπεὶ 25. μέντοι ήκον έκ τε Καρυων λέγοντες την έρημίαν καί ύπισχνούμενοι αὐτοὶ ἡγήσεσθαι, καὶ κελεύοντες, ἄν τι έξαπατώντες φαίνωνται, ἀποσφάττειν σφας, παρησαν δέ 215 τινες καὶ τῶν περιοίκων ἐπικαλούμενοι καὶ φάσκοντες αποστήσεσθαι, εί μόνον φανείησαν είς την χώραν, έλεγον δε ώς καὶ νῦν καλούμενοι οἱ περίοικοι ὑπὸ τῶν Σπαρτιατων οὐκ ἐθέλοιεν βοηθείν· πάντα οὖν ταῦτα ἀκούοντες καὶ παρὰ πάντων οἱ Θηβαῖοι ἐπείσθησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν 220 κατά Καρύας ἐνέβαλον, οἱ δὲ ᾿Αρκάδες κατὰ Οἰὸν τῆς Σκιρίτιδος. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ δύσβατα προελθών ὁ 26 'Ισχόλαος ὑφίστατο, οὐδένα ἇν ταύτη γε ἔφασαν ἀναβηναι · νῦν δὲ βουλόμενος τοῖς Οἰάταις συμμάχοις χρησθαι, έμεινεν έν τη κώμη οί δε ανέβησαν παμπληθείς 225 'Αρκάδες. ἐνταῦθα δὴ ἀντιπρόσωποι μὲν μαχόμενοι οί

the Lacedaemonians could not fight on more advantageous ground than in their own country. The grammatical const. in ωs . . . $\sigma v \nu \epsilon \lambda \theta o \hat{v} \sigma \alpha \nu$ is peculiar; we should expect either ws και συνέλθοι άν . . . (και μάχοιντο άν) or else και συνελθείν αν . . . (και μάχεσθαι αν). Another possibility would be τοῦτο, συνελθοῦσαν τὴν δύναμιν (cf. Απ. vii. 2. 4 έχαιρε τοῦτο ἀκούων διαφθειρόμενον το στράτευμα, he rejoiced to hear this, that the army was destroyed). Instead of either of these three normal modes of expression, we have apparently a confusion of the first and the third, viz. ωs συνέλθοι αν ή δύναμις and συνελθούσαν άν την δύναμν. For a similar instance, cf. Cyr. iii. I. 39 ού τοθτο αlτιωμενοι αύτοθς κατακτείνουσιν, ώς άφρονεστέρας ποιοῦντας τὰς γυναίκας (ποιούντας and ώς ποιούσιν).

25. ἡκόν τε, παρήσαν δέ: anacoluthon. The copulative const. begun by τέ is taken up by the adversative δέ.

— Καρυῶν: Caryae was in northern Laconia. — λέγοντες: sc. τινές. — φανείησαν: sc. οἱ θηβαῖοι. — πάντα οὖν ταῦτα ἀκούοντες: resuming the protasis introduced by ἐπεί.

26. τὰ δύσβατα: i.e. the summit of the pass.— εἰ ὑφίστατο: if he had offered resistance. Past condition contrary to fact,— the impf. to denote the continuance of the act. G. 222; H. 895 a.— οὐδένα ἄν ἀναβήναι: direct, οὐδεὶς ἄν ἀνέβη.— νῦν δέ: contrasting the actual with the hypothetical case.— βουλόμενος... χρήσθαι: implying that they could not be de-

περὶ τὸν Ἰσχόλαον ἐπεκράτουν· ἐπεὶ δὲ καὶ ὅπισθεν καὶ ἐκ πλαγίου καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀναβαίνοντες ἔπαιον καὶ ἔβαλλον αὐτούς, ἐνταῦθα ὅ τε Ἰσχόλαος ἀποθνήσκει καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εἰ μή τις ἀμφιγνοηθεὶς διέφυγε.

230 διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα οἱ ᾿Αρκάδες ἐπορεύοντο πρὸς 27 τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὰς Καρύας. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ ἤσθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ τῶν ᾿Αρκάδων, πολὺ δὴ θρασύτερον κατέβαινον. καὶ τὴν μὲν Σελλασίαν εὐθὺς ἔκαον καὶ ἐπόρθουν · ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγένοντο ἐν τῷ

235 τεμένει τοῦ ᾿Απόλλωνος, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο · τῆ δ᾽ ὑστεραία ἐπορεύοντο. καὶ διὰ μὲν τῆς γεφύρας οὐδ᾽ ἐπεχείρουν διαβαίνεω ἐπὶ τὴν πόλιν · καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς ᾿Αλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο ἐναντίοι οἱ ὁπλῖται · ἐν δεξιᾳ δ᾽ ἔχοντες τὸν Εὐρώταν παρήεσαν κάοντες καὶ πορθοῦντες

240 πολλών κάγαθών μεστάς οἰκίας. τών δ' ἐκ τῆς πόλεως 28 αἱ μὲν γυναῖκες οὐδὲ τὸν καπνὸν ὁρῶσαι ἤνείχοντο, ἄτε οὐδέποτε ἰδοῦσαι πολεμίους οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἀτείχιστον ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλη διαταχθείς, μάλα ὀλίγοι καὶ ὄντες καὶ φαινόμενοι ἐφύλαττον. ἔδοξε δὲ τοῖς τέλεσι

245 καὶ προειπεῖν τοῖς Εἴλωσιν, εἴ τις βούλοιτο ὅπλα λαμβάνειν καὶ εἰς τάξιν τίθεσθαι, τὰ πιστὰ λαμβάνειν ὡς ἐλευθέρους ἐσομένους ὄσοι συμπολεμήσαιεν. καὶ τὸ μὲν 29

pended upon if left to themselves.
— ἀναβαίνοντας: sc. ἐπὶ τὰς οἰκίας.

ἀμφιγνοηθείς: sc. as to whether he was friend or foe.

27. Σελλασίαν: in northern Laconia.— ἐν τῷ πεδίφ: on the left bank of the Eurotas. — τῆς γεφύρας: sc. which led over the Eurotas. — ἐπὶ τὴν πόλιν: Sparta.— ᾿Αλέας: epithet of Athena.— ἰερῷ: near the city and on the same side of the river.

28. τῶν ἐκ τῆς πόλεως: ἐκ (instead of ἐν) is to be accounted for by the

notion involved in ὁρῶσαι. — ἡνεί-χοντο: on the double augment, see G. 105, n. 3; H. 361 a. — ἄλλος: part. apposition. — φαινόμενοι: pass., being seen to be few. — τοῖς τέλεσι: the ephors. — τὰ πιστὰ λαμβάνειν: to be assured. The inf. is the same as in ii. 4. 1 προείπον τοῖς ἔξω μὴ εἰσιέναι, bade those outside not to come in. — ὡς ἐσομένους: agreeing in sense with πάντας or some similar word to be supplied from ὅσοι as subj. of λαμβάνειν. The emancipation of the helots was re-

πρώτον έφασαν ἀπογράψασθαι πλέον ἡ έξακισχιλίους, ωστε φόβον αὖ οὖτοι παρεῖχον συντεταγμένοι καὶ λίαν 250 εδόκουν πολλοί είναι · επεί μεντοι έμενον μεν οί εξ' Όρχομενοῦ μισθοφόροι, έβοήθησαν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις Φλειάσιοί τε καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Πελληνεῖς καὶ ἄλλαι δέ τινες των πόλεων, ήδη καὶ τοὺς ἀπογεγραμμένους ήττον ώρρώδουν. ώς δὲ προϊὸν τὸ στράτευμα 30 255 έγένετο κατ' 'Αμύκλας, ταύτη διέβαινον τὸν Εὐρώταν. καὶ οἱ μὲν Θηβαῖοι, ὅπου στρατοπεδεύοιντο, εὐθὺς ὧν έκοπτον δένδρων κατέβαλλον πρό των τάξεων ώς εδύναντο πλείστα, καὶ οὖτως ἐφυλάττοντο· οἱ δὲ ᾿Αρκάδες τούτων τε οὐδεν εποίουν, καταλιπόντες δε τὰ ὅπλα εἰς άρπαγὴν 260 έπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. ἐκ τούτου δὴ ἡμέρα τρίτη ἡ τετάρτη προηλθον οι ίππεις είς τὸν ίππόδρομον είς Γαιαόχου κατὰ τάξεις, οι τε Θηβαίοι πάντες καὶ οι 'Ηλείοι καὶ όσοι Φωκέων ἡ Θετταλών ἡ Λοκρών ίππεις παρήσαν. οί 31 δε των Λακεδαιμονίων ίππεις, μάλα όλίγοι φαινόμενοι, 265 αντιτεταγμένοι αὐτοῖς ἦσαν. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες όπλιτῶν τῶν νεωτέρων ὄσον τριακοσίων ἐν τῆ τῶν Τυνδαριδών, ἄμα οὖτοι μὲν ἐξέθεον, οἱ δ' ἱππεῖς ἤλαυνον · οἱ δὲ πολέμιοι οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνέκλιναν. ἰδόντες δὲ ταῦτα πολλοί και των πεζων είς φυγήν ωρμησαν. έπει μέντοι

sorted to on account of the extensive defection of the Perioeci. Cf. 25.

29. ἔμενον: were steadfast, which had not been expected. — οἱ μισθοφόροι: those mentioned in 15; Agesilaus apparently had taken them with him to Sparta. — ἄλλαι δέ τινες: they are enumerated vii. 2. 2.

30. 'Αμύκλας: situated a few miles south of Sparta, near the Eurotas. — ών: attracted into the case of its antec. δένδρων. — τούτων: here equiv.

to τοιούτων. — τούτων τε, καταλιπόντες δέ: anacoluthon as in 25. — Γαιαόχου: Dor. for Γαιηόχου. Supply lερόν or τέμενος, of which the lππόδρομος was a part.

31. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες κτέ.: anacoluthon. The subj. with which ποιήσαντες agrees has no verb corresponding to it; instead we have οἶτοι (referring to ὁπλῖται). ἐξέθεον κτέ.— ἐν τῆ Τυνδαριδῶν: sc. οἰκία, the house of Castor and Pollux, in which they

270 οἴ τε διώκοντες ἐπαύσαντο καὶ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα ἔμενε, πάλιν δὴ κατεστρατοπεδεύσαντο. καὶ τὸ μὲν μὴ 32 πρὸς τὴν πόλιν προσβαλεῖν ἄν ἔτι αὐτοὺς ἤδη τι ἐδόκει θαρραλεώτερον εἶναι · ἐκεῖθεν μέντοι ἀπᾶραν τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν ἐφ' Ἑλος καὶ Γύθειον. καὶ τὰς μὲν 275 ἀτειχίστους τῶν πόλεων ἐνεπίμπρασαν, Γυθείω δέ, ἔνθα τὰ νεώρια τοῖς Λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλλον τρεῖς ἡμέρας. ἦσαν δέ τινες τῶν περιοίκων οῦ καὶ ἐπέθεντο καὶ συνεστρατεύοντο τοῖς μετὰ Θηβαίων.

'Ακούοντες δε ταῦτα οἱ 'Αθηναῖοι ἐν φροντίδι ἦσαν, ὅ τι 33 280 χρὴ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν κατὰ δόγμα βουλῆς. ἔτυχον δε παρόντες πρέσβεις Λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς. ὅθεν δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι ᾿Αρακος καὶ Ἦνυλλος καὶ Φάραξ καὶ Ἐτυμοκλῆς καὶ 'Ολονθεὺς σχεδὸν πάντες 285 παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμνησκόν τε γὰρ τοὺς ᾿Αθηναίους ὡς ἀεί ποτε ἀλλήλοις ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς παρίσταντο ἐπ' ἀγαθοῖς · αὐτοί τε γὰρ ἔφασαν τοὺς τυράννους συνεκβαλεῖν ᾿Αθήνηθεν καὶ ᾿Αθηναίους, ὅτε

were said to have lived at Amyclae. Pausanias saw it in his day, iii. 16. 3.

— Eµeve: as in 29.

32. καὶ τὸ μὲν κτέ.: and it already seemed more certain that they would not attack the city.—ἔτι: with μή.— αὐτούς: τοὺς Θηβαίους.— θαρραλεώτερον: generally meaning more confident, but here in the sense matter for greater confidence, more certain.— τήν: sc. δδόν.— ἐνεπίμπρασαν: here inflected as a μ-verb; cf. on the other hand 5. 22 ἐνεπίμπρων and note.— ελος, Γύθειον: on the Laconian Gulf.— προσεβαλλον κτέ.: Xenophon omits to state the fact that they captured the

place. — $\epsilon \pi \epsilon \theta \epsilon \nu \tau o$: sc. $\Gamma \nu \theta \epsilon l \varphi$. — For Epaminondas's share in the founding of Messene and Megalopolis during the present campaign, see Introd. p. 7.

33-36. Deliberations at Athens. Speeches of the Spartan envoys and their effect. January, 369 B.C.

33. δόγμα βουλής: i.e. a προβούλευμα. — αὐτοῖς: dependent upon ὑπολοίπων. On its position, cf. 44 τῶν παρόντων συμμάχων αὐτοῖς. — ὅθεν δή: assigns reason only for ἔλεγον, not for παραπλήσια. — ἀνεμίμνησκον: conative. — ἐπ' ἀγαθοῖς: to their mutual advantage. — τοὺς τυράννους: i.e. the

αὐτοὶ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων, προθύμως βοηθεῖν. 290 έλεγον δε καὶ οσ' άγαθα είη, ότε κοινη άμφότεροι έπρατ- 34 τον, ύπομιμνήσκοντες μέν ώς τον βάρβαρον κοινή άπεμαχέσαντο, ἀναμιμνήσκοντες δε ώς Αθηναιοί τε ύπο των Έλλήνων ήρέθησαν ήγεμόνες τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν κοινῶν χρημάτων φύλακες, των Λακεδαιμονίων ταθτα συμβου-295 λομένων, αὐτοί τε κατὰ γῆν ὁμολογουμένως ὑφ' ἁπάντων των Ελλήνων ήγεμόνες προκριθείησαν, συμβουλομένων αὖ ταῦτα τῶν ᾿Αθηναίων. εἶς δὲ αὐτῶν καὶ ὧδέ πως 35 εἶπεν · " Ἐὰν δὲ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες, ὁμονοήσωμεν, νῦν ἐλπὶς τὸ πάλαι λεγόμενον δεκατευθήναι Θηβαίους." 300 οἱ μέντοι 'Αθηναῖοι οὐ πάνυ ἐδέξαντο, ἀλλὰ θροῦς τις τοιούτος διηλθεν ώς νύν ταύτα λέγοιεν, "ότε δε εὐ έπραττον, ἐπέκειντο ἡμιν." μέγιστον δὲ τῶν λεχθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων εδόκει είναι ότι ήνίκα κατεπολέμησαν αὐτούς, Θηβαίων βουλομένων ἀναστάτους ποιησαι τὰς 305 'Αθήνας, σφείς έμποδων γένοιντο. ὁ δὲ πλείστος ἦν 36 λόγος ώς κατά τους δρκους βοηθείν δέοι ου γάρ άδικησάντων σφων επιστρατεύοιεν οι Αρκάδες και οι μετ'

αὐτῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀλλὰ βοηθησάντων τοῖς Τε-

Pisistratidae in 510 B.C. — ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων: viz. in the Third Messenian War, 464–455 B.C.

34. εἴη: irregular employment of the opt. in indir. disc. for the impf. ind. of dir. discourse. G. 243, n. 1; H. 935 b. — τὸν βάρβαρον: Xerxes. — τῶν κοινῶν χρημάτων: i.e. the common funds of the Confederacy of Delos, kept first at Delos, afterwards at Athens. — τῶν Λακεδαιμονίων συμβουλομένων: exaggerates the facts. — προκριθείησαν: notice the change of mode from that in ἡρέθησαν.

35. Sekateubhval: const. as in 3.

20.— ὅτε... ἡμῖν: abrupt transition to dir. discourse.— αὐτούς: i.e. the Athenians at Aegospotami.— ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς Αθήνας: Callistratus alludes in 3.13 to the gratitude of the Athenians toward the Spartans for preventing this harsh treatment.

36. δ δὲ πλεῖστος λόγος: "the point upon which most stress was laid."—κατὰ τοὺς ὅρκους: see 3. 18.
—σφῶν: i.e. the Lacedaemonians.— ἐπιστρατεύοιεν: still dependent upon ω΄ς, as in vii. 1. 23 οἰκοῖεν.— τοῖς Λακεδαιμονίοις: instead of σφίσιν, for

γεάταις, ότι οἱ Μαντινεῖς παρὰ τοὺς ὅρκους ἐπεστράτευ310 σαν αὐτοῖς. διέθει οὖν καὶ κατὰ τούτους τοὺς λόγους
θόρυβος ἐν τἢ ἐκκλησίᾳ· οἱ μὲν γὰρ δικαίως τοὺς Μαντινέας ἔφασαν βοηθῆσαι τοῖς περὶ Πρόξενον ἀποθανοῦσιν
ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Στάσιππον, οἱ δὲ ἀδικεῖν, ὅτι ὅπλα
ἐπήνεγκαν Τεγεάταις.

315 Τούτων δε διοριζομένων ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκκλησίας, ἀν- 37 έστη Κλειτέλης Κορίνθιος καὶ εἶπε τάδε · "'Αλλὰ ταῦτα μέν, ὧ ἄνδρες 'Αθηναῖοι, ἴσως ἀντιλέγεται, τίνες ἦσαν οἱ ἄρξαντες ἀδικεῖν · ἡμῶν δέ, ἐπεὶ εἰρήνη ἐγένετο, ἔχει τις κατηγορῆσαι ἡ ὡς ἐπὶ πόλιν τινὰ ἐστρατεύσαμεν ἡ ὡς 320 χρήματά τινων ἐλάβομεν ἡ ὡς γῆν ἀλλοτρίαν ἐδηώσαμεν; ἀλλ' ὅμως οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἐκκεκόφασι καὶ οἰκίας κατακεκαύκασι καὶ χρή-

ματα καὶ πρόβατα διηρπάκασι. πῶς οὖν, ἐὰν μὴ βοη-

θητε οὖτω περιφανῶς ἡμῖν ἀδικουμένοις, οὐ παρὰ τοὺς 325 ὅρκους ποιήσετε; καὶ ταῦτα ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε ὅρκων ὅπως πᾶσιν ὑμῖν πάντες ἡμεῖς ὀμόσαιμεν; " ἐνταῦθα μέντοι οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐπεθορύβησαν ὡς ὀρθῶς τε καὶ δίκαια εἰρη-κότος τοῦ Κλειτέλους. ἐπὶ δὲ τούτω ἀνέστη Προκλης 38

Φλειάσιος καὶ εἶπεν · "Ότι μέν, ὧ ἄνδρες 'Αθηναῖοι, εἰ 330 ἐκποδὼν γένοιντο Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτους ἃν ὑμᾶς στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἶμαι τοῦτο δῆλον εἶναι τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ἃν ὑμᾶς οἴονται ἐμποδὼν γενέσθαι

the purpose of emphasis and contrast.

— τοις περί Πρόξενον: see 6 f.

37-48. Speeches of the Corinthian Cliteles and the Phliasian Procles.

37. τούτων διοριζομένων: while these things were being discussed, lit. bounded and hence settled by discussion.— ήμῶν: with κατηγορῆσαι, made emphatic by its position.— ἐλάβομεν: i.e. by force.— οἱ Θηβαῖοι ἐλθόντες: on

their march to Mantinea.— καὶ ταῦτα: and that too. G. 277, 6, N. 1, b; H. 612 a.— καὶ ταῦτα ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε δρκων κτέ.: for καὶ παρὰ τοὺς δρκους ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε κτέ., in violation of the oaths which you yourselves took pains to have us all swear.— ὀρθῶς τε καὶ δίκαια: co-ordinate union of adv. and substantive. Cf. vii. 1. 9 πλεῖστοι καὶ τάχιστ' ἄν ἐξέλθοιεν.

τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων. εἰ δὲ οὕτως ἔχει, ἐγὼ 39 μέν οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις αν ύμας ήγουμαι στρα-335 τεύσαντας βοηθήσαι ή καὶ ύμιν αὐτοίς. τὸ γὰρ δυσμενεις όντας ύμιν Θηβαίους και όμόρους οικούντας ήγεμόνας γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πολὺ οἶμαι χαλεπώτερον αν ύμιν φανήναι ή όπότε πόρρω τους άντιπάλους είχετε. συμφορώτερόν γε μεντάν ύμιν αὐτοις βοηθήσαιτε έν ῷ ἔτι εἰσὶν 340 ο τυμμαχοίεν αν ή εί απολομένων αυτών μόνοι αναγκάζοισθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους. εἰ δέ τινες 40 φοβουνται, μη έαν νυν αναφύγωσιν οι Λακεδαιμόνιοι, έτι ποτέ πράγματα παρέχωσιν ύμιν, ένθυμήθητε ότι ούχ ους αν εθ άλλ' οθς αν κακώς τις ποιή φοβείσθαι δεί μή ποτε 345 μέγα δυνασθῶσιν. ἐνθυμεῖσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτασθαι μέν τι άγαθον καὶ ίδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, όταν έρρωμενέστατοι ὧσιν, ἵνα ἔχωσιν, ἐάν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων. ὑμῖν δὲ νῦν 41 έκ θεων τινος καιρός παραγεγένηται, έαν δεομένοις βοηθή-350 σητε Λακεδαιμονίοις, κτήσασθαι τούτους είς τὸν ἄπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους. καὶ γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ολίγων μοι δοκούσι μαρτύρων νύν αν εθ παθείν ύφ' ύμων. άλλ' εἴσονται μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὁρῶντες καὶ νῦν καὶ είς ἀεί, συνεπίστανται δὲ τὰ γιγνόμενα οι τε σύμμαχοι 355 καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄπαντες Ελληνές τε

^{38.} τοῦ ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων: that the ambitious designs here imputed to the Thebans were real, is shown by vii. 1. 36.

^{39.} $\mu \ell \nu$: with force of $\mu \eta \nu$, as elsewhere when following a pronoun.— $\tilde{\eta}$ kal: for simple $\tilde{\eta}$, as v. 1. 14.— $\tilde{\eta}$ onto exact for $\tilde{\eta}$ to exact for $\tilde{\eta}$ to exact co-ordinate with $\tau \delta \gamma \epsilon \nu \epsilon \sigma \theta a \iota$.— $\pi \delta \rho \rho \omega$: at a distance, i.e. in Lacedaemon.

^{40.} ἀναφύγωσιν: εc. τὸ ἀπολέσθαι.
— πράγματα παρέχωσιν: prob. alluding to 35 ὅτε δὲ εὖ ἔπραττον, ἐπέκειντο ἡμῖν. — ἐνθυμήθητε: change of person.
— ἐρρωμενέστατοι: on the peculiar comparison, see H. 251 b. — τῶν προπεπονημένων: from their previous efforts, — gen. dependent upon ἐπικουρίαν, instead of τὰ προπεπονημένα as dir. obj. of ἔχωσιν.

καὶ βάρβαροι · οὐδενὶ γὰρ τούτων ἀμελές. ἄστε εἰ κακοὶ 42 φανείησαν περί ύμας, τίς αν ποτε έτι πρόθυμος είς αὐτούς γένοιτο; έλπίζειν δε χρή ώς ἄνδρας άγαθούς μαλλον ή κακούς αὐτούς γενήσεσθαι · εἰ γάρ τινες ἄλλοι, καὶ οὖτοι 360 δοκοῦσι διατετελεκέναι ἐπαίνου μὲν ὀρεγόμενοι, αἰσχρῶν δὲ ἔργων ἀπεχόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε καὶ 43 τάδε. εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι τῆ Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, τίσιν αν μαλλον πιστεύσαιτε ή Λακεδαιμονίοις; τίνας δ' αν παραστάτας ήδιον τούτων ποιήσαισθε, ων γε 365 καὶ οἱ ταχθέντες ἐν Θερμοπύλαις ἄπαντες εἴλοντο μαχόμενοι ἀποθανεῖν μᾶλλον ἡ ζῶντες ἐπεισφέρεσθαι τὸν βάρβαρον τη Έλλάδι; πως οὖν οὐ δίκαιον ὧν τε ἔνεκα έγένοντο ἄνδρες άγαθοὶ μεθ' ύμων καὶ ὧν έλπὶς καὶ αδθις γενέσθαι πάσαν προθυμίαν είς αδτούς και ύμας και 370 ήμας παρέχεσθαι; άξιον δε και των παρόντων συμμάχων 44 αὐτοῖς ἔνεκα προθυμίαν ἐνδείξασθαι. εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οίπερ τούτοις πιστοί διαμένουσιν έν ταις συμφοραις, οθτοι καὶ ὑμῖν αἰσχύνοιντ' ἀν μὴ ἀποδιδόντες χάριτας. εἰ δὲ μικραί δοκοθμεν πόλεις είναι αί τοθ κινδύνου μετέχειν 375 αὐτοῖς ἐθέλουσαι, ἐνθυμήθητε ὅτι ἐὰν ἡ ὑμετέρα πόλις προσγένηται, οὐκέτι μικραὶ πόλεις ἐσόμεθα αἱ βοηθοῦσαι αὐτοῖς. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες ᾿Αθηναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων 45

^{41.} auches: in passive sense, uncared for.

^{42.} ώς γενήσεσθαι: apparently a blending of two constructions, ώς γενήσονται and γενήσεσθαι. Cf. ii. 2. 2 είδως δτι ἔσεσθαι.

^{43.} ὑπὸ βαρβάρων: the const. is justified by the passive notion involved in ἔλθοι. — ὧν οἱ ταχθέντες: whose champions. — ζῶντες ἐπεισφέρεσθαι κτέ.: "remain alive at the price of admitting the barbarian to Greece";

referring to the attitude of the Thebans at this juncture. — $\tilde{\omega}v$ $\tau\epsilon$ $\tilde{\epsilon}v\epsilon\kappa a$: both because; as in 3. 13, for $\tau o \dot{\nu}\tau \omega v$ $\tau\epsilon$ $\tilde{\epsilon}v\epsilon\kappa a$ \ddot{a} , in which \ddot{a} (acc. of spec.) is equiv. to $\delta\tau\iota$. — κ al $\tilde{\omega}v$: for κ al $\tilde{\omega}v$: $\tilde{\epsilon}v\epsilon\kappa a$, as already explained. — $\gamma\epsilon v\dot{\epsilon}-\sigma\theta a\iota$: aor. inf. after $\dot{\epsilon}\lambda\pi ls$ as in v. 4. 43. — $\dot{\nu}\mu\hat{a}s$, $\dot{\eta}\mu\hat{a}s$: subjs. of $\pi a\rho\dot{\epsilon}\chi\epsilon\sigma\theta a\iota$.

^{44.} αὐτοῖς: dependent upon παρόντων. The position is the same as in 33.—οἴ περ: sc. σύμμαχοι.— τούτοις: i.e. τοῖς Λακεδαιμονίοις.

έζήλουν τήνδε την πόλιν ότι πάντας καὶ τοὺς άδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνθάδε καταφεύγοντας ἐπικουρίας 380 ήκουον τυγχάνειν. νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτὸς ήδη παρών όρω Λακεδαιμονίους τε τους ονομαστοτάτους καί μετ' αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε ήκοντας καὶ δεομένους αὖ ὑμῶν ἐπικουρήσαι. ὁρῶ δὲ 46 καὶ Θηβαίους, οι τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους έξαν-385 δραποδίσασθαι ύμας, νυν δεομένους ύμων περιιδείν απολομένους τοὺς σώσαντας ύμᾶς. τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς ᾿Αργείων τελευτήσαντας έπὶ τῆ Καδμεία οὐκ εἴασαν ἀτάφους γενέσθαι· ὑμῖν δὲ πολύ κάλλιον αν γένοιτο, εί τους έτι ζωντας Λακεδαιμο-390 νίων μήτε ὑβρισθηναι μήτε ἀπολέσθαι ἐάσαιτε. καλοῦ 47 γε μην κάκείνου όντος, ότε σχόντες την Εύρυσθέως υβριν διεσώσατε τους Ήρακλέους παίδας, πως ουκ εκείνου τόδε κάλλιον, εί μη μόνον τους άρχηγέτας, άλλα και όλην την πόλιν περισώσαιτε; πάντων δε κάλλιστον, εί ψήφω άκιν-

45. φοβουμένους: sc. μη άδικῶνται. — ὅτι ἤκουον: repeats the preceding partic. ἀκούων, which latter is expressed in order to bring out more clearly the antithesis ἀκούων ἐζήλουν . . . παρὼν ὁρῶ. — ὀνομαστοτάτους: as opp. to ἀδικουμένους. — δεομένους αὖ: i.e. otherwise than in the past.

46. τότε: euphemistic. The time was familiar to all, viz. after Aegospotami in 404 B.C. — οὐκ ἔπεισαν: i.e. tried to persuade them but failed. — καλόν: supply in sense τὶ πρᾶγμα, upon which προγόνων depends. — λέγεται: equiv. to λέγεται ἐκ τοῦ χρόνου, — hence the following ὅτε. — τοὺς τελευτήσαντας: those who fell in the expedition of the Seven against Thebes. When the Thebans were disposed to leave the bodies of these unburied,

the Athenians marched against the city and compelled the Thebans to allow the burial of the slain. Isoc. 1v. 54.

47. κάκείνου: subj. of the gen. abs. const. and explained by the following $\delta \tau \epsilon$ -clause. — $\sigma \chi \acute{o} \nu \tau \epsilon s$: equiv. to $\dot{\epsilon} \pi \iota$ σχόντες, repressing. — διεσώσατε: the sons of Hercules had been driven out of Peloponnesus by Eurystheus, but found protection and assistance in Athens. Eurystheus was defeated and forced to withdraw. — πώς οὐκ: sc. $\delta \nu \in \ell \eta$. — κάλλιον: observe the three degrees of comparison, καλοῦ, κάλλιον, κάλλιστον. — άρχηγέτας: cf. 3. 6 'Ηρακλεί τῷ ὑμετέρφ ἀρχηγέτη. ψήφφ ἀκινδύνφ: alluding again to the prevention by the Lacedaemonians of the annihilation of Athens in 404 B.C.

- 395 δύνφ σωσάντων ύμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς σὺν ὅπλοις τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα οἱ συναγορεύοντες βοηθῆ- 48 σαι ἀνδράσιν ἀγαθοῖς, ἢ που ὑμῖν γε τοῖς ἔργφ δυναμέ-νοις βοηθῆσαι γενναῖα ἀν ταῦτα φανείη, εἰ πολλάκις καὶ 400 φίλοι καὶ πολέμιοι γενόμενοι Λακεδαιμονίοις μὴ ὧν ἐβλά-βητε μᾶλλον ἢ ὧν εὖ ἐπάθετε μνησθείητε καὶ χάριν ἀποδοίητε αὐτοῖς μὴ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς
- 405 Μετὰ ταῦτα ἐβουλεύοντο οἱ ᾿Αθηναῖοι, καὶ τῶν μὲν ἀντι- 49 λεγόντων οὐκ ἠνείχοντο ἀκούοντες, ἐψηφίσαντο δὲ βοηθεῖν πανδημεί, καὶ Ἰφικράτην στρατηγὸν εἴλοντο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἱερὰ ἐγένετο καὶ παρήγγειλεν ἐν ᾿Ακαδημεία δειπνο-ποιεῖσθαι, πολλοὺς ἔφασαν προτέρους αὐτοῦ Ἰφικράτους 410 ἐξελθεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἡγεῖτο μὲν ὁ Ἰφικράτης, οἱ δ᾽ ἠκολούθουν νομίζοντες ἐπὶ καλόν τι ἔργον ἡγήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον διέτριβέ τινας ἡμέρας, εὐθὺς μὲν ἐπὶ ταύτη τῆ διατριβῆ πρῶτον ἔψεγον αὐτόν ·
 - 48. ὁπότε: here causal, since.—
 ἀγαλλόμεθα: sc. συναγορεύοντες, rejoice in urging. ol συναγορεύοντες is in
 app. with ἡμεῖς, we who urge you.—
 ἡ που ὑμῖν κτέ.: surely to you, who are
 actually able to give assistance, it will
 appear a noble thing, etc.— ταῦτα: explained by the following εἰ μνησθείητε
 κτέ.—εἰ...μνησθείητε: if you should remember, not wherein you were injured, but
 rather what help you received.— ὧν, ὧν:
 by attraction for ἄ, ἄ. The acc. with
 εβλάβητε would be the cognate acc.
 retained in the passive construction.

έγένοντο."

49-52. Iphicrates in Peloponnesus. Return of the Thebans. Spring of 369 B.C.

49. ἐψηφίσαντο: Callistratus was the most active in securing the passage of the decree. His partiality for Sparta appears in his speech in 3. 13.—'Ιφικράτην: after the ratification of the Peace of Callias, two years before (3. 18), he had been recalled and had since been living privately at Athens.—'Ακαδημεία: a gymnasium six stadia north of Athens on the Cephisus, famous as the seat of Plato's teaching; the grounds were planted with fine plane-trees and olive-trees and were adorned with statues and altars. The place is spoken of in ii. 2. 8 as $\dot{\eta}$ 'Ακαδήμεια, — the art. is here omitted.

ώς δ' εξήγαγε ποτε, προθύμως μεν ήκολούθουν οποι 415 ήγοῖτο, προθύμως δ , εἰ πρὸς τεῖχος προσάγοι, προσέτῶν δ' ἐν τῆ Λακεδαίμονι πολεμίων 'Αρκάδες 50 μέν καὶ Αργείοι καὶ Ἡλείοι πολλοὶ ἀπεληλύθεσαν, ἄτε ομοροι οἰκοθντες, οἱ μὲν ἄγοντες οἱ δὲ φέροντες ος τι ήρπάκεσαν. οί δὲ Θηβαῖοι καὶ οί ἄλλοι τὰ μὲν καὶ διὰ τοῦτο 420 απιέναι έβούλοντο έκ της χώρας, ότι ξώρων έλαττονα την στρατιὰν καθ' ἡμέραν γιγνομένην, τὰ δέ, ὅτι σπανιώτερα τὰ ἐπιτήδεια ἦν · τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπαστο, τὰ δὲ ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο πρὸς δ' ἔτι καὶ χειμων ήν, ωστ' ήδη πάντες απιέναι έβούλοντο. ως δ' 51 425 ἐκείνοι ἀπεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, οὖτω δὴ καὶ ὁ 'Ιφικράτης τοὺς 'Αθηναίους ἀπηγεν ἐκ τῆς 'Αρκαδίας εἰς Κόρινθον. εί μεν οὖν ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ ψέγω · εκείνα μέντοι, α εν τῷ χρόνῳ εκείνῳ ἔπραξε, πάντα εύρίσκω τὰ μὲν μάτην, τὰ δὲ καὶ ἀσυμφόρως πεπραγμένα 430 αὐτῷ. ἐπιχειρήσας μὲν γὰρ φυλάττειν ἐπὶ τῷ 'Ονείῳ, όπως μη δύναιντο οι Βοιωτοί ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρέλιπεν άφύλακτον την καλλίστην παρά Κεγχρειάς πάροδον.

50. ἐν τη Λακεδαίμονι: in the broad sense of "the land of the Lacedaemonians." So also in 51. — ἄγοντες, φέροντες: the former used of living booty, the latter of other plunder. The words are generally combined in the inverse order, φέρειν καὶ ἄγειν. — τὰ μέν, τὰ δέ: partly, partly. — πρὸς δ' ἔτι: and besides. πρός is here used adverbially.

51. ἀπεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος: Xenophon omits all reference to the fact that Epaminondas had meanwhile repaired to Messenia and assisted in the reorganization of that district, helping to build the city of Messene on Mt. Ithome. — 'Ονείφ:

mountain-range on the Isthmus of Corinth. — δπως μή δύναιντο οί Βοιωτοί κτέ.: Xenophon clearly misapprehends the intention of Iphicrates in the present instance. It was a part of his strategy to avoid a pitched battle. The Thebans outnumbered him, were under admirable discipline, and were flushed with success; his own army consisted largely of young and untrained soldiers and was smaller by several thousands than that of his opponents. His real object was to hasten the departure of the Thebans from Peloponnesus, — not to impede their passage, and in this he was successful.

μαθείν δε βουλόμενος εἰ παρεληλυθότες εἶεν οἱ Θηβαῖοι 52 τὸ "Ονειον ἔπεμψε σκοποὺς τούς τε 'Αθηναίων ἱππέας καὶ 435 τοὺς Κορινθίων ἄπαντας. καίτοι ἰδείν μεν οὐδεν ἡττον ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί · εἰ δε δέοι ἀποχωρεῖν, πολὺ ρρον τοῖς ὀλίγοις ἡ τοῖς πολλοῖς καὶ ὁδοῦ εὐπόρου τυχεῖν καὶ καθ ἡσυχίαν ἀποχωρησαι · τὸ δε πολλούς τε προσάγειν καὶ ἤττονας τῶν ἐναντίων πῶς οὐ πολλὴ ἀφροσύνη; 440 καὶ γὰρ δὴ ἄτε ἐπὶ πολὺ παραταξάμενοι χωρίον οἱ ἱππεῖς διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀποχωρεῖν, πολλῶν καὶ χαλεπῶν χωρίων ἐπελάβοντο · ὥστε οὐκ ἐλάττους ἀπώλοντο εἴκοσιν ἱππέων. καὶ τότε μὲν οἱ Θηβαῖοι ὅπως ἐβούλοντο ἀπῆλθον.

52. πολύ ράον: sc. είη άν. — ἐπὶ πολύ παραταξάμενοι χωρίον: having drawn themselves up over a considerable

space, on account of their great numbers. — ἐπελάβοντο: came upon. — ἀπηλθον: sc. homeward.

Z.

Τῷ δὲ ὑστέρῳ ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων 1 πρέσβεις ἢλθον αὐτοκράτορες ᾿Αθήναζε, βουλευσόμενοι καθ᾽ ὅ τι ἡ συμμαχία Λακεδαιμονίοις καὶ ᾿Αθηναίοις ἔσοιτο. λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν ξένων, πολλῶν δὲ ὁ ᾿Αθηναίων, ὡς δέοι ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις τὴν συμμαχίαν εἶναι, Προκλῆς Φλειάσιος εἶπε τόνδε τὸν λόγον ·

"Έπείπερ, ὧ ἄνδρες 'Αθηναίοι, ἀγαθὸν ὑμίν ἔδοξεν εἶναι 2 Λακεδαιμονίους φίλους ποιεῖσθαι, δοκεῖ μοι χρήναι τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἡ φιλία ὅτι πλεῖστον χρόνον συμμενεῖ. 10 ἐὰν οὖν ἡ ἑκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτη καὶ τὰς συνθήκας ποιησώμεθα, οὖτω κατά γε τὸ εἰκὸς μάλιστα συμμένοιμεν ἄν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα σχεδόν τι συνωμολόγηται, περὶ δὲ τῆς ἡγεμονίας νῦν ἡ σκέψις. τῆ μὲν οὖν βουλῆ προβεβούλευται ὑμετέραν μὲν εἶναι τὴν κατὰ 15 θάλατταν, Λακεδαιμονίων δὲ τὴν κατὰ γῆν · ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῷ δοκεῖ ταῦτα οὐκ ἀνθρωπίνη μᾶλλον ἡ θείᾳ φύσει τε καὶ τύχη διωρίσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ τόπον ἔχετε κάλ- 8 λιστα πεφυκότα πρὸς τοῦτο · πλεῖσται γὰρ πόλεις τῶν

Book VII. 369 B.C. to 362 B.C. Grote, History of Greece, chaps. lxxix, lxxx; Curtius, History of Greece, Book VI, chap. ii.

1. 1-11. Debate on the alliance between Athens and Sparta. Speech of the Phliasian Procles. Summer of 369 B.C.

1. καθ' δ τι: on what conditions.—
ἡ συμμαχία: the alliance already determined upon. See vi. 5. 49.— ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις: standing formula to indicate full equality. Cf.

Thue. v. 79. 1; Hdt. ix. 7. 2. — Προκλής: cf. vi. 5. 38.

2. οὐτω: referring to the previous condition. So in vi. 5. 22 and frequently. — σκέψις: sc. ἐστίν. — τῆ βουλῆ: i.e. the Athenian council of 500. Their preliminary action, in the form of a προβούλευμα, was necessary for bringing any measure before the popular assembly, the ἐκκλησία. — τὴν κατὰ θάλατταν: sc. ἡγεμονίαν.

3. πρός τοῦτο: i.e. for the naval supremacy. — τῶν δεομένων κτέ.: of

δεομένων της θαλάττης περί την ύμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, 20 καὶ αὖται πᾶσαι ἀσθενέστεραι τῆς ὑμετέρας. πρὸς τούτοις δε λιμένας έχετε, ων άνευ ούχ οδόν τε ναυτική δυνάμει χρησθαι. ἔτι δὲ τριήρεις κέκτησθε πολλάς, καὶ πάτριον ύμιν έστι ναυτικον έπικτασθαι. άλλα μην τάς γε τέχνας 4 τας περί ταθτα πάσας οἰκείας έχετε. και μην έμπειρία 25 γε πολύ προέχετε των άλλων περί τὰ ναυτικά · ὁ γὰρ βίος τοις πλείστοις ύμων ἀπὸ τῆς θαλάττης δστε των ίδίων ἐπιμελόμενοι ἄμα καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων **ἔμπειροι γίγνε**σθε. ἔτι δὲ καὶ τόδε · οὐδαμόθεν αν τριήρεις πλείους άθρόαι εκπλεύσειαν ή παρ' ύμων. έστι δε 30 τοῦτο οὐκ ἐλάχιστον πρὸς ἡγεμονίαν πρὸς γὰρ τὸ πρῶτον ισχυρον γενόμενον ήδιστα πάντες συλλέγονται. έτι 5 δε καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν δέδοται ὑμιν εὐτυχείν ἐν τούτω. πλείστους γάρ καὶ μεγίστους άγωνας ήγωνισμένοι κατά θάλατταν έλάχιστα μεν ἀποτετυχήκατε, πλειστα δε κατωρ-35 θώκατε. εἰκὸς οὖν καὶ τοὺς συμμάχους μεθ' ὑμῶν ἄν ήδιστα τούτου του κινδύνου μετέχειν. ώς δε δή καὶ άναγκαία καὶ προσήκουσα ὑμῖν αὖτη ἡ ἐπιμέλεια ἐκ

those dependent upon the sea.— olκοθσι: are situated.— ων ἄνευ: when
construed with the rel. pron., ἄνευ is
occasionally post-positive.— πάτριον:
a national custom.— ναυτικὸν ἐπικτᾶσθαι: to keep adding ships. At the
establishment of the Confederacy of
Delos, in 477 B.C., Themistocles had
persuaded the Athenians to build
twenty new ships annually. Diod.
xi. 43. It is probable that a similar
policy was followed by Athens in her
second maritime confederacy, which
was established in 378 B.C. See v. 4. 34.

4. The Textus The mepl Tauta: i.e. ship-building and related arts. — ol-kelas exere: you possess as your own.

— βίος: living, support. — τῶν ἰδίων ἐπιμελόμενοι: while attending to your private business. — ἀγώνων: struggles. — ἔτι δὲ καὶ τόδε: elliptical, this also is to be considered. — οὐκ ἐλάχιστον: no trifling argument. — πρὸς τὸ πρῶτον κτὲ.: to the power which first becomes strong.

5. ἐλάχιστα ἀποτετυχήκατε: have had very few misfortunes. The verb is here used as transitive. Cf. iv. 5. 19 τάλλα ἐπετύγχανεν, vi. 3. 16 ἐάν τι ἐπιτύχωσιν. Kühn. 416, 3, note 9.— μεθ' ὑμῶν: serves as the prot. to the apod. ἀν . . . μετέχειν, — would share the danger most cheerfully, if it should be in your company.

τωνδε ενθυμήθητε. Λακεδαιμόνιοι ύμων επολέμουν ποτε 6 πολλά έτη, καὶ κρατούντες τῆς χώρας οὐδὲν προὔκοπτον 40 είς τὸ ἀπολέσαι ύμᾶς. ἐπεὶ δ' ὁ θεὸς ἔδωκέ ποτε αὐτοῖς κατὰ θάλατταν ἐπικρατήσαι, εὐθὺς ὑπ' ἐκείνοις παντελῶς έγένεσθε. οὐκοῦν εὖδηλον ἐν τούτοις ἐστὶν ὅτι ἐκ τῆς θαλάττης ἄπασα ύμιν ήρτηται ή σωτηρία. οὔτως οὖν 7 πεφυκότων πως αν έχοι καλως ύμιν Λακεδαιμονίοις έπι-45 τρέψαι κατά θάλατταν ήγεισθαι, οι πρώτον μέν και αὐτοί όμολογουσιν απειρότεροι ύμων τούτου του έργου είναι, έπειτα δ' οὐ περὶ τῶν ἴσων ὁ κίνδυνός ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν περὶ τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι μόνων ἀνθρώπων, ὑμῖν δὲ καὶ περὶ παίδων καὶ 50 γυναικών καὶ όλης της πόλεως. καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα 8 ούτως έχει τὰ δὲ δὴ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπισκέψασθε. πρώτον μέν γάρ οἰκοῦσιν έν μεσογαία δστε της γης κρατούντες καὶ εἰ θαλάττης εἴργοιντο, δύναιντ' ἄν καλως διαζην. έγνωκότες οθν καὶ οθτοι ταθτα εθθυς έκ παίδων 55 πρός τον κατά γην πόλεμον την ἄσκησιν ποιοθνται. καί τὸ πλείστου δ' ἄξιον, τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, οδτοι μεν κράτιστοι κατά γην, ύμεις δε κατά θάλατταν. Επειτα 9 δε ωσπερ ύμεις ναυτικώ, ούτως αθ εκείνοι κατά γην πλει-

6. πολλά ἔτη: refers to the Peloponnesian War. — κρατοῦντες τῆς χώρας: viz. by the occupation of Decelea and the consequent interruption of agriculture in Attica. — κατά θάλατταν ἐπικρατῆσαι: alluding to the Lacedaemonian victory at Aegospotami in 405 B.C. Observe the considerate form of expression (ὁ θεὸς ἔδωκέ ποτε αὐτοῖς) in which Procles refers to this great Athenian disaster. — ἐν τούτοις: i.e. in view of the points already mentioned. — ὅτι . . . ἡ σωτηρία: that all your safety depends

upon the sea. — ὑμιν: dat. of interest. G. 184, 3, N. 4; H. 767.

7. οῦτως οῦν πεφυκότων: such now being the situation. The subj. of the gen. abs. const. is omitted, as in v. 3. 27 προκεχωρηκότων. — ἔπειτα κτέ.: transition from the rel. const. to a principal clause. G. 156; H. 1005. In the English idiom we should expect ols. — ἐκείνοις: sc. κίνδυνός ἐστιν.

8. $\tau \delta \dots \delta \xi$ iov, $\tau \delta$ $\pi \epsilon \theta \epsilon \sigma \theta \alpha \epsilon$: $\tau \delta$ $\pi \epsilon \theta \epsilon \sigma \theta \alpha \epsilon$ is in app. with $\tau \delta$ $\delta \xi$ iov, which is acc. of specification limiting $\kappa \rho \delta \tau \iota \sigma \tau \sigma \iota$. G. 160, 1; H. 718.

στοι καὶ τάχιστ' αν έξέλθοιεν . ωστε προς τούτους αθ 60 είκὸς τοὺς συμμάχους εὐθαρσεστάτους προσιέναι. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς αὐτοῖς δέδωκεν, ὤσπερ ὑμῖν κατὰ θάλατταν εύτυχείν, ούτως εκείνοις κατά γην πλείστους γάρ αθ οδτοι άγωνας έν τη γη ήγωνισμένοι έλάχιστα μέν έσφαλμένοι εἰσί, πλεῖστα δὲ κατωρθωκότες. ὡς δὲ καὶ ἀναγ- 10 65 καία οὐδεν ήττον τούτοις ή κατά γην επιμέλεια ή ύμιν ή κατά θάλατταν έκ των έργων έξεστι γιγνώσκειν. ύμεις γάρ τούτοις πολλά έτη πολεμουντες καὶ πολλάκις καταναυμαχοθντες οὐδεν προύργου εποιείτε πρός το τούτους καταπολεμήσαι · ἐπεὶ δ' ἄπαξ ήττήθησαν ἐν τῆ γῆ, εὐθὺς 70 καὶ περὶ παίδων καὶ περὶ γυναικών καὶ περὶ ὅλης τῆς πόλεως κίνδυνος αὐτοῖς ἐγένετο. πῶς οὖν οὐ τούτοις αὖ 11 δεινον άλλοις μεν έπιτρέπειν κατά γην ήγεισθαι, αὐτοὺς δε άριστα των κατά γην έπιμελεισθαι; έγω μεν οθν, ώσπερ τη βουλή προβεβούλευται, ταθτα εξρηκά τε καὶ 75 συμφορώτατα ήγουμαι άμφοιν είναι ύμεις δε εύτυχοιτε τὰ κράτιστα πᾶσιν ἡμῖν βουλευσάμενοι."

Ο μεν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δ' ᾿Αθηναῖοί τε καὶ οἱ τῶν 12 Λακεδαιμονίων παρόντες ἐπήνεσαν ἀμφότεροι ἰσχυρῶς τὸν λόγον αὐτοῦ. Κηφισόδοτος δὲ παρελθών, "Ἦνδρες 80 ᾿Αθηναῖοι," ἔφη, "οὐκ αἰσθάνεσθε ἔξαπατώμενοι · ἀλλ' ἐὰν

9. πλείστοι καὶ τάχιστα: in the greatest numbers and most speedily. The combination of adj. and adv. is the same as in vi. 5. 37 δρθώς τε καὶ δίκαια.— ἐλάχιστα: cognate acc. G. 159, n. 2; H. 716 b.— Observe the close parallelism between this section and the corresponding remarks concerning the Athenians in 5; so also, in what follows, the parallelism between 6 and 10, 7 and 11.

10. οδδέν προύργου έποιείτε: you

accomplished nothing. — ἄπαξ ἡττήθησαν: viz. by the Thebans, at Leuctra.
— κίνδυνος αὐτοῖς ἐγένετο: i.e. upon
the invasion of Laconia by Epaminondas. See vi. 5. 22–32.

11. airoùs ... imperesco dan: logically subord to the preceding $\dot{\eta}\gamma$ if $\sigma\theta$ and $\dot{\eta}$, — when they themselves are the best directors of affairs on land.

12-14. Counter-proposition of Cephisodotus.

12. Κηφισόδοτος: one of the Athe-

ακούσητέ μου, έγω ύμω αὐτίκα μάλα ἐπιδείξω. ήδη γαρ ήγήσεσθε κατά θάλατταν · Λακεδαιμόνιοι δε ύμων εάν συμμαχῶσι, δηλον ὅτι πέμψουσι τοὺς μὲν τριηράρχους Λακεδαιμονίους καὶ ἴσως τοὺς ἐπιβάτας, οἱ δὲ ναῦται 85 δηλον ότι έσονται ή Είλωτες ή μισθοφόροι. οὐκοῦν ὑμεῖς μεν τούτων ήγήσεσθε. οι δε Λακεδαιμόνιοι όταν παραγ- 13 γείλωσιν ύμιν κατά γην στρατείαν, δηλον ότι πέμψετε τούς όπλίτας καὶ τούς ἱππέας. οὐκοῦν οὕτως ἐκεῖνοι μὲν ύμων αὐτων γίγνονται ἡγεμόνες, ύμεις δε των εκείνων 90 δούλων καὶ ἐλαχίστου ἀξίων. ἀπόκριναι δέ μοι," ἔφη, "ὧ Λακεδαιμόνιε Τιμόκρατες, οὐκ ἄρτι ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις ήκοις την συμμαχίαν ποιούμενος;" "Είπον ταῦτα." "Εστιν οὖν," ἔφη ὁ Κηφισόδοτος, "ἰσαίτερον ἡ 14 έν μέρει μεν έκατέρους ήγεισθαι του ναυτικού, έν μέρει δε 95 τοῦ πεζοῦ, καὶ ὑμᾶς τε, εἴ τι ἀγαθόν ἐστιν ἐν τῆ κατὰ θάλατταν ἀρχη, τούτων μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τη κατὰ γην; " ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Αθηναῖοι μετεπείσθησαν καὶ έψηφίσαντο κατά πενθήμερον έκατέρους ήγεισθαι.

Στρατευομένων δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων 15 100 εἰς Κόρινθον ἐδοξε κοινῆ φυλάττειν τὸ "Ονειον. καὶ ἐπεὶ

nian delegates to the conference of 371 B.C. vi. 3. 2. — μάλα: const. with αὐτίκα. — ἐπιδείξω: sc. ὑμᾶς ἐξαπατωμένους. — ἤδη κτὲ.: "for it is proposed that you shall have the hegemony by sea." ἤδη refers to the προβούλευμα and to the proposition of Procles. — Λακεδαιμονίους: predicatively, — "the trierarchs, whom they send, will be Lacedaemonians."

13. παραγγείλωσιν στρατιάν: announce a campaign, i.e. make a call for troops. — τοὺς ὁπλίτας καὶ τοὺς ἱππέας: i.e. regular Athenian citizens, since only such served as hoplites and cavalry. — ὑμῶν αὐτῶν: of you

yourselves. Not refl. here. — ἐκείνων: dependent upon δούλων. — ποιούμενος: conative, — endeavoring to make.

14. loaltepov: sc. τ l, — "Does anything make a nearer approach to equality?" On the comp., see G. 71, N. 2; H. 250 a. — ℓ v $\mu\ell\rho\epsilon\iota$: in turn. — τ oύτων: pl. in consequence of the collective force of ϵ l $\tau\iota$. — κ al $\eta\mu$ as ℓ v τ η κ ata γ η v: brachylogy for κ al $\dot{\eta}\mu$ as, ϵ l τ l $\dot{\alpha}\gamma$ aθόν $\dot{\epsilon}\sigma\tau$ l ν $\dot{\epsilon}$ v τ $\dot{\eta}$ κ ata γ $\dot{\eta}$ v $\dot{\alpha}$ ρ χ $\dot{\eta}$, τ ούτων μ ετ $\dot{\epsilon}$ χειν.

15-17. Second expedition of Epaminondas into Peloponnesus. Summer of 369 B.C.

15. τὸ "Ovelov: a mountain near

έπορεύοντο οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι, παραταξάμενοι ἐφύλαττον ἄλλοι ἄλλοθι τοῦ Ὁνείου, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Πελληνείς κατά τὸ ἐπιμαχώτατον. οἱ δὲ Θηβαίοι καὶ οί σύμμαχοι έπεὶ ἀπεῖχον τῶν φυλαττόντων τριάκοντα 105 στάδια, κατεστρατοπεδεύσαντο έν τῷ πεδίῳ. συντεκμηράμενοι δε ήνίκ' αν φοντο όρμηθέντες κατανύσαι αμα κνέφα, πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐπορεύοντο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς ὧρας, ἀλλ' ἐπιπίπτουσι 16 τοις Λακεδαιμονίοις και τοις Πελληνεύσιν ήνίκα αι μέν 110 νυκτεριναί φυλακαί ήδη έληγον, έκ δε των στιβάδων ανίσταντο όποι έδειτο έκαστος. ένταθθα οί Θηβαιοι προσπεσόντες έπαιον παρεσκευασμένοι απαρασκευάστους καὶ συντεταγμένοι ἀσυντάκτους. ὡς δὲ οἱ σωθέντες ἐκ 17 τοῦ πράγματος ἀπέφυγον ἐπὶ τὸν ἐγγύτατα λόφον, ἐξὸν 115 τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχω λαβόντι ὁπόσους μὲν ἐβούλετο τῶν συμμάχων ὁπλίτας, ὁπόσους δὲ πελταστάς, κατέχειν το χωρίον, — και γαρ τα έπιτήδεια έξην ασφαλως ἐκ Κεγχρειων κομίζεσθαι, — οὐκ ἐποίησε ταῦτα, ἀλλὰ μάλα ι ἀπορούντων τῶν Θηβαίων πῶς χρη ἐκ τοῦ πρὸς

Corinth. Cf. vi. 5, 51. — ἐφύλαττον: the subj. is ἀμφότεροι. — τοῦ 'Ονείου: part. gen. with the adv. $\delta\lambda \delta\theta\iota$. G. 182, 2; Η. 757. — κατά τὸ ἐπιμαχώτα-Tov: at the most accessible point. ήνίκα . . . άμα κνέφα: "when they would have to set out, in order to arrive at dawn at the Spartan camp." With κατανύσαι supply όδόν. See on v. 4. 20. Const. ἡνίκα (rel. for interrogative) with δρμηθέντες, and αν with κατανύσαι. — άμα κνέφα: at dawn. For the omission of the art., see on v. 1. 7. Cf. An. iv. 5. 9 άμφὶ κνέφας, also αμ' ήμέρα, αμα εψ. The word κνέφας is poetic and rarely occurs in prose.

16. της ώρας: gen. of separation. G. 174; H. 748. — ἀνίσταντο ὅποι: ὅποι is justified by the notion of motion involved in ἀνίσταντο, were rising and going whither, etc. So also ii. 4. 6. — παρεσκευασμένοι κτέ.: Xenophon, as usual, seeks to depreciate the achievements of the Thebans. Cf. vi. 4. 8 τοῖς δὲ (i.e. the Thebans) πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατωρθοῦτο. See Introd. p. 10.

17. ἐκ τοῦ πράγματος: i.e. the battle.—ἐξόν: acc. abs. with concessive force.— ἐποίησε: sc. ὁ πολέμαρχος.— ἐκ τοῦ πρὸς Σικυῶνα βλέποντος: on the side looking toward Sicyon, i.e. the

120 Σικυῶνα βλέποντος καταβήναι ἡ πάλιν ἀπελθεῖν, σπονδὰς ποιησάμενος, ὡς τοῖς πλείστοις ἐδόκει, πρὸς Θηβαίων μᾶλλον ἡ πρὸς ἐαυτῶν, οὕτως ἀπήλθε καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ ἀπήγαγεν.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀσφαλῶς καταβάντες καὶ συμμείξαντες 18
125 τοῖς ἐαυτῶν συμμάχοις, ᾿Αρκάσι τε καὶ ᾿Αργείοις καὶ Ἡλείοις, εὐθὺς μὲν προσέβαλον πρὸς Σικυῶνα καὶ Πελλή-νην · στρατευσάμενοι δὲ εἰς Ἐπίδαυρον ἐδήωσαν αὐτῶν πᾶσαν τὴν χώραν. ἀναχωροῦντες δὲ ἐκεῖθεν μάλα πάντων ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ τῶν 130 Κορινθίων ἄστεως, δρόμῳ ἐφέροντο πρὸς τὰς πύλας τὰς ἐπὶ Φλειοῦντα ἰόντι, ὡς εἰ ἀνεφγμέναι τύχοιεν, εἰσπεσσύμενοι. ἐκβοηθήσαντες δὲ τινες ψιλοὶ ἐκ τῆς πόλεως 19 ἀπαντῶσι τῶν Θηβαίων τοῖς ἐπιλέκτοις οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχουσι τοῦ τείχους · καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ 135 μνήματα καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἀποκτείνουσι τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνούς, καὶ τρεψάμενοι ἐδίωκον ὡς τρία ἡ τέτταρα στάδια. τούτου δὲ γενομένου οἱ Κορίνθιοι τοὺς νεκροὺς πρὸς τὸ τεῖχος ἑλκύ-

side toward Peloponnesus. — καταβήναι: there was danger lest in descending he should be attacked by his enemies from the rear. — πάλιν ἀπελθεῖν:
sc. towards the north. — ὡς ἐδόκει: to
be construed with what follows. —
πρὸς Θηβαίων: to the advantage of the
Thebans. — ἐαυτῶν: of himself and his
troops, as frequently.

18, 19. Capture of Sicyon. Skirmish at Corinth. Autumn of 369 B.C.

18. συμμείξαντες: for the orthography, cf. v. 1. 26 συμμείξαι. — προσέβαλον: the assault on Sicyon was successful, and the city renounced its allegiance to Sparta. Diod. xv. 69. Concerning the result at Pellene,

nothing is known.— αὐτῶν: i.e. of the Epidaurians.— μάλα: const. with ὑπεροπτικῶs. — πάντων ἐναντίων: objective gen. dependent upon ὑπεροπτικῶs. G. 180, 2; H. 754 b. Cf. v. 4. 25 ἀπολυτικῶs αὐτοῦ.— τὰς ἐπὶ Φλειοῦντα ἰόντι: "the gates through which one passes in going to Phlius." These were situated on the west side of the city. On the dat., see G. 184, 5; H. 771 b.

19. ψιλοί: acc. to Diod. xv. 69, these were Athenians under Chabrias.

— τοῖς ἐπιλέκτοις: the 'Sacred Band' of 300. — μνήματα: see on vi. 2. 20. — καὶ μάλα συχνούς: a very great many. On the force of καὶ μάλα see on v. 2. 3.

σαντες καὶ ὑποσπόνδους ἀποδόντες τροπαῖον εστησαν. καὶ 140 ταύτη μὲν ἀνεψύχθησαν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι.

Αμα δε δη πεπραγμένων τούτων καταπλεί Λακεδαι- 20 μονίοις ή παρά Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον ή είκοσιν ήγον δε Κελτούς τε καὶ Ίβηρας καὶ ἱππέας ώς πεντήκοντα. τη δ' ύστεραία οι Θηβαιοί τε και οι άλλοι 145 αὐτῶν σύμμαχοι διαταξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον μέχρι της θαλάττης καὶ μέχρι τῶν ἐχομένων της πόλεως γηλόφων έφθειρον εί τι χρήσιμον ήν έν τῷ πεδίῳ. καὶ οί μεν των Αθηναίων καὶ οί των Κορινθίων ίππεις ού μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι, ὁρῶντες ἰσχυρὰ καὶ 150 πολλά τάντίπαλα· οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου ἱππεῖς, 21 όσοιπερ ήσαν, ούτοι διεσκεδασμένοι άλλος άλλη παραθέοντες ήκόντιζόν τε προσελαύνοντες, καὶ ἐπεὶ ὧρμων ἐπ' αὐτούς, ἀνεχώρουν, καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες ἡκόντιζον. καὶ ταῦτα ἄμα ποιοῦντες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἴππων καὶ εί δὲ καταβεβηκόσιν ἐπελαύνοιέν τινες, 155 ἀν€παύοντο. εύπετως αναπηδωντες ανεχώρουν. εί δ' αὖ τινες διώξειαν αὐτοὺς πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος, τούτους, ὁπότε ἀπο-

20-26. Arrival of assistance from Dionysius of Syracuse. The Thebans withdraw from Peloponnesus. Lycomedes and the Arcadians. Quarrel of the latter with the Eleans. Autumn of 369 B.C.

20. ἄμα δὲ δὴ πεπραγμένων: cf. iii.
1. 20 ἄμα λέγων ἥει.—ἡ βοήθεια: the expected help. — πλέον ἥ: the neut. sing. (instead of πλέονες), as in v. 4. 66. — Κελτούς: Gauls. — οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι: lit. the others, allies of them. σύμμαχοι is in app. with οἱ ἄλλοι. Cf. the Homeric οἱ ἄλλοι μνηστῆρες, the others, the suitors, not the other suitors. G. 142, 2, n. 3; H. 705. αὐτῶν accordingly presents no peculiar-

ity in its position, as it would were άλλοι an attrib. modifier of σύμμαχοι.

— διαταξάμενοι: having drawn themselves up at intervals.— ἐν τῷ πεδίῳ: i.e. on the plain between Sicyon and Corinth.— ὁρῶντες κτέ.: seeing that the opposition was strong and numerous. Ισχυρά and πολλά are pred. modifiers of τάντίπαλα.

21. δσοιπερ: with concessive force, few though they were, viz. only 50.— ώρμων: sc. ol θηβαῖοι.— άμα ποιοῦντες: άμα as in 20.— εἰ ἐπελαύνοιεν: note the variation from the impf. (ὥρμων) to the frequentative optative.— τούτους δεινά: const. with εἰρ-γάζοντο, — did these great injury.

χωροίεν, ἐπικείμενοι καὶ ἀκοντίζοντες δεινὰ εἰργάζοντο καὶ πᾶν τὸ στράτευμα ἠνάγκαζον ξαυτῶν ξνεκα καὶ 160 προιέναι καὶ ἀναχωρεῖν. μετὰ ταῦτα μέντοι οἱ Θηβαῖοι 22 μείναντες οὐ πολλὰς ἡμέρας ἀπηλθον οἴκαδε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἔκαστος οἴκαδε. ἐκ δὲ τούτου ἐμβάλλουσιν οἱ παρὰ Διονυσίου είς Σικυωνα, καὶ μάχη μέν νικωσι τοὺς Σικυωνίους έν τῷ πεδίῳ, καὶ ἀπέκτειναν περὶ έβδομήκοντα · 165 Δέρας δε τείχος κατά κράτος αίρουσι. και ή μεν παρά Διονυσίου πρώτη βοήθεια ταῦτα πράξασα ἀπέπλευσεν είς Συρακούσας. Θηβαίοι δε καὶ πάντες οἱ ἀποστάντες ἀπὸ Λακεδαιμονίων μέχρι μέν τούτου τοῦ χρόνου δμοθυμαδὸν καὶ ἔπραττον καὶ ἐστρατεύοντο ἡγουμένων Θηβαίων. 170 έγγενόμενος δέ τις Λυκομήδης Μαντινεύς, γένει τε οὐδενὸς 23 ένδεης χρήμασί τε προήκων καὶ άλλως φιλότιμος, οὖτος ένέπλησε φρονήματος τους Αρκάδας, λέγων ώς μόνοις μέν αὐτοῖς πατρὶς Πελοπόννησος εἴη, — μόνοι γὰρ αὐτόχθονες έν αὐτῆ οἰκοῖεν, — πλεῖστον δὲ τῶν Ἑλληνικῶν 175 φῦλον τὸ ᾿Αρκαδικὸν εἴη καὶ σώματα ἐγκρατέστατα ἔχοι. καὶ ἀλκιμωτάτους δὲ αὐτοὺς ἀπεδείκνυε, τεκμήρια παρεχόμενος ώς επικούρων όπότε δεηθείεν τινες, οὐδένας ήροῦντο άντ' Αρκάδων. έτι δε ούτε Λακεδαιμονίους πώποτε άνευ

22. ξκαστος: in partitive app. with of άλλοι. — εἰς Σικυῶνα: into the territory of Sicyon. — νικῶσι, ἀπέκτειναν: obs. the change of tense from historical pres. to aor., as in v. 2. 36. — Δέρας: the locality is unknown. — τεῖχος: prob. merely a fortification, not a walled town, as is sometimes meant by τεῖχος. — ἡ πρώτη βοήθεια: several years before this (373 B.C.) Dionysius had sent a fleet of ten ships to the assistance of the Lacedaemonians, but Iphicrates had captured them

before they reached their destination. vi. 2. 33 ff.

23. οὐδενὸς ἐνδεής: inferior to no one. ἐνδεής is equiv. to ἤττων, and hence is construed with the gen. of comparison. — οὐτος: resumes the subj. after the interruption. — πατρίς: fatherland. — οἰκοῖεν: opt. in an explanatory sent. continuing the quotation, as if dependent upon ω΄ς. Cf. vi. 5. 36. — ἐπικούρων: euphemistic for μισθοφόρων. — ἡροῦντο: representing the pres. ind. of dir. discourse. See

σφων έμβαλείν είς τὰς 'Αθήνας οὖτε νῦν Θηβαίους έλθεων 180 ἄνευ Αρκάδων είς Λακεδαίμονα. "Έαν οὖν σωφρονήτε, τοῦ 24 ἀκολουθεῖν ὅποι ἄν τις παρακαλή φείσεσθε · ὡς πρότερόν τε Λακεδαιμονίοις ακολουθοῦντες ἐκείνους ηὐξήσατε, νῦν δέ, αν θηβαίοις είκη ακολουθητε και μη κατά μέρος ήγεισθαι άξιωτε, ίσως τάχα τούτους άλλους Λακεδαιμονίους 185 εύρήσετε." οἱ μὲν δὴ ᾿Αρκάδες ταῦτα ἀκούοντες ἀνεφυσωντό τε καὶ ὑπερεφίλουν τὸν Λυκομήδην καὶ μόνον άνδρα ήγουντο · ωστε άρχοντας έταττον ουστινας έκεινος κελεύοι. καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων δὲ ἔργων ἐμεγαλύνοντο οι Αρκάδες εμβαλόντων μέν γάρ είς Έπίδαυρον 25 190 των Αργείων καὶ ἀποκλεισθέντων τῆς ἐξόδου ὑπό τε των μετά Χαβρίου ξένων καὶ 'Αθηναίων καὶ Κορινθίων, βοηθήσαντες μάλα πολιορκουμένους έξελύσαντο τους Αργείους, οὐ μόνον τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς χωρίοις πολεμίοις χρώμενοι. στρατευσάμενοι δε καὶ εἰς 'Ασίνην 195 της Λακαίνης ενίκησάν τε την των Λακεδαιμονίων φρουραν και τον Γεράνορα τον πολέμαρχον απέκτειναν και το προάστειον των 'Ασιναίων ἐπόρθησαν. ὅπου δὲ βουλη-

θείεν έξελθείν, οὐ νύξ, οὐ χειμών, οὐ μῆκος όδοῦ, οὐκ ὄρη

on v. 4. 19.—els τàs 'Αθήνας: i.e. els τὴν 'Αττικήν. Cf. 22 εἰς Σικυῶνα.
—νῦν: i.e. on their recent invasion.
vi. 5. 23, 27.—els Λακεδαίμονα: i.e. into Laconia. Cf. vi. 5. 50, 51.

24. ἐἀν σωφρονήτε: transition to dir. disc. without ἔφη. — τοῦ ἀκολουθεῖν φείσεσθε: "you will stop following." — πρότερόν τε, νῦν δέ: anacoluthon, as in vi. 5. 30. — κατὰ μέρος: in turn, like ἐν μέρει in 14. — ἴσως τάχα: perhaps soon. τάχα here is not redundant in the sense of perhaps, as it sometimes is in this phrase. — τούτους κτέ.: you will find these to be other Lacedaemonians.

25. μάλα: const. with βοηθήσαντες, having lent vigorous assistance. — où μόνον κτέ.: although they found not only the inhabitants but also the character of the country against them. Tolephois is pred. modifier of τοις ανδράσιν and τοις χωρίοις. χρώμενοι has concessive The natural obstacles were found in the mountainous character of the country invaded. — 'Aσίνην: strongly fortified town in southern Laconia. — The Aakalvne: this designation of Laconia is found only here and below in 29. The regular expression is ή Λακωνική. — δπου: here temporal, whenever. Cf. iii. 3. 6.— δύσβατα ἀπεκώλυεν αὐτούς · ὤστε ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ 200 πολὺ ῷοντο κράτιστοι εἶναι. οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι διὰ 26 ταῦτα ὑποφθόνως καὶ οὐκέτι φιλικῶς εἶχον πρὸς τοὺς ᾿Αρκάδας. οἴ γε μὴν Ἡλεῖοι ἐπεὶ ἀπαιτοῦντες τὰς πόλεις τοὺς ᾿Αρκάδας, ἃς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφηρέθησαν, ἔγνωσαν αὐτοὺς τοὺς μὲν ἑαυτῶν λόγους ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιου-205 μένους, τοὺς δὲ Τριφυλίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀπὸ σφῶν ἀποστάντας περὶ παντὸς ποιουμένους, ὅτι ᾿Αρκάδες ἔφασαν εἶναι, ἐκ τούτων αὖ καὶ οἱ Ἡλεῖοι δυσμενῶς εἶχον πρὸς αὐτούς.

Οὖτω δ' ἐκάστων μέγα ἐφ' ἐαυτοῖς φρονούντων τῶν 27 210 συμμάχων, ἔρχεται Φιλίσκος 'Αβυδηνὸς παρ' 'Αριοβαρζάνους χρήματα ἔχων πολλά. καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφοὺς συνήγαγε περὶ εἰρήνης Θηβαίους καὶ τοὺς συμμάχους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες τῷ μὲν θεῷ οὐδὲν ἐκοινώσαντο ὅπως ἃν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτοὶ δὲ ἐβου-

πολύ κράτιστοι: i.e. altogether the strongest of any of the Greek states.

26. γè μήν: as in v. 1. 29. — ἀπαιτοῦντες: asking back, as having formerly owned them. — as: acc. retained in the passive construction. G. 197, 1, N. 2; H. 724 a. — άφηρέθησαν: they had been deprived. — έγνωσαν αὐτοὺς . . . ποιουμένους : they noticed that they took no account of their request. — autous: i.e. the Arcadians. — τοὺς ἐαυτῶν λόγους: i.e. of the Eleans. Indir. reflexive. — λόγους, λόγφ: the 'paronomasia' lends sarcastic force to the sentence. — Tpiφυλίους: obj. of ποιουμένους. — περί παντός κτέ.: holding in high favor. — δτι 'Αρκάδες κτέ.: because they said they were Arcadians. — av: i.e. the Eleans as well as the Thebans.

27. Ariobarzanes attempts a reconciliation of the Greek states. Spring of 368 B.C.

μέγα . . . φρονούντων: having a proud confidence in themselves. Cf. vi. 2. 39 μεγάλα φρονοθντος έφ' έαυτώ. — Φιλίσκος: a subordinate of Ariobarzanes. The latter was now the successor of Pharnabazus as satrap of Phrygia. Cf. v. 1. 28. His object, in opening the present negotiations, was to secure the support of the Athenians and the Lacedaemonians in his meditated revolt from the king of Persia. — els Δελφούς: as being neutral ground. — συνήγαγε: i.e. invited to a conference. — τῷ μὲν θεῷ κτέ.: lit. they communicated nothing to the god, i.e. they did not consult him through the oracle. — δπως αν κτέ.: potential opt. in indir. question. —

215 λεύοντο. ἐπεὶ δὲ οὐ συνεχώρουν οἱ Θηβαῖοι Μεσσήνην ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι, ξενικὸν πολὺ συνέλεγεν ὁ Φιλίσκος, ὅπως πολεμοίη μετὰ Λακεδαιμονίων.

Τούτων δὲ πραττομένων ἀφικνεῖται καὶ ἡ παρὰ Διονυ- 28 σίου δευτέρα βοήθεια. λεγόντων δὲ ᾿Αθηναίων μὲν ὡς 220 χρεῶν εἴη αὐτοὺς ἰέναι εἰς Θετταλίαν τἀναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμονίων δὲ ὡς εἰς τὴν Λακωνικήν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνίκησεν. ἐπεὶ δὲ περιέπλευσαν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Λακεδαίμονα, λαβὼν αὐτοὺς ὁ ᾿Αρχίδαμος μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐστρατεύετο. καὶ Καρύας μὲν ἐξαι-225 ρεῖ κατὰ κράτος, καὶ ὄσους ζῶντας ἔλαβεν, ἀπέσφαξεν ἐκεῖθεν δὲ εὐθὺς στρατευσάμενος εἰς Παρρασίους τῆς ᾿Αρκαδίας μετ' αὐτῶν ἐδήου τὴν χώραν. ἐπεὶ δ' ἐβοήθησαν οἱ ᾿Αρκάδες καὶ οἱ ᾿Αργεῖοι, ἐπαναχωρήσας ἐστρατοπεδεύσατο ἐν τοῖς ὑπὲρ Μηδέας γηλόφοις. ἐνταῦθα δ' 230 ὄντος αὐτοῦ Κισσίδας ὁ ἄρχων τῆς παρὰ Διονυσίου βοη-

Mεσσήνην κτέ.: Epaminondas, at the time of his first invasion of Peloponnesus, had restored to the Messenians their independence and helped them to found the city of Messene on the slope of Mt. Ithome. Diod. xv. 66. Xenophon, ignoring, as he uniformly does, Epaminondas's achievements, omits all mention of these facts. See Introd. p. 10, and on vi. 5. 51.—συνέλεγεν: sc. with the money above mentioned.

28-32. Dionysius again sends help to the Spartans. Victory of Archidamus over the Arcadians. Summer of 368 B.C.

28. χρεών είη: the partic is equiv. to a pred. adjective. Cf. i. 6. 32 είη καλῶς ἔχον, i.e. καλῶς ἔχοι. Η. 981. — αὐτούς: i.e. the Sicilian auxiliaries. — τάναντία Θηβαίοις: τάναντία is adverbial. The Thessalian cities had

sought help from the Thebans against Alexander of Pherae, and Pelopidas, taking the field in response to this appeal, had rendered the Thessalians such effective aid, that Alexander was compelled to sue for peace. The Athenians were naturally disturbed at the great increase of Theban influence in this quarter. Diod. xv. 67. Plut. Pelop. 26. — είς τὴν Λακωνικήν: sc.to ward off the assaults of the Arcadians. — Taûta: the latter, i.e. to help the Lacedaemonians. — ἐνίκησεν: prevailed. — περιέπλευσαν: sc. around Peloponnesus to southern Laconia. τών πολιτικών: i.e. the Lacedaemonians as opposed to the allies. So v. 4. 41 and frequently. — Kapúas: in Laconia. — Парратious: in southern Arcadia. — μετ' αὐτῶν: i.e. with his united forces. — Mydias: the place is not otherwise known. —

θείας έλεγεν ότι έξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος, δς εἰρημένος ἦν παραμένειν. καὶ ἄμα ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἀπήει τὴν ἐπὶ Σπάρτης. ἐπεὶ δὲ ἀποπορευόμενον ὑπετέμνοντο αὐτὸν οί 29 Μεσσήνιοι έπὶ στενὸν τῆς ὁδοῦ, ἐνταῦθα δὴ ἔπεμπεν ἐπὶ 235 τον 'Αρχίδαμον καὶ βοηθείν ἐκέλευε κάκείνος μέντοι έβοήθει. ως δ' έγένοντο έν τη έπ' Εὐτρησίους έκτροπη, οί μην 'Αρκάδες καὶ 'Αργεῖοι προσέβαινον εἰς την Λάκαιναν, καὶ οδτοι ώς ἀποκλείσοντες αὐτὸν τῆς ἐπ' οἶκον ὁδοῦ. ό δέ, οδπέρ έστι χωρίον ἐπίπεδον ἐν ταις συμβολαις της 240 τε έπ' Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μηδέας ὁδοῦ, ἐνταῦθα ἐκβὰς παρετάξατο ώς μαχούμενος. έφασαν δ' αὐτὸν καὶ πρὸ 30 των λόχων παριόντα τοιάδε παρακελεύσασθαι · " Ανδρες πολίται, νθν άγαθοι γενόμενοι άναβλέψωμεν δρθοις όμμασιν αποδώμεν τοις έπιγιγνομένοις την πατρίδα οίανπερ 245 παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν. παυσώμεθα αἰσχυνόμενοι καὶ παίδας καὶ γυναίκας καὶ πρεσβυτέρους καὶ ξένους, έν οξς πρόσθεν γε πάντων τῶν Ἑλλήνων περιβλεπτότατοι ήμεν." τούτων δε ρηθέντων εξ αίθρίας αστραπάς 31

ἐξήκοι: had expired. — δs εἰρημένος ἦν παραμένειν: equiv. to ὅν παραμένειν εἰρητο. — ἄμα . . . καὶ κτέ.: as soon as he had said this he departed. Cf. Lat. simul atque.

29. ὑποτέμνοντο κτέ.: in pregnant sense, — were trying to cut him off and confine him in a narrow part of the way. Cf. i. 1. 23 ἐάλωσαν εἰς ᾿Αθήνας, were captured and taken to Athens. — Εὐτρησίους: locality in southern Arcadia. — ἐκτροπῆ: side road. — προσέβαινον κτέ.: were advancing towards Laconia. — Λάκαιναν: as in 25. — και οὖτοι: these also, i.e. besides the Messenians before mentioned. — ὁ δέ: i.e. Archidamus, who had joined Cissidas. — συμβολαίς:

meeting. — ἐκβάς: emerging from the pass.

30. γενόμενοι κτέ.: "let us show ourselves brave men, and be able to look people in the face." Before this battle, acc. to Plut. Ages. 33, the Spartans, out of shame at their reverses, feared to look their countrywomen in the face. — παυσώμεθα: note the force of the Laconic asyndeton.

31. ἐξ αἰθρίας κτέ.: thunder and lightning were among the most significant omens, in the mind of the Greeks. Cf. Apol. Socr. 12 βροντὰς δὲ ἀμφιλέξει τις μὴ μέγιστον οἰωνιστήριον είναι; When they appeared upon the right they were held to be favorable,

τε καὶ βροντὰς λέγουσιν αἰσίους αὐτῷ φανηναι. συνέβη 250 δε καὶ πρὸς τῷ δεξιῷ κέρατι τέμενός τι καὶ ἄγαλμα Ἡρακλέους είναι. τοιγαρούν έκ τούτων πάντων ούτω πολύ μένος καὶ θάρρος τοῖς στρατιώταις φασὶν ἐμπεσεῖν ὧστε έργον είναι τοις ήγεμόσιν ανείργειν τους στρατιώτας ώθουμένους είς τὸ πρόσθεν. ἐπεὶ μέντοι ἡγεῖτο ὁ ᾿Αρχί-255 δαμος, ολίγοι μεν των πολεμίων δεξάμενοι είς δόρυ αὐτοὺς ἀπέθανον · οἱ δ' ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον, πολλοὶ μὲν ὑπὸ ίππέων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Κελτῶν. ὡς δὲ ληξάσης τῆς 32 μάχης τροπαιον έστήσατο, εὐθὺς ἔπεμψεν οἴκαδε ἀγγελοθντα Δημοτέλη τὸν κήρυκα τῆς τε νίκης τὸ μέγεθος καὶ 260 ότι Λακεδαιμονίων μεν ούδε είς τεθναίη, των δε πολεμίων παμπληθείς. τους μέντοι έν Σπάρτη έφασαν ακούσαντας άρξαμένους ἀπὸ Αγησιλάου καὶ τῶν γερόντων καὶ τῶν έφόρων πάντας κλάειν. οὖτω κοινόν τι ἄρα χαρᾶ καὶ λύπη δάκρυά έστιν. έπὶ μέντοι τῆ τῶν ᾿Αρκάδων τύχη 265 οὐ πολύ τι ήττον Λακεδαιμονίων ήσθησαν Θηβαῖοί τε καὶ 'Ηλεῖοι· οὖτως ἦδη ἦχθοντο ἐπὶ τῷ φρονήματι αὐτῶν.

—all the more so, if, as here, they came from a clear sky. — συνέβη κτέ.: the significance of this circumstance lay in the fact that Hercules was the ancestor of both the royal lines at Sparta. Cf. Hdt. vi. 51. — ώστε ἔρyou elva: so that it was difficult. δεξάμενοι είς δόρυ: i.e. allowing the enemy to approach so near that use could be made of the spear, within a spear-throw. — Emintov: as opposed to the aor. $d\pi \epsilon \theta a \nu o \nu$, the impf. indicates the continuance of the engagement. υπό iππίων: gen. of agency. const. is employed in consequence of the passive idea involved in $\xi\pi$: πτον, were cut down. — Κελτών: Gauls seem to have formed a part of the second body of auxiliaries sent by Dionysius, as well as of the first. See 20.

32. τὸ μέγεθος καὶ ὅτι: note the combination of subst. and subst. clause. — οὐδὲ εἶς: more emphatic than οὐδείς. This battle is known as 'The Tearless Battle,' ἡ ἄδακρυς μάχη. Plut. Ages. 33. — παμπληθεῖς: Diodorus, xv. 72, gives the loss of the Arcadians as 10,000. — ἀρξαμένους ἀπὸ 'Αγησιλάου: i.e. from highest to lowest. — οὕτω κοινὸν κτέ.: "so true is it that tears are a thing common to both joy and grief." — οὐ πολύ τι: on this strengthening of πολύ, cf. iii. 1. 16 οὐ πάνυ τι. — φρονήματι: cf. 23.

Συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι Θηβαίοι ὅπως ἄν τὴν ἡγεμο- 33 νίαν λάβοιεν της Έλλάδος, ενόμισαν, εί πεμψειαν πρός τον Περσων βασιλέα, πλεονεκτήσαι αν τι ων εκείνω. 270 καὶ ἐκ τούτου παρακαλέσαντες ήδη τοὺς συμμάχους ἐπὶ προφάσει, ότι καὶ Εὐθυκλης ὁ Λακεδαιμόνιος εἴη παρὰ βασιλεῖ, ἀναβαίνουσι Θηβαίων μὲν Πελοπίδας, ᾿Αρκάδων δὲ 'Αντίοχος ὁ παγκρατιαστής, 'Ηλείων δὲ 'Αρχίδαμος · ήκολούθει δε καὶ ᾿Αργείος. καὶ οἱ ᾿Αθηναῖοι ἀκούσαντες 275 ταθτα ἀνέπεμψαν Τιμαγόραν τε καὶ Λέοντα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ 34 έγένοντο, πολύ ἐπλεονέκτει ὁ Πελοπίδας παρὰ τῷ Πέρση. είχε γὰρ λέγειν καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο έν Πλαταιαίς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδεπώποτε στρατεύσαιντο έπὶ βασιλέα, καὶ ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο 280 πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' ᾿Αγησιλάου έλθειν έπ' αὐτὸν οὐδε θῦσαι εάσαιεν αὐτὸν εν Αὐλίδι τῆ 'Αρτέμιδι, ἔνθαπερ ὅτε 'Αγαμέμνων εἰς τὴν 'Ασίαν ἐξέπλει

33-38. Conference of Greek ambassadors at Susa. Autumn of 368 B.C.

33. ὅπως ἄν λάβοιεν: for the const. cf. 27.— $\hat{\epsilon}v$ $\hat{\epsilon}\kappa\epsilon\hat{\iota}v\varphi$: i.e. in the king, through his power. — ἐπὶ προφάσει: in reality they were filled with alarm at the mission of Philiscus and at his secret negotiations with the Athenians and Spartans. See also on vi. 3. 12. — Πελοπίδας: here first mentioned, though long a recognized leader. — παγκρατιαστής: i.e. victor in the παγκράτιον, a contest in boxing and wrestling $(\pi \nu \gamma \mu \eta, \pi \dot{a} \lambda \eta)$. — 'Aργεῖος: possibly the Elean Argeüs mentioned in 4. 15. Others take it as an Argive; but in that case the omission of τ ls is irregular.

34. μόνοι: i.e. the Thebans alone. For the facts, see on vi. 3. 20. — συνεμάχοντο, στρατεύσαιντο: the impf. is retained as regularly in indir. disc.,

while the aor. ind. is changed to the optative. — Sid Touro: explained by what follows. — ठूम ठूम देविद्येम् वादण: the aor, ind. of a subord, clause of dir. disc. regularly remains unchanged in indir. disc., but in case of a causal clause may, after a secondary tense, as here, be changed to the optative. G. 247, n. 2; cf. H. 935 c. — ἐπ' αὐτόν: i.e. against the king. — tarauv autov: i.e. Agesilaus. The reference is to the events preceding Agesilaus's invasion of Asia in 396 B.C. 4. 3 f.; Introd. p. 1. — ἔνθαπερ θύσας κτέ.: where he sacrificed before he took Troy, implying that, if Agesilaus had been permitted to sacrifice here, he likewise would have succeeded in his expedition into Asia Minor, and that the Thebans by preventing the sacrifice had rendered an important service to the king.

θύσας είλε Τροίαν. μέγα δὲ συνεβάλλετο τῷ Πελοπίδα 35 είς τὸ τιμᾶσθαι καὶ ὅτι ἐνενικήκεσαν οἱ Θηβαῖοι μάχη ἐν 285 Λεύκτροις καὶ ὅτι πεπορθηκότες τὴν χώραν τῶν Λακεδαιμονίων έφαίνοντο. έλεγε δε ο Πελοπίδας, ότι οι Αργείοι καὶ οἱ ᾿Αρκάδες μάχη ἡττημένοι εἶεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, έπεὶ αὐτοὶ οὐ παρεγένοντο. συνεμαρτύρει δ' αὐτῷ ταῦτα πάντα ως άληθη λέγοι ο 'Αθηναίος Τιμαγόρας, καὶ έτι-290 ματο δεύτερος μετα τον Πελοπίδαν · ἐκ δὲ τούτου ἐρωτώ- 36 μενος ύπὸ βασιλέως ὁ Πελοπίδας, τί βούλοιτο έαυτώ γραφηναι, είπεν ότι Μεσσήνην τε αὐτόνομον είναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ 'Αθηναίους ἀνέλκειν τὰς ναῦς εἰ δὲ ταθτα μη πείθοιντο, στρατεύειν έπ' αὐτούς εἴ τις δὲ πόλις 295 μη έθέλοι ἀκολουθείν, έπὶ ταύτην πρώτον ἰέναι. γραφέν- 37 των δε τούτων και αναγνωσθέντων τοις πρέσβεσιν, είπεν ό Λέων ἀκούοντος τοῦ βασιλέως · "Νη Δία, δ 'Αθηναῖοι, ώρα γε ύμιν, ώς ξοικεν, ἄλλον τινὰ φίλον ἀντὶ βασιλέως

35. συνεβάλλετο κτέ.: the logical subj. is found in δτι ενενικήκεσαν, it contributed much to Pelopidas's distinction that the Thebans, etc. Artaxerxes was anxious to secure the services of Greek soldiers to meet the threatened uprising of men like Ariobarzanes. This help could not be obtained unless there was peace between the Greek states themselves. Hence special consideration was paid to Pelopidas as the representative of that nation whose present military prowess seemed most likely to ensure the maintenance of peace, when it should once become established. ήττημένοι είεν: as related in 30. — Timayopas: he seems to have been a willing tool of Pelopidas. Plutarch, Pelop. 30, speaks of the rich presents which Timagoras received from the

king. Dem. XIX. 137 mentions forty talents as the reward paid for his services on this occasion.

36. ἐαυτῷ γραφῆναι: to be written for him, i.e. made the basis of the treaty. — ὅτι: sc. βούλοιτο ἐαυτῷ γραφῆναι. — αὐτόνομον ἀπὸ Λακεδαιμονίων: for the const., see on v. 1. 36. — ἀνέλκειν: draw up on land, and hence, disband. — στρατεύειν, léval: to be construed with γραφῆναι understood; as subj. supply 'the parties to the treaty.' — πρῶτον léval: cf. v. 4. 37.

37. τοῦ βασιλέως: the art. with βασιλεύς, meaning the king of Persia, is unusual. It is prob. here employed to indicate him as previously mentioned. Cf. An. ii. 4. 4; 5. 38.— ἄλλον τινὰ φίλον: doubtless said with reference to an eventual support of

ζητείν." ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλεν ὁ γραμματεύς α είπεν ὁ Αθη-300 ναίος, πάλιν έξήνεγκε προσγεγραμμένα εί δέ τι δικαιότερον τούτων γιγνώσκουσιν οι Αθηναίοι, ίόντας πρός βασιλέα διδάσκειν. Επεί δε αφίκοντο οι πρέσβεις οικαδε 38 έκαστοι, τὸν μὲν Τιμαγόραν ἀπέκτειναν οἱ Αθηναιοι, κατηγορούντος του Λέοντος ώς ούτε συσκηνούν έαυτώ 305 έθέλοι μετά τε Πελοπίδου πάντα βουλεύοιτο. των δέ άλλων πρέσβεων ὁ μὲν Ἡλεῖος ᾿Αρχίδαμος, ὅτι προὐτίμησε την Ήλιν προ των Αρκάδων, ἐπήνει τὰ βασιλέως, ὁ δὲ 'Αντίοχος, ὅτι ἡλαττοῦτο τὸ 'Αρκαδικόν, οὖτε τὰ δῶρα έδέξατο απήγγειλέ τε πρός τους μυρίους ότι βασιλευς 310 άρτοκόπους μέν καὶ όψοποιούς καὶ οίνοχόους καὶ θυρωρούς παμπληθείς έχοι, ἄνδρας δε οι μάχοιντ' αν Ελλησι πάνυ ζητων οὐκ ἔφη δύνασθαι ίδεῖν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ τῶν χρημάτων πληθος ἀλαζονείαν οἶ γε δοκεῖν ἔφη είναι, έπει και την ύμνουμένην αν χρυσην πλάτανον ούχ 315 ίκανην έφη είναι τέττιγι σκιάν παρέχειν.

Ως δὲ οἱ Θηβαῖοι συνεκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπα- 39 σῶν ἀκουσομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς καὶ ὁ

Ariobarzanes by the Athenians.— Εξήνεγκε προσγεγραμμένα: he brought out
(from the apartment of the king) an
additional clause. The substance of
this clause is explained by what
follows.— διδάσκειν: inf. in indir.
disc. representing the imv. of dir.
disc., and depending upon the notion
of bidding involved in προσγεγραμμένα.

38. ἐθέλοι, βούλοιτο: representing the impf. ind. of dir. disc. G. 243, N. 1; H. 935 b.—προύτίμησε: sc. βασιλεύς. This partiality probably consisted in recognizing Triphylia as belonging to Elis instead of to Arcadia.—τὰ βασιλέως: the action of

the king.—oute, the cf. Lat. neque, et. — τὰ δῶρα: the gifts, which it was customary to give to ambassadors. — rous muplous: the newly established federal council, which managed the affairs of Arcadia. See Introd. p. 7.— ζητών: concessive.— τὸ ...πλήθος: in pregnant sense; the talk about the great wealth. - of: generally enclitic, but here orthotone to give emphasis. So also An. i. 1. 8. — την υμνουμένην κτέ.: the celebrated golden plane tree. This tree and a golden vine had been presented to King Darius by Pythius, a wealthy Lydian. Cf. Hdt. vii. 27.—äv: const. with elvai. — ikavhv: large enough.

Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγίδα ἀνέγνω τὰ γεγραμμένα, οἱ μὲν Θηβαῖοι ὀμνύναι 320 ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ ἑαυτοῖς τοὺς βουλομένους φίλους εἶναι, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπεκρίναντο ὅτι οὐκ ὀμούμενοι ἀλλ' ἀκουσόμενοι πεμφθείησαν · εἰ δέ τι ὅρκων δέοιντο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. ὁ μέντοι ᾿Αρκὰς Λυκομήδης καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ τὸν σύλ-325 λογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ' ἔνθα ἃν ἢ ὁ πόλεμος.

325 λογον έν Θήβαις δέοι είναι, άλλ' ένθα ᾶν ἢ ὁ πόλεμος.
χαλεπαινόντων δ' αὐτῷ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων ὡς
διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, οὐδ' εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε
καθίζειν, ἀλλ' ἀπιὼν ῷχετο καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ἐξ
'Αρκαδίας πρέσβεις. ὡς δ' ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ 40

330 συνελθόντες όμόσαι, ἔπεμπον οἱ Θηβαῖοι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις, ὀμνύναι κελεύοντες ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα, νομίζοντες ὀκνήσειν μίαν ἑκάστην τῶν πόλεων ἀπεχθάνεσθαι ἄμα ἑαυτοῖς τε καὶ βασιλεῖ. ἐπεὶ μέντοι εἰς Κόρινθον πρῶτον αὐτῶν ἀφικομένων ὑπέστησαν οἱ Κορίν-

335 θιοι καὶ ἀπεκρίναντο ὅτι οὐδὲν δέοιντο πρὸς βασιλέα κοινῶν ὅρκων, ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλαι πολλαὶ πόλεις κατὰ ταὐτὰ ἀποκρινόμεναι. καὶ αὕτη μὲν ἡ Πελοπίδου καὶ τῶν Θηβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ οὕτω διελύθη.

Αὖθις δ' Ἐπαμεινώνδας, βουληθεὶς τοὺς ᾿Αχαιοὺς προσ- 41

39, 40. Failure of the congress at Thebes. Spring of 367 B.C.

39. ὁ Πέρσης: so also in 387 B.C. the Persian Tiribazus had announced to the assembled Greeks the terms of the Peace of Antalcidas. See v. 1. 30.— ὁμνύναι ταθτα: unusual expression, equiv. to ὁμνίναι τοὺς ὅρκους τούτους. — τὶ δέοιντο: τὶ cognate acc. as in v. 4. 36. — Λυκομήδης: see 23. — τὸ συμμαχικόν: i.e. the treaty of alliance. — εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθί-

Lew: i.e. would come into the congress and sit there.

40. περιβολή: used of striving for something which does not properly belong to one. Cf. also περιβάλλεσθαι iv. 8. 18.

41-46. Third expedition of Epaminondas into Peloponnesus. Establishment and overthrow of Theban influence in Achaea. Euphron gains control in Sicyon. Summer of 367 B.C.

41. Ἐπαμεινώνδας: here first men-

340 αγαγέσθαι, όπως μαλλον σφίσι καὶ οἱ ᾿Αρκάδες καὶ οἱ άλλοι σύμμαχοι προσέχοιεν τον νοῦν, έγνω ἐκστρατευτέον είναι έπὶ τὴν 'Αχαΐαν. Πεισίαν οὖν τὸν 'Αργείον στρατηγούντα έν τῷ ᾿Αργει πείθει προκαταλαβεῖν τὸ ϶Ονειον. καὶ ὁ Πεισίας μέντοι καταμαθών άμελουμένην την τοῦ 345 'Ονείου φυλακήν ύπό τε Ναυκλέους, δς ήρχε τοῦ ξενικοῦ των Λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ ᾿Λθηναίου, καταλαμβάνει νύκτωρ μετα δισχιλίων όπλιτων τον ύπερ Κεγχρειών λόφον, έχων έπτα ήμερών τα έπιτήδεια. Εν δε 42 ταύταις ταις ήμέραις έλθόντες οι Θηβαίοι ύπερβαίνουσι 350 τὸ "Ονειον, καὶ στρατεύουσι πάντες οἱ σύμμαχοι ἐπ' 'Αχαΐαν, ήγουμένου 'Επαμεινώνδου. προσπεσόντων δ' αὐτῷ τῶν βελτίστων ἐκ τῆς Αχαίας, ἐνδυναστεύει ὁ 'Επαμεινώνδας ώστε μη φυγαδευσαι τους κρατίστους μηδέ πολιτείαν μεταστήσαι, άλλα πιστα λαβών παρά των 355 'Αχαιων ή μην συμμάχους ἔσεσθαι καὶ ἀκολουθήσειν όποι αν Θηβαίοι ήγωνται, ούτως απήλθεν οίκαδε. κατη- 43 γορούντων δε αὐτοῦ τῶν τε Αρκάδων καὶ τῶν ἀντιστασιωτών ώς Λακεδαιμονίοις κατεσκευακώς την 'Αχαΐαν ἀπέλθοι, ἔδοξε Θηβαίοις πέμψαι άρμοστας είς τας 360 'Αχαίδας πόλεις. οι δ' έλθόντες τους μέν βελτίστους σὺν τῷ πλήθει ἐξέβαλον, δημοκρατίας δ' ἐν τῆ 'Αχαία

tioned. See Introd. p. 10.— σφίσι: i.e. the Thebans.—"Ονειον: see on 15.

42. προσπεσόντων κτέ.: at the entreaty of the aristocrats. — ἐνδυναστεύει: effected by his personal influence. — φυγαδεῦσαι: as subj. supply τὸ πλῆθος. The popular party was dominant, owing to the presence of Epaminondas. — τοὺς κρατίστους: unusual expression for τοὺς βελτίστους. So also 3.1. — ἡ μήν: regular expression

in taking an oath. So iii. 4. 5; vii. 4. 38. — outws: resuming the foregoing partic., as frequently.

43. ἀντιστασιωτών: not only the democratic element in Achaea, but also Epaminondas's political opponents at home. — Λακεδαιμονίοις κατεσκευακώς κτλ.: viz. by leaving the aristocratic party in power in the Achaean cities. — άρμοστάς: generally used only of Spartan governors of subject states. — σὺν τῷ πλήθει: const. with

κατέστησαν. οἱ μέντοι ἐκπεσόντες συστάντες ταχύ, ἐπὶ μίαν έκάστην των πόλεων πορευόμενοι, όντες οὐκ όλίγοι, κατηλθόν τε καὶ κατέσχον τὰς πόλεις. ἐπεὶ δὲ κατελ-365 θόντες οὐκέτι ἐμέσευον, ἀλλὰ προθύμως συνεμάχουν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπιέζοντο οἱ ᾿Αρκάδες ἔνθεν μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ένθεν δε ύπο 'Αχαιών. έν δε τώ Σικυώνι 44 τὸ μὲν μέχρι τούτου κατὰ τοὺς ἀρχαίους νόμους ἡ πολιτεία ήν. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος ὁ Εὖφρων, ὧσπερ παρὰ 370 τοις Λακεδαιμονίοις μέγιστος ήν των πολιτων, ούτω καί παρά τοις εναντίοις αὐτων πρωτεύειν, λέγει πρός τους 'Αργείους καὶ τοὺς 'Αρκάδας ώς, εἰ μὲν οἱ πλουσιώτατοι έγκρατεις έσοιντο του Σικυώνος, σαφώς, όταν τύχη, πάλω λακωνιεί ή πόλις. "Εαν δε δημοκρατία γένηται, εδ ζστε," 375 έφη, "ότι διαμενεί ύμιν ή πόλις. ἐὰν οὖν μοι παραγένησθε, έγω έσομαι ο συγκαλών τον δήμον και άμα έγω ύμων ταύτην πίστιν έμαυτοῦ δώσω καὶ τὴν πόλιν βέβαιον έν τη συμμαχία παρέξω. ταῦτα δ'," έφη, "έγω πράττω, εὐ ιστε ότι, πάλαι μεν χαλεπως φέρων, ωσπερ ύμεις, τὸ 380 φρόνημα των Λακεδαιμονίων, ἄσμενος δ' αν την δουλείαν ἀποφυγών." οἱ οὖν ᾿Αρκάδες καὶ οἱ ᾿Αργεῖοι ἡδέως ταῦτ᾽ 45 άκούσαντες παρεγένοντο αὐτῷ. ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῆ ἀγορῷ παρόντων τῶν ᾿Αργείων καὶ τῶν ᾿Αρκάδων συνεκάλει τὸν

ol dé, — they, in conjunction with the populace. — où kéti è pérevou: no longer continued neutral, as they had done before.

44. τὸ μέχρι τούτου: the prepositional phrase is treated as a subst. and takes the article. The const. is that of duration of time. Cf. iv. 6. 12 τὸ ἀπὸ τούτου, vi. 2. 7 els τὰπὶ θάτερα. — ὅταν τύχη: at the first opportunity. Supply ἡ πόλις as subj. and λακωνίζουσα as predicate. Cf. iv. 1.

34 ἀν οὖτω τύχωσιν. — ταύτην πίστιν ἐμαυτοῦ δώσω: I will give you this as a pledge of my good faith. Instead of ταύτην (i.e. τὸ συγκαλεῖν) we expect τοῦτο, but this is attracted into the fem. by πίστιν. H. 632 a. — εὖ ίστε ὅτι: parenthetical, as εὖ οἰδ΄ ὅτι vi. I. 4 and frequently. — ἄσμενος ᾶν ἀποφυγών: equiv. to ὁς ἄσμενος ᾶν ἀποφυγών: equiv. to ὁς ἄσμενος ᾶν ἀποφυγών: equiv. to ὁς ἄσμενος ᾶν ἀπόφυγον (εἰ δυνατὸν ἢν), i.e. who would gladly have escaped the oppression, had I been able.

δήμον, ώς τής πολιτείας έσομένης έπὶ τοῖς ἴσοις καὶ 385 όμοίοις. ἐπεὶ δὲ συνήλθον, στρατηγούς ἐκέλευσεν έλέσθαι ούστινας αὐτοῖς δοκοίη · οἱ δ' αἰροῦνται αὐτόν τε τὸν Εύφρονα καὶ Ἱππόδαμον καὶ Κλέανδρον καὶ ᾿Ακρίσιον καὶ Λύσανδρον. ώς δὲ ταῦτα ἐπέπρακτο, καὶ ἐπὶ τὸ ξενικὸν καθίστησιν 'Αδέαν τὸν αύτοῦ υἱόν, Λυσιμένην τὸν πρό-390 σθεν ἄρχοντα ἀποστήσας. καὶ εὐθὺς μὲν τούτων τῶν 46 ξένων ὁ Εὖφρων πιστούς τινας εὖ ποιῶν ἐποιήσατο, καὶ άλλους προσελάμβανεν, οὖτε τῶν δημοσίων οὖτε τῶν ίερων χρημάτων φειδόμενος. και όσους δ' έξέβαλεν έπι λακωνισμώ, καὶ τοῖς τούτων χρήμασιν ἐχρῆτο, καὶ τῶν 395 συναρχόντων δε τους μεν δόλω απέκτεινε, τους δε εξέβαλεν · ωστε πάντα ύφ' έαυτῷ ἐποιήσατο καὶ σαφῶς τύραννος ήν. ὅπως δὲ ταῦτα ἐπιτρέποιεν αὐτῷς οἱ σύμμαχοι, τὰ μέν τι καὶ χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καί, εί ποι στρατεύοιντο, προθύμως έχων το ξενικον συνη-400 κολούθει.

Οὖτω δὲ τούτων προκεχωρηκότων, καὶ τῶν τε ᾿Αργείων 2

45. End to is tools kal omolois: see on 1. - kal kallothow: he also appointed. - ánoothous: sc. $\tau \hat{\eta}$ s $\text{á} \rho \chi \hat{\eta}$ s, having removed him from his command.

46. πιστούς τινας: τινάς obj., πιστούς predicate. — προσελάμβανεν: conative. — καλ δσους, καλ τούτων: καί before δσους really belongs with τούτων, being repeated with the latter in consequence of the intervening words. — δπως ἐπιτρέποιεν: to be construed both with διεπράξατο and συνηκολούθει. With the former of these verbs the const. is according to sense, as though the thought, he used bribery, were alone prominent in the writer's mind. διαπράττεσθαι is regularly followed by the inf. or ωστε with the

infinitive.—τὰ μέν τι: in the meaning partly, partly, τὰ μέν and τὰ δέ have become so thoroughly mere particles, that no plural quality is longer recognized as belonging to them; hence τὰ μέν τι. Cf. An. iv. 1. 14 τὰ μέν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. On τὶ cf. vii. 4. 5 οὐδέν τι. Besides μέν, δέ, we find often, as here, the particles καί, καί in the same sentence. Cf. iv. 1. 15 αὶ μὲν καί, αὶ δὲ καί.—προθύμως: const. with συνηκολούθει.

2. 1-4. Fidelity of the Phliasians to the Spartans. Invasion of Phlius by the Argives. Summer of 369 B.C.

The events narrated in this chapter are but an episode in the great strug-

έπιτετειχικότων τῷ Φλειοῦντι τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου Τρικάρανον καὶ τῶν Σικυωνίων ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τειχιζόντων την θυαμίαν, μάλα ἐπιέζοντο οἱ Φλειάσιοι καὶ ἐσπάνιζον 5 των έπιτηδείων όμως δε διεκαρτέρουν έν τη συμμαχία. άλλα γαρ των μεν μεγάλων πόλεων, εί τι καλον έπραξα, άπαντες οἱ συγγραφεῖς μέμνηνται · ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, καὶ εἴ τις μικρά πόλις οὖσα πολλά καὶ καλά ἔργα διαπέπρακται, έτι μαλλον άξιον είναι άποφαίνειν. Φλειάσιοι τοίνυν φίλοι 2 10 μεν εγένοντο Λακεδαιμονίοις, ότ' εκείνοι μέγιστοι ήσαν. σφαλέντων δ' αὐτῶν ἐν τῆ ἐν Λεύκτροις μάχη, καὶ ἀποστάντων μεν πολλών περιοίκων, αποστάντων δε πάντων των Είλωτων έτι δε των συμμάχων πλην πάνυ όλίγων, έπιστρατευόντων δ' αὐτοῖς ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν Ἑλλήνων, 15 πιστοί διέμειναν καὶ έχοντες πολεμίους τοὺς δυνατωτάτους τῶν ἐν Πελοποννήσω ᾿Αρκάδας καὶ ᾿Αργείους ὅμως ἐβοήθησαν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόντες εἰς Πρα-

gle waging between the Thebans and Spartans, and as such are of minor importance for an understanding of the war in general.

1. ἐπιτετειχικότων κτέ.: having fortified Tricaranum against Phlius. Cf. iii. 2. $\mathbf{1}$ έπιτετειχίσθαι τ $\hat{\eta}$ ολκήσει.— Τρικάρανον: a hill with three summits, lying to the northeast of the Phliasian plain. — αὐτῶν : i.e. the Phliasians. — Ovaplav: north Phlius. — iv the oummaxia: viz. the alliance with the Lacedaemonians. Cf. vi. 4. 9; 5. 14, 17. — άλλα γάρ: elliptical; but I will speak more particularly concerning Phlius, for, etc. — μικρά: Phlius was one of the smallest of the independent states of Peloponnesus; but the city itself was relatively large, having a population of over 25,000. See v. 3. 16, where the able-bodied male citizens are referred to as exceeding 5000 in number.

2. ἀποστάντων κτέ.: see vi. 5. 28, 32. Xenophon, however, exaggerates the extent of the defection among the helots. Many of them were faithful to the Spartans at this juncture and received their freedom as a reward. — ώς είπειν: so to speak. On this loose const. of the inf., see G. 268; H. 956. — autols: i.e. the Lacedaemonians. — διαβαίνειν . . . λαχόντες: although it fell to their lot to cross last. The reference is to the passage of the Spartan allies by water from Argolis to Prasiae on the eastern coast of Laconia, at the time of Epaminondas's first invasion of Peloponnesus. See vi. 5. 29. The order of transfer was evidently determined by lot. Xenophon means that the fact of their being left till the last, might

σιας των συμβοηθησάντων — ήσαν δ' οδτοι Κορίνθιοι, 'Επιδαύριοι, Τροιζήνιοι, Έρμιονεῖς, Αλιεῖς, Σικυώνιοι καὶ 20 Πελληνείς, οὐ γάρ πω τότε ἀφέστασαν : — ἀλλ' οὐδ' ἐπεὶ 3 ό ξεναγός τούς προδιαβεβώτας λαβών απολιπών αὐτούς ψχετο, οὐδ' ὧς ἀπεστράφησαν, ἀλλ' ἡγεμόνα μισθωσάμενοι έκ Πρασιών, όντων τών πολεμίων περί 'Αμύκλας, όπως εδύναντο διαδύντες είς Σπάρτην αφίκοντο. καὶ μην 25 οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε ἐτίμων αὐτοὺς καὶ βοῦν ξένια ἔπεμψαν. ἐπεὶ δ' ἀναχωρησάντων τῶν πολεμίων ἐκ τῆς 4 Λακεδαίμονος οἱ ᾿Αργεῖοι ὀργιζόμενοι τῆ τῶν Φλειασίων περί τους Λακεδαιμονίους προθυμία ενέβαλον πανδημεί είς τον Φλειούντα καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδήουν, οὐδ' ὡς 30 ύφίεντο, άλλα και έπει απεχώρουν φθείραντες όσα έδύναντο, ἐπεξελθόντες οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς ἐπηκολούθουν αὐτοῖς, καὶ ὀπισθοφυλακούντων τοῖς Αργείοις τῶν ἱππέων άπάντων καὶ λόχων τῶν μετ' αὐτοὺς τεταγμένων, ἐπιθέμενοι τούτοις έξήκοντα όντες ετρέψαντο πάντας τους όπι-35 σθοφύλακας καὶ ἀπέκτειναν μὲν ὀλίγους αὐτῶν, τροπαῖον μέντοι έστήσαντο δρώντων τῶν Αργείων οὐδὲν διαφέρον ή εί πάντας ἀπεκτόνεσαν αὐτούς.

Αὖθις δε Λακεδαιμόνιοι μεν καὶ οἱ σύμμαχοι εφρού- 5 ρουν τὸ Ὁνειον, Θηβαῖοι δε προσήεσαν ώς ὑπερβησό-

naturally have induced them to return home. — ούπω άφέστασαν: cf. 1. 18.

3. ἀλλ' οὐδέ: ἀλλά is introduced as if, in place of the partic. λαχόντες, a finite verb had been employed.—
οὐδ' ώς: not even thus; for the accent, see G. 29, N. 1; H. 120.— ἡγεμόνα: his function would naturally have been performed by the ξεναγός.—
'Αμύκλας: see vi. 5. 30.

4. εls τον Φλειούντα: into the territory of Phlius, as frequently.— ὑφίεντο: sc. ol Φλειάσιοι.— ἀπεχώρουν: sc. ol

'Αργεῖοι. — ὁπισθοφυλακούντων: the subj. is $l\pi\pi\ell\omega\nu$ καὶ λόχων. — ἐξήκοντα ὅντες: concessive, — though numbering only sixty. — οὐδὲν κτέ.: just as if. διαφέρον is to be taken grammatically with $\tau\rho\sigma\pi$ αῖον, though logically it modifies the whole sentence.

5-9. Unsuccessful attack upon the citadel of Phlius. Summer of 369 B.C.

5. αὖθις: viz. in 369 B.c., on the occasion of Epaminondas's second invasion of Peloponnesus. See 1.15.

— ὑπερβησόμενοι: sc. Mt. Oeneum.

40 μενοι. πορευομένων δε δια Νεμέας των Αρκάδων καί 'Ηλείων, όπως συμμείξαιεν τοις Θηβαίοις, προσήνεγκαν μεν λόγον των Φλειασίων φυγάδες ώς, εἰ ἐθελήσειαν ἐπιφανηναι μόνον σφίσι, λάβοιεν αν Φλειουντα επει δε ταυτα συνωμολογήθη, της νυκτός ύπεκαθίζοντο ύπ' αὐτῷ τῷ 45 τείχει κλίμακας έχοντες οι τε φυγάδες και άλλοι μετ' αὐτῶν ὡς έξακόσιοι. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν σκοποὶ ἐσήμαινον ἀπὸ τοῦ Τρικαράνου ὡς πολεμίων ἐπιόντων, ἡ δὲ πόλις πρός τούτους τον νουν είχεν, έν δη τούτω οι προδιδόντες **ἐσήμαινον τοῖς ὑποκαθημένοις ἀναβαίνειν.** οἱ δ' ἀνα- β 50 βάντες καὶ λαβόντες των φρουρων τὰ ὅπλα ἔρημα ἔδίωκον τους ήμεροφύλακας όντας δέκα άφ' έκάστης δε της πεμπάδος είς ήμεροφύλαξ κατελείπετο καὶ ένα μεν έτι καθεύδοντα ἀπέκτειναν, ἄλλον δὲ καταφυγόντα πρὸς τὸ "Ηραιον. φυγή δ' έξαλλομένων κατά τοῦ τείχους τοῦ εἰς 55 τὸ ἄστυ ὁρῶντος τῶν ἡμεροφυλάκων, ἀναμφισβητήτως είχον οι αναβάντες την ακρόπολιν. έπει δε κραυγής είς 7 την πόλιν άφικομένης έβοήθουν οί πολίται, το μέν πρώτον ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς ἀκροπόλεως οἱ πολέμιοι ἐμάχοντο ἐν

- 'Αρκάδων και 'Ηλείων: acc. to 8 and 1. 18, the Argives also were with them. — προσήνεγκον λόγον: proposed. — ofic: refers not only to the exiles but also to their partisans in the city, the ol προδιδόντες mentioned below. — ἀπὸ τοῦ Τρικαράνου: const. with έσήμαινον. — πολεμίων έπιόντων: i.e. the Argives, Arcadians, and Eleans, who were approaching from the south. This manoeuvre was intended to divert attention from the exiles, who were lying in wait at the foot of the wall. — οἱ προδιδόντες: the partic. has conative force. — ava-Baiver: dependent upon the notion of commanding involved in ἐσήμαι-

6. τὰ δπλα: the posts, by metonymy; so often in the sense of camp. Cf. iv. 5. 6.— ἔρημα: predicatively, thinly manned.— ἀφ' ἐκάστης κτέ.: from each squad of five day-guards one was regularly left behind at night in the citadel. There were ten squads of ἡμεροφύλακες, as it appears, each consisting of five men. Hence by day fifty guards were on duty in the citadel. Ten of these, one from each squad (chosen probably in turn), seem to have been detailed for duty at night.— ὁρῶντος: looking toward. Cf. I. 17 βλέποντος.

τῷ πρόσθεν τῶν εἰς τὴν πόλιν φερουσῶν πυλῶν · ἔπειτα 60 πολιορκούμενοι ύπὸ τῶν προσβοηθούντων ἐχώρουν πάλιν πρός την ακρόπολιν οί δε πολίται συνεισπίπτουσιν αὐτοῖς. τὸ μὲν οὖν μέσον τῆς ἀκροπόλεως εὐθὺς ἔρημον έγένετο · έπὶ δὲ τὸ τεῖχος καὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες οἱ πολέμιοι ἔπαιον καὶ ἔβαλλον τοὺς ἔνδον· οἱ δὲ χαμόθεν 65 ήμύνοντο καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ τεῖχος φερούσας κλίμακας προσεμάχοντο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν πύργων 8 έκράτησάν τινων οἱ πολιται, ὁμόσε δὴ ἐχώρουν ἀπονενοημένως τοις αναβεβηκόσιν. οι δε ωθούμενοι ύπ' αὐτων τη τόλμη τε καὶ μάχη εἰς ἔλαττον συνειλοῦντο. ἐν δὲ τούτω 70 τῷ καιρῷ οἱ μὲν ᾿Αρκάδες καὶ οἱ ᾿Αργεῖοι περὶ τὴν πόλιν έκυκλοῦντο, καὶ κατὰ κεφαλὴν τὸ τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως διώρυττον · τῶν δὲ ἔνδοθεν οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δε και τους εξωθεν ετι επαναβαίνοντας, επί ταις κλίμαξιν οντας, έπαιον, οι δε προς τους αναβεβηκότας αυτών έπι 75 τοὺς πύργους ἐμάχοντο, καὶ πῦρ εύρόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ύφηπτον αὐτούς, προσφοροῦντες τῶν δραγμάτων ἃ ἔτυχον

7. ἐν τῷ: in the space. — πολιορκούμενοι: here in the sense, being beset on all sides.—τὸ μέσον: the interior space in the acropolis was extensive. Paus. ii. 13. 3–5.—ἔρημον: i.e. clear of the enemy, who now took refuge on the walls and towers. — κλίμακας: here, steps.

8. τῶν πύργων: dependent upon τινῶν.—ἔνθεν καὶ ἔνθεν: on this side and on that.—εἰς ἔλαττον: i.e. in a space growing constantly smaller. Cf. vi. 2. 22 ἀεὶ δ΄ ἐλείπετο σὺν ἐλάττοσι.—οἰ ᾿Αργείοι: see on 5. The Eleans, who are there mentioned, are here omitted.— κατὰ κεφαλήν: of uncertain meaning,—perhaps from above, referring to the high north side of the citadel. Cf. 11.—διώρυττον:

conative. — oi mèv ... ëmalov: the passage in the Mss. is manifestly corrupt. The present text follows the conjecture of Hertlein. According to this, three distinct classes of the enemy are recognized: 1) those who had already mounted the walls, 2) those who are now climbing up the walls on the north side by means of the ladders, 3) those who had mounted the towers on the walls. δράγματα: the inner space of the acropolis (τὸ μέσον in 7) contained cultivated ground. - ETUXOV: Xenophon freq. construes a neut. pl. subj. with a pl. verb, as here, especially if the idea of plurality is to be made prominent. G. 135, 2; H. 604 a.

έξ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως τεθερισμένα. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων τὴν φλόγα φοβούμενοι ἐξήλλοντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν παιόμενοι ἐξέπιπτον.

- 80 ἐπεὶ δ' ἄπαξ ἤρξαντο ὑπείκειν, ταχὺ δὴ πᾶσα ἡ ἀκρόπολις θ ἔρημος τῶν πολεμίων ἐγεγένητο. εὐθὺς δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐξήλαυνον · οἱ δὲ πολέμιοι ἰδόντες αὐτοὺς ἀπεχώρουν, καταλιπόντες τάς τε κλίμακας καὶ τοὺς νεκρούς, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀποκεχωλευμένους. ἀπέθανον δὲ τῶν πολε-
- 85 μίων οἴ τε ἔνδον μαχόμενοι καὶ οἱ ἔξω άλλόμενοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔνθα δὴ θεάσασθαι παρῆν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τοὺς μὲν ἄνδρας δεξιουμένους ἀλλήλους, τὰς δὲ γυναῖκας πιεῖν τε φερούσας καὶ ἄμα χαρᾶ δακρυούσας πάντας δὲ τοὺς παρόντας τότε γε τῷ ὄντι 90 κλαυσίγελως εἶχεν.

Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῷ ὑστέρῳ ἔτει εἰς τὸν Φλειοῦντα οἴ τε 10 ᾿Αργεῖοι καὶ οἱ ᾿Αρκάδες ἄπαντες. αἴτιον δ᾽ ἢν τοῦ ἐπικεῖσθαι αὐτοὺς ἀεὶ τοῖς Φλειασίοις ὅτι ἄμα μὲν ἀργίζοντο αὐτοῖς, ἄμα δὲ ἐν μέσῳ εἶχον, καὶ ἐν ἐλπίδι ἢσαν ἀεὶ διὰ 95 τὴν ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δ᾽ ἱππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλειασίων καὶ ἐν ταύτη τῆ ἐμβολῆ ἐπὶ τῆ διαβάσει τοῦ ποταμοῦ ἐπιτίθενται σὺν τοῖς παροῦσι τῶν ᾿Αθηναίων ἱππεῦσι· καὶ κρατήσαντες ἐποίη-

9. ταχὺ ἐγεγένητο: the plpf. to designate the rapidity of the action. So 4. 23 ταχὺ ἐτἐτρωτο. — ἐξήλαυνον: i.e. out of the city, and in pursuit of the retreating enemy. — ἀπεχώρουν: they now presumably effected their intended junction with the Thebans; see 5; i. 18. — τῶν ὀγδοήκοντα: on the art. with numerals to express an approximate round number, see H. 664 c; cf. 4. 23, 27. — πιεῖν: inf. of purpose. G. 265; H. 951. — τῷ ὄντι:

implying that the expression κλαυσίγελως είχεν was a proverbial one. For the general sentiment cf. 1.32. — κλαυσίγελως: compounds in -γελως and -κερως are accented after the analogy of the Attic second declension. Kühn. 79, 2.

10-15. Third and fourth attacks upon Phlius. Summer of 368 B.C. and summer of 367 B.C.

10. ἐν μέσφ: Phlius lay between Arcadia and Argolis. — τοῦ ποταμοῦ:

σαν τοὺς πολεμίους τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐπὶ τὰς ἀκρω100 ρείας ὑποχωρεῖν, ὧσπερ ἀπὸ φιλίου καρποῦ τοῦ ἐν τῷ
πεδίῳ φυλαττομένους μὴ καταπατήσειαν.

Αὖθις δέ ποτε ἐστράτευσεν εἰς τὸν Φλειοῦντα ὁ ἐν τῷ 11 Σικυωνι άρχων Θηβαίος, άγων ους τε αυτός είχε φρουρούς καὶ Σικυωνίους καὶ Πελληνέας · ήδη γὰρ τότε ήκολούθουν 105 τοις Θηβαίοις · καὶ Εὐφρων δὲ τοὺς αὐτοῦ ἔχων μισθοφόρους περί δισχιλίους συνεστρατεύετο. οί μέν οὖν ἄλλοι αὐτῶν διὰ τοῦ Τρικαράνου κατέβαινον ἐπὶ τὸ Ἡραιον, ὡς τὸ πεδίον φθερουντες · κατὰ δὲ τὰς εἰς Κόρινθον φερούσας πύλας έπὶ τοῦ ἄκρου κατέλιπε Σικυωνίους τε καὶ Πελλη-110 νέας, ὅπως μὴ ταύτη περιελθόντες οἱ Φλειάσιοι κατὰ κεφαλην αὐτῶν γένοιντο ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου. ὡς δ' ἔγνωσαν οἱ 12 έκ της πόλεως τους πολεμίους έπι το πεδίον ώρμημένους, αντεξελθόντες οι τε ίππεις και οι επίλεκτοι των Φλειασίων έμάχοντο καὶ οὐκ ἀνίεσαν είς τὸ πεδίον αὐτούς. καὶ τὸ 115 μεν πλειστον της ήμερας ενταύθα ακροβολιζόμενοι διήγον, οί μέν περί τον Εύφρονα έπιδιώκοντες μέχρι του ίππασίμου, οἱ δὲ ἔνδοθεν μέχρι τοῦ Ἡραίου. ἐπεὶ δὲ καιρὸς 13

the Asopus, which separated Phlius from Arcadia. — τὸ λοιπὸν... ὑποχωρεῖν: retire to the heights and remain there the rest of the day. — ὥσπερ κτὲ.: ironical; "as if they wished to avoid trampling down the grain, as belonging to friends." Obs. the pred. position of φιλίου. The ironical force is heightened by connecting καρποῦ with φυλαττόμενοι, instead of with καταπατήσειαν as we should naturally expect. — φιλίου: here equiv. to τῶν φίλων.

11. ἄρχων: a Theban harmost. See 1. 43. — ἥδη ἡκολούθουν: cf., on the other hand, 2 οῦπω τότε, viz. in

369 B.C.— Εύφρων: now tyrant of Sicyon. Cf. 1. 44 ff.—oi äλλοι: proleptic, the others as opposed to the Sicyonians and Pellenians.— κατὰ τὰς πύλας κτέ.: i.e. on the northeast side of the citadel, from which point the Phliasians might otherwise attack those in the Heraeum.—κατὰ κεφαλην αὐτῶν: above them.

12. οὐκ ἀνίεσαν: equiv. to οὐκ εἴων ἀναβαίνειν, as in ii. 4. 11. We must accordingly assume that there was some depression in the ground between the Phliasians and the enemy.

— μέχρι τοῦ ἰππασίμου: as far as thèy could ride.

έδόκει ίέναι, ἀπήεσαν οἱ πολέμιοι κύκλφ τοῦ Τρικαράνου. ωστε γαρ την σύντομον προς τους Πελληνέας αφικέσθαι 120 ή πρὸ τοῦ τείχους φάραγξ εἶργε. μικρὸν δ' αὐτοὺς πρὸς τὸ ὄρθιον προπέμψαντες οἱ Φλειάσιοι ἀποτρεπόμενοι ἵεντο την παρά το τείχος έπι τους Πελληνέας και τους μετ' αὐτῶν. καὶ οἱ περὶ τὸν Θηβαῖον δὲ αἰσθόμενοι τὴν σπου- 14 δην των Φλειασίων ημιλλώντο, όπως φθάσειαν τοις Πελ-125 ληνεῦσι βοηθήσαντες. ἀφικόμενοι δὲ πρότεροι οἱ ἱππεῖς έμβάλλουσι τοις Πελληνεύσι. δεξαμένων δε το πρώτον, έπαναχωρήσαντες πάλιν σύν τοις παραγεγενημένοις των πεζων ενέβαλον καὶ εκ χειρός εμάχοντο. καὶ εκ τούτου δη έγκλίνουσιν οἱ πολέμιοι καὶ ἀποθνήσκουσι τῶν τε 130 Σικυωνίων τινές καὶ τῶν Πελληνέων μάλα πολλοὶ καὶ ανδρες αγαθοί. τούτων δε γενομένων οι μεν Φλειάσιοι 15 τροπαίον ισταντο λαμπρον παιανίζοντες, ωσπερ είκός · οί δὲ περὶ τὸν Θηβαῖον καὶ τὸν Εὖφρονα περιεώρων ταῦτα, ώσπερ επὶ θέαν περιδεδραμηκότες. τούτων δε πραχθέν-135 των, οἱ μὲν ἐπὶ Σικυῶνος ἀπηλθον, οἱ δ' εἰς τὸ ἄστυ ἀπεχώρησαν.

Καλὸν δὲ καὶ τοῦτο διεπράξαντο οἱ Φλειάσιοι · τὸν 16

13. κύκλφ τοῦ Τρικαράνου: in a half-circle on Mt. Tricaranum. - wore άφικέσθαι: this inf. without μή cannot depend upon $\epsilon l \rho \gamma \epsilon$. We must assume the omission of some such notion as ουτως απιέναι, prevented him from withdrawing in such a way as to reach. — την σύντομον: sc. δδόν, adv. acc. G. 160, 2; H. 719 a. — ή φάpays: the ravine of a small tributary emptying into the Asopus. — τοὺς Πελληνέας: those mentioned in 11. προπέμψαντες: generally escort, here in hostile sense, pursuing. — την παρά τείχος: the same as την σύντομον above.

14. oi iππεις: i.e. the Phliasians.

— δεξαμένων: gen. abs. Supply αὐτῶν referring to Πελληνεῦσι. G. 278, 1, N.; H. 972 b.— ἐκ χειρός: hand to hand.— καὶ ἄνδρες ἀγαθοί: and moreover brave men.

15. λαμπρόν: cognate acc. with adv. force. Cf. Hor. Odes, i. 22. 23 dulce ridentem.— ἐπὶ θέαν: to look on, instead of to render help.— εἰς τὸ ἄστυ: viz. Phlius.

16. Magnanimity of the Phliasians. τοῦτο: the following, for which usually τόδε, when the explanatory words form an independent sentence, as here.

γὰρ Πελληνέα Πρόξενον ζῶντα λαβόντες, καίπερ πάντων σπανιζόμενοι, ἀφῆκαν ἄνευ λύτρων. γενναίους μεν δὴ 140 καὶ ἀλκίμους πῶς οὐκ ἄν τις φαίη εἶναι τοὺς τοιαῦτα διαπραττομένους;

"Ως γε μὴν καὶ διὰ καρτερίας τὴν πίστιν τοῖς φίλοις 17 διέσωζον περιφανές · οι έπει είργοντο των έκ της γης καρπων, έζων τὰ μὲν ἐκ τῆς πολεμίας λαμβάνοντες, τὰ 145 δὲ ἐκ Κορίνθου ἀνούμενοι, διὰ πολλῶν κινδύνων ἔπὶ τὴν άγορὰν ἰόντες, χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δε τους πορίζοντας διαπραττόμενοι, γλίσχρως δ' έγγυητας καθιστάντες των άξόντων ύποζυγίων. ήδη δε παντάπασιν 18 άποροθντες Χάρητα διεπράξαντο σφίσι παραπέμψαι την 150 παραπομπήν. έπεὶ δ' έν Φλειοῦντι έγένοντο, έδεήθησαν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀχρείους συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελλήνην. κάκείνους μεν έκει κατέλιπον, άγοράσαντες δε και έπισκευασάμενοι όπόσα έδύναντο ύποζύγια νυκτός άπήεσαν, ούκ άγνοοθντες, ότι ένεδρεύσοιντο ύπο των πολεμίων, 155 αλλα νομίζοντες χαλεπώτερον είναι του μάχεσθαι το μή έχειν τάπιτήδεια. καὶ προήεσαν μεν οἱ Φλειάσιοι μετά 19 Χάρητος · ἐπεὶ δὲ ἐνέτυχον τοῖς πολεμίοις, εὐθὺς ἔργου τε είχοντο καὶ παρακελευσάμενοι άλλήλοις ενέκειντο καὶ

17-23. The Phliasians are assisted by the Athenian Chares. Capture of Thyamia. Spring of 366 B.C.

17. διὰ καρτερίας: under privation.—
τιμήν: i.e. money to pay for what they
purchased. — τοὺς πορίζοντας: those
who would furnish provisions. τὰ ἐπιτήδεια or its equiv. is to be supplied from
the context; so also with the following
ἀξόντων.—ὑποζυγίων: these were likely
to fall into the hands of the enemy.

18. Χάρητα: an Athenian general of disreputable character, who subsequently figured in the Social War

and in the contest with Philip. — την παραπομπήν: the train of supplies. — τοὺς άχρείους: i.e. the old men, women, and children. — εἰς την Πελλήνην: this city seems now to have resumed friendly relations with Phlius, possibly in consequence of the magnanimous treatment accorded Proxenus by the Phliasians. See 16. — ἐνεδρεύσοιντο: fut. mid. in pass. sense, as not infrequently. Cf. ii. 3. 11 πολιτεύσοιντο, vi. 4. 6 πολιορκήσοιντο. — τὸ μὴ ἔχειν: subj. of εἶναι.

19. ἔργου είχοντο: they began battle;

αμα Χάρητα ἐπιβοηθεῖν ἐβόων. νίκης δὲ γενομένης καὶ 160 ἐκβληθέντων ἐκ τῆς ὁδοῦ τῶν πολεμίων, οὕτω δὴ οἴκαδε καὶ έαυτοὺς καὶ ἃ ἦγον ἀπέσωσαν. ὡς δὲ τὴν νύκτα ηγρύπνησαν, εκάθευδον μέχρι πόρρω της ήμέρας. Επεί 20 δε ανέστη ο Χάρης, προσελθόντες οι τε ίππεις και οί χρησιμώτατοι των όπλιτων έλεγον "Ω Χάρης, έξεστί 165 σοι τήμερον κάλλιστον έργον διαπράξασθαι. χωρίον γαρ έπι τοις δροις ήμιν οι Σικυώνιοι τειχίζουσιν, οικοδόμους μέν πολλούς έχοντες, όπλίτας δε ού πάνυ πολλούς. ήγησόμεθα μεν οὖν ήμεῖς οἱ ἱππεῖς καὶ τῶν ὁπλιτῶν οἱ έρρωμενέστατοι συ δε το ξενικον έχων έαν ακολουθης, 170 ίσως μεν διαπεπραγμένα σοι καταλήψη, ίσως δε επιφανείς σὺ τροπήν, ὧσπερ ἐν Πελλήνη, ποιήσεις. εἰ δέ τι δυσχερές σοί έστιν ὧν λέγομεν, ἀνακοίνωσαι τοῖς θεοῖς θυόμενος · οἰόμεθα γὰρ ἔτι σε μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς ταῦτα πράττειν κελεύσειν. τοῦτο δὲ χρή, ὧ Χάρης, εὖ 175 είδέναι ότι, έὰν ταῦτα πράξης, τοῖς μὲν πολεμίοις ἐπιτετειχικώς έσει, φιλίαν δε πόλιν διασεσωκώς, εὐκλεέστατος δε έν τη πατρίδι έσει, ονομαστότατος δε καὶ έν τοῖς συμμάχοις καὶ πολεμίοις." ὁ μεν δη Χάρης πεισθεὶς εθύετο · 21

των δε Φλειασίων εύθυς οι μεν ίππεις τους θώρακας ένε-

ξργον as in v. 3. 2. — ξβόων: here equiv. to κελεύοντες έβόων. βοάω is generally followed by the dat. of the person, with the infinitive. — ούτω δή: resumptive, as frequently. — μέχρι πόρρω κτέ.: till late in the day. The gen. depends upon the adv. πόρρω. G. 182, 2; H. 757.

20. χωρίον ἐπὶ τοῖς δροις: as narrated in 1.— ἡμῖν: dat. of interest. G. 184, 3, n. 4; H. 767.— ἐρρωμενέστατοι: for the irreg. comp., see H. 251 b.— ἴσως μὲν διαπεπραγμένα κτέ.: perhaps you will find the business finished.

-σοί: ethical dat. — ἀνακοίνωσαι: consult. The act. is commoner in this sense; but cf. 1. 27 κοινοῦσθαι. — ἔτι μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς κτέ.: that the gods will bid you to do this, even more urgently than we do. — τοῦτο: the following, as in 16. — τοῖς πολεμίοις: dependent upon ἐπιτετειχικώς, like τῷ Φλειοῦντι in 1. — ἐπιτετειχικώς ἔσει: used in an absolute sense, — "you will have a fortified place, from which to attack the enemy." On this periphrasis for the fut. perf. act., see G. 118, 3; H. 467 a.

180 δύοντο καὶ τοὺς ἴππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ ὁπλῖται ὅσα εἰς πεζὸν παρεσκευάζοντο. ἐπεὶ δὲ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα ἐπορεύοντο ἔνθα ἐθύετο, ἀπήντα αὐτοῖς ὁ Χάρης καὶ ὁ μάντις καὶ ἔλεγον ὅτι καλὰ τὰ ἱερά. "'Αλλὰ περιμένετε," ἔφασαν '' ἤδη γὰρ καὶ ἡμεῖς ἔξιμεν." ὡς δὲ τάχιστα

185 ἐκηρύχθη, θεία τινὶ προθυμία καὶ οἱ μισθοφόροι ταχὺ ἐξέδραμον. ἐπεὶ δὲ Χάρης ἤρξατο πορεύεσθαι, προήε- 22 σαν αὐτῷ οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς καὶ πεζοί· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ταχέως ἡγοῦντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχαζον· τέλος δὲ οἱ μὲν ἱππεῖς κατὰ κράτος ἤλαυνον, οἱ δὲ πεζοὶ κατὰ κρά-

190 τος ἔθεον ὡς δυνατὸν ἐν τάξει, οἶς καὶ ὁ Χάρης σπουδη ἐπηκολούθει. ἢν μὲν οὖν τῆς ὥρας μικρὸν πρὸ δύντος ἡλίου · κατελάμβανον δὲ τοὺς ἐν τῷ τείχει πολεμίοὺς τοὺς μὲν λουομένους, τοὺς δ' ὀψοποιουμένους, τοὺς δὲ φυρῶντας, τοὺς δὲ στιβάδας ποιουμένους. ὡς δ' εἶδον τὴν σφοδρό- 28

195 τητα της έφόδου, εὐθὺς ἐκπλαγέντες ἔφυγον καταλιπόντες τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι πάντα τἀπιτήδεια. κἀκεῖνοι μὲν ταῦτα δειπνήσαντες καὶ οἴκοθεν ἄλλα ἐλθόντα, ὡς ἐπ' εὐτυχία σπείσαντες καὶ παιανίσαντες καὶ φυλακὰς καταστησάμενοι, κατέδαρθον. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἀφικομένου

200 της νυκτός ἀγγέλου περὶ της Θυαμίας, μάλα φιλικώς κηρύξαντες τὰ ζεύγη καὶ τὰ ὑποζύγια πάντα καὶ σίτου γεμίσαντες εἰς τὸν Φλειοῦντα παρήγαγον καὶ ἔωσπερ ἐτειχίζετο τὸ τεῖχος, ἑκάστης ἡμέρας παραπομπαὶ ἐγίγνοντο.

21. ὅσα εἰς πεζόν: sc. ἔδει παρασκευάζεσθαι. — ἐπορεύοντο: supply ἐκεῖσε as antec. of ἔνθα. — ἀλλά: hortatory, as in vi. 4. 21. — ἔφασαν: sc. ol περὶ Χάρητα. — ὡς τάχιστα: as soon as. — μισθοφόροι: i.e. those of Chares.

22. προήεσαν αὐτῷ: αὐτῷ is dat. of interest, as in v. 4. 59.— ὡς δυνατὸν ἐν τάξει: sc. $\hbar \nu$, — so far as was possible for men who were drawn up

in order. — της ώρας: part. gen. dependent upon the temporal notion involved in μικρον προ δύντος ήλίου.

23. ἐλθόντα: personification. — ὡς ἐπ' εὐτυχία: equiv. to ὡς εὐτυχοῦντες. — περὶ τῆς Θυαμίας: i.e. concerning the capture of Thyamia. Brachylogy. — κηρύξαντες τὰ ζεύγη: also brachylogical, "having collected teams by issuing a call." — ἐτειχίζετο τὸ τεῖ-

Περί μεν δή Φλειασίων, ώς καὶ πιστοί τοις φίλοις έγέ- 3 νοντο καὶ ἄλκιμοι ἐν τῷ πολέμῳ διετέλεσαν, καὶ ὡς πάντων σπανίζοντες διέμενον έν τη συμμαχία, είρηται. σχεδον δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰνέας Στυμφάλιος, στρατηγὸς 5 των Αρκάδων γεγενημένος, νομίσας οὐκ ἀνεκτως έχειν τὰ έν τῷ Σικυῶνι, ἀναβὰς σὺν τῷ έαυτοῦ στρατεύματι εἰς τὴν άκρόπολιν συγκαλεί των Σικυωνίων των τε ένδον όντων τους κρατίστους και τους άνευ δόγματος έκπεπτωκότας μετεπέμπετο. φοβηθείς δε ταῦτα ὁ Εὖφρων καταφεύγει 2 10 είς τον λιμένα των Σικυωνίων, καὶ μεταπεμψάμενος Πασίμηλον έκ Κορίνθου, διὰ τούτου παραδίδωσι τὸν λιμένα τοις Λακεδαιμονίοις και έν ταύτη αδ τή συμμαχία άνεστρέφετο, λέγων ώς Λακεδαιμονίοις διατελοίη πιστός ών. ότε γαρ ψηφος εδίδοτο εν τη πόλει, εί δοκοίη αφίστασθαι, 15 μετ' όλίγων ἀποψηφίσασθαι ἔφη · ἔπειτα δὲ τοὺς προδόν- 3 τας έαυτον βουλόμενος τιμωρήσασθαι δήμον καταστήσαι. "Καὶ νῦν," ἔφη, "φεύγουσιν ὑπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ὑμᾶς προδι-

xos: the Phliasians now finished the fortification at Thyamia for themselves.

8. 1-3. Downfall of Euphron in Sicyon. Spring of 366 B.C.

The account of affairs in Sicyon, which was interrupted at the close of chap. 2, is here resumed.

1. ἄλκιμοι διετέλεσαν: without δντες, as vi. 3. 10 and elsewhere. — ἐν τῆ συμμαχία: viz. with the Lacedae-monians. — Στυμφάλιος: Stymphalus bordered upon Phlius, Sicyon, and Argolis. — τὰ ἐν τῷ Σικυῶνι: i.e. the rule of Euphron. — εἰς τὴν ἀκρόπολιν: this was done with the consent and approval of the resident Theban harmost. See 4. — τοὺς κρατίστους: equiv. to τοὺς βελτίστους, the aristocrats, as in i. 42. — τοὺς ἄνευ κτέ.:

i.e. those banished arbitrarily by Euphron; see 1.46.

- 2. lits name was Mecone. Sicyon itself lay some miles inland from the Gulf of Corinth. Cf. also the situation of Athens and Megara, both of which were at some distance from their respective harbors, Piraeus and Nisaea. — Πασίμηλον: prob. the same as the one mentioned in iv. 4. 4, 7. — $a\ddot{v}$: i.e. although he had recently opposed the Spartans. -ψηφος: the voting, abstract for the concrete. — ἀποψηφίσασθαι: sc. on occasion of the Theban attack mentioned in 1. 18, when Sicyon, apparently by a popular vote, allied itself with the Thebans.
- 3. δήμον: i.e. a popular government. οἱ προδιδόντες: the partic.

δόντες. εἰ μὲν οὖν ἐδυνάσθην ἐγώ, ὅλην τὰν ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ἀπέστην· νῦν δ' οὖ ἐγκρατὴς ἐγενόμην 20 τὸν λιμένα παραδέδωκα ὑμῖν." ἡκροῶντο μὲν δὴ πολλοὶ αὐτοῦ ταῦτα· ὁπόσοι δὲ ἐπείθοντο οὐ πάνυ κατάδηλον.

'Αλλα γαρ επείπερ ήρξαμην, διατελέσαι βούλομαι τα 4 περί Εύφρονος. στασιασάντων γάρ εν τῷ Σικυῶνι τῶν τε βελτίστων καὶ τοῦ δήμου, λαβων ὁ Εὖφρων Αθήνηθεν 25 ξενικον πάλιν κατέρχεται. καὶ τοῦ μεν ἄστεως εκράτει σὺν τῷ δήμῳ. Θηβαίου δὲ άρμοστοῦ τὴν ἀκρόπολιν έχοντος, έπεὶ έγνω οὐκ αν δυνάμενος των Θηβαίων έχόντων την ακρόπολιν της πόλεως κρατείν, συσκευασάμενος χρήματα ῷχετο, ὡς τούτοις πείσων Θηβαίους ἐκβάλλειν 30 μεν τούς κρατίστους, παραδούναι δ' αὐτῷ πάλιν τὴν πόλιν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ πρόσθεν φυγάδες τὴν όδὸν δ αὐτοῦ καὶ τὴν παρασκευὴν ἀντεπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας. ώς δ' ξώρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἄρχουσι συνόντα, φοβηθέντες μη διαπράξαιτο α βούλεται, παρεκινδύνευσάν τινες 35 καὶ ἀποσφάττουσιν ἐν τῆ ἀκροπόλει τὸν Εὖφρονα, τῶν τε άρχόντων καὶ τῆς βουλῆς συγκαθημένων. οἱ μέντοι άρχοντες τούς ποιήσαντας είσήγαγον είς την βουλήν, καί έλεγον τάδε.

has conative force,—those who wanted to betray. — $\delta \delta \nu \alpha \delta \eta \nu$: Xenophon prefers this form to $\delta \delta \nu \nu \eta \delta \eta \nu$. So also ii. 3. 33; vii. 3. 3, 7, 9; 5. 25.—oi: neuter. As its antec. we naturally expect $\tau o \hat{\nu} \tau o$, instead of which we have the more specific $\tau \delta \nu$ $\lambda \iota - \mu \dot{\epsilon} \nu a$.

- 4, 5. Assassination of Euphron at Thebes. Autumn of 366 B.C.
- 4. άλλὰ γάρ: elliptical, as in 2. 1; but I will proceed for. τὰ περὶ Ευφρονος: for the gen., see on v. 2. 7. —
 'Αθήνηθεν: Athens, as Sparta's ally,

now naturally lent assistance to Euphron.—τοῦ ἄστεως, τῆς πόλεως: ἄστε is local, the city as opposed to the acropolis; πόλις refers to the city as an organic whole, with a government and institutions.—οὐκ ἄν δυνάμενος: equiv. to ὅτι οὐκ ἄν δύναιτο.—ἐκβάλλειν: note the pres., to keep in a state of exile.

5. την παρασκευήν: his purpose. — άντεπορεύοντο: i.e. they set out with the intention of thwarting Euphron's plans. — τοῖς ἄρχουσι: i.e. the Boeotarchs.

"*Ω ἄνδρες πολίται, ἡμεῖς τουτουσὶ τοὺς ἀποκτείναντας 6
40 Εὔφρονα διώκομεν περὶ θανάτου, ὁρῶντες ὅτι οἱ μὲν σώφρονες οὐδὲν δήπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιοῦσιν, οἱ δὲ πονηροὶ ποιοῦσι μέν, λανθάνειν δὲ πειρῶνται, οῦτοι δὲ τοσοῦτον πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμη τε καὶ μιαρία, ὥστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχὰς καὶ παρ' αὐτοὺς 45 ὑμᾶς τοὺς κυρίους οὕστινας δεῖ ἀποθνήσκειν καὶ οὕστινας μή, αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. εἰ οῦν οῦτοι μὴ δώσουσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε πρὸς τὴν πόλιν θαρρῶν πορεύσεται; τί δὲ πείσεται ἡ πόλις, εἰ ἐξέσται τῷ βουλομένῳ ἀποκτείναι πρὶν δηλῶσαι ὅτου ἔνεκα τότους καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀνομωτάτους καὶ πλείστον δὴ ὑπεριδόντας τῆς πόλεως ὑμεῖς δὲ ἀκηκοότες, ὁποίας τινὸς ὑμῶν δοκοῦσιν ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε."

Οἱ μὲν ἄρχοντες τοιαῦτα εἶπον · τῶν δὲ ἀποκτεινάντων 7 το οἱ μὲν ἄλλοι ἠρνοῦντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι · εἶς δὲ ὡμολογήκει καὶ τῆς ἀπολογίας ὧδέ πως ἤρχετο · "'Αλλ' ὑπερορᾶν μέν, ὧ Θηβαῖοι, οὐ δυνατὸν ὑμῶν ἀνδρὶ ὃς

6-12. Trial of the assassins. Their defence and acquittal.

6. διώκομεν περὶ θανάτου: arraign on a capital charge. περὶ θανάτου is rare in this sense. Generally the simple gen. is employed. G. 173, 2; H. 745.— ἄστε ἀπέκτειναν: where we naturally expect the inf.; so 4. 32 and not infrequently.— παρ' αὐτὰς τὰς ἀρχάς: in the presence of the very magistrates. Abstract for concrete.— ὑμᾶς κτέ.: you, who decide who must be put to death and who not.— αὐτογνωμονήσαντες: taking the law into their own hands.— τίς ποτε: who will ever? ποτέ does not here have the force

of Lat. tandem, as in v. 1. 4.

—τί πείσεται κτέ.: "What will become of the city!"—εἰ ἐξέσται κτέ.:

"if a man knows he may be murdered before he has had an opportunity to state the object of his coming."

ἔκαστος, instead of standing as obj. of ἀποκτεῖναι and subj. of δηλῶσαι, is joined with ἡκει.—ὑπεριδόντας: here and in 7 is construed with the gen.; generally with the accusative.—ὁποίας τινός: see on v. 4.

13.

7. ώμολογήκει: sc. before they were brought before the tribunal.— δυνατόν: sc. ην, as is indicated by

είδείη κυρίους μεν όντας ο τι βούλεσθε αὐτῷ χρησθαι. τίνι μην πιστεύων ἀπέκτεινα τον ἄνδρα; εὖ ἴστε ὅτι 60 πρώτον μεν τῷ νομίζειν δίκαιον ποιείν, ἔπειτα δε τῷ ύμας ὀρθως γνώσεσθαι. ήδεω γαρ ότι καὶ ύμεις τοὺς περὶ ᾿Αρχίαν καὶ Ὑπάτην, οθς ἐλάβετε ὅμοια Εὖφρονι πεποιηκότας, οὐ ψηφον ἀνεμείνατε, ἀλλὰ ὁπότε πρῶτον έδυνάσθητε έτιμωρήσασθε, νομίζοντες των τε περιφανώς 65 ανοσίων καὶ τῶν φανερῶς προδοτῶν καὶ τυραννεῖν ἐπιχειρούντων ύπο πάντων άνθρώπων θάνατον κατεγνώσθαι. οὐκοῦν καὶ Εὖφρων πᾶσι τούτοις ἔνοχος ἦν · παραλαβων 8 μέν γὰρ τὰ ἱερὰ μεστὰ καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κενα πάντων τούτων απέδειξε. προδότης γε μην 70 τίς αν περιφανέστερος Ευφρονος είη, ος φιλαίτατος μεν ων Λακεδαιμονίοις ύμας αντ' έκείνων είλετο πιστα δε δούς καὶ λαβων παρ' ύμων πάλιν προύδωκεν ύμας καὶ παρέδωκε τοις έναντίοις τον λιμένα; και μην πως ουκ άπροφασίστως τύραννος ήν, δς δούλους μέν οὐ μόνον έλευθέρους

the opt. $\epsilon l\delta \epsilon l\eta$. — kuplous $\mu \epsilon \nu$ ovtas: sc. $\dot{\nu}\mu\hat{a}s$. $\mu\dot{\epsilon}\nu$ here, without following $\delta \epsilon$, is equiv. to $\mu \eta \nu$, as v. 1. 10; vi. 5. $39. - \delta s \dots \epsilon i \delta \epsilon i \eta : who ever knew that$ you were vested with authority to treat him as you wish. — τίνι μήν: correlative with the sent. $b\pi\epsilon\rho o\rho a\nu$ $\mu\epsilon\nu$ $\kappa\tau\dot{\epsilon}$. — τῷ νομίζειν, τῷ γνώσεσθαι: dependent upon πιστεύων to be supplied with ori. — optos yvoresta: that you would decide rightly, i.e. acquit me of crime.— Υπάτην: a prominent member of Archias's party. He was murdered along with Archias at the time the Spartan power was overthrown in Thebes, 378 B.C. Cf. v. 4. 6. aveneivare: strictly this should have been in the participial const., dvaµelvarres, instead of which, it is put in the indicative, for the sake of better bringing out the contrast with ἐτιμωρήσασθε, while the object of the latter, τοὺς περὶ κτέ., gains special emphasis by its position. — ὁπότε πρῶτον: as soon as. Cf. Lat. cum primum. — τῶν ἀνοσίων κτέ.: the gens. depend upon κατεγνῶσθαι, that sentence of death had been passed upon the traitors, etc. — φανερῶς: limits the verbal idea involved in προδοτῶν.

8. ἔνοχος κτέ.: liable to punishment on account of all these. — παραλαβών ... ἀπέδειξε: cf. 1. 46. — γὲ μήν: the three counts of the indictment are connected by μέν, γὲ μήν, καὶ μήν. — φιλαίτατος: on the comp. see G. 71, N. 2; H. 250 b. — εἴλετο: cf. 1. 44. — παρέδωκε τὸν λιμένα: cf. above, 2. — ἀπροφασίστως: i.e. without making any pretext at concealing his pur-

75 άλλα και πολίτας εποίει, απεκτίννυε δε και εφυγάδευε και χρήματα άφηρεῖτο οὐ τοὺς άδικοῦντας, άλλ' οΰς αὐτῷ έδόκει; οὖτοι δὲ ἦσαν οἱ βέλτιστοι. αὖθις δὲ μετὰ τῶν 9 έναντιωτάτων ύμιν 'Αθηναίων κατελθών είς τὴν πόλιν έναντία μεν έθετο τὰ ὅπλα τῷ παρ' ὑμῶν άρμοστῆ · ἐπεὶ 80 δ' έκείνον οὐκ έδυνάσθη έκ της ἀκροπόλεως έκβαλείν, συσκευασάμενος χρήματα δεῦρο ἀφίκετο. καὶ εἰ μὲν οπλα ήθροικώς εφάνη εφ' ύμας, καὶ χάριν ἄν μοι εἴχετε, εὶ ἀπέκτεινα αὐτόν · δς δὲ χρήματα ἦλθε παρασκευασάμενος, ώς τούτοις ύμας διαφθερών και πείσων πάλιν 85 κύριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς πόλεως, τούτω ἐγὼ τὴν δίκην έπιθεὶς πῶς ἄν δικαίως ὑφ' ὑμῶν ἀποθάνοιμι; καὶ γὰρ οἱ μεν οπλοις βιασθέντες βλάπτονται μέν, ου μέντοι άδικοί γε αναφαίνονται. οι δε χρήμασι παρά το βέλτιστον διαφθαρέντες ἄμα μὲν βλάπτονται, ἄμα δὲ αἰσχύνη περιπί-90 πτουσι. ϵ ί μ $\hat{\epsilon}$ ν τοώνν $\hat{\epsilon}$ μοὶ μ $\hat{\epsilon}$ ν πολ $\hat{\epsilon}$ μιος $\hat{\eta}$ ν, $\hat{\nu}$ μ $\hat{\nu}$ ν $\hat{\nu}$ δ $\hat{\epsilon}$ 10 φίλος, κάγω όμολογω μη καλως ἄν μοι ἔχειν παρ' ύμιν τούτον ἀποκτείναι · ὁ δὲ ὑμᾶς προδιδούς τί ἐμοὶ πολεμιώauερος ἢν ἢ ὑμῖν; ''Αλλὰ νὴ Δία,' εἴποι ἄν τις, 'ἑκὼν ἦλ θ ε.' κάτα εί μεν απεχόμενον της ύμετέρας πόλεως απέκτεινέ

pose. — ἀπεκτίννυε: thematic formation instead of ἀπεκτίννυ. Cf. v. 2. 43 ἀπεκτίννυον, vi. 5. 22 συμμιγνύουσι, 23 ἐπιδεικνύοντες. — οἱ βέλτιστοι: the aristocrats.

9. δπλα ήθροικώς: having collected soldiers, όπλίτας. On this use of δπλα see vi. 2. 27.—δς: its antec. is τούτφ below.—ἀποθάνοιμι: be put to death; hence the const. of ὑπό with the genitive. H. 820.— ἄδικοι: guilty.— οί... διαφθαρέντες: those who allow themselves to be corrupted by gold.

10. πολεμιώτερος: equiv. to μαλλον πολέμιος. How was he more my enemy

than yours?—άλλὰ νη Δία κτέ.: the connexion of thought here seems to be as follows: Some one might urge that Euphron was entitled to protection at the hands of the Thebans, as having voluntarily entered (ἐκὼν ηλθε) their city. To this the speaker replies in substance: "I understand; it is because he was killed in Thebes, that you are displeased. Had anyone killed him elsewhere, you would have commended the act. But consider! Was not the man deserving of death, who had once wrought you mischief and was only waiting to work more?"

95 τις αὐτόν, ἐπαίνου ἄν ἐτύγχανε· νῦν δὲ ὅτι πάλιν ἢλθεν ἄλλα πρὸς τοῖς πρόσθεν κακὰ ποιήσων, οὐ δικαίως φησί τις αὐτὸν τεθνάναι; ποῦ ἔχων Ἑλλησι σπονδὰς ἀποδεῖξαι ἢ προδόταις ἢ παλιναυτομόλοις ἢ τυράννοις; πρὸς δὲ τού- 11 τοις ἀναμνήσθητε ὅτι καὶ ἐψηφίσασθε δήπου τοὺς φυγά-100 δας ἀγωγίμους εἶναι ἐκ πάντων τῶν συμμάχων. ὅστις δὲ ἀνευ κοινοῦ τῶν συμμάχων δόγματος κατέρχεται φυγάς, τοῦτον ἔχοι τις ἄν εἰπεῖν ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν; ἐγώ φημι, ὧ ἄνδρες, ἀποκτείναντας μὲν ὑμᾶς ἐμὲ τετιμωρηκότας ἔσεσθαι ἀνδρὶ τῷ πάντων ὑμῖν πολεμιω-105 τάτῳ· γνόντας δὲ δίκαια πεποιηκέναι αὐτοὺς τετιμωρηκότας φανεῖσθαι ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμ-

Οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες ἔγνωσαν δίκαια 12 τὸν Εὖφρονα πεπονθέναι· οἱ μέντοι πολῖται αὐτοῦ ὡς 110 ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι ἔθαψάν τε ἐν τῆ ἀγορᾳ καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. οὖτως, ὡς ἔοικεν, οἱ πλεῖστοι ὁρίζονται τοὺς εὐεργέτας ἑαυτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι.

— ἔχων: being able. — σπονδάς κτέ.: that treaties exist with traitors, renegades, or tyrants. — προδόταις: construed with σπονδάς, after the analogy of $\sigma \pi \acute{\epsilon} \nu \delta \epsilon \sigma \theta a \ell \tau \iota \nu \iota$.

μάχων ἁπάντων."

11. δήπου: of course. — ἀγωγίμους: subject to extradition. — κατέρχεται: i.e. is restored to his own city or finds refuge (as here) in another. — τοῦ-τον: subj. of ἀποθνήσκειν. — ὅπως οὐ δίκαιον ἐστιν: really an indir. quest., but equiv. to ὅτι οὐ δίκαιον κτέ. — τετιμωρηκότας κτέ.: you will have avenged the death of your worst enemy. — γνόντας δὲ κτέ.: supply ὑμᾶς with γνόντας and ἐμέ as subj. of πεποιηκέναι, but if you come to the decision that I have acted rightly, you will yourselves be found, etc.

12. οι πολίται: i.e. his democratic fellow-citizens in Sicyon, the opponents of the assassins. — κομισάμενοι: sc. from Thebes. — ἐν τἢ ἀγορῷ κτέ.: this was an unusual distinction and all the more honorable, since burial within the city walls was regularly prohibited among the Greeks. The same honor was also granted to the Spartan Brasidas, who was buried in the market-place of Amphipolis and honored as a hero with games and sacrifices. Thuc. v. 11. — of adeleto: equiv. to $\tau \delta \pi \lambda \hat{\eta} \theta os$, the multitude. όριζονται: decide; lit. define. — έαυτων: when the refl. pron. is used as a possessive gen., it regularly stands in the attrib. position. ἐαυτῶν, in the

Καὶ τὰ μὲν περὶ Εὖφρονος εἴρηται · ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς 4 ταῦτα ἐξέβην ἐπάνειμι. ἔτι γὰρ τειχιζόντων τῶν Φλειασίων τὴν Θυαμίαν καὶ τοῦ Χάρητος ἔτι παρόντος ᾿Ωρωπὸς ὑπὸ τῶν φευγόντων κατελήφθη. στρατευσαμένων δὲ πάντων ᾿Αθηναίων ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν Χάρητα μεταπεμψαμένων ἐκ τῆς Θυαμίας, ὁ μὲν λιμὴν αὖ ὁ τῶν Σικυωνίων πάλιν ὑπ' αὐτῶν τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ᾿Αρκάδων ἁλίσκεται · τοῖς δ' ᾿Αθηναίοις οὐδεὶς τῶν συμμάχων ἐβοήθησεν, ἀλλ' ἀνεχώρησαν Θηβαίοις παρακαταθέμενοι τὸν ᾿Ωρωπὸν 10 μέχρι δίκης.

Καταμαθών δε ό Λυκομήδης μεμφομένους τοὺς 'Αθη- 2 ναίους τοῖς συμμάχοις, ὅτι αὐτοὶ μεν πολλὰ πράγματα εἶχον δι' ἐκείνους, ἀντεβοήθησε δ' αὐτοῖς οὐδείς, πείθει τοὺς μυρίους πράττειν περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτούς. τὸ 15 μεν οὖν πρώτον ἐδυσχέραινόν τινες τῶν 'Αθηναίων τὸ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν συμμάχους· ἐπειδὴ δε λογιζόμενοι ηὖρισκον οὐδεν μεῖον Λακεδαιμονίοις ἡ σφίσιν ἀγαθὸν τὸ 'Αρκάδας μὴ

present passage, apparently stands in the pred. position in consequence of its objective force. Cf. Kühn. 464, 4, note 2, last example.

4. 1. The Athenians lose Oropus. Summer of 366 B.C.

τὰ περὶ Εύφρονος: the gen. as in 3.4.—τειχιζόντων: see 2.23.— 'Ωρωπός: situated on the Euripus on the borders of Attica and Boeotia. In 411 B.C. it had been conquered by the Thebans, but in 387 B.C., after the Peace of Antalcidas, it had again passed into the power of Athens.—τῶν φευγόντων: i.e. those banished from Oropus in 387 B.C. They were assisted by Themison, tyrant of Eretria, and also by the Thebans.—ἐπ΄ αὐτόν: Oropus.— αῦ, πάλιν: each

particle with its independent force, as in v. 1. 5. — ἀνεχώρησαν: sc. the Athenians. — μέχρι δίκης: pending a judicial decision.

2, 3. Alliance of the Arcadians with Athens. Death of Lycomedes. Summer of 366 B.C.

2. Λυκομήδης: see 1. 23. — τοίς συμμάχοις: viz. the Spartans, Corinthians, and others. — τούς μυρίους: see 1. 38. — πράττειν: negotiate. — έδυσχέραινον κτέ.: some of the Athenians were displeased at the proposal, that, when they were friends of the Spartans, they should become allies of their enemies. έδυσχέραινον is equiv. to δυσχερώς ξφερον and takes the same const. — άγαθόν: sc. δν. Its subj. is τὸ μή προσδείσθαι.

προσδείσθαι Θηβαίων, οὖτω δὴ προσεδέχοντο τὴν τῶν 20 ᾿Αρκάδων συμμαχίαν. καὶ Λυκομήδης ταῦτα πράττων, 3 ἀπιὼν ᾿Αθήνηθεν δαιμονιώτατα ἀποθνήσκει. ὄντων γὰρ παμπόλλων πλοίων, ἐκλεξάμενος τούτων ὁ ἐβούλετο, καὶ συνθέμενος τοίνυν ἀποβιβάσαι ὅποι αὐτὸς κελεύοι, εἴλετο ἐνταῦθα ἐκβῆναι ἔνθα οἱ φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες. κἀκεῖ-25 νος μὲν οὖτως ἀποθνήσκει, ἡ μέντοι συμμαχία ὄντως ἐπεραίνετο.

Εἰπόντος δὲ Δημοτίωνος ἐν τῷ δήμῳ τῶν ᾿Αθηναίων, 4 ὡς ἡ μὲν πρὸς τοὺς ᾿Αρκάδας φιλία καλῶς αὐτῷ δοκοίη πράττεσθαι, τοῖς μέντοι στρατηγοῖς προστάξαι ἔφη χρῆ-30 ναι ὅπως καὶ Κόρινθος σῷα ἢ τῷ δήμῳ τῶν ᾿Αθηναίων ἐ ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Κορίνθιοι, ταχὺ πέμψαντες ἱκανοὺς φρουροὺς ἑαυτῶν πάντοσε ὅπου ᾿Αθηναῖοι ἐφρούρουν, εἶπαν αὐτοῖς ἀπιέναι, ὡς οὐδὲν ἔτι δεόμενοι φρουρῶν. οἱ δ᾽ ἐπείθοντο. ὡς δὲ συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν φρουρίων ᾿Αθη-35 ναῖοι εἰς τὴν πόλιν, ἐκήρυξαν οἱ Κορίνθιοι, εἴ τις ἀδικοῖτο ᾿Αθηναίων, ἀπογράφεσθαι, ὡς ληψομένους τὰ δίκαια. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων Χάρης ἀφικνεῖται μετὰ ναυτικοῦ 5 πρὸς Κεγχρειάς. ἐπεὶ δ᾽ ἔγνω τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν ὅτι ἀκούσας ἐπιβουλεύεσθαι τῆ πόλει βοηθῶν παρείη. οἱ

- 3. δαιμονιώτατα: i.e. under circumstances which suggested a dispensation of the gods. συνθέμενος: i.e. with the captain, who is to be thought of also as subj. of ἀποβιβάσαι. οἱ φυγάδες: i.e. Lycomedes's political opponents.
- 4, 5. Estrangement of Athens and Corinth. Autumn of 366 B.C.
- 4. εἰπόντος Δημοτίωνος, ἔφη: a similar anacoluthon occurs also iv. 8. 9. καλῶς πράττεσθαι: i.e. that it was well for it to be negotiated. προστάξαι: in pregnant sense, to en-
- join upon them the importance of seeing to it. σφα: i.e. retained under the control of the Athenians. εἰπαν: forms of the aor. εἶπα, acc. to Veitch, occur only in Xenophon of Attic writers, and even here some editors, as Dindorf, write εἶπον etc. against the weight of Ms. authority. εἰς τὴν πόλιν: viz. Corinth. ἀπογράφεσθαι: as subj. supply αὐτούς from εἴ τις, that they should state it in writing. τὰ δίκαια: their just claims.
- 5. ἀκούσας: Chares hoped by this pretext to gain admission to the har-

40 δ' ἐπαινέσαντες αὐτὸν οὐδέν τι μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' ἀποπλεῖν ἐκέλευον· καὶ τοὺς ὁπλίτας δὲ τὰ δίκαια ποιήσαντες ἀπέπεμψαν. ἐκ μὲν οὖν τῆς Κορίνθου οἱ ᾿Αθηναῖοι οὖτως ἀπηλλάγησαν. τοῖς μέντοι 6 ᾿Αρκάσι πέμπειν ἠναγκάζοντο τοὺς ἱππέας ἐπικούρους διὰ 45 τὴν συμμαχίαν, εἴ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν ᾿Αρκαδίαν· τῆς δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμω.

Τοῖς δὲ Κορινθίοις ἐνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι αὐτοὺς σωθῆναι, κρατουμένους μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ γῆν, προσγεγενημένων δὲ αὐτοῖς ᾿Αθηναίων ἀνεπιτηδείων, 50 ἔδοξεν ἀθροίζειν καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας μισθοφόρους. ἡγούμενοι δὲ τούτων, ἄμα μὲν τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἄμα δὲ πολλὰ τοὺς πλησίον πολεμίους κακῶς ἐποίουν · εἰς μέντοι Θήβας ἔπεμψαν ἐπερησομένους εἰ τύχοιεν ἀν ἐλθόντες εἰρήνης. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἰέναι ἐκέλευον, ὡς 7 55 ἐσομένης, ἐδεήθησαν οἱ Κορίνθιοι ἐᾶσαι σφᾶς ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τοὺς συμμάχους, ὡς μετὰ μὲν τῶν βουλομένων ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ πόλεμον αἰρουμένους ἐάσοντες πολεμεῖν. ἐφέντων δὲ καὶ ταῦτα πράττειν τῶν Θηβαίων, ἐλθόντες εἰς Λακεδαίμονα οἱ Κορίνθιοι εἶπον · "Ἡμεῖς, 8

bor of Corinth.—ἐπιβουλεύεσθαι: supply τὴν πόλιν as subject.—τῆ πόλει: const. with βοηθῶν.— βοηθῶν: the pres. partic. sometimes stands with the force of the fut., denoting purpose,—a purpose whose realization, as here, is already beginning. So also v. 1. 10. Cf. 1. 13 ποιοίμενος.—οὐδέν τι κτέ: "nevertheless they did not admit the vessels." On the strengthened neg. in οὐδέν, cf. 21.—μᾶλλον: i.e. no more than if they had not commended him (ἐπαινέσαντες).—τοὺς ὁπλίτας: i.e. τοὺς τῶν ᾿Αθηναίων φρουρούς mentioned in 4.

- 6-11. Treaty of Peace between Thebes and Corinth. 366 B.C.
- 6. διὰ τὴν συμμαχίαν: i.e. in consequence of the terms of alliance.— ἐπὶ πολέμφ: for the purpose of waging war.— κρατουμένους κατὰ γῆν: i.e. by the Thebans upon their first invasion of Peloponnesus, as described vi. 5. 37.— εἰ . . . εἰρήνης: "whether they could secure peace if they came to Thebes." A prot. is involved in ἐλθόντες.
- 7. ἐσομένης: sc. εἰρήνης, "that peace would be made with them." μετά: along with.

- 60 ω ανδρες Λακεδαιμόνιοι, προς ύμας πάρεσμεν υμέτεροι φίλοι, καὶ ἀξιοῦμεν, εἰ μέν τινα ὁρᾶτε σωτηρίαν ἡμῶν, έαν διακαρτερώμεν πολεμούντες, διδάξαι και ήμας εί δε άπόρως γιγνώσκετε έχοντα τὰ ἡμέτερα, εἰ μὲν καὶ ὑμιν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ήμων την είρηνην ώς ούδε 65 μετ' οὐδένων αν ήδιον ή μεθ' ύμων σωθείημεν εί μέντοι ύμεις λογίζεσθε συμφέρειν ύμιν πολεμείν, δεόμεθα ύμων έασαι ήμας ειρήνην ποιήσασθαι. σωθέντες μεν γαρ ίσως αν αθθις έτι ποτε έν καιρώ ύμιν γενοίμεθα εαν δε νθν ἀπολώμεθα, δηλον ὅτι οὐδέποτε χρήσιμοι ἔτι ἐσόμεθα." 70 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς τε Κορινθίοις 9 συνεβούλευον την είρηνην ποιήσασθαι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν τοις μη βουλομένοις σύν έαυτοις πολεμείν ἀναπαύεσθαι · αὐτοὶ δ' ἔφασαν πολεμοῦντες πράξειν ο τι αν τῷ θεῷ φίλον ἢ · ὑφήσεσθαι δὲ οὐδέποτε, 75 ην παρά των πατέρων παρέλαβον Μεσσήνην, ταύτης στερηθήναι. οι οὖν Κορίνθιοι ἀκούσαντες ταῦτα ἐπορεύοντο 10 είς τας Θήβας έπι την είρήνην. οι μέντοι Θηβαίοι ήξίουν αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν ὀμνύναι · οἱ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι ἡ μεν συμμαχία οὐκ εἰρήνη ἀλλὰ πολέμου μεταλλαγή εἴη · 80 εί δε βούλοιντο, παρείναι έφασαν την δικαίαν είρηνην
 - 8. ὑμέτεροι φίλοι: as friends of yours. σωτηρίαν . . . πολεμοῦντες: with σωτηρίαν supply ἐσομένην, upon which the clause ἐὰν . . . πολεμοῦντες depends; any safety in continuing the war. εἰ συμφέρει: const. with ποιήσασθαι, which latter depends upon ἀξιοῦμεν.—οὐδὲ μετ' οὐδένων: specially emphatic, with nobody at all. ἐν καιρφ̂: "of service."
 - 9. ἀναπαύεσθαι: sc. πολεμοῦντας. αὐτοί: agrees with the subj. of πράξειν and is made emphatic by its position. πράξειν ὅ τι κτέ.: would fare
- as it pleased the gods. φίλον in this sense is Homeric, rather than Attic, and is apparently confined to religious formulas. Cf. Plato, Crito 43 d el ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον. ὑφήσεσθαι κτέ.: would never submit to be deprived of that Messene, which, etc. See 1.27. ήν Μεσσήνην: incorporation of antec. with relative. G. 154; H. 995. Note the emphatic position of Μεσσήνην.
- 10. βούλοιντο: viz. the Thebans.
 ποιησόμενοι: ready to make. δικαίαν: i.e. without the obligation of

ποιησόμενοι. ἀγασθέντες δὲ αὐτοὺς οἱ Θηβαῖοι, ὅτι καίπερ ἐν κινδύνῳ ὄντες οὐκ ἤθελον τοῖς εὐεργέταις εἰς πόλεμον καθίστασθαι, συνεχώρησαν αὐτοῖς καὶ Φλειασίοις καὶ
τοῖς ἐλθοῦσι μετ' αὐτῶν εἰς Θήβας τὴν εἰρήνην ἐφ' ῷ τε

85 ἔχειν τὴν ἑαυτῶν ἑκάστους. καὶ ἐπὶ τούτοις ἀμόσθησαν
οἱ ὅρκοι. οἱ μὲν δὴ Φλειάσιοι, ἐπεὶ οὔτως ἡ σύμβασις 11
ἐγένετο, εὐθὺς ἀπῆλθορ ἐκ τῆς Θυαμίας · οἱ δὲ ᾿Αργεῖοι
ὀμόσαντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις εἰρήνην ποιήσασθαι,
ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο καταπρᾶξαι ἄστε τοὺς τῶν Φλειασίων
90 φυγάδας μένειν ἐν τῷ Τρικαράνῳ ὡς ἐν τῆ ἑαυτῶν πόλει
ἔχοντας, παραλαβόντες ἐφρούρουν, φάσκοντες σφετέραν
τὴν γῆν ταύτην εἶναι, ἡν ὀλίγῳ πρότερον ὡς πολεμίαν
οὖσαν ἐδήουν. καὶ δίκας τῶν Φλειασίων προσκαλουμένων
οὖκ ἐδίδοσαν.

95 Σχεδον δε περί τουτον τον χρόνον τετελευτηκότος ήδη 12 του πρόσθεν Διονυσίου ο υίος αὐτου πέμπει βοήθειαν τοις Λακεδαιμονίοις δώδεκα τριήρεις καὶ ἄρχοντα αὐτῶν Τιμο-κράτην. οῦτος δ' οὖν ἀφικόμενος συνεξαιρει αὐτοις Σελ-λασίαν καὶ τουτο πράξας ἀπέπλευσεν οἴκαδε.

100 Μετὰ δὲ τοῦτο οὐ πολλῷ ὖστερον καταλαμβάνουσιν οἱ

συμμαχία. — τοῖς εὐεργέταις: i.e. the Spartans. — τοῖς ἐλθοῦσι: i.e. Epidaurians and other Argives. See 11. — ἐφ' φτε κτέ.: on these terms, that each nation should continue in possession of its own territory. This was the basis also of the Peace of Antalcidas. Cf. v. 1.31.

11. της Θυαμίας: the Phliasians are represented in 1 as actively engaged in fortifying Thyamia against the Sicyonians. See 2.20. Its abandonment implies that the Sicyonians also were parties to the peace. — καταπράξαι: here construed with ωστε instead of the simple infinitive. So

also freq. διαπράττεσθαι. — ἐν τῷ Τρικαράνῳ: cf. 2. 1. — ὡς ἐν τῆ ἐαυτῶν κτὲ.: as holding it (Tricaranum) in their own (the exiles') country, i.e. on the plea that they would be holding nothing but their own. — παραλαβόντες: sc. from the exiles. — σφετέραν: referring to the Argives. — δίκας: a judicial decision of the matter, as in 1.

12, 13. The Syracusans again send help to the Lacedaemonians. Beginning of hostilities between the Eleans and Arcadians. Summer of 365 B.C.

12. τετελευτηκότος: in 367 B.C. — Σελλασίαν: it had been captured from

'Ηλείοι Λασιώνα, τὸ μὲν παλαιὸν ἑαυτών ὅντα, ἐν δὲ τῷ παρόντι συντελοῦντα εἰς τὸ 'Αρκαδικόν. οἱ μέντοι 'Αρκά- 13 δες οὐ παρωλιγώρησαν, ἀλλ' εὐθὺς παραγγείλαντες ἐβοήθουν. ἀντεβοήθησαν δὲ καὶ τῶν 'Ηλείων οἱ τριακόσιοι 105 καὶ ἔτι τετρακόσιοι. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ τὴν ἡμέραν ἐν ἐπιπεδεστέρῳ χωρίῳ τῶν 'Ηλείων τῆς νυκτὸς οἱ 'Αρκάδες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ ὑπὲρ τῶν 'Ηλείων ὅρους κορυφήν· ἄμα δὲ τῆ ἡμέρα κατέβαινον ἐπὶ τοὺς 'Ηλείους. οἱ δὲ ἰδόντες ἄμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσιόν-110 τας, ἄμα δὲ πολλαπλασίους, ἐκ πολλοῦ μὲν ἀπελθεῶν ἤσχύνθησαν, ὁμόσε δ' ἢλθον καὶ εἰς χεῖρας δεξάμενοι ἔφυγον· καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, πολλὰ δὲ ὅπλα ἀπώλεσαν, κατὰ δυσχωρίας ἀποχωροῦντες.

Οἱ δὲ ᾿Αρκάδες διαπραξάμενοι ταῦτα ἐπορεύοντο ἐπὶ 14
115 τὰς τῶν ᾿Ακρωρείων πόλεις. λαβόντες δὲ ταύτας πλὴν
Θραύστου ἀφικνοῦνται εἰς ᾿Ολυμπίαν, καὶ περισταυρώσαντες τὸ Κρόνιον ἐνταῦθα ἐφρούρουν καὶ ἐκράτουν τοῦ

the Spartans by the Boeotians in 370 or 369 B.C. Cf. vi. 5. 27. — Λασιῶνα: in Triphylia, in eastern Elis. — τὸ παλαιόν: i.e. down to 400 B.C. — συντελοῦντα: lit. paying taxes along with others, i.e. belonging to. For the facts, see on 1. 26.

13. παραγγείλαντες: having mustered troops. The full expression occurs 1. 13 παραγγείλωσιν στρατείαν.— οἱ τριακόσιοι: prob. the name of a select troop.— ἐπιπεδεστέρφ: this peculiar comparative of ἐπίπεδος occurs only here.— ὑπερδεξίου: the attack therefore was not only from higher ground, but upon the unprotected flank of the troops, since the shield was carried on the left arm.— ἐκ πολλοῦ: i.e. while at a distance from the enemy.— ὁμόσε δέ: logically δέ

14-18. Repeated invasions of Elisby the Arcadians. Dissensions of the Eleans. The Arcadians in Pellene. Autumn of 365 B.C.

14. 'Ακρωρείων: inhabitants of the western slope of Mt. Erymanthus.— 'Ολυμπίαν: the seat of the Olympic games.— Κρόνιον: a hill 400 feet in height, north of the sacred precinct (Altis) at Olympia, and forming part of τὸ 'Ολυμπιακὸν ὅρος.—

Όλυμπιακοῦ ὅρους · ἔλαβον δὲ καὶ Μαργανέας ἐνδόντων τινῶν. οὕτω δὲ προκεχωρηκότων οἱ μὲν Ἡλεῖοι αὖ παντά-120 πασιν ἡθύμησαν, οἱ δὲ ᾿Αρκάδες ἔρχονται ἐπὶ τὴν πόλιν.

- καὶ μέχρι μὲν τῆς ἀγορᾶς ἦλθον· ἐκεῖ μέντοι ὑποστάντες
 οἴ τε ἱππεῖς καὶ οἱ ἄλλοι αὐτῶν ἐκβάλλουσί τε αὐτοὺς καὶ
 ἀπέκτεινάν τινας καὶ τροπαῖον ἐστήσαντο. ἦν μὲν οὖν 15
 καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῆ Ἡλιδι. οἱ μὲν γὰρ περὶ
- 125 Χάροπόν τε καὶ Θρασωνίδαν καὶ ᾿Αργεῖον εἰς δημοκρατίαν ἢγον τὴν πόλιν, οἱ δὲ περὶ Στάλκαν τε καὶ Ἱππίαν καὶ Στρατόλαν εἰς ὀλιγαρχίαν. ἐπεὶ δὲ οἱ ᾿Αρκάδες μεγάλην δύναμιν ἔχοντες σύμμαχοι ἐδόκουν εἶναι τοῖς δημοκρατεῖσθαι βουλομένοις, ἐκ τούτου δὴ θρασύτεροι
- 130 οἱ περὶ τὸν Χάροπον ἦσαν, καὶ συνθέμενοι τοῖς ᾿Αρκάσιν ἐπιβοηθεῖν καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. οἱ δ᾽ ἱππεῖς 16 καὶ οἱ τριακόσιοι οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ᾽ εὐθὺς ἐχώρουν ἄνω καὶ ἐκκρούουσιν αὐτούς· ὧστ᾽ ἔφυγον σὺν τῷ ᾿Αργείῳ καὶ Χαρόπῳ τῶν πολιτῶν περὶ τετρακοσίους. οὐ πολὺ δ᾽
- 135 ὖστερον οὖτοι παραλαβόντες τῶν ᾿Αρκάδων τινὰς καταλαμβάνουσι Πύλον. καὶ πολλοὶ μέντοι πρὸς αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἀπήεσαν τοῦ δήμου, ἄτε χωρίον τε καλὸν καὶ μεγάλην ῥώμην τὴν τῶν ᾿Αρκάδων σύμμαχον ἔχοντας. ἐνέβαλον δὲ καὶ ὖστερον εἰς τὴν χώραν τὴν τῶν Ἡλείων
- 140 οἱ ᾿Αρκάδες ὑπὸ τῶν φευγόντων ἀναπειθόμενοι ὡς ἡ πόλις προσχωρήσοιτο. ἀλλὰ τότε μὲν οἱ ᾿Αχαιοὶ φίλοι γεγενη- 17 μένοι τοῖς Ἡλείοις τὴν πόλιν αὐτῶν διεφύλαξαν · ὧστε οἱ

Μαργανέας: inhabitants of Margana.

— ἐνδόντων: here equiv. to προδόντων, having betrayed. — οὕτω δὲ προκεχωρηκότων: see on v. 3. 27. — ἐπὶ τὴν πόλιν: i.e. to the capital city, Elis. — αὐτῶν: i.e. τῶν Ἡλείων.

15. ἤγον: conative; were trying to bring the city, etc.— ἐκ τούτου δή: re-

sumptive of the preceding ἐπεί-clause.

— ἐπιβοηθεῖν: the subj. is to be supplied from τοῖs Αρκάσι.

16. Πύλον: situated 80 stadia east of the city of Elis. Paus. vi. 22. 5.

— ἐκ τῆς πόλεως: Elis. — ῥώμην: alternating with δύναμις (15), as in vi. 1. 15.

'Αρκάδες οὐδὲν ἄλλο πράξαντες ἡ δηώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀπηλθον. εὐθὺς μέντοι ἐκ της Ἡλείας ἐξιόντες, 145 αἰσθόμενοι τοὺς Πελληνέας ἐν Ἦλιδι ὄντας, νυκτὸς μακροτάτην όδον έλθόντες καταλαμβάνουσω αὐτῶν Όλουρον. ήδη γάρ πάλιν προσεκεχωρήκεσαν οι Πελληνείς είς την των Λακεδαιμονίων συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ἤσθοντο τὰ περὶ 18 'Ολούρου, περιελθόντες αὖ καὶ οὖτοι ὅπη ἐδύναντο εἰς τὴν 150 αύτων πόλιν Πελλήνην είσηλθον. καὶ έκ τούτου δή έπο-

λέμουν τοις έν 'Ολούρω 'Αρκάσι τε και τω ξαυτών παντί δήμω μάλα όλίγοι όντες · όμως δε οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πρίν έξεπολιόρκησαν τον Όλουρον.

Οἱ δ' αὖ 'Αρκάδες πάλιν ποιοῦνται ἄλλην στρατείαν εἰς 19 155 την ΤΗλιν. μεταξύ δε Κυλλήνης καὶ της πόλεως στρατοπεδευομένοις αὐτοῖς ἐπιτίθενται οἱ Ἡλεῖοι, ὑποστάντες δὲ οί 'Αρκάδες ενίκησαν αὐτούς. καὶ 'Ανδρόμαχος μεν ό 'Ηλείος ἴππαρχος, ὄσπερ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τὴν μάχην συνάψαι, αὐτὸς αύτὸν διέφ θ ειρεν \cdot οἱ δ' ἄλλοι εἰς τὴν 160 πόλιν ἀπεχώρησαν. ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτη τῆ μάχη παραγενόμενος καὶ Σωκλείδης ὁ Σπαρτιάτης · ήδη γαρ τότε οί Λακεδαιμόνιοι σύμμαχοι τοῖς Ἡλείοις ἦσαν. πιεζόμενοι 20 δε οι 'Ηλείοι εν τη εαυτών, ήξίουν και τους Λακεδαιμονίους πέμποντες πρέσβεις ἐπιστρατεύεω τοῖς ᾿Αρκάσι,

17. αὐτῶν "Ολουρον: their town Olurus, a small city in the district of Pellene, in Achaea. — προσεκεχωρή-**KEGAV:** cf. 2. 18.

18. τὰ περὶ 'Ολούρου: for the gen., see on v. 2. 7. — περιελθόντες: sc. by circuitous and unfrequented routes. — τῷ ἐαυτῶν δήμφ: i.e. the popular party from Pellene, who apparently had fled to Olurus and there joined the Arcadians. — ἐπαύσαντο: sc. πολεμούντες.

19-25. Capture of Cromnus by Ar-

chidamus. The Arcadians invest the city. Their victory over the Lacedaemonians. Spring of 364 B.C.

19. Κυλλήνης: the port of the city of Elis, situated on the western coast. — altios: followed by the inf. without $\tau o \hat{v}$. So also 5. 17; Cyneg. 1. 13 (Οδυσσεύς δὲ καὶ Λυκομήδης αἴτιοι Τροίαν άλωναι. Cf. μεταίτιος with inf. ii. 3. 32. The inf. may be regarded as an acc. analogous to that in altios $\tau \iota$ An. vi. 6. 15, i.e. cognate accusative. G. 159, N. 1; H. 717.

165 νομίζοντες ουτως αν μάλιστα απολαβείν τους 'Αρκάδας, εὶ ἀμφοτέρωθεν πολεμοίντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ ᾿Αρχίδαμος στρατεύεται μετά των πολιτων καὶ καταλαμβάνει Κρῶμνον. καταλιπὼν δ' ἐν αὐτῷ φρουρὰν τῶν δώδεκα λόχων τρεις, οὖτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησεν. οἱ μέντοι 21 170 'Αρκάδες, ὧσπερ ἔτυχον ἐκ τῆς εἰς 'Ηλιν στρατείας συνειλεγμένοι, βοηθήσαντες περιεσταύρωσαν τὸν Κρῶμνον διπλώ σταυρώματι, καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῷ Κρώμνῳ. χαλεπῶς δὲ ἡ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις φέρουσα ἐπὶ τῆ πολιορκία τῶν πολιτῶν ἐκπέμπει 175 στρατιάν ήγειτο δε και τότε Αρχίδαμος. Ελθών δε έδήου καὶ της 'Αρκαδίας όσα έδύνατο καὶ της Σκιρίτιδος, καὶ πάντα ἐποίει, ὅπως, εἰ δύναιτο, ἀπαγάγοι τοὺς πολιορκουντας. οι δε 'Αρκάδες ουδέν τι μαλλον έκινουντο, άλλα ταθτα πάντα παρεώρων. κατιδών δέ τινα λόφον ὁ ᾿Αρχί- 22 180 δαμος, δι' οὖ τὸ ἔξω σταύρωμα περιεβέβληντο οἱ 'Αρκάδες, ενόμισεν έλειν αν τουτον, και εί τούτου κρατήσειεν, ούκ αν δύνασθαι μένειν τους ύπο τουτον πολιορκουντας. κύκλω δε περιάγοντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς εἶδον

οί προθέοντες του Αρχιδάμου πελτασταί τους έπαρίτους

185 έξω του σταυρώματος, επιτίθενται αυτοίς, και οι ίππεις

20. ἀπολαβείν: intercept. Cf. Thuc. v. 59. 3 ἐν μέσφ δὲ ἀπειλημμένοι ἢσαν οἱ ᾿Αργεῖοι. — πολεμοίντο: sc. οἱ ᾿Αρκά-δες. — τῶν πολιτῶν: Spartans as opposed to allies, as frequently. See on v. 3. 25. The Lacedaemonians were at present without allies. — Κρῶμνον: in southern Arcadia, near Megalopolis. — τῶν δώδεκα λόχων: i.e. of the twelve λόχοι which he had brought with him. Twelve λόχοι constituted three μόραι, only half the number which the Lacedaemonians had maintained before the Battle of Leuctra. See on vi. 4. 17.

21. ἐν ἀσφαλεῖ: i.e. between the two lines of circumvallation drawn about the city. — της Σκιρίτιδος: the inhabitants of this district had formerly been allies of Sparta (see on v. 2.24), but apparently had recently attached themselves to the Arcadians. — οὐδέν τι μάλλον: as in 5.

22. δι' οῦ: the outer line of circumvallation passed over the slope of the hill lying toward the city, and did not encircle the whole hill. — ὑπὸ τοῦτον: sc. τὸν λόφον. — ἐπαρίτους: a select body of paid Arcadian troops.

συνεμβάλλειν έπειρωντο. οί δ' οὐκ ἐνέκλιναν, ἀλλὰ συντεταγμένοι ήσυχίαν είχον. οι δ' αὖ πάλιν ἐνέβαλον. έπει δε ούδε τότε ενέκλιναν, άλλα και επηεσαν, ήδη ούσης πολλης κραυγης έβοήθει δη καὶ αὐτὸς ὁ Αρχίδαμος, 190 έκτραπόμενος κατά την έπι Κρωμνον φέρουσαν άμαξιτόν, είς δύο άγων, ωσπερ ετύγχανεν έχων. ως δ' επλησίασαν 23 άλλήλοις, οἱ μὲν σὺν τῷ ᾿Αρχιδάμῳ κατὰ κέρας, ἄτε καθ᾽ όδον πορευόμενοι, οί δ' Αρκάδες άθρόοι συνασπιδούντες, έν τούτω οὐκέτι έδύναντο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τῶ 195 τῶν ᾿Αρκάδων πλήθει, ἀλλὰ ταχὺ μὲν ὁ ᾿Αρχίδαμος ἐτέτρωτο τὸν μηρὸν διαμπάξ, ταχὺ δὲ οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἀπέθνησκον, Πολυαινίδας τε καὶ Χίλων ὁ τὴν ἀδελφην τοῦ ᾿Αρχιδάμου ἔχων, καὶ οἱ πάντες δὲ αὐτῶν τότε ἀπέθανον οὐκ ἔλαττον τῶν τριάκοντα. ὡς δὲ κατὰ τὴν 24 200 όδον αναχωρούντες είς την εύρυχωρίαν έξηλθον, ένταύθα δη Λακεδαιμόνιοι αντιπαρετάξαντο. καὶ μην οί Αρκάδες, ωσπερ είχον, συντεταγμένοι έστασαν, καὶ πλήθει μεν έλείποντο, εὐθυμότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες ἀποχωροῦσι καὶ ἄνδρας ἀπεκτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μάλα 205 αθύμως είχον, τετρωμένον μεν δρωντες τον Αρχίδαμον,

See 33. — αι πάλιν: pleonastic, as in v. 1. 5. — εἰς δύο: in double file, as iii. 1. 22 and elsewhere.

23. κατὰ κέρας: i.e. in long line with narrow front. Cf. vi. 2. 30 ἐπὶ κέρως.—τῷ πλήθει: not absolutely, but relatively, as a result of the arrangement. As regarded numbers, the Arcadians were fewer than their opponents. Cf. 24 πλήθει ἐλείποντο.— ἐτέτρωτο: the plpf., as in 2. 9, to denote the rapidity of the action.—τὸν μηρόν: in the thigh; acc. of the act. const. retained in the passive. G. 197, 1, n. 2.—οὶ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ: his

body-guard.— ἔχων: sc. as wife. — καὶ οἱ πάντες κτέ.: and in all there died of them. H. 672 a. αὐτῶν refers grammatically to οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ, but in sense seems rather to relate to the Lacedaemonians in general.— οὐκ ἔλαττον: instead of ἐλάττονες. See on v. 1. 66 πλέον.— τῶν τριάκοντα: the art. to express a round number as in 2.9; 4.27.

24. ὥσπερ εἶχον: just as they were. See 22. — εὐθυμότερον: adv. with εἶχον. — πολύ: post-positive, as παντελῶς v. 3. 2. — ἀποχωροῦσι: i.e. at the time of the attack.

ἀκηκοότες δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγαθῶν καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανεστάτων. ὡς δὲ πλησίον 25 ὄντων ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων εἶπε· "Τί δεῖ ἡμᾶς, ἄ ἄνδρες, μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ σπεισαμένους διαλυθῆναι;"

210 ἄσμενοι δη ἀμφότεροι ἀκούσαντες ἐσπείσαντο. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι ἀπηλθον, οἱ δ' ᾿Αρκάδες ἐπαναχωρήσαντες ἔνθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι τροπαῖον ἐστήσαντο.

'Ως δ' οἱ 'Αρκάδες περὶ τὸν Κρῶμνον ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς 26
215 πόλεως Ἡλεῖοι πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον περιτυγχάνουσι τοῖς Πυλίοις ἀποκεκρουμένοις ἐκ τῶν Θαλαμῶν.
καὶ προσελαύνοντες οἱ ἱππεῖς τῶν Ἡλείων ὡς εἶδον αὐτούς, οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐμβάλλουσι, καὶ τοὺς
μὲν ἀποκτιννύουσιν, οἱ δέ τινες αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ
220 γήλοφον. ἐπεὶ μέντοι ἦλθον οἱ πεζοί, ἐκκόπτουσι καὶ
τοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ
καὶ ζῶντας ἔλαβον ἐγγὺς διακοσίων. καὶ ὅσοι μὲν ξένοι
ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο, ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπέσφαττον.
μετὰ δὲ ταῦτα τούς τε Πυλίους, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει,
225 σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἱροῦσι καὶ τοὺς Μαργανέας ἀναλαμβάνουσι. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὕστερον αὖ ἐλθόντες 27
νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμνον ἐπικρατοῦσι τοῦ σταυρώματος

25. πλησίων δντων: sc. τῶν 'Αρκά-δων.— ἀλλ' οὐ κτέ.: and not rather make a truce and depart? — νεκρούς: sc. ὑποσπόνδους, as is implied by σπεισάμενοι and τροπαῖον ἐστήσαντο.

26, 27. Capture of Pylos by the Eleans. Retaking of Cromnus by the Arcadians. Spring of 364 B.C.

26. πρῶτον μέν: correlative with μετὰ δὲ ταῦτα below.—Πυλίοις: among them the democratic exiles from Elis. See 16.— ἀποκεκρουμένοις κτέ.: the Pylians had apparently gained tempo-

rary possession of Thalamae, and had subsequently been driven out. Thalamae probably was situated to the north of Pylos. — ἀποκτιννύουσιν: for the inflexion, see on 3. 8. — οἱ πεζοί: the cavalry had preceded them. — ἐγγὺς διακοσίων: nearly two hundred. ἐγγύς with numerals is sometimes used with the gen., as here; sometimes it is a mere adv., e.g. Ages. 7. 5 ἐγγὺς μύριοι. — φυγάδες: i.e. Elean exiles, belonging to the party of Charopus. See 15. — τοὺς Μαργανέας: cf. 14.

συνεμβάλλειν έπειρωντο. οί δ' οὐκ ἐνέκλιναν, ἀλλὰ συντεταγμένοι ήσυχίαν είχον. οι δ' αὖ πάλιν ἐνέβαλον. έπει δε ούδε τότε ενέκλιναν, άλλα και επηεσαν, ήδη ούσης πολλής κραυγής έβοήθει δή καὶ αὐτὸς ὁ ᾿Αρχίδαμος, 190 έκτραπόμενος κατά την έπι Κρωμνον φέρουσαν άμαξιτόν, είς δύο ἄγων, ὧσπερ ἐτύγχανεν ἔχων. ὡς δ' ἐπλησίασαν 23 άλλήλοις, οί μεν συν τῷ ᾿Αρχιδάμῳ κατὰ κέρας, ἄτε καθ᾽ όδον πορευόμενοι, οἱ δ' ᾿Αρκάδες ἀθρόοι συνασπιδοῦντες, έν τούτω οὐκέτι έδύναντο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τώ 195 τῶν ᾿Αρκάδων πλήθει, ἀλλὰ ταχὺ μὲν ὁ ᾿Αρχίδαμος ἐτέτρωτο τὸν μηρὸν διαμπάξ, ταχὺ δὲ οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἀπέθνησκον, Πολυαινίδας τε καὶ Χίλων ὁ τὴν ἀδελφην τοῦ Αρχιδάμου έχων, καὶ οἱ πάντες δὲ αὐτῶν τότε ἀπέθανον οὐκ ἔλαττον τῶν τριάκοντα. ὡς δὲ κατὰ τὴν 24 200 όδον αναχωρούντες είς την εύρυχωρίαν έξηλθον, ένταθθα δη Λακεδαιμόνιοι αντιπαρετάξαντο. καὶ μην οἱ Αρκάδες, ωσπερ είχον, συντεταγμένοι έστασαν, καὶ πλήθει μεν έλείποντο, εὐθυμότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες ἀποχωροῦσι καὶ ἄνδρας ἀπεκτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μάλα 205 αθύμως είχον, τετρωμένον μεν δρωντες τον Αρχίδαμον,

See 33. — αι πάλιν: pleonastic, as in v. 1. 5. — εἰς δύο: in double file, as iii. 1. 22 and elsewhere.

23. κατὰ κέρας: i.e. in long line with narrow front. Cf. vi. 2. 30 ἐπὶ κέρως.—τῷ πλήθει: not absolutely, but relatively, as a result of the arrangement. As regarded numbers, the Arcadians were fewer than their opponents. Cf. 24 πλήθει ἐλείποντο.— ἐτέτρωτο: the plpf., as in 2. 9, to denote the rapidity of the action.—τὸν μηρόν: in the thigh; acc. of the act. const. retained in the passive. G. 197, 1, N. 2.—οὶ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ: his

body-guard.— ἔχων: sc. as wife. — καὶ οἱ πάντες κτὲ.: and in all there died of them. H. 672 a. αὐτῶν refers grammatically to οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ, but in sense seems rather to relate to the Lacedaemonians in general.— οὐκ ἔλαττον: instead of ἐλάττονες. See on v. 1. 66 πλέον.— τῶν τριάκοντα: the art. to express a round number as in 2.9; 4.27.

24. ὤσπερ εἶχον: just as they were. See 22. — εὐθυμότερον: adv. with εἶχον. — πολύ: post-positive, as παντελῶς v. 3. 2. — ἀποχωρούσι: i.e. at the time of the attack.

ἀκηκοότες δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγαθῶν καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανεστάτων. ὡς δὲ πλησίον 25 ὄντων ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων εἶπε· "Τί δεῖ ἡμᾶς, ῷ ἄνδρες, μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ σπεισαμένους διαλυθῆναι;" 210 ἄσμενοι δὴ ἀμφότεροι ἀκούσαντες ἐσπείσαντο. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι ἀπῆλθον, οἱ δ' ᾿Αρκάδες ἐπαναχωρήσαντες ἔνθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι τροπαῖον ἐστήσαντο.

'Ως δ' οἱ 'Αρκάδες περὶ τὸν Κρῶμνον ἢσαν, οἱ ἐκ τῆς 26
215 πόλεως 'Ηλεῖοι πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον περιτυγχάνουσι τοῖς Πυλίοις ἀποκεκρουμένοις ἐκ τῶν Θαλαμῶν.
καὶ προσελαύνοντες οἱ ἱππεῖς τῶν 'Ηλείων ὡς εἶδον αὐτούς, οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐμβάλλουσι, καὶ τοὺς
μὲν ἀποκτιννύουσιν, οἱ δέ τινες αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ
220 γήλοφον. ἐπεὶ μέντοι ἢλθον οἱ πεζοί, ἐκκόπτουσι καὶ
τοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ
καὶ ζῶντας ἔλαβον ἐγγὺς διακοσίων. καὶ ὅσοι μὲν ξένοι
ἢσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο, ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπέσφαττον.
μετὰ δὲ ταῦτα τούς τε Πυλίους, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει,
225 σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἱροῦσι καὶ τοὺς Μαργανέας ἀναλαμβάνουσι. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὕστερον αὖ ἐλθόντες 27
νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμνον ἐπικρατοῦσι τοῦ σταυρώματος

25. πλησίων δντων: sc. τῶν 'Αρκά-δων.—ἀλλ' οὐ κτέ.: and not rather make a truce and depart? — νεκρούς: sc. ὑποσπόνδους, as is implied by σπεισάμενοι and τροπαΐον ἐστήσαντο.

26, 27. Capture of Pylos by the Eleans. Retaking of Cromnus by the Arcadians. Spring of 364 B.C.

26. πρῶτον μέν: correlative with μετὰ δὲ ταῦτα below.—Πυλίοις: among them the democratic exiles from Elis. See 16.— ἀποκεκρουμένοις κτέ.: the Pylians had apparently gained tempo-

rary possession of Thalamae, and had subsequently been driven out. Thalamae probably was situated to the north of Pylos. — ἀποκτιννύουσιν: for the inflexion, see on 3. 8. — οἱ πεζοί: the cavalry had preceded them. — ἐγγὺς διακοσίων: nearly two hundred. ἐγγύς with numerals is sometimes used with the gen., as here; sometimes it is a mere adv., e.g. Ages. 7. 5 ἐγγὺς μύριοι. — φυγάδες: i.e. Elean exiles, belonging to the party of Charopus. See 15. — τοὺς Μαργανέας: cf. 14.

τοῦ κατὰ τοὺς ᾿Αργείους, καὶ τοὺς πολιορκουμένους τῶν Λακεδαιμονίων εὐθὺς ἐξεκάλουν. ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά 230 τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὡξυλάβησαν, ἐξῆλθον · ὁπόσους δὲ ἔφθασαν πολλοὶ τῶν ᾿Αρκάδων συμβοηθήσαντες, ἀπεκλείσθησαν ἔνδον καὶ ληφθέντες διενεμήθησαν · καὶ ενμὲν μέρος ἔλαβον ᾿Αργείοι, εν δὲ Θηβαίοι, εν δὲ ᾿Αρκάδες, εν δὲ Μεσσήνιοι. οἱ δὲ σύμπαντες ληφθέντες Σπαρτια-235 τῶν τε καὶ περιοίκων πλείους τῶν ἑκατὸν ἐγένοντο.

Ἐπεί γε μὴν οἱ ᾿Αρκάδες ἐσχόλασαν ἀπὸ τοῦ Κρώμνου, 28 πάλιν δὴ περὶ τοὺς Ἡλείους εἶχον καὶ τήν τε ᾿Ολυμπίαν ἐρρωμενέστερον ἐφρούρουν, καὶ ἐπιόντος ᾿Ολυμπιακοῦ ἔτους παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ ᾿Ολύμπια σὺν Πισά-240 ταις τοῖς πρώτοις φάσκουσι προστῆναι τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ δὲ ὅ τε μὴν ἡκεν ἐν ῷ τὰ ᾿Ολύμπια γίγνεται, αἴ τε ἡμέραι ἐν αῖς ἡ πανήγυρις ἀθροίζεται, ἐνταῦθα δὴ οἱ Ἡλεῖοι ἐκ τοῦ φανεροῦ συσκευασάμενοι καὶ παρακαλέσαντες ᾿Αχαιοὺς ἐπορεύοντο τὴν ᾿Ολυμπιακὴν ὁδόν. οἱ δὲ ᾿Αρκάδες 29 ἐκείνους μὲν οὐκ ἄν ποτε ῷοντο ἐλθεῖν ἔπὶ σφᾶς, αὐτοὶ δὲ σὺν Πισάταις διετίθεσαν τὴν πανήγυριν. καὶ τὴν μὲν

27. τοῦ κατὰ τοὺς 'Αργείους: the palisade opposite the Argives, i.e. that part of the palisade which the Argives were assisting the Arcadians to guard.—τοὺς πολιορκουμένους: i.e. the three λόχοι mentioned in 20. — ὡξυλά-βησαν: took prompt advantage of the opportunity. The word is found only here. — Θηβαίοι: prob. some left by Epaminondas, upon his return from Peloponnesus. See 1. 42.—οἰ σύμπαντες: cf. 23 οἰ πάντες. — τῶν ἐκατόν: the art. as in 23.

28-32. Struggle at Olympia. Celebration of the games by the Arcadians. Summer of 364 B.C.

28. περί τοὺς Ἡλείους είχον: they

were concerned with the Eleans. Xenophon's usual phrase for this notion is είναι περί τι or έχειν άμφί τι.— 'Ολυμπιακού έτους: Olympiad 104. — τοις πρώτοις κτέ.: who said that they were the first to have charge of the festival. Acc. to Strabo viii. p. 355, the Eleans had had charge of the games until Olympiad 26, after which the Pisatans obtained it and held it until 572 B.C., when the Eleans, with the help of the Lacedaemonians, again gained control. — & μήν: the month. The exact time was the full moon after the summer solstice.

29. διετίθεσαν πανήγυριν: cf. vi.

ίπποδρομίαν ήδη έπεποιήκεσαν καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθλου · οἱ δ' εἰς πάλην ἀφικόμενοι οὐκέτι ἐν τῷ δρόμῳ, άλλα μεταξύ του δρόμου και του βωμου έπάλαιον. οί 250 γὰρ Ἡλεῖοι σὺν τοῖς ὅπλοις παρῆσαν ἤδη εἰς τὸ τέμενος. οί δὲ ᾿Αρκάδες πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπήντησαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Κλαδάου ποταμοῦ παρετάξαντο, δς παρὰ τὴν Αλτιν καταρρέων είς τον Αλφειον έμβάλλει. καὶ σύμμαχοι δὲ παρήσαν αὐτοῖς, ὁπλῖται μὲν ᾿Αργείων εἰς δισχιλίους, 255 'Αθηναίων δε ίππεις περί τετρακοσίους. και μήν οί 30 'Ηλειοι τἀπὶ θἄτερα τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο, σφαγιασάμενοι δε εὐθὺς εχώρουν. καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ καταφρονούμενοι μὲν ὑπ' Αρκάδων καὶ 'Αργείων, καταφρονούμενοι δε ύπ' 'Αχαιῶν καὶ 'Αθη-260 ναίων, όμως ἐκείνη τῆ ἡμέρα τῶν μὲν συμμάχων ὡς άλκιμώτατοι ὄντες ήγοῦντο, τοὺς δ' Αρκάδας — τούτοις γαρ πρώτοις συνέβαλον — και εύθυς ετρέψαντο και έπι-

4. 30. — τὰ δρομικά τοῦ πεντάθλου: "those parts of the pentathlon which were held in the δρόμος or race-course," i.e. the first four events, viz. jumping, running, discus-throwing, and javelinhurling. The fifth, or wrestling, was held elsewhere, as is here indicated. - οἱ δ' εἰς πάλην ἀφικόμενοι : i.e. those who had successfully passed through the preceding contests in the pentathlon and now came to the last. μεταξύ τοῦ βωμοῦ: the great altar of Zeus, whose sacred character was expected to protect them from the attacks of the Eleans. It was situated near the centre of the sacred enclosure and was elliptical in shape, being 22 feet in height and 125 in circumference. — είς τὸ τέμενος: the consecrated precinct, known as the "Αλτις. — τοῦ Κλαδάου: a tributary of

the Alpheus, flowing from the north, and elsewhere designated Κλάδεος, e.g. Paus. v. 7. 1. It ran to the west of the Altis, and in antiquity was prevented from inundating Olympia by a wall erected along its eastern bank. When this wall subsequently fell into decay, the river changed its course, and flowed for a time through the Altis itself, covering the ancient site with heavy deposits from its inundations, so that, when the German archaeologists began excavations here in 1875, they were obliged to remove a layer of sand and gravel averaging over fifteen feet in thickness.

30. τάπὶ θἄτερα: on the other side; followed by the genitive. See on vi. 2. 7.—ἐχώρουν: sc. to battle.— καί, καί, δέ: cf. ii. 4. β τέ, καί, δέ.

βοηθήσαντας δε τους Αργείους δεξάμενοι και τούτων έκράτησαν. έπεὶ μέντοι κατεδίωξαν εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ 31 265 βουλευτηρίου καὶ τοῦ τῆς Ἑστίας ἱεροῦ καὶ τοῦ πρὸς ταῦτα προσήκοντος θεάτρου, ἐμάχοντο μὲν οὐδὲν ἡττον καὶ ἐώθουν πρὸς τὸν βωμόν, ἀπὸ μέντοι τῶν στοῶν τε καὶ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τοῦ μεγάλου ναοῦ βαλλόμενοι καὶ έν τῷ ἰσοπέδῳ μαχόμενοι ἀποθνήσκουσιν ἄλλοι τε τῶν 270 Ήλείων καὶ αὐτὸς ὁ τῶν τριακοσίων ἄρχων Στρατόλας. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπεχώρησαν εἰς τὸ αύτῶν στρατόπεδον. οἱ μέντοι Αρκάδες καὶ οἱ μετ' αὐτῶν οὖτως 32 έπεφόβηντο την έπιουσαν ήμέραν ώστε οὐδ' ἀνεπαύσαντο της νυκτός, εκκόπτοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα 275 καὶ ἀποσταυροῦντες. οἱ δ' αὖ Ἡλεῖοι ἐπεὶ τῆ ὑστεραία προσιόντες είδον καρτερον το τείχος καὶ ἐπὶ τῶν ναῶν πολλούς ἀναβεβηκότας, ἀπηλθον είς τὸ ἄστυ, τοιοῦτοι γενόμενοι οιους την άρετην θεός μεν αν έμπνεύσας δύναιτο καὶ ἐν ἡμέρα ἀποδείξαι, ἄνθρωποι δ' οὐδ' ἄν ἐν πολλώ 280 χρόνω τοὺς μὴ ὄντας ἀλκίμους ποιήσειαν.

Χρωμένων δε τοις ιεροις χρήμασι των έν τοις Αρκά- 33

31. οὐδὲν ἦττον: i.e. in spite of the fact that they were at a great disadvantage, as subsequently explained.

— ἐώθουν: sc. τοὺς ἐναντίους. So also above with κατεδίωξαν. — τοῦ μεγάλου ναοῦ: the great temple of Zeus, containing Phidias's famous statue of the god. — ἐν τῷ ἰσοπέδῳ: as opposed to the elevated position of their enemies. — ἄλλοι: in partitive app. with the subject. — τῶν τριακοσίων: see on 13. — Στρατόλας: cf. 15.

32. ὅστε ἀνεπαύσαντο: ind. instead of the inf., as 3. 6 and elsewhere. — τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα: the tents, which had been carefully erected. Those who attended the festival erected

their own tents on the ground outside the τέμενος. Booths were erected also by the numerous traders, who held a sort of fair during the games. Plut. Alc. 12; Vell. Paterc. i. 8.— ἀποσταυροῦντες: absolutely,—erecting a palisade.—τὸ τεῖχος: the palisade.—τὸ ἄστυ: i.e. Elis.—τοιοῦτοι: i.e. so brave.— γενόμενοι: having shown themselves. So v. 1. 16 γίγνεσθαι.—τὴν ἀρετήν: obj. of ἐμπνεύσας.— ἐν ἡμέρα: in the course of a single day, as opposed to ἐν πολλῷ χρόνῳ.— τοὺς μὴ ἀλκίμους: the cowardly.

33-35. Dissensions among the Arcadians. Summer of 363 B.C.

33. τ ois ispois χ phha σ i: i.e. the

σιν άρχόντων καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπαρίτους τρεφόντων, πρώτοι Μαντινείς ἀπεψηφίσαντο μη χρησθαι τοίς ίεροίς χρήμασι. καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τοὺς ἐπαρί-285 τους έκ της πόλεως έκπορίσαντες ἀπέπεμψαν τοις ἄρχουσιν. οι δε άρχοντες φάσκοντες αὐτοὺς λυμαίνεσθαι τὸ 'Αρκαδικὸν ἀνεκαλοῦντο είς τοὺς μυρίους τοὺς προστάτας αὐτῶν καὶ ἐπεὶ οὐχ ὑπήκουον, κατεδίκασαν αὐτῶν καὶ τους έπαρίτους έπεμπον ώς άξοντας τους κατακεκριμένους. 290 οἱ μὲν οὖν Μαντινεῖς κλείσαντες τὰς πύλας οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς εἴσω. ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ καὶ ἄλλοι τινὲς 34 έλεγον έν τοις μυρίοις ώς ού χρη τοις ίεροις χρήμασι χρησθαι οὐδὲ καταλιπεῖν είς τὸν ἀεὶ χρόνον τοῖς παισὶν

295 ἀπέδοξε μηκέτι χρησθαι τοῖς ἱεροῖς χρήμασι, ταχὺ δὴ οἱ μεν ούκ αν δυνάμενοι άνευ μισθού των έπαρίτων είναι διεχέοντο, οι δε δυνάμενοι παρακελευσάμενοι αύτοις καθίσταντο είς τοὺς ἐπαρίτους, ὅπως μὴ αὐτοὶ ἐπ' ἐκείνοις, άλλ' ἐκείνοι ἐπὶ σφίσιν είεν. γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀρχόντων

έγκλημα τοῦτο πρὸς τοὺς θεούς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ κοινῷ

300 διακεχειρικότες τὰ ἱερὰ χρήματα, ὅτι εἰ δώσοιεν εὐθύνας, κινδυνεύσοιεν ἀπολέσθαι, πέμπουσιν είς Θήβας, καὶ διδάσκουσι τοὺς Θηβαίους ώς εἰ μὴ στρατεύσοιεν, κινδυνεύ-

σοιεν οι Άρκάδες πάλιν λακωνίσαι. καὶ οι μεν παρ- 35

treasures of the Olympian temples. τούς ἐπαρίτους: see on 22. — τὸ γιγνόμενον μέρος κτέ.: the part towards the pay of the επάριτοι which fell to their share. — els toùs muplous: see on 1.38.

34. οὐ χρή: it was not right.— ἔγκλημα κτέ.: this as a ground of accusation on the part of the gods. We naturally expect $\pi \rho \delta s \tau \hat{\omega} \nu \theta \epsilon \hat{\omega} \nu$, but cf. Lys. xvi. 10 ουτω βεβίωκα ωστε μηδέποτέ μοι μηδέ πρός ένα μηδέν έγκλημα γενέσθαι, so that there is no accusation against me on the part of (lit. in my relations to) any one; also Lys. x. 23. — ἐν τῷ κοινῷ: i.e. by the Ten Thousand. — oi . . . Suvápevoi : equiv. to of οὐκ ἄν ἐδύναντο. — τῶν ἐπαρίτων: pred. part. gen. limiting ol μέν. — αύτοίς: here with the force of the reciprocal άλλήλοις. — καθίσταντο: enrolled themselves. — in their power, i.e. of the faction represented by the Mantineans.

35. οι μέν: the Thebans. — οι δὲ

εσκευάζοντο ώς στρατευσόμενοι οι δε τὰ κράτιστα τῆ 305 Πελοποννήσω βουλευόμενοι ἔπεισαν τὸ κοινὸν τῶν ᾿Αρκάδων πέμψαντες πρέσβεις εἰπεῖν τοῖς Θηβαίοις μὴ ἰέναι σὺν ὅπλοις εἰς τὴν ᾿Αρκαδίαν, εἰ μή τι καλοῖεν. καὶ ἄμα μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔλεγον, ἄμα δὲ ἐλογίζοντο ὅτι πολέμου οὐδὲν δέοιντο. τοῦ τε γὰρ ἱεροῦ τοῦ Διὸς 310 προεστάναι οὐδὲν προσδεῖσθαι ἐνόμιζον, ἀλλ᾽ ἀποδιδόντες ἄν καὶ δικαιότερα καὶ ὁσιώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ οἴεσθαι μᾶλλον ἄν οὕτω χαρίζεσθαι. βουλομένων δὲ ταῦτα καὶ τῶν Ἡλείων, ἔδοξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι · καὶ ἐγένοντο σπονδαί.

315 Γενομένων δε των δρκων καὶ όμοσάντων των τε ἄλλων 36 άπάντων καὶ των Τεγεατων καὶ αὐτοῦ τοῦ Θηβαίου, δς ἐτύγχανεν ἐν Τεγέᾳ ἔχων τριακοσίους ὁπλίτας των Βοιωτων, οἱ μὲν ᾿Αρκάδες ἐν τἢ Τεγέᾳ αὐτοῦ ἐπικαταμείναντες ἐδειπνοποιοῦντό τε καὶ εὐθυμοῦντο καὶ σπονδὰς καὶ παια320 νας ὡς εἰρήνης γεγενημένης ἐποιοῦντο, ὁ δὲ Θηβαῖος καὶ των ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς εὐθύνας σύν τε τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοῖς ὁμογνώμοσι των ἐπαρίτων κλείσαντες τὰς πύλας τοῦ των Τεγεατων τείχους, πέμποντες ἐπὶ τοὺς

κτέ.: "those who had the best interests of Peloponnesus at heart." Acc. to Xenophon's views, these, of course, were the aristocrats. Cf. 5.1 οἰ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου. — τὶ καλοίεν: the acc. is cognate. Cf. below οὐδὲν δέοιντο. — ἄμα ἔλεγον, ἄμα ἐλογίζοντο: the two clauses are grammatically co-ord., but logically the former is subord. to the latter; while . . . at the same time. — πολέμου οὐδὲν δέοιντο: i.e. not even with the Eleans. — ἀπο-διδόντες: sc. τὸ προεστάναι, the charge of the festival. — οἴεσθαι: redundant, as though ἔλεγον had been writ-

ten instead of ἐνόμιζον. Cf. Aeschines, de falsa Leg. 35 παρεκελεύετο καὶ μὴ νομίζειν, ὧσπερ ἐν τοῖς θεάτροις διὰ τοῦτο οἴεσθαί τι πεπονθέναι.

36-40. Seizure of Mantineans and other Arcadians by the Theban commander at Tegea. Autumn of 363 B.C.

36. τοῦ Θηβαίου: prob. a Theban harmost, as in the Achaean cities. Cf. 1. 43; 2. 11. — ἐν τἢ Τεγέα αὐτοῦ: there in Tegea. αὐτοῦ is in app. with ἐν τἢ Τεγέα. Cf. iv. 8. 39 ἐν χώρα αὐτοῦ. — σπονδάς: libations. — τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι: cf. 34. — τοὺς σκηνοῦντας: the feasters. Cf. Cyr.

σκηνουντας συνελάμβανον τους βελτίστους. ἄτε δε έκ 325 πασῶν τῶν πόλεων παρόντων τῶν ᾿Αρκάδων καὶ πάντων είρήνην βουλομένων έχειν, πολλούς έδει τούς συλλαμβανομένους είναι . ὧστε ταχὺ μὲν αὐτοῖς τὸ δεσμωτήριον μεστὸν ἦν, ταχὺ δὲ ἡ δημοσία οἰκία. ὡς δὲ πολλοὶ οί 37 είργμένοι ήσαν, πολλοί δε κατά του τείχους εκπεπηδη-330 κότες, ήσαν δε οι και δια των πυλων άφειντο — ούδεις γαρ οὐδενὶ ωργίζετο, ὄστις μη ῷετο ἀπολεισθαι — ἀπορήσαι δη μάλιστα έποίησε τόν τε Θηβαΐον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ταῦτα πράττοντας, ὅτι Μαντινέας, οῧς μάλιστα έβούλοντο λαβείν, όλίγους τινάς πάνυ είχον διά γάρ τὸ 335 έγγυς την πόλιν είναι σχεδον πάντες ώχοντο οικαδε. έπει δε ήμερα εγένετο και τα πεπραγμένα επύθοντο οί 38 Μαντινείς, εὐθὺς πέμποντες είς τε τὰς ἄλλας Αρκαδικὰς πόλεις προηγόρευον έν τοῖς ὅπλοις εἶναι καὶ φυλάττειν τας παρόδους. καὶ αὐτοὶ δὲ οὖτως ἐποίουν, καὶ ἄμα 340 πέμψαντες είς την Τεγέαν απήτουν οσους έχοιεν ανδρας Μαντινέων καὶ τῶν ἄλλων δὲ ᾿Αρκάδων οὐδένα ἀξιοῦν έφασαν οὖτε δεδέσθαι οὖτε ἀποθνήσκειν πρὸ δίκης. εἰ δὲ καί τινες ἐπαιτιῷντο, ἔλεγον ἐπαγγέλλοντες ὅτι ἡ τῶν

iv. 2. 11; 5. 8. — τοὺς βελτίστους: in a political sense, as usual in this formula. — πολλοὺς ἔδει κτέ.: those seized were necessarily many. — ἡ δημοσία οἰκία: prob. the town-hall.

37. πολλοί, πολλοί: the first, pred. of ol εἰργμένοι, the second, subj. of ħσαν to be supplied with ἐκπεπηδηκότες. — ἦσαν οί: some. — οὐδεὶς οὐδενί: i.e. none of the gate-keepers interfered with any of those who fled. — δστις . . . ἀπολεῖσθαι: with reference to the ἄρχοντες, who knew their ruin was certain, if they should be called to account for their mis-appropriation

of the temple treasures.— ἐποίησε: its subj. is the clause ὅτι... εἶχον.
— πάνι: post-positive. Cf. 24 πολύ, v. 3. 2 παντελῶs.— ἐγγύς: Mantinea was only eight miles from Tegea.
— φχοντο: either before or during the banqueting.

38. οὐδένα, οὕτε, οὕτε: in strictness we should expect μηδένα, μήτε, μήτε, but Xenophon conceives the expression as equiv. to indir. disc. (said they would not permit men to be imprisoned, etc.), and so uses οὐ. G. 283, 3; H. 1024. — δεδέσθαι: to be arrested and kept in prison. For the tense,

Μαντινέων πόλις έγγυψτο ή μην παρέξειν είς το κοινον 345 των Αρκάδων όπόσους τις προσκαλοίτο. ἀκούων οὖν ὁ 39 Θηβαίος ηπόρει τε ο τι χρήσαιτο τῷ πράγματι καὶ άφίησι πάντας τοὺς ἄνδρας. καὶ τῆ ὑστεραία συγκαλέσας των 'Αρκάδων ὁπόσοι γε δη συνελθεῖν ήθέλησαν ἀπελογεῖτο ὡς ἐξαπατηθείη. ἀκοῦσαι γὰρ ἔφη ὡς Λακε-350 δαιμόνιοί τε είεν σύν τοις όπλοις έπι τοις όρίοις προδιδόναι τε μέλλοιεν αὐτοῖς τὴν Τεγέαν τῶν Αρκάδων τινές. οί δε ακούσαντες εκείνον μέν, καίπερ γιγνώσκοντες ότι έψεύδετο περί σφων, αφίεσαν πέμψαντες δ' είς Θήβας πρέσβεις κατηγόρουν αὐτοῦ ὡς δεῖν ἀποθανεῖν. τὸν δ' 40 355 Ἐπαμεινώνδαν ἔφασαν, καὶ γὰρ στρατηγῶν τότε ἐτύγχανε, λέγειν ώς πολύ δρθότερον ποιήσειεν, ότε συνελάμβανε τοὺς ἄνδρας ἡ ὅτε ἀφῆκε. "Τὸ γὰρ ἡμῶν δι' ὑμᾶς είς πόλεμον καταστάντων ύμας άνευ της ήμετέρας γνώμης εἰρήνην ποιεῖσθαι, πῶς οὐκ ἀν δικαίως προδοσίαν τις ὑμῶν 360 τοῦτο κατηγοροίη; εὖ δ' ἴστε," ἔφη, "ὅτι ἡμεῖς καὶ στρατευσόμεθα είς τὴν Αρκαδίαν καὶ σὺν τοῖς τὰ ἡμέτερα

'Ως δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη πρός τε τὸ κοινὸν τῶν 'Αρκά- 5 δων καὶ κατὰ πόλεις, ἐκ τούτου ἀνελογίζοντο Μαντινεῖς τε καὶ τῶν ἄλλων 'Αρκάδων οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου,

see on v. 4. 7 κεκλεῖσθαι. — ἡ μήν: the customary formula in oaths or solemn asseverations; so also 1. 42; iii. 4. 5.

φρονοῦσι πολεμήσομεν."

- 40. στρατηγῶν: viz. in his capacity of Boeotarch. τὸ γὰρ ἡμῶν: transition to dir. disc. without ἔφη. προδοσίαν: pred. acc. to τοῦτο, which latter is in app. with τὸ ὑμᾶς ποιεῖσθαι.
- 5. 1-3. Alliance of the Achaeans, Eleans, and part of the Arcadians, with the Athenians and Lacedaemonians. Beginning of 362 B.C.
- 1. οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου: i.e. the oligarchical element. Cf. 4.

ώσαύτως δὲ καὶ Ἡλεῖοι καὶ Ἁχαιοί, ὅτι οἱ Θηβαῖοι δῆλοι τ εἶεν βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην τὴν Πελοπόννησον εἶναι, ὅπως ὡς ῥᾳστα αὐτὴν καταδουλώσαιντο. "Τί γὰρ δὴ πολε- 2 μεῖν ἡμᾶς βούλονται ἢ ἴνα ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς ποιῶμεν, ἐκείνων δ' ἀμφότεροι δεώμεθα; ἢ τί, λεγόντων ἡμῶν ὅτι οὐ δεόμεθα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι, παρασκευά-10 ζονται ὡς ἐξιόντες; οὐ δῆλον, ὡς ἐπὶ τῷ κακόν τι ἐργά- ζεσθαι ἡμᾶς στρατεύειν παρασκευάζονται;" ἔπεμπον δὲ καὶ ᾿Αθήναζε βοηθεῖν κελεύοντες · ἐπορεύθησαν δὲ καὶ εἰς 3 Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπὸ τῶν ἐπαρίτων παρακαλοῦντες Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιντο κοινῆ διακωλύειν, ἄν τινες 15 ἴωσι καταδουλωσόμενοι τὴν Πελοπόννησον. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο ὅπως ἐν τῆ ἑαυτῶν ἔκαστοι ἡγήσοιντο.

Έν ὄσφ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, Ἐπαμεινώνδας ἐξήει Βοιω- 4 τοὺς ἔχων πάντας καὶ Εὐβοέας καὶ Θετταλῶν πολλοὺς

35 τὰ κράτιστα τη Πελοποννήσω ol βουλευόμενοι. — 'Ηλείοι και 'Αχαιοί: these also had oligarchical governments. See 4. 15; 1. 43.

2. τ (γ áp: transition to dir. disc., as in 4. 40. — π oλεμεῖν ἡμᾶς: that we wage war with each other. — $\tilde{\eta}$ ἴνα: unless it is in order that. In neg. sentences or interr. sentences implying a negative, $\tilde{\eta}$ sometimes has the force of ϵl $\mu \dot{\eta}$, unless. This is owing to the omission of some form of $\tilde{\alpha}$ λλος in the main clause. Cf. Lys. x111. 90 οὐδένα γ ἀρ δρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ $\tilde{\eta}$ (= ϵl $\mu \dot{\eta}$) τ οῖς ἐν ἄστει, no oath except to those in the city. — ἐκείνων: equiv. here to ἐαυτῶν. See on vi. 4. 25. — οὐ: for οὐκ ἄρα. Cf. Lat. non for nonne.

3. βοηθεῖν κελεύοντες: sc. in accordance with the terms of the alli-

ance mentioned in 4. 2, 6. — ἀπὸ τῶν ἐπαρίτων: i.e. from the aristocrats, who had recently entered the ranks of the ἐπάριτοι as volunteers. See 4. 34. — ἄν τινες ἴωσι: if any should come. — αὐτόθεν: on the spot, at once; without the lengthy negotiations detailed in 1. 2-14. — διεπράττοντο, ὅπως: διαπράττεσθαι is regularly followed by the infinitive. Cf. 1. 46. The clause with ὅπως indicates that the notion of caring or providing for was prominent in the writer's mind, — succeeded in making provision that. G. 217; H. 885.

4-17. Fourth expedition of Epaminondas into Peloponnesus. He enters Sparta. Cavalry battle near Mantinea. Spring and summer of 362 B.C.

4. Εὐβοέας: these had been for some time in alliance with the The-

20 παρά τε 'Αλεξάνδρου καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ. Φωκείς μέντοι οὐκ ήκολούθουν, λέγοντες ὅτι συνθῆκαι σφίσιν αὐτοῖς εἶεν, εἴ τις ἐπὶ Θήβας ἴοι, βοηθεῖν · ἐπ' ἄλλους δὲ στρατεύειν οὐκ είναι έν ταις συνθήκαις. ὁ μέντοι Ἐπα- 5 μεινώνδας έλογίζετο καὶ έν Πελοποννήσω σφίσιν ὑπάρ-25 χειν 'Αργείους τε καὶ Μεσσηνίους καὶ 'Αρκάδων τοὺς τὰ σφέτερα φρονοῦντας. ήσαν δ' οῦτοι Τεγεᾶται καὶ Μεγαλοπολίται καὶ ᾿Ασεᾶται καὶ Παλλαντιείς, καὶ εἴ τινες δὴ πόλεις διὰ τὸ μικραί τε είναι καὶ ἐν μέσαις ταύταις οίκειν ήναγκάζοντο. έξηλθε μέν δή ὁ Ἐπαμεινώνδας διὰ β 30 ταχέων · έπεὶ δὲ ἐγένετο ἐν Νεμέα, ἐνταῦθα διέτριβεν, έλπίζων τους 'Αθηναίους παριόντας λήψεσθαι καὶ λογιζόμενος μέγα αν τουτο γενέσθαι τοις μεν σφετέροις συμμάχοις είς τὸ ἐπιρρῶσαι αὐτούς, τοῖς δὲ ἐναντίοις είς τὸ είς άθυμίαν έμπεσείν, ώς δε συνελόντι είπείν, παν άγαθον 35 είναι θηβαίοις ο τι έλαττοιντο Αθηναίοι. Εν δε τη δια-7 τριβή αὐτοῦ ταύτη συνήεσαν πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες είς την Μαντίνειαν. Επεί μέντοι ὁ Ἐπαμεινώνδας ήκουσε

bans. See on 4. 1. — mapà 'AlefávSpou: tyrant of Pherae. See vi. 4.
34. Owing to his complete defeat by
the Thebans in 364 B.C., he had been
compelled to abandon his alliance
with the Athenians and to become
tributary to Thebes. Plut. Pelop. 35.
— τῶν ἐναντίων: inhabitants of various
Thessalian cities, who had been freed
from the tyranny of Alexander by
the help of the Thebans.

5. σφίσιν: i.e. Epaminondas and his countrymen. — ὑπάρχειν: favored. — τὰ σφέτερα φρονοῦντας: cf. 4. 40 τὰ ἡμέτερα φρονοῦντα. — Μεγαλοπολίται: Megalopolis had been founded in 370 B.c., though Xenophon nowhere alludes to the event. See on vi. 5. 6.

— τινès δή: δή restrictive, as in 4.39 όπόσοι γε δή.—οἰκεῖν: i.e. τὸ οἰκεῖν, also dependent upon διά. — ἡναγκάζοντο: sc. τὰ ἐκείνων φρονεῖν.

6. διὰ ταχέων: so also Thuc. i. 80. 3; Plato Apol. 32 d; generally, however, διὰ τάχους. — ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν: and in a word. The subst. notion with which συνελόντι agrees, is dat. of interest. G. 184, 5; H. 771 b. On εἰπεῖν, inf. in loose const., see G. 268; H. 956. — πᾶν άγαθὸν κτὲ.: that whatever loss the Athenians experienced was all an advantage to the Thebans. ὅ τι is cognate acc. retained in the pass. H. 725 c.

7. πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες: i.e. his opponents. — ἤκουσε: he was de-

τους Αθηναίους το μέν κατά γην πορεύεσθαι άπεγνωκέναι, κατὰ θάλατταν δὲ παρασκευάζεσθαι ώς διὰ Λακεδαί-40 μονος βοηθήσοντας τοῖς 'Αρκάσω, οὕτω δὴ ἀφορμήσας έκ της Νεμέας άφικνείται είς την Τεγέαν. εύτυχη μέν οὖν 8 οὐκ αν ἔγωγε φήσαιμι την στρατηγίαν αὐτῷ γενέσθαι. όσα μέντοι προνοίας έργα καὶ τόλμης έστίν, οὐδέν μοι δοκει άνηρ έλλιπειν. πρώτον μεν γάρ έγωγε έπαινώ 45 αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν έποιήσατο, ένθ' έν ασφαλεστέρω τε ήν ή εί έξω έστρατοπεδεύετο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐν ἀδηλοτέρω ὅ τι πράττοιτο. καὶ παρασκευάζεσθαι δέ, εἴ του έδειτο, ἐν τῆ πόλει ὄντι εύπορώτερον. των δ' έτέρων έξω στρατευομένων έξην 50 ὁρᾶν, εἴτε τι ὀρθῶς ἐπράττετο εἴτε τι ἡμάρτανον. μην οιόμενος κρείττων των άντιπάλων είναι, όπότε όρώη χωρίοις πλεονεκτοῦντας αὐτούς, οὐκ ἐξήγετο ἐπιτίθεσθαι. όρων δε ούτε πόλιν αύτω προσχωρούσαν οὐδεμίαν τόν τε 9 χρόνον προβαίνοντα, ενόμισε πρακτέον τι είναι εί δε μή, 55 ἀντὶ τῆς πρόσθεν εὐκλείας πολλὴν ἀδοξίαν προσεδέχετο. έπει οδυ κατεμάνθανε περί μεν την Μαντίνειαν τους άντιπάλους πεφυλαγμένους, μεταπεμπομένους δε 'Αγησίλαόν τε καὶ πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἦσθετο έξεστρατευμένον τὸν Αγησίλαον καὶ ὄντα ήδη ἐν τῆ Πελλήνη, δει-

ceived by false reports. See 15.

— τὸ πορεύεσθαι ἀπεγνωκέναι: had given up going. — παρασκευάζεσθαι: sc. ἐπέρχεσθαι. — οὕτως δή: resumptive of the protasis, as vi. 5. 22 and frequently.

8. αὐτοῦ: dependent upon the obj. clause ὅτι ἐποιήσατο, — I praise his pitching his camp. Cf. Ages. 8. 4 τοῦτο ἐπαινῶ ᾿Αγησιλάου. Η. 733.— ἐν τῷ τείχει: the same as the subsequent ἐν τῆ πόλει.— τῶν ἐτέρων: i.e. τῶν πο-

λεμίων. — ἔξω: i.e. of Mantinea. — ἐπράττετο: sc. ὑπ' αὐτῶν. — οἰόμενος: with concessive force. — κρείττων: he is said by Diodorus, xv. 84, to have had 33,000 troops, while his opponents had but 22,000. — χωρίοις: causal.

9. εἰ δὲ μή: sc. πράττοι. — πεφυλαγμένους: on guard. — Πελλήνη: Pellene in northern Laconia in the upper valley of the Eurotas, not to be confounded with the Achaean town of

60 πνοποιησάμενος καὶ παραγγείλας ἡγεῖτο τῷ στρατεύματι εὐθὺς ἐπὶ Σπάρτην. καὶ εἰ μὴ Κρὴς θεία τινὶ μοίρα προσ- 10 ελθων έξήγγειλε τω Αγησιλάω προσιον το στράτευμα, έλαβεν αν την πόλιν ωσπερ νεοττιαν παντάπασιν έρημον των αμυνουμένων. έπει μέντοι προπυθόμενος ταθτα δ 65 'Αγησίλαος έφθη είς την πόλιν ἀπελθών, διαταξάμενοι οί Σπαρτιαται εφύλαττον, και μάλα ολίγοι οντες οι τε γαρ ίππεις αὐτοις πάντες εν Αρκαδία ἀπησαν και το ξενικον καὶ τῶν λόχων δώδεκα ὄντων οἱ τρεῖς. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο 11 'Επαμεινώνδας έν τη πόλει των Σπαρτιατων, δπου μέν 70 ἔμελλον ἔν τε ἰσοπέδφ μαχεῖσθαι καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βληθήσεσθαι, οὐκ εἰσήει ταύτη, οὐδ' ὅπου γε μηδέν πλείους μαχεισθαι των όλίγων πολλοι όντες ενθεν δε πλεονεκτείν αν ενόμιζε, τουτο λαβων το χωρίον κατέβαινε καὶ οὐκ ἀνέβαινεν είς τὴν πόλιν. τό γε μὴν ἐντεῦθεν 12 75 γενόμενον έξεστι μεν το θείον αίτιασθαι, έξεστι δε λέγειν

the same name. — mapayyellas: sc. to hold themselves in readiness for the march.

10. Kphs: acc. to Plut. Ages. 34, he was a Thespian deserter named Euthymus. Diodorus, xv. 82, mentions Cretan couriers as bearers of the information. — τφθη ἀπελθών: he came back betimes, viz. from Pellene. — διαταξάμενοι: having stationed themselves at different points. — και μάλα: on the force of this expression, see on v. 2. 3. — δώδεκα ὄντων: see on 4. 20. — οί τρείς: the art. here distinguishes the three as a part of the whole to which it belongs. H. 664 a. Cf. i. 1. 18 ταῖς είκοσι.

11. ὅπου μὲν ... οὖκ εἰσήει ταύτη: he did not enter at a point where they (the Thebans) would be likely to fight on level ground and be showered with

missiles from the houses. — to te looπέδφ κτέ.: cf. 4. 31 άπο των στοων βαλλόμενοι και έν τῷ ἰσοπέδφ μαχόμενοι. — ἀπὸ τῶν οἰκιῶν: the house-tops, acc. to Diodorus, were covered with old men, women, and children. ούδ' δπου κτέ.: nor at a point where being themselves numerous, they would fail to have the advantage over their few enemies. $\pi \lambda \epsilon lovs$, apparently, is used in the sense of superior power, not of superior numbers. With $\mu \alpha \chi \epsilon \hat{\iota}$ - $\sigma\theta$ al supply $\xi\mu\epsilon\lambda\lambda o\nu$ from the previous clause. — ἔνθεν: its antec. is χωρίον. κατέβαινε: i.e. he entered the city at a point where he marched down into it, not up into it, thus avoiding this latter disadvantage, as well as those before enumerated.

12. τὸ γενόμενον: acc. of specification. G. 160, 1; H. 718. — τοῖς ἀπο-

ώς τοις απονενοημένοις ούδεις αν ύποσταίη. έπει γαρ ήγειτο Αρχίδαμος οὐδὲ έκατὸν ἔχων ἄνδρας καὶ διαβας όπερ εδόκει τι έχειν κώλυμα επορεύετο πρός όρθιον επί τούς αντιπάλους, ενταθθα δή οί πθρ πνέοντες, οί νενι-80 κηκότες τους Λακεδαιμονίους, οι τῷ παντὶ πλείους καὶ προσέτι ὑπερδέξια χωρία ἔχοντες, οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ τὸν Αρχίδαμον, ἀλλ' ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν 13 'Επαμεινώνδα ἀποθνήσκουσιν· ἐπεὶ μέντοι ἀγαλλόμενοι τη νίκη εδίωξαν οι ενδοθεν πορρωτέρω του καιρού, ούτοι 85 αὖ ἀποθνήσκουσι· περιεγέγραπτο γάρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ θείου μέχρι ὄσου νίκη ἐδέδοτο αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ 'Αρχίδαμος τροπαιόν τε ιστατο ένθα έπεκράτησε και τους ένταθθα πεσόντας των πολεμίων ύποσπόνδους ἀπεδίδου. ὁ 14 δ' Έπαμεινώνδας λογιζόμενος ότι βοηθήσοιεν οί Αρκάδες 90 είς την Λακεδαίμονα, εκείνοις μεν ουκ εβούλετο και πασι Λακεδαιμονίοις όμου γενομένοις μάχεσθαι, άλλως τε καί ηύτυχηκόσι, τῶν δὲ ἀποτετυχηκότων πάλιν δὲ πορευθεὶς ώς εδύνατο τάχιστα είς την Τεγέαν τους μεν όπλίτας άνέπαυσε, τους δ' ίππέας ἔπεμψεν είς την Μαντίνειαν, δεηθείς 95 αὐτῶν προσκαρτερησαι, καὶ διδάσκων ὡς πάντα μὲν εἰκὸς

vevoquévois: the dat. as in An. iii. 2. 11 ύποστηναι αὐτοῖς 'Αθηναῖοι τολμήσαντες. The acc. is the commoner construction with ὑποστῆναι. — 'Αρχίδαμος: son of Agesilaus. — δπερ: the antec. of $\delta \pi \epsilon \rho$ is the omitted obj. of διαβάs, referring prob. to some brook or ravine. — τὶ ἔχειν κώλυμα: to involve some hindrance. On the position of τl cf. iv. 5. 10 ϵl $\delta \epsilon$ τl $\delta \nu$ $\lambda o l \pi \delta \nu$ δένδρον. — οἱ πθρ πνέοντες: poetical expression. — οἱ νενικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους: viz. at Leuctra. Cf. vi. 5. 23 άγαλλόμενοι τη έν Λεύκτροις νίκη. — τφ παντί: altogether. — ὑπερδέξια: see on 4. 13.

13. oi $\tilde{\epsilon}\nu\delta o\theta \epsilon \nu$: i.e. oi $\tilde{\epsilon}\nu$ $\pi\delta\lambda\epsilon i$, attracted by $\tilde{\epsilon}\delta l\omega\xi a\nu$. — $\pi o\rho\rho\omega\tau\epsilon\rho\omega$ $\tau o\vartheta$ καιρο ϑ : too far. Cf. ∇ . 3. 5.

14. oi 'Aρκάδες: i.e. the Mantineans and their followers. — ἐκείνοις: obs. its emphatic position. — ἄλλως τε καί: especially. — ηὐτυχηκόσι: instead of τῶν μὲν ηὐτυχηκότων, in consequence of the foregoing Λακεδαιμονίοις. — τῶν δέ: i.e. the Thebans. — ὑς τάχιστα: the haste was for the purpose of surprising the Mantineans. — προσκαρτερήσαι: to endure this hardship in addition to what they had already undergone. — εἰκός: sc. είη.

έξω είναι τὰ τῶν Μαντινέων βοσκήματα, πάντας δὲ τοὺς άνθρώπους, άλλως τε καὶ σίτου συγκομιδής οὖσης. καὶ 15 οί μεν φχοντο · οί δ' 'Αθηναίοι ίππεις όρμηθέντες έξ 'Ελευσινος έδειπνοποιήσαντο μέν έν 'Ισθμώ, διελθόντες δέ 100 τὰς Κλεωνὰς ἐτύγχανον προσιόντες εἰς τὴν Μαντίνειαν καὶ καταστρατοπεδευσάμενοι έντος τείχους έν ταις οικίαις. έπεὶ δὲ δῆλοι ἦσαν προσελαύνοντες οἱ πολέμιοι, ἐδέοντο οί Μαντινείς των Αθηναίων ίππέων βοηθήσαι, εί τι δύναιντο · έξω γὰρ είναι καὶ τὰ βοσκήματα πάντα καὶ 105 τοὺς ἐργάτας, πολλοὺς δὲ καὶ παΐδας καὶ γεραιτέρους τῶν έλευθέρων · ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐκβοηθοῦσιν, ἔτι ὄντες ἀνάριστοι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἴπποι. ἐνταῦθα 16 δη τούτων αὖ την ἀρετην τίς οὐκ αν ἀγασθείη; οι καὶ πολύ πλείους όρωντες τούς πολεμίους, καὶ ἐν Κορίνθω 110 δυστυχήματος γεγενημένου τοις ίππευσιν ούδεν τούτων έπελογίσαντο, οὐδ' ὅτι καὶ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς τοῖς κρατίστοις ίππευσιν είναι δοκούσιν έμελλον μάχεσθαι, άλλ' αἰσχυνόμενοι, εἰ παρόντες μηδεν ώφελήσειαν τους συμμάχους, ώς είδον τάχιστα τούς πολεμίους, συνέρρα-115 ξαν, ερωντες ανασώσασθαι την πατρώαν δόξαν. μαχόμενοι αἴτιοι μεν εγένοντο τὰ εξω πάντα σωθηναι τοῖς Μαντινεῦσιν, αὐτῶν δὲ ἀπέθανον ἄνδρες ἀγαθοί, καὶ ἀπέ-

15. Κλεωνάς: city in Argolis, southwest of Corinth. — προσιόντες, καταστρατοπεδευσάμενοι: i.e. part had already encamped within the walls, the rest were still coming up. — είναι: dependent upon the notion of saying involved in εδέοντο. — γεραιτέρους: for the comp., see G. 71, n. 2; H. 250.

16. au: with reference to the bravery of the Spartans in defending their city. — δυστυχήματος: what is re-

ferred to, is unknown. It is possible that the Corinthians, who since 366 B.C. had not been friendly to Athens, had inflicted some injury upon the Athenians during their recent passage through Corinthian territory.— elval δοκούσιν: reputed to be.— ώς τάχιστα: as soon as.

17. αἴτιοι σωθήναι: inf. without τοῦ, as in 4. 19. — ἄνδρες ἀγαθοί: Xenophon does not mention their names, but from other sources we learn that

κτειναν δε δήλον ότι τοιούτους οὐδεν γάρ οὖτω βραχύ οπλον έκάτεροι είχον ῷ οὐκ ἐξικνοῦντο ἀλλήλων. 120 τοὺς μὲν φιλίους νεκροὺς οὐ προήκαντο, τῷν δὲ πολεμίων ην οθς ύποσπόνδους ἀπέδοσαν. ὁ δ' αθ Ἐπαμεινώνδας, 18 ένθυμούμενος ότι όλίγων μεν ήμερων ανάγκη έσοιτο απιέναι διὰ τὸ ἐξήκειν τῆ στρατεία τὸν χρόνον, εἰ δὲ καταλείψοι έρήμους οίς ήλθε σύμμαχος, έκεινοι πολιορκήσοιντο 125 ύπὸ τῶν ἀντιπάλων, αὐτὸς δὲ λελυμασμένος τῆ ἑαυτοῦ δόξη παντάπασιν έσοιτο, ήττημένος μεν έν Λακεδαίμονι σὺν πολλῷ ὁπλιτικῷ ὑπ' ὀλίγων, ἡττημένος δὲ ἐν Μαντινεία ίππομαχία, αἴτιος δε γεγενημένος διὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον στρατείαν τοῦ συνεστάναι Λακεδαιμονίους καὶ 130 'Αρκάδας καὶ 'Αχαιούς καὶ 'Ηλείους καὶ 'Αθηναίους · ώστε ούκ εδόκει αὐτῷ δυνατὸν είναι άμαχεὶ παρελθείν λογιζομένω ότι, εί μεν νικώη, πάντα ταθτα άναλύσοιτο εί δε αποθάνοι, καλην την τελευτην ήγήσατο έσεσθαι πειρωμένω τη πατρίδι άρχην Πελοποννήσου καταλιπείν.

among the bravest of the dead were his own son Gryllus, whom Xenophon had sent, along with his other son, Diodorus, to Athens, to serve in the cavalry. — φ εξικνοῦντο: i.e. so fierce was the struggle. The rel. clause here expresses result. — τοὺς μὲν οὐ προήκαντο: they did not abandon the bodies of their friends. The forms of this aor. (from προίημι) are rare, being confined to the indicative. — ἦν οῦς: some. H. 998.

18-25. Battle of Mantinea. June 3, 362 B.C.

18. δ δ' αὖ Έπαμεινώνδας: the sent. is not completed, but is taken up with a different const. by the words ωστε ἐδόκει αὐτῷ. — διὰ τὸ ἐξήκειν κτὲ.: on account of the expiration of the time of the expedition. The duration of the

campaign was apparently limited to a definite time, either by the authorities at Thebes or by some agreement with the allies. — πολιορκήσοιντο: middle in passive sense, as in vi. 4. 6. — λελυμασμένος έσοιτο: periphrastic fut. perf. middle. — τη δόξη: the dat. as in ii. 3. 26. λυμαίνομαι generally governs the accusative. — altios tou συνεστάναι: the regular construction. Cf. 17. — Aakebaihovlous kal, kal $\kappa \tau \dot{\epsilon}$.: the polysyndeton as in vi. 2. 3. - δυνατόν: viz. in a moral sense. -άναλύσοιτο: would make good. Dem. xiv. 34 τας προτέρας αναλύσονται άμαρτίας. — ἡγήσατο: resumes the notion in λογιζομένφ, and in finite form. - άρχήν: without art., as Cyr. viii. 5. 25 ήν τις άρχης Κυρον έπιχειρη καταπαύειν.

135 τὸ μὲν οὖν αὐτὸν τοιαῦτα διανοεῖσθαι οὐ πάνυ μοι δοκεῖ 19 θαυμαστὸν εἶναι · φιλοτίμων γὰρ ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα διανοήματα · τὸ μέντοι τὸ στράτευμα παρεσκευακέναι ὡς πόνον τε μηδένα ἀποκάμνειν μήτε νυκτὸς μήτε ἡμέρας κινδύνου τε μηδενὸς ἀφίστασθαι σπάνιά τε τὰ ἐπιτήδεια

140 ἔχοντας δμως πείθεσθαι ἐθέλειν, ταῦτά μοι δοκεῖ θαυμαστότερα εἶναι. καὶ γὰρ ὅτε τὸ τελευταῖον παρήγγειλεν 20
αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης, προθύμως
μὲν ἐλευκοῦντο οἱ ἱππεῖς τὰ κράνη κελεύοντος ἐκείνου,
ἐπεγράφοντο δὲ καὶ οἱ τῶν ᾿Αρκάδων ὁπλῖται ῥόπαλα,

145 ώς Θηβαίοι ὄντες, πάντες δε ήκονῶντο καὶ λόγχας καὶ μαχαίρας καὶ ελαμπρύνοντο τὰς ἀσπίδας. ἐπεὶ μέντοι 21 οὖτω παρεσκευασμένους εξήγαγεν, ἄξιον αὖ κατανοῆσαι ἃ ἐποίησε. πρῶτον μεν γὰρ, ὧσπερ εἰκός, συνετάττετο. τοῦτο δε πράττων σαφηνίζειν εδόκει ὅτι εἰς μάχην παρε-

150 σκευάζετο · ἐπεί γε μὴν ἐτέτακτο αὐτῷ τὸ στράτευμα ὡς ἐβούλετο, τὴν μὲν συντομωτάτην πρὸς τοὺς πολεμίους οὐκ ἦγε, πρὸς δὲ τὰ πρὸς ἑσπέραν ὄρη καὶ ἀντιπέραν τῆς Τεγέας ἡγεῖτο · ὧστε δόξαν παρεῖχε τοῖς πολεμίοις μὴ ποιήσεσθαι μάχην ἐκείνῃ τῆ ἡμέρᾳ. καὶ γὰρ δὴ ὡς 22

155 πρὸς τῷ ὄρει ἐγένετο, ἐπεὶ ἐξετάθη αὐτῷ ἡ φάλαγξ, ὑπὸ τοῖς ὑψηλοῖς ἔθετο τὰ ὅπλα, ὥστε εἰκάσθη στρατοπεδευομένω. τοῦτο δὲ ποιήσας ἔλυσε μὲν τῶν πλείστων πολε-

19. αὐτόν: intensive; he himself, as contrasted with his army.—τὰ τοιαῦτα: cf. vi. 3. 16 τῶν τοιούτων. The art. in each instance is used to indicate something before mentioned.
—διανοήματα: sc. ἐστίν. — ώς: here equiv. to ὥστε. — πόνον . . . ἀποκάμνειν: flinch from no toil. — σπάνια: used predicatively.

20. ἐλευκοῦντο τὰ κράνη: as in ii. 4. 25. — ἐπεγράφοντο ῥόπαλα: sc. on

their shields. The ρόπαλον was the emblem of the Thebans, being the weapon of their national hero Hercules. — ώς: equiv. to ωσπερ, just as if.

21. τὴν συντομωτάτην: sc. ὁδόν.—
τὰ πρὸς ἐσπέραν ὅρη: Mt. Maenalus,
lying west of the long valley between
Tegea and Mantinea.— δόξαν παρεῖχε: "created the impression."

22. τοῦτο ποιήσας: by doing this. —

μίων την έν ταις ψυχαις πρός μάχην παρασκευήν, έλυσε δε την εν ταις συντάξεσιν. επεί γε μην παραγαγών 160 τους έπι κέρως πορευομένους λόχους είς μέτωπον ισχυρον έποιήσατο τὸ περὶ έαυτὸν ἔμβολον, τότε δὴ ἀναλαβεῖν παραγγείλας τὰ ὅπλα ἡγεῖτο · οἱ δ' ἡκολούθουν. οἱ δὲ πολέμιοι ώς είδον παρά δόξαν ἐπιόντας, οὐδεὶς αὐτῶν ήσυχίαν έχειν ήδύνατο, άλλ' οἱ μὲν ἔθεον εἰς τὰς τάξεις, 165 οἱ δὲ παρετάττοντο, οἱ δὲ ἴππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ θώρακας ένεδύοντο, πάντες δε πεισομένοις τι μαλλον ή ποιήσουσιν έψκεσαν. ὁ δὲ τὸ στράτευμα ἀντίπρωρον ὧσπερ τριήρη 23 προσήγε, νομίζων, όπη ἐμβαλων διακόψειε, διαφθερείν όλον τὸ τῶν ἐναντίων στράτευμα· καὶ γὰρ δὴ τῷ μὲν . 170 ισχυροτάτω παρεσκευάζετο αγωνίζεσθαι, το δε ασθενέστατον πόρρω ἀπέστησεν, είδως ὅτι ἡττηθεν ἀθυμίαν αν παράσχοι τοις μεθ' έαυτου, ρώμην δε τοις πολεμίοις. και μην τους ιππέας οι μεν πολέμιοι άντιπαρετάξαντο ωσπερ όπλιτων φάλαγγα βάθος έφεξης και έρημον πεζων άμίπ-175 πων· ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας αὖ καὶ τοῦ ἱππικοῦ ἔμβολον 24

παραγαγών...είς μέτωπον: "wheeling the λόχοι, who were marching in column, into a battle-line," i.e. successive detachments of the column wheeled to the right, thus forming a line of battle similar to that at Leuctra, though doubtless deeper. See on vi. 4. 12.—ἰσχυρόν: pred. with τὸ ξμβολον.—τὸ ξμβολον: the attacking column. Its position was on the left wing, as at Leuctra.

23. ἀντίπρφρον ὥσπερ τρίηρη: the comparison implies that the attacking column (τὸ ἔμβολον) was wedge-shaped, like the prow of a ship.—τῷ ἰσχυροτάτφ: i.e. with the left wing, which consisted of the Thebans and Arcadians.—τὸ δὲ... ἀπέστη-

GEV: but the weakest troops he stationed at a distance, viz. on the right wing. These were the Argives. Diod. xv. 85. — $\eta \tau \tau \eta \theta \epsilon v$: $sc. \tau \delta d\sigma \theta \epsilon \nu \epsilon \sigma \tau \alpha \tau \sigma \nu$, to be supplied as subj. of $\pi a \rho d \sigma \chi o \iota$. άντιπαρετάξαντο ώσπερ όπλιτών κτέ.: they drew up their cavalry like a phalanx of infantry, i.e. probably about eight men deep, and with the horsemen arranged one behind another $(\dot{\epsilon}\phi\epsilon\xi\hat{\eta}s)$, not separated, as was often the case, by light-armed troops ($\pi \epsilon \zeta o l \ d\mu \mu \pi \pi o l$) standing in the intervals. — βάθος: acc. of specification limiting ἐφεξη̂s, which is to be construed with ἀντιπαρετάξαντο. — ἔρημον: grammatically limiting φάλαγγα, but logically rods imméas.

ισχυρον εποιήσατο και άμίππους πεζούς συνέταξεν αυτοις, νομίζων το ίππικον έπει διακόψειεν, όλον το άντίπαλον νενικηκώς έσεσθαι · μάλα γάρ χαλεπόν εύρειν τούς έθελήσοντας μένειν, έπειδάν τινας φεύγοντας των έαυτων 180 δρώσι · καὶ ὅπως μὴ ἐπιβοηθώσιν οἱ ᾿Αθηναῖοι ἀπὸ τοῦ εύωνύμου κέρατος έπὶ τὸ έχόμενον, κατέστησεν έπὶ γηλόφων τινών έναντίους αὐτοῖς καὶ ἱππέας καὶ ὁπλίτας, φόβον βουλόμενος καὶ τούτοις παρέχειν ώς, εἰ βοηθήσαιεν, ὅπισθεν οδτοι έπικείσοιντο αύτοις την μέν δη συμβολην 185 οὖτως ἐποιήσατο καὶ οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἐλπίδος κρατήσας γὰρ ή προσέβαλεν όλον ἐποίησε φεύγειν τὸ τῶν έναντίων. ἐπεί γε μὴν ἐκείνος ἔπεσεν, οἱ λοιποὶ οὐδὲ τῆ 25 νίκη ὀρθῶς ἔτι ἐδυνάσθησαν χρήσασθαι, ἀλλὰ φυγούσης μέν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος οὐδένα ἀπέκτειναν οί 190 όπλιται οὐδὲ προήλθον ἐκ τοῦ χωρίου, ἔνθα ἡ συμβολὴ έγένετο · φυγόντων δ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων, ἀπέκτειναν μεν ούδ' οἱ ἱππεῖς διώκοντες οὖτε ἱππέας οὖθ' ὁπλίτας, ωσπερ δε ήττωμενοι πεφοβημένως δια των φευγόντων πολεμίων διέπεσον. καὶ μὴν οἱ ἄμιπποι καὶ οἱ πελτα-

24. χαλεπόν: sc. ἐστίν, — a general observation. — ἐπὶ τὸ ἐχόμενον: to those standing next them in the line of battle, i.e. the troops on the enemy's right, opposite Epaminondas himself, and at the point where he proposed to make his main attack. The troops here stationed were the Mantineans, while next them stood the Lacedaemonians. The former occupied the place of honor, in accordance with the principle already agreed upon, that each state should exercise command in its own terri-Cf. 3. — τούτοις: referring, like airois below, to the Athenians. - ούτοι: viz. Ιππεις και όπλιται. -

ώς ἐπικείσοιντο: indir. disc. (dependent upon the notion of thinking involved in $\phi \delta \beta \sigma \nu$), where an object clause, $\mu \dot{\eta}$ ἐπικείσοιντο, was to be expected.

25. ἐπεί γε μὴν ἔπεσεν: Xenophon generally avoids describing in detail the fall of a leader. Lysander's death at Haliartus and Mnasippus's at Corinth, are indicated only by an incidental reference such as is contained in the present passage concerning Epaminondas. See iii. 5. 19; vi. 2. 23. — φυγούσης: concessive; so also φυγούσης: concessive; so also φυγούσης: dat. of interest. G. 184, 3, n. 6; H. 770. — διέπεσον: i.e. they fell back through the

195 σταὶ συννενικηκότες τοῖς ἱππεῦσιν ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου, ὡς κρατοῦντες, ἐκεῖ δ' ὑπὸ τῶν ᾿Αθηναίων οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀπέθανον.

Τούτων δὲ πραχθέντων τοὐναντίον ἐγεγένητο οὖ ἐνόμι- 28 σαν πάντες ἄνθρωποι ἔσεσθαι. συνεληλυθυίας γὰρ σχε-200 δὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιτεταγμένων, οὐδεὶς ἢν ὅστις οὐκ ῷετο, εἰ μάχη ἔσοιτο, τοὺς μέν κρατήσαντας ἄρξειν, τοὺς δὲ κρατηθέντας ὑπηκόους ἔσεσθαι · ὁ δὲ θεὸς οὕτως ἐποίησεν, ὤστε ἀμφότεροι μὲν τροπαίον ὡς νενικηκότες ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἱσταμένους οὐδέτεροι ἐκώλυον, 205 νεκροὺς δὲ ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, ἀμφότεροι δὲ ὡς ἡττημένοι ὑποσπόνδους ἀπελάμβανον, νενικηκέναι δὲ φάσκοντες ἐκάτεροι οὖτε χώρα 27 οὖτε πόλει οὖτ' ἀρχῆ οὐδέτεροι οὐδὲν πλέον ἔχοντες ἐφάνησαν ἡ πρὶν τὴν μάχην γενέσθαι · ἀκρισία δὲ καὶ 210 ταραχὴ ἔτι πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο ἡ πρόσθεν ἐν τῆ Ἑλλάδι. ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τούτου γραφέσθω · τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλφ μελήσει.

disordered and fleeing bands of the enemy; to their original position. — συν-νενικηκότες: sc. on the Theban right. 26, 27. Results of the battle.

26. οδ: attracted into the case of its omitted antec. — ἀπάσης της Έλλλάδος: cf. Diod. xv. 86 οὐδέποτε, Έλληνων πρὸς Ελληνας ἀγωνιζομένων, πληθος ἀνδρῶν τοσοῦτο παρετάξατο. — ἀντιτεταγμένων: const. acc. to sense, as though ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων had preceded. — ἐποίησεν ὥστε: see on vi. 5. 4.

27. χώρα: dat. of degree of difference. The terms of peace, concluded immediately after the battle, confirmed the status quo, though the Lacedaemonians protested against

recognizing the independence of Messenia and refused to sign the treaty. Diod. xv. 89. — άκρισία καὶ ταραχή: cf. the similar language of Demosthenes, xVIII. 18 άλλά τις ἄκριτος καὶ παρά τούτοις καὶ παρά τοῖς ἄλλοις ἄπασιν έρις και ταραχή. The fact, however, must not be overlooked that Epaminondas's plans and hopes were in large measure realized; in spite of Sparta's protest, the freedom of the Messenians was established, along with that of Thebes's Arcadian allies. — γραφέσθω: the pres. and not the perf. (as in de re eq. 10.17), since Xenophon does not regard his work as complete, but looks forward to its continuation by other hands.

Xenophon Hellenica—Note Edition.

APPENDIX.

I. MANUSCRIPTS, EDITIONS, AND AUXILIARIES.

A. MANUSCRIPTS.

CODEX PARISINUS 1738 (B): in the National Library at Paris, of the fourteenth century.

Cod. Parisinus 1642 (D): in the National Library at Paris, of the fifteenth century.

Cod. Marcianus 368 (V): in the Library of St. Mark at Venice, of the fourteenth century.

Cod. Parisinus 317 (L): at Paris, of the fourteenth century.

Cod. Ambrosianus (M): in the Ambrosian Library at Milan, of the fourteenth century.

Cod. Parisinus 2080 (C): at Paris, of the fifteenth century.

Cod. Leidensis 6 (F): in Leyden, of the fifteenth century.

Of these Mss., BDVLM are held by Otto Keller (Xenophontis Historia Graeca, p. xxv), to be closely related and to constitute the best class, with B as the best single Ms., while CF are also related and form an inferior class.

B. EDITIONS AND AUXILIARIES.

1. Text Editions of the Hellenica.

Ludwig Dindorf: Oxford, 1853, second edition, enlarged and corrected. C. G. Cobet: Amsterdam, 1862, in usum scholarum.

Gustav Sauppe: editio stereotypa, Leipsic, 1866.

Otto Keller: Xenophontis Historia Graeca, editio major, Leipsic, 1890. Keller's edition contains the latest and most complete critical apparatus yet published, also an index verborum, and is of the first importance for the study of all questions pertaining to the text of the Hellenica.

2. Explanatory Editions (Books v-vii).

B. Büchsenschütz: Leipsic, fourth edition, 1881. The basis of the present work.

Ludwig Breitenbach: Berlin, 1876, with exhaustive historical commentary.

Emil Kurz: Munich, 1874. Richard Grosser: Gotha, 1888.

3. Auxiliaries.

Gustav Sauppe: Lexilogus Xenophonteus, Leipsic, 1869.

F. G. Sturz: Lexicon Xenophonteum, 4 vols., Leipsic, 1801-1804.

K. Thiemann: Wörterbuch zu Xenophons Hellenika, second edition, Leipsic, 1887.

II. CRITICAL NOTES.

Book V.

- 1. 4. áfioloyátepov Dindorf; the Mss. áfioloyátatov, followed by Büchsenschütz.
- 1. 13. After αὖ the Mss. have ἐπὶ ταύτη, which Sauppe omits; Cobet reads ἐπὶ τὰς ταύτη ναῦς.
- 1. 18. ἄπερ και ως Stephanus, Sauppe; ωσπερ και Dindorf, Cobet; ἄπερ και ως the Mss.
- 1. 27. διὰ τῶν βραδυτέρων Laves, followed by Grosser. και τῶν the Mss., followed by Büchsenschütz; και πρὸς τῶν Cobet; και ὑπό Breitenbach.
 - 1. 32. atrovopous clvai. So the Mss.; cocotai Cobet and Sauppe.
 - 1. 34. akovtes Grosser; ekóvtes the Mss., followed by Büchsenschütz.
 - 1. 36. φρουράν . . . Κορίνθου omitted by Laves.
 - 2. 5. διοικιοίντο Cobet's emendation; the Mss. διοικοίντο.
 - 2. 6. ἀργολιζόντων Stephanus; the Mss. ἀργυρολιζόντων.
- 2. 12. τῶν πόλεων. D has πολλάς after πόλεων, which is adopted by Sauppe.
- 2. 14. ὀκτακοσίων. Mitford conjectures ὀκτακισχιλίων. See also Schambach, Untersuchungen über Xenophons Hellenika, pp. 42-51.
- 2. 16. γιγνομένης Schneider's conjecture; γενομένης BMDVF; αν γενομένης Hertlein; γενησομένης Weiske.
- 2. 35. συνεκαθέζετο D, followed by Sauppe; συνεκαθίζετο τὸ δικαστήριον BMD; συνεκάθιζε πρὸς δικαστήριον F; συνεκάθιζον πρὸς δικαστήριον C; συνεκάθησαν εἰς τὸ δικαστήριον V.
- 2. 37. ἄπαντας Weiske's conjecture; ἄπαντες the Mss.; ἄπασαν Schneider; ἀθροίσαντες Laves; ἀλίσαντες Sintenis; ἄραντες Grosser. If we read

άπαντας, the word must be taken as in apposition with the collective noun σύνταξιν.

- 3. 5. τοῦ τείχους. V omits τοῦ. So Sauppe and Hartman.
- 3. 10. τίς ἄν εἴη. ἄν is lacking in the Mss.; restored by Cobet and Hertlein. οὐδὲν εἰσήκουον Cobet, Dindorf, and others; the Mss. have οὐδένες ἥκουον, whence Hertlein reads οὐδὲν ἐσήκουον.
 - 3. 12. σφάς αὐτούς the Mss.; σφάς τούς Cobet.
- 3. 17. και είς τα ἐπιτήδεια the Mss.; και όσον είς Leonclavius; και άργύριον είς Portus.
- 3. 23. πρεσβεία Ιούση conjecture of Portus, supported by Dindorf, Cobet, Keller; πρεσβείαν Ιούσι the Mss., followed by Sauppe.
- 3. 26. ταύταις Leonclavius; τούτοις Stephanus; the Mss. ταθτα. ἐμμενεῖν Schneider; the Mss. ἐμμένειν.
- 4. 1. αὐτῶν μόνων BCFMD; αὐτῶν μόνον V. πρότερον Wolf; πρὸ τοῦ Hertlein; πρῶτον the Mss.
 - 4. 8. avaykaîov the Mss.; avaketov Dindorf.
- 4. 9. Various proposals have been made for filling the lacuna after άπεστάλκεσαν. Leonclavius conjectured φχοντο, Schäfer ήεσαν, Weiske δρόμφ αὐτοῖς ἀπήντων, Dobree ἐβοήθουν. Yet no one of these is thoroughly satisfactory. Voigtländer proposes δύο στρατηγούς είδότας τὸ πρᾶγμα.
 - 4. 13. Afforer Schäfer; Afferar av Matthiae; Afferar the Mss.
- 4. 17. ἐξέπνευσεν Dindorf, from ἐξέπλευσεν, the reading of the better Mss.; ἔξεπεσε the poorer Mss., followed by Cobet, Sauppe, Keller.
- 4. 21. οὐδὲν ἐντεῦθεν Dindorf; οὐδὲν ἐνταῦθα Voigtländer, Keller; οὐδὲ ταῦτα the Mss.
 - 4. 39. Θηβαίων Dindorf; 'Αθηναίων the Mss.
- 4. 42. οὐδαμοῦ the Mss. except D, which has οὐδαμῶς, adopted by Sauppe; οὐδαμοῖ Cobet.
 - 4. 43. τροπήν Leonclavius; προς τήν the Mss.
- 4. 62. νομίσαντες ἔσεσθαι Büchsenschütz, followed by Keller; ἔσοιτο the Mss.; Castalio supplied ὅτι with ἔσοιτο, and his reading has been adopted by nearly all subsequent editors although at variance with the usage of the language, which does not admit the construction with ὅτι after νομίζειν. Grosser reads λογισάμενοι ὅτι ἔσοιτο.

Book VI.

- 1. 3. ἐνδεής εἴη the Mss.; ἐνδεήσειε Dindorf, Cobet, Sauppe, Keller.
- 1. 7. δύναισθε Castalio; δύνασθε the Mss.
- 1. 11. elkôs elvai Schäfer; elkôs eori the Mss.

- 1. 13. ἐφῆκε Cobet, Sauppe, Hertlein; ἀφῆκε the Mss.— θεοὶ διδῶσιν Cobet in *Mnemosyne* I. 322 (but σοὶ διδῶσιν in his edition); σοὶ θεοὶ δῶσιν Dobree; οἱ θεοὶ διδῶσιν Voigtländer.— εἰ τῆ πατρίδι Madvig; ἐν τῆ πατρίδι the Mss.
 - 1. 14. δοκοῦσαν Stephanus; δοκείν the Mss.; ώς έμοι δοκείν Hertlein.
- 1. 15. ότι after εὖ γὰρ ἴστε is omitted by Dindorf and Sauppe and bracketed by Keller, on the authority of B.—νυκτὶ ὅσαπερ Dindorf, Cobet; νυκτὸς ἄπερ the Mss.; νυκτὶ ἄπερ Stephanus, Sauppe.
- 2. 10. στρατηγόν Dindorf, Breitenbach, Cobet; ταγόν CFMDV, ταγήν B, κατά γῆν Nitzsche.
 - 2. 22. πολίται Dindorf; όπλίται the Mss.
- 2. 28. ὅπου Dindorf; ὅπη Sauppe, Keller, following D; ὅποι the other Mss.
- 2. 36. ἐκάστφ the Mss.; ἔκαστον van den Es, Cobet, Dindorf, Hertlein, Keller.
- 2. 39. οὖτω θρασέως μήτε the Mss.; οὖτως ἔδρασεν ώς Hertlein; οὖτω θρασέως ώς Morus; οὖτως ἐθάρσει ώς Wyttenbach.
- 3. 3. ἐπεὶ . . . συμμάχους is probably dittography, borrowed from the following.
 - 3. 4. οὐκ ἐγώ the Mss.; οὐκ ἔχω Fritzsche; οὐκ ἐγώ ⟨ἔχω⟩ Keller.
- 3. 11. αs... πόλεις Breitenbach, Hartman; ως... τὰς πόλεις the Mss. followed by Büchsenschütz; ὄσας... πόλεις Kurz; ων... τὰς πόλεις Grosser; οῖς... τὰς πόλεις Keller.
- 3. 13. τῶν συμμάχων τινές. The Mss. have εἰ before τῶν, which Büchsenschütz retains; Liebhold conjectures ἔνιοι for εἰ.
- 3. 16. ἐπιτύχωσι from the margin of Leonclavius's edition; ἀποτύχωσι the Mss.
 - 3. 17. ਕੌਰਜੇ ή Dindorf, Hirschig; ਕੌਰਜ਼ the Mss.
- 4. 3. ἀντιτάττοιντο πρὸς αὐτόν Brodaeus; ἀντετάττοντο πρὸς αὐτούς the Mss., followed by Sauppe; Keller brackets ώς ἀντετάττοντο πρὸς αὐτούς.
- 4. 6. μαχοίντο Dindorf; μάχοιντο the Mss., defended by Goodwin, Moods and Tenses, 689, 3, 2.
 - 4. 11. δοθείη Dobree; αν δοθή Schneider; δοίη the Mss.
- 4. 14. oi mèr innets Stephanus; oi mèr innoi the Mss., followed by Büchsenschütz.
 - 4. 16. ovons Gesner; ovor the Mss.
 - 4. 17. ἐστράτευντο Dindorf; ἐστρατεύοντο the Mss.
 - 4. 27. εί ποι D; εί που BFMV; όπου C.
- 4. 29. ἐπαγγελλομένων Schneider; ἐπαγγελλομένφ the Mss., followed by Keller.
 - 5. 7. Heapois Dobree; Heatpois the Mss.

- 5. 9. avabadovres Dindorf; avadabovres the Mss.
- 5. 20. ἔνθαπερ ἐξωρμήσατο the Mss.; ἐξώρμητο Sauppe, Cobet, Keller; ἔνθενπερ ἐξώρμητο Dindorf.
- 5. 23. συνειδόμενοι most Mss.; συνηδόμενοι BCDE; συνοιδόμενοι V; συνιδόμενοι Dindorf, Cobet.
- 5. 24. καθεστάναι Schäfer; καθιστάναι the Mss. Λεύκτρφ Wolf; Λεύκτρων the Mss.
 - 5. 34. συμβουλομένων Dindorf; συμβουλευομένων the Mss.
- 5. 35. σφεις Dobree, Cobet, Dindorf, Sauppe, Keller; σφίσιν Β; σφίσιν CFMDV.
- 5. 39. oi συμμαχοίεν αν Dindorf, Keller; oi σύμμαχοι αν the Mss.; of συμμαχοίεν Stephanus.
 - 5. 41. où Sevi Dobree, Keller; où Sév the Mss.
- 5. 43. ποιήσαισθε BMDV; ποιήσεσθε F; ποιήσοισθε C.—ἐπεισφέρεσθαι the Mss.; ἐπεισφρίσθαι Cobet, Dindorf, Sauppe, Büchsenschütz, Keller.
 - 5. 46. ἐάσαιτε Schneider; ἐάσοιτε CFMDV; ἐάσητε B.

Book VII.

- 1. 15. ἄλλοι ἄλλοθι Halbertsma, Dindorf; ἄλλος ἄλλοθι Sauppe; ἄλλοι ἄλλοθεν Cobet; ἄλλος ἄλλοθεν the Mss., followed by Keller.
- 1. 25. After πολέμαρχον the Mss. have Σπαρτιάτην γεγενημένον which Büchsenschütz retains, but Breitenbach and Kruse omit. Dindorf, followed by Keller, transposes Σπαρτιάτην, putting it before πολέμαρχον.
 - 1. 28. atroùs léval. léval omitted in CF.
 - 1. 38. οὐκ ἔφη Dindorf; οὐκ αν ἔφη the Mss.
 - 1. 41. ἔγνω ἐκστρατευτέον Hertlein; ἔγνωκε στρατευτέον the Mss.
 - 1. 45. ἐπὶ τοῖς ἴσοις Weiske; ἐν τοῖς ἴσοις the Mss.
 - 1. 46. μέν τι M; μέντοι CFDV.
- 2. 1. τφ Φλιοῦντι Dindorf; ἐν τφ Φλιοῦντι the Mss., followed by Hertlein.
 - 2. 3. πώ τότε Hertlein; πώ ποτε the Mss.
 - 2. 4. λόχων Stephanus; λόχους the Mss.
 - 2. 6. όρῶντος Dindorf; όρώντων the Mss.
 - 2. 7. πολίται Dindorf and Dobree; όπλίται the Mss.
- 2. 8. οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ καὶ τοὺς ἔξωθεν Hertlein, followed by Keller. The Mss. have ἐπὶ τὸ τεῖχος, and omit τούς before ἔξωθεν; followed by Büchsenschütz.— ἐπαναβαίνοντας Hertlein, Tillmanns; ἀναβαίνοντας the Mss.
 - 2. 20. όπλιτῶν Schäfer; πολιτῶν the Mss.
 - 2. 22. αὐτῷ Castalio; αὐτοῦ the Mss. followed by Keller.

- 2. 23. εωσπερ έτειχίζετο Dindorf; εως περιτειχίζετο the Mss.
- 3. 6. meloetai Schäfer; eloetai the Mss.
- 3. 11. πάντων τῶν συμμάχων Dindorf; πάντων τῶν συμμαχίδων the Mss.; πασῶν τῶν συμμαχίδων Cobet, Sauppe.
 - 4. 7. ἐσομένης Leonclavius; ἐσομένων the Mss.
 - 4. 16. exortas Morus; exortes the Mss.
- 4. 20. ἀπολαβεῖν Jacobs; ἀπαγαγεῖν Hertlein; ἀποκαμεῖν Madvig, followed by Keller; ἀποβαλεῖν the Mss.
- 4. 22. τοῦτον . . . τοῦτον Stephanus; τοῦτο· . . . τοῦτο the Mss. ἄγων, ἔχων Schäfer; ἔχων, ἄγων the Mss.
- 4. 27. τοῦ κατά τοὺς 'Αργείους. The Mss. read καὶ τοὺς 'Αργείους. Palmer conjectured κατά and Schneider added τοῦ.
- 4. 34. κινδυνεύσοιεν, στρατεύσοιεν Dindorf; κινδυνεύσαιεν, στρατεύσαιεν the Mss.; Keller retains στρατεύσαιεν.
 - 4. 38. ἐπαγγέλλοντες Dindorf; ἀπαγγέλλοντες the Mss.
 - 5. 10. ἀπήσαν Schneider; the Mss. ἀπήεσαν.
- 5. 11. μηδὲν πλέονες μαχεῖσθαι the Mss.; μηδὲν πλέον ἔχοντες Voigtländer, followed by Keller; μηδὲν πλέον μάχη οἴσεσθαι Schneider; μηδὲν πλέον μαχεῖσθαι Büchsenschütz.
 - 5. 14. βοηθήσοιεν Schneider; βοηθήσαιεν the Mss.
 - 5. 18. καταλείψοι Budaeus; καταλήψοι the Mss.
 - 5. 19. το στράτευμα Dindorf. In the Mss. the article is wanting.
 - 5. 23. άντιπαρετάξαντο Dindorf; αὐτοὶ παρετάξαντο the Mss.
 - 5. 24. βοηθήσοιεν Dindorf; βοηθήσαιεν the Mss.

INDEX OF PROPER NAMES.

"Aβυδος, city on the Asiatic coast of the Hellespont, v. 1. 6, 25. The inhabitants 'Aβυδηνοί, ibid.

'Aγαμέμνων, reference to his sacrifice at Aulis, vii. 1. 34. Cf. iii. 4. 8.

'Ayncikaes, Spartan, son of Archidamus, v. 3. 13. His relations with Agesipolis, 3. 20. Compels the Thebans to accept the Peace of Antalcidas (387 B.C.), v. 1. 32-34; refuses to act as general against the Mantineans (886 B.C.), 2. 3; his campaign against Phlius (381-380 B.C.), 3. 18-25; refuses to march against Thebes (378 B.C.), 4. 13; yet later undertakes the command, 4. 35-41; so also in 377 B.C., 4. 47-55; falls ill, 4. 58; cf. vi. 4. 8; his conduct toward the Thebans at the peace-congress of 371 B.C., vi. 3. 19 f.; seeks as ambassador to prevent the rebuilding of the walls of Mantinea, 5. 4 f.; takes the field against Mantinea (370 B.C.), 5. 10–12, 15–21; marches against Epaminondas (862 B.C.), vii. 5. 9 f.

'Aγησίπολιε, son of Pausanias, king of Sparta under the guardianship of Aristodemus; his campaign against Mantinea (886 B.C.), v. 2. 3-6; against Olynthus (381 B.C.), 3. 8-18; falls ill and dies at Aphytis, 3. 19.

'Asias, a Sicyonian, vii. 1. 45.

'Αθήναι, vi. 2. 9. — 'Αθήνηθεν, v. 4. 66; vi. 5. 38; vii. 3. 4. — 'Αθήνησι, v. 1. 35; 4. 22. — 'Αθήναζε, v. 1. 28; 4. 2; vii. 1. 1; 5. 3. Abyvator, their relation to the Peace of Antalcidas, v. 1.31, 35; ally themselves with the Thebans (378 B.C.), v. 4. 34; form their second maritime confederacy, ibid.: make peace with the Spartans (374 B.C.), vi. 2. 1; operations at Corcyra, 2.2-39; participate in the peace congress of 371 B.C., 3. 1-20; their attitude toward Thebes after the Battle of Leuctra, 4. 20; put an end to the Spartan hegemony in Peloponnesus, 5. 1-3; assist the Spartans in 370 B.C., 5. 33-49; negotiate an alliance with Sparta, vii. 1. 1-14; make a league with the Arcadians, 4. 2 f.; send cavalry to the aid of the latter, 5. 6 f., 15 f.

Alywa, island in the Saronic Gulf, v. 1. 1 ff.; 4. 61; vi. 2. 1.

Αἰγόσθενα, city in Megaris, v. 4. 18; vi. 4. 26.

Alvias, a Stymphalian, commander of the Arcadians, vii. 3. 1.

'Ακαδήμεια, gymnasium near Athens, vi. 5. 49.

"Aκανθος, city on the peninsula of Chalcidice, v. 2. 11; 3. 6. The inhabitants 'Ακάνθιοι, v. 2. 12, 23.

'Aκαρνανία, district in central Greece, vi. 2. 37. The inhabitants 'Ακαρνάνες, vi. 5. 23.

Aκρίσιος, a Sicyonian, vii. 1. 45.

*Aκρώρειοι, inhabitants of the city of the same name in Triphylia, vii. 4. 14.

'Ala, epithet of Athene, vi. 5. 27.

'Aλέξανδρος, 'tagus' of Thessaly, vi. 4. 34 ff., vii. 5. 4.

- Axiets, town in Argolis, vi. 2. 3; also the inhabitants, vii. 2. 2.
- 'Aλκέτας, a Spartan, v. 4. 56. Ruler of the Molossians in Epirus, vi. 1. 7; 2. 10.
- "Altis, consecrated precinct at Olympia, vii. 4. 29.
- 'Aλυζία, town in Acarnania, v. 4. 65 f. 'Αλύπητος, a Spartan, v. 4. 52.
- 'Alderde, river of Elis, vi. 2. 31; vii. 4. 20.
- 'Aμβρακία, city in Acarnania, vi. 2.
- 'Αμύκλαι, Laconian town not far from Sparta, vi. 5. 80; vii. 2. 3.
- 'Aμύντας, king of Macedonia, v. 2. 12 f., 88; 3. 0.
- 'Appetor, sanctuary of Amphion at Thebes, v. 4. 8.
- 'Aνδροκλείδας, a Theban, flees to Athens, v. 2. 31, 35.
- 'Aνδρόμαχος, a cavalry commander among the Eleans, vii. 4. 19.
- 'Ανταλκίδας, a Spartan nauarch, v. 1.6; vi. 3.12.
- 'Aντίοχος, an Arcadian, vii. 1. 83, 38. 'Απόλλων, his sanctuaries, vi. 4. 2; 5. 27.
- 'Aπολλωνία, town in Macedonia, v. 2. 11; 3.1, 0. The inhabitants 'Απολλωνιάται, v. 2.18.
- "Apakos, Spartan ambassador at Athens, vi. 5. 38.
- 'Aργείος, an Elean, vii. 1. 33, note; 4. 15 f.
- "Apyce, vii. 1. 41. The inhabitants 'Apyce, forced to withdraw from Corinth, v. 1. 34; in alliance with the Arcadians, vi. 5. 16, 28; vii. 1. 25, 28; 2. 1 if.
- 'Aριοβαρζάνης, Persian satrap of Asia Minor, v. 1. 28; vii. 1. 27.
- 'Aριστοκλής, an Athenian, vi. 3. 2.
- Αριστόλοχος, a Spartan, v. 4. 22.
- 'Aριστοφών, an Athenian, vi. 3. 2.
- 'Aρκαδία, vi. 5. 12; vii. 4. 35, 40. The inhabitants 'Aρκάδες, v. 2. 19; form

- a league, vi. 5. 11, 15 f.; combine with the Thebans, 5. 28; vii. 1. 18; defeat the Eleans, vii. 4. 18-82; make peace with the latter, 4. 85; their internal dissensions, 4. 88 ff. τὸ ᾿Αρκαδικόν, the Arcadian League, vi. 5. 11, 22; vii. 4. 88.
- 'Aprasips, king of the Persians, v. 1.81.
- "Артерия, vi. 5. 9; vii. 1. 84.
- 'Aρχίαs, polemarch at Thebes, v. 4. 2, 6; vil. 3. 7.
- 'Aρχίδαμος, a Spartan. 1) father of Agesilaus, v. 3. 18. 2) son of Agesilaus, v. 4. 25 ff.; marches against the Thebans (871 n.c.), vi. 4. 18, 26; 5. 1; against the Arcadians (868 n.c.), vii. 1. 28; helps the Eleans (864 n.c.), 4. 20–24; defends Sparta against Epaminondas (862 n.c.), 5. 12 f.—An Elean of this name is mentioned in vii. 1. 88, 88.
- 'Assa, locality in southern Arcadia, vi. 5. 11, 15. The inhabitants 'Assa-tal, vii. 5. 5.
- 'Asia, the country, v. 1.81; vii. 1.84.
 'Asivn, town in Laconia, vii. 1.25.
 The inhabitants, 'Asivator, ibid.
- 'Αττική, Attica, v. 1. 1, θ; 4. 19 f.; vi. 2. 14.
- Adde, Boeotian town on the Euripus, vii. 1. 34.
- A θτοκλής, an Athenian, vi. 3. 2; his speech at the congress of 871 m.c., 3. 7 ff.
- 'Appobleta, a festival, v. 4. 4 note.
- 'Appoblator, temple of Aphrodite in Megara, v. 4. 58.
- "Apuris, town on the peninsula of l'allene, v. 3. 19.
- 'Axata, district in Peloponnesus, vi. 2. 3; vii. 1. 41. The inhabitants 'Axatol, allies of the Spartans (371 B.C.), vi. 4. 18; of the Thebans (867 B.C.), vii. 1. 41 f.; assist the Eleans against the Arcadians, vii. 4. 17, 28.

Bοιωτία, district in central Greece, v. 2. 16; vi. 4. 3. The inhabitants Βοιωτοί, v. 1. 32; vi. 5. 23.

Tauáoxos, epithet of Poseidon, vi. 5. 30.

Γεραιστός, promontory at the southern extremity of Euboea, v. 4. 61.

Γεράνωρ, polemarch of the Spartans, vii. 1.25.

Γοργώπας, a Lacedaemonian, v. 1. 5–12.

Γραδς στήθος, hill near Thebes, v. 4. 50.

Túbliov, harbor of Sparta, on the southern coast of Laconia, vi. 5. 32.

Δείγμα, part of Piraeus, v. 1.21. Δείνων, polemarch of the Spartans, v. 4.33, vi. 4.14.

Δελφίων, a Phliasian, v. 3. 22, 24.

Δελφοί, town and sanctuary in Phocis, vii. 1. 27; also name of the inhabitants, vi. 4. 30.

Δέρας, fortress in Sicyonia, vii. 1. 22. Δέρδας, ruler of Elimia, v. 2. 38 ff.; 3. 1 f., 9.

Δημαίνετος, an Athenian, v. 1. 10, 26. Δημήτηρ, vi. 3. 6.

Δημόστρατος, an Athenian, vi. 3. 2.

Δημοτέλης, a Lacedaemonian, vii. 1. 32.

Δημοτίων, an Athenian, vii. 4. 4.

Διονύσιος, 1) an Athenian, v. 1. 26. 2) tyrant of Syracuse, vi. 2. 4, 33; vii. 1. 20 ff. 3) son of the latter, vii. 4. 12.

Διόνυσος, his temple at Aphytis, v. 3. 19.

Διόσκοροι, Castor and Polydeuces, vi. 3. 6.

Διότιμος, an Athenian, v. 1. 25. Δόλοπες, race in Epirus, vi. 1. 7.

Eλευθεραί, town on the southern slope of Mt. Cithaeron, v. 4. 14.

Έλευσίς, town in Attica, vii. 5. 15.

Eλιμία, southwestern district of Macedonia, v. 2. 38.

"Eλος, city on the Laconian Gulf, vi. 5. 32.

Eλυμία, district in Arcadia, vi. 5. 13. Επαμεινώνδας, Theban general, invades Peloponnesus, vii. 1. 41; in Achaea, 1. 42; again invades Peloponnesus, 5. 4 f.; in Nemea, 5. 6; in Tegea, 5. 7; marches on Sparta, 5. 9-14; resolves to engage in battle, 5. 18; falls at Mantinea, 5. 25.

'Επίδαυρος, city in Argolis, vi. 2. 3; vii. 1. 18, 25. The inhabitants Έπιδαύριοι, vi. 5. 29; vii. 2. 2.

Έπικυδίδας, a Spartan, v. 4. 39.

'Ερμιών, coast city of Argolis, otherwise known as Έρμιδνη, vi. 2. 3. The inhabitants Έρμιονείς, vii. 2. 2.

'Ερυθραί, Boeotian city near Mt. Cithaeron, v. 4. 49.

'Εστία, her altar at Olympia, vii. 4. 31.

Έτεόνικος, Lacedaemonian harmost, at Aegina, v. 1. 1, 13.

'Ετυμοκλής, a Lacedaemonian, v. 4. 22, 32; vi. 5. 33.

Eὐαγόρας, prince of Salamis, v. 1. 10. Εὐβοείς, inhabitants of the island of Euboea, vi. 5. 23; vii. 5. 4.

Eίδαμίδας, a Lacedaemonian, v. 2. 24 f.

Εύδικος, a Lacedaemonian, v. 4. 39.

Εὐθυκλής, a Lacedaemonian, vii. 1.33. Εὐρυσθεύς, allusion to, vi. 5.47.

Εὐρώτας, river of Laconia, v. 4. 28; vi. 5. 27, 30.

Ecraia, Arcadian town in the vicinity of Mantinea, vi. 5. 12, 20 f.

Εὐτρήσιοι, inhabitants of a district of Arcadia, vii. 1. 29.

Eύφρων, a Sicyonian, vii. 1.44; made general, 1.45; his power in Sicyon, 1.46; 2.11-15; flees, 3.2; returns, 3.4; assassinated in Thebes, 3.5.

"Εφεσος, Ionian city of Asia Minor, v. 1. 6.

Zάκυνθος, island in the Ionian Sea, vi. 2. 3. The inhabitants Ζακύνθιοι, ibid.

Ζεύς, vii. 4. 35.

Zωστήρ, promontory on the western coast of Attica, v. 1. 9.

'Hλις, city in northwestern Peloponnesus, vi. 2. 3; vii. 1. 38. The country ἡ 'Ηλεία, vi. 2. 31; vii. 4. 17. The inhabitants, 'Ηλείοι, refuse to participate in the peace of 371 B.C. vi. 5. 2; allied with the Mantineans, vi. 5. 5, 19 ff.; abandon their Arcadian alliance, vii. 1. 26; enemies of the Arcadians, 4. 12 f., 15—35; unite with other Peloponnesians against the Thebans, 5. 1, 18.

"Ηπειρος, district in northern Greece, vi. 1.7; 2.9.

'Hpala, city in western Arcadia on the Alpheüs, vi. 5. 22. The inhabitants 'Hpaul's, vi. 5. 11, 22.

"Hoalov, sanctuary of Hera in Phliasia, vii. 2. 1, 6 ff.

'Hράκλεια, city in Phthiotis, vi. 4. 27. The inhabitants 'Ηρακλεῶται, vi. 4. 9, 27; 5. 23.

'Hρακλής, the hero, vi. 3. 6; 4. 7; vii.
1. 31. A sanctuary of his, 'Hράκλειον, in Aegina, v. 1. 10; in
Thebes, vi. 4. 7.

Θαλάμαι, fortress in Elis, vii. 4. 26. Θάσος, island off the coast of Thrace, v. 1. 7.

Θερμοπύλαι, the famous pass, vi. 5.

Θεσπιαί, Boeotian city near Mt. Helicon, v. 4. 15, 20, 38 ff. The district ή Θεσπική, vi. 4. 4. The inhabitants Θεσπιείς, v. 4. 42 ff.; vi. 3. 1; 4. 10.

Θετταλία, vi. 1. 2 f.; 4. 28; 5. 23. The inhabitants Θετταλοί, v. 3. 9; vi. 1. 8 ff.; 4. 28; vii. 5. 4.

Θηβαι, the city, v. 2. 25; 4. 19; vi. 3. 2; vii. 4. 34. The inhabitants, Θη-βαίοι, compelled to accept the Peace of Antalcidas, v. 1. 32 f.; their citadel seized by the Spartans, 384 B.C., 2. 25 ff.; 37 ff.; expel the Spartans, 4. 2–10; subdue the Boeotian cities, vi. 1. 1; 3. 1; excluded from the peace of 371 B.C., 3. 20; victorious at Leuctra, 4. 13–15; their first expedition into Peloponnesus, 5. 22 ff.; second expedition, vii. 1. 15 ff.; 2. 5; third expedition, 1. 41; send harmosts to the Achaean cities, 1. 43; fourth expedition, 5. 4 ff.

Θίσβαι, hamlet in Boeotia, vi. 4. 3. Θράκη, the country, v. 1. 26; 2. 12, 24.

The inhabitants Θράκες, v. 2. 17. Θρασύβουλος, of Colyttus, v. 1. 26.

Θρασωνίδας, an Elean, vii. 4. 15.

Θραθστος, place in Elis, vii. 4. 14.

Θρία, Attic deme, v. 4. 21.

Oυαμία, fortress between Phlius and Sicyon, vii. 2. 1, 23; 4. 1, 11.

Ouples, inhabitants of Thyrium in Acarnania, vi. 2. 37.

'Iáow, of Pherae, vi. 1.4 ff., 14; chosen 'tagus' of Thessaly, 1.18; his intervention between the Thebans and Spartans after Leuctra, 4.20-25; victorious at Hyampolis and Heraclea, 4.27; murdered, 4.31. His wife, 4.37.

"Iβηρες, among the Syracusan allies, vii. 1. 20.

'Iépat, nauarch of the Lacedaemonians, v. 1.3-6.

'Ιέρων, a Lacedaemonian, vi. 4. 9.

"Ιμβρος, the island, v. 1. 31.

'Ιππίας, an Elean, vii. 4. 15.

'Ιππόδαμος, a Sicyonian, vii. 1. 45.

'Iππόνικος, 1) a Phliasian, v. 3. 13. 2) father of Callias the Athenian, vi. 3. 2.

'Ισθμός, the isthmus of Corinth, vii. 5. 15.

'Ισμηνίας, a Theban, v. 2. 25; arrested and condemned to death, 2. 30-36.

'Ισχόλαος, a Lacedaemonian, v4. 5. 24, 26.

'Ιταλία, the country, v. 1. 26.

'Ιφρικράτης, an Athenian general, besieges Abydus, v. 1.25; subsequent exploits, vi. 2. 13, 24, 27; expedition to Corcyra, 2. 33, 36; recalled, 4.1; sent to Peloponnesus (370 B.C.), 5. 49.

'Ιχθύς, promontory in Elis, vi. 2. 31. 'Ιωνία, the country, v. 1. 28.

Kaδμεία, citadel of Thebes, seized by Phoebidas, v. 2. 29-31; vi. 3. 9, 11; 5. 46.

Kaλλίas, son of Hipponicus, vi. 3. 2 f.; his speech at the congress of 371 B.C., 3. 4 ff.; proxenus of the Spartans at Athens, v. 4. 22.

Kaλλίβιος, a Tegean, vi. 5. 6 f.

Καλλίστρατος, an Athenian, vi. 2. 39; 3. 3; his speech at the congress of 371 B.C., vi. 3. 10 ff.

Καλχηδόνιοι, inhabitants of Chalcedon opposite Byzantium, v. 1.25.

Καρύαι, town in Laconia, vi. 5. 25, 27; vii. 1. 28.

Κεγχρειαί, harbor of Corinth, vi. 5. 51; vii. 1. 17, 41; 4. 5.

Kελτοί, among the Syracusan allies, vii. 1. 20, 31.

Κέρκυρα, the island Corcyra, v. 4. 64, 66; vi. 2. 4, 9, 33. The inhabitants **Κερκυραίοι**, vi. 2. 7 f., 15, 24, 36 ff.

Keφαλληνία, island in the Ionian Sea, vi. 2. 31, 33.

Kéws, one of the Cyclades, v. 4.61.

Κηφισόδοτος, an Athenian, vi. 3. 2; vii. 1. 12, 14.

Kιθαιρών, mountain on the border of Attica and Boeotia, v. 4. 36 ff., 47, 55, 59; vi. 4. 5.

Kiroloas, a Syracusan, vii. 1. 28.

Kλάδαος, tributary of the Alpheüs at Olympia, vii. 4. 29.

Kλαζομεναί, Ionian city in Asia Minor, v. 1. 31.

Kλέανδρος, a Sicyonian, vii. 1. 45.

Κλέας, a Spartan, v. 4. 39.

Κλειγένης, an Acanthian, v. 2. 12.

Κλειτέλης, a Corinthian, vi. 5. 37.

Κλειτόριοι, inhabitants of the Arcadian town of Clitor, v. 4. 36 f.

Kλεόμβροτος, Spartan king, sent against Thebes, 378 B.C., v. 4. 14—16; again in 376 B.C., 4. 59; in Phocis, vi. 1. 1; again, 4. 2; invades Boeotia, 4. 3 f.; falls at Leuctra, 4. 13.

Κλεωναί, city in Argolis, vii. 5. 15.
Κλεώνυμος, a Spartan, son of Sphodrias, v. 4. 25; falls at Leuctra, vi. 4. 14.

Kόρη, the goddess, vi. 3. 6.

Kópivos, the city, separated from Argos, v. 1. 34; vi. 2. 3; 5. 11, 49; vii. 5. 16. The inhabitants Kopivoto, v. 3. 27; allies of the Spartans, 371 B.C., vi. 4. 18; 5. 29; oppose the proposed peace of 367 B.C., vii. 1. 40; make peace with the Thebans, 4. 6 ff.

Kρεθσις, Boeotian harbor on the Corinthian Gulf, v. 4. 16 f., 60; vi. 4. 3, 25.

Kρίνιππος, a Syracusan, vi. 2. 36.

Κρόνιον, hill at Olympia, vii. 4. 14. Κρώμνος, city in Arcadia, vii. 4.

20 ff. Κυλλήνη, city in Elis, vii. 4. 19.

Kuvòs κεφαλαί, place in Boeotia, v. 4. 15; vi. 4. 5.

Κύπρος, the island, v. 1. 10, 31.

Λάκαινα = ἡ Λακωνική, vii. 1. 25, 29. Λακεδαίμων, state in Peloponnesus, v. 3. 11. The inhabitants Λακεδαιμόνιοι, begin the siege of Mantinea, v. 2. 1; march against Olynthus, 2. 23; parties to the peace of 371 B.C., vi. 3. 19; defeated at Leuctra, 4. 13; at Mantinea, vii. 5. 21 ff. **Λάκωνες** = Λακεδαιμόνιοι, v. 2. 40 f. Their country ή **Λακωνική**, vi. 2. 9, 31; 5. 21, 24.

Λάρισα, city in Thessaly, vi. 4. 34. Λασιών, city on the border of Elis and Arcadia, vii. 4. 12.

Λεοντιάδης, a Theban, negotiates with Phoebidas, v. 2. 25 ff.; delivers the Cadmea to the Spartans, 2. 29; accuses Ismenias, 2. 32 ff.; assassinated, 4. 7.

Λεόντιχος, an Athenian, v. 1. 26.

Λεπρεάται, inhabitants of the Triphylian city Λέπρεον, vi. 5. 11.

Λευκάς, island on the coast of Acarnania, vi. 2. 3, 26.

Λεῦκτρα, city in Boeotia, v. 4. 33; vi. 4. 4, 9 ff.; 5. 1, 23; vii. 1. 35; 2. 2.

Λεῦκτρον, Arcadian town, vi. 5. 24.

Aéxaiov, harbor of Corinth on the Corinthian Gulf, v. 1.29.

Λέων, an Athenian ambassador, vii. 1.33 ff.

Λημνος, the island, v. 1. 31.

Λοκροί, άμφότεροι, vi. 5. 23.

Λύκαιθος, an Athenian, vi. 3. 2.

Δυκομήδης, a Mantinean, vii. 1. 23 f., 39; 4. 2.

Λύσανδρος, a Sicyonian, vii. 1. 45. Λυσιμένης, a Sicyonian, vii. 1. 45.

Maκεδονίa, the country, v. 2. 12 f., 38; 3. 18; vi. 1. 11. The inhabitants Maκεδόνες, v. 2. 12, 40.

Malatus, district in Laconia, vi. 5. 24.

Martíreia, the Arcadian city, v. 2. 2; broken up into its original villages, 2. 7; again united, vi. 5. 3 ff.; vii. 5. 9; cavalry engagement there, 5. 16; Battle of Mantinea, 5. 20 ff. The district ἡ Μαντινική, vi. 5. 15, 17. The inhabitants, Μαντινείς, besieged by the Lacedaemonians, v. 2. 1 ff.; allies of the latter, vi. 4. 18; again free, 5. 3 ff.; march against Orchomenus, 5. 13 f.; quar-

rel with the Arcadians, vii. 4. 33; with the Thebans, 5. 1.

Makapol, Aetolian tribe, vi. 1. 7.

Maργανείς, inhabitants of Margana, vi. 5. 2; vii. 4. 14, 26.

Μεγαλοπολίται, inhabitants of Megalopolis in Arcadia, vii. 5. 5.

Μέγαρα, the city, v. 4. 41, 55, 58-The district ἡ **Μεγαρική**, v. 4. 18; vi. 4. 26.

Μελάνιππος, a Rhodian, vi. 2. 35.

Μελάνωπος, an Athenian, vi. 3. 2.

Μέλων, a Theban, v. 4. 2 ff., 19.

Mévov, a Thespian, v. 4. 55.

Mεσσήνη, capital of Messenia, vii. 1. 27, 36. The inhabitants Mεσσήνιοι, vi. 5. 33; vii. 1. 29; 5. 5.

Mηδέα, locality in Argolis, vii. 1. 28, 29.

Mηλιείς, the Malians, vi. 5. 23.

Mνάσιππος, Spartan nauarch, vi. 2. 5, 22 ff.

Nauκλήs, Spartan leader, vii. 1. 41. Nεμέα, town in Argolis, vii. 2. 5; 5. 6. Νικόλοχος, a Spartan, v. 1. 6 f., 25; nauarch, 4. 65.

Olóv, locality in the Sciritis, vi. 5. 24 f. The inhabitants Olâται, 5. 26. 'Ολονθεύς, a Spartan, vi. 5. 33.

"Ολουρος, stronghold in Achaea, vii.
4. 17 f.

'Ολυμπία, sanctuary in Elis, vii. 4. 14, 29 ff.

"Ολυνθος, the city, v. 2. 11 f., 27; 3. 4, 9. The inhabitants 'Ολύνθιοι, v. 2. 13 ff., 27, 38; 3. 1 ff., 26; 4. 54.

"Ovelov, mountain on the Isthmus of Corinth, vi. 5. 51 f.; vii. 1. 15, 41 f.; 2. 5.

'Ορχομένιοι, inhabitants of the Boeotian city of Orchomenus, 4.36 f.; vi. 4.10.

'Ορχομενός, city in Arcadia, v. 1. 29; vi. 5. 15, 17, 29. The inhabitants 'Ορχομένιοι, vi. 5. 11, 13.

Παγασαί, harbor of Pherae in Thessaly, v. 4. 56.

Παγγαίον, mountain in Macedonia, v. 2. 17.

Παλλάντιον, town in Arcadia, vi. 5. 9. The inhabitants Παλλαντιείς, vii. 5. 5.

Παλλήνη, the peninsula, v. 2. 15. Πάμφιλος, general of the Athenians, v. 1. 2.

Πάραλος, state galley of the Athenians, vi. 2. 14.

Παρράσιοι, inhabitants of the Arcadian city of Parrhasia, vii. 1. 28.

Heiolas, Argive general, vii. 1. 41.

Πέλλα, city in Macedonia, v. 2. 13.

Πελλήνη, 1) city in Achaea, vii. 1. 18; 2. 18, 20. The inhabitants Πελληνείς, vi. 5. 29; vii. 1. 15 f.; 2. 2; 4. 17. 2) city in Laconia, vii. 5. 9.

Πελοπίδας, the Theban, sent as ambassador to Persia, vii. 1. 33-40.

Πελοπόννησος and Πελοποννήσιοι, frequently throughout the history. Πέρσαι, the Persians, v. 2. 35; vi. 1. 12.

Πισᾶται, inhabitants of the Elean city of Pisa, vii. 4. 28 f.

Πλαταιαί, the city, v. 4. 10 ff., 48. The inhabitants Πλαταιείς, v. 4. 10 f.; vi. 3. 1, 5.

Ποδάνεμος, a Phliasian, v. 3. 13.

Πόλλις, Spartan nauarch, v. 4. 61.

Πολυαινίδας, a Spartan, vii. 4. 23.

Πολυβιάδης, a Spartan, sent against Olynthus, v. 3. 20, 26.

Πολυδάμας, a Pharsalian, vi. 1. 2 ff.; 4. 34.

Πολύδωρος, a Thessalian, vi. 4. 33.

Hodúfevos, a Syracusan, v. 1.26.

Πολύτροπος, Peloponnesian leader, vi. 5.

ff.

Πολύφρων, a Thessalian, vi. 4. 33, 35. Πολύχαρμος, a Spartan, v. 2. 41. Πόντος, the Black Sea, v. 1. 28.

Ποσειδών, vi. 5. 30.

Ποτείδαια, the city, v. 2. 15, 24, 39; 3. 6.

Ποτνιαί, city in Boeotia, v. 4. 51.

Πρασιαί, Laconian city, vii. 2. 2 f.

Πρόθοος, a Spartan, vi. 4. 2.

Προκλής, a Phliasian, v. 3. 13; vi. 5. 38; vii. 1. 1.

Πρόξενος, 1) of Pellene in Achaea, vii. 2. 16. 2) of Tegea, vi. 5. 6 f., 36.

Hύλος, town in Elis, vii. 4. 16, 26. The inhabitants Πύλιοι, 4. 26.

'Pósos, the island, v. 1. 5.

Σαλαμινία, state galley of the Athenians, vi. 2. 14.

Σαμοθράκη, the island, v. 1. 7.

Σελλασία, city in Laconia, vi. 5. 27; vii. 4. 12.

Σικελία, the island, vi. 2. 9.

Σικυών, city in Peloponnesus, vii. 1. 17 ff., 44 ff. The inhabitants Σικυώνιοι, vi. 4. 18; vii. 2. 2.

Σκιλλούντιοι, inhabitants of the Triphylian city of Scillus, vi. 5. 2.

Σκόπας, the Thessalian, allusion to, vi. 1.19.

Σκῦρος, the island, v. 1.31.

Σκώλος, locality in Boeotia, v. 4. 49.

Σούνιον, southern promontory of Attica, v. 1. 23.

Σπάρτωλος, city in Macedonia, v. 3. 6. Στάλκας, an Elean, vii. 4. 15.

Στάσιππος, a Tegean, vi. 4. 18; 5. 6 ff., 36.

Στησικλήs, Athenian general, vi. 2. 10.

Στρατόλας, an Elean, vii. 4. 15, 31.

Στρομβιχίδης, an Athenian, vi. 3. 2.

Συράκουσαι, the city, v. 1. 26, 28; vi. 2. 35; vii. 1. 22. The inhabitants Συρακόσιοι, v. 4. 58.

Σφαγίαι, islands on the coast of Messenia, vi. 2. 31.

Σφοδρίας, a Spartan, harmost in Thespiae, v. 4. 15; his raid upon

Attica, 4. 20; accused at Sparta, 4. 24; acquitted, 4. 33 f., 63; falls at Leuctra, v. 4. 14.

Σωκλείδης, a Spartan, vii. 4. 19.

Τάναγρα, city in Boeotia, v. 4. 49.
Τεγέα, city in Arcadia, v. 1. 33; vi.
5. 6 ff., 36; vii. 4. 36; 5. 7. The surrounding district Τεγεάτις, vi.
5. 15. The inhabitants Τεγεάται, vi. 4. 18; 5. 6, 10, 24; vii. 4. 36; 5. 8.

Τεισίφονος, a Thessalian, vi. 4. 37; 5. 1.

Televilas, a Spartan, brother of Agesilaus, at Aegina, v. 1. 2 ff.; nauarch, 1. 13; surprises the Piraeus, 1. 19-24 ff.; sent against Olynthus, 2. 37, 41; 3. 3; falls, 3. 6.

Téveδos, the island, v. 1. 6. The inhabitants Τενέδιοι, v. 1. 7.

Τιμαγόραs, an Athenian, vii. 1. 33, 35, 38.

Tiμόθεος, Athenian general, v. 4. 63; proceeds to Corcyra, 64 ff.; recalled, vi. 2. 2 f.; again chosen general, 2. 11; removed from command, 2. 13.

Τιμοκράτης, 1) a Lacedaemonian, vii.
1. 13. 2) a Syracusan, vii. 4. 12.
Τιμόμαχος, an Athenian, vii. 1. 41.
Τιρίβαζος, Persian satrap of Ionia, v.
1. 28; announces the Peace of An-

Τλημονίδας, a Spartan, v. 3. 3 f. Τορώνη, city in Chalcidice, v. 3. 18. Τρικάρανον, hill and fortress in Phliasia, vii. 2. 1, 5, 13; 4. 11.

Τριπτόλεμος, Attic hero, vi. 3. 6. Τριπυργία, locality in Aegina, v. 1.

10. Τριφύλιοι, tribe in Elis, vi. 5. 2; vii.

1. 26. **Tpola, vii. 1.** 34.

talcidas, v. 1.30.

Tροιζήν, city in Argolis, vi. 2. 3. The inhabitants Τροιζήνιοι, vii. 2. 2. Τυνδαρίδαι, the Dioscuri, vi. 5. 31.

'Υαμπολίται, inhabitants of the Phocian city of Hyampolis, vi. 4. 27.

Ύπάτης, a Theban, vii. 3. 7.

Ύπατόδωρος, a Tanagraean, v. 4. 49. Ύπερμένης, a Spartan, vi. 2. 25.

Pavías, an Athenian, v. 1. 26.

Φάραξ, a Spartan, vi. 5. 33.

Φάρσαλος, Thessalian city, vi. 1. 8; 4. 34. The inhabitants Φαρσάλιοι, vi. 1. 2, 7, 13.

Φεραΐοι, inhabitants of Pherae in Thessaly, vi. 4. 31.

Φίλιππος, a Theban, v. 4. 2.

Φιλίσκος, of Abydus, vii. 1. 27.

Φλειοῦς, the city, v. 2. 8; vii. 1. 18; 2. 1. The inhabitants Φλειάσιοι, compelled to receive the exiles, v. 2. 9; differences with these, 3. 10; forced to yield to Agesilaus, 3. 17, 25; at Leuctra, vi. 4. 9, 18; help the Orchomenians, 5. 14, 17, 29; their fidelity to Sparta, vii. 2. 2 ff.; make peace with the Thebans, 4. 10.

Φοιβίδας, a Spartan, v. 2. 24 ff.; seizes the Cadmea of Thebes, 2. 29; harmost in Thespiae, 4. 41 f.; falls, 4. 45.

Φυλλίδας, a Theban, v. 4. 2 ff.

Φωκίς, the country, vi. 1. 1; 4. 27. The inhabitants Φωκεῖς, v. 2. 33; 4. 60; vi. 1. 1; 2. 1; 3. 1; 4. 2, 9; 5. 23.

Xαβρίας, Athenian general, goes to Euagoras, v. 1. 10; in Aegina, 1. 10-12; watches the pass of Eleutherae, 4. 14, 54; defeats the Spartan admiral Pollis, 4. 61; in the army of Iphicrates at Corcyra, vi. 2. 39; in Peloponnesus, vii. 1. 25.

Xάρης, Athenian general, helps the Phliasians, vii. 2. 18 ff.; 4. 1; commander of a fleet, 4. 5.

Xάροπος, an Elean, vii. 4. 15 f.

Χάρων, a Theban, v. 4. 3. Χερρόνησος, the peninsula, v. 1. 7. Χίλων, a Spartan, vii. 4. 23.

"Ωκυλλος, a Spartan, v. 4. 22; vi. 5. 33.

'Ωρεός, city on the island of Euboea, v. 4. 56. The inhabitants 'Ωρείται, v. 4. 57.

v. 4. 57.
'Ωρωπός, town on the Euripus, on the borders of Attica and Boeotia, vii. 4. 1.

GRAMMATICAL INDEX.

```
Adverb,
altrios, followed by simple inf., vii. 4.
       19; 5. 17.
                                                co-ord. with adj. const., vi. 5. 37;
άλλά, hortatory, vi. 4. 24; vii. 2. 21.
                                                     vii. 1. 9.
                                                post-positive, v. 3. 2; vii. 4. 24, 37.
άλλ΄ ἥ, vi. 4. 4.
δμα, καί = simul atque, vii. 1. 28.
                                                with subst., v. 4. 14; vi. 2. 39; vii.
άμβάτας, Dor. for Att. άναβάτας, v.
                                                     3. 7.
                                              Anacoluthon, v. 4. 1; vi. 1. 13; vii.
       3. 1.
άμελές, uncared for, vi. 5. 41.
                                                     1. 24; 4. 4.
åv, repeated, vi. 1. 7.
                                              Anaphora, v. 1.28.
άναγκαίον, Boeotian for prison, v.
                                              Aorist,
                                                iterative, with av, vi. 2. 28.
       4. 8.
άναλοῦν, for άναλίσκειν, vi. 2. 13.
                                                inf., after \epsilon \lambda \pi is, vi. 5. 43.
                                                inceptive, vi. 1. 19.
ἄνευ, post-positive, vii. 1. 3.
άνεψξεται, άπαξ λεγόμενον, ν. Ι. 14.
                                              Article,
άπό,
                                                with βασιλεύς, meaning King of
  with gen. for part. gen., v. 1. 11.
                                                     Persia, vii. 1. 37.
  with gen. of agency, vi. 3. 10.
                                                with τοιοῦτος, of something pre-
άπογράφεσθαι, to sign one's name, vi.
                                                     viously mentioned, v. 2. 32;
       3. 19.
                                                     vii. 5. 19.
άποκλείειν, not to let in, v. 3. 12.
                                                to express a round number, vii. 4.
άπολαβείν, to intercept, vii. 4. 20.
                                                     23, 31.
                                                omitted, with d\rho\chi\eta, vii. 5. 18.
άποτείσαι, its orthography, vi. 2.
       36.
                                                with designations of place and
άστυ, for Athens, v. 1. 22.
                                                     time, v. I. 7; 2. 40.
άσχολίαν, followed by το πράττειν,
                                                with νησοι meaning the islands of
       vi. 1. 16.
                                                     the Aegean, v. 1. 23.
αύτόνομος, followed by ἀπό w. gen.,
                                             Attraction,
       v. 1. 36; vii. 1. 36.
                                                of adv., v. 2. 9; 3. 11; vii. 5. 13.
αὐτοῦ, as possessive gen. limiting a
                                                of prep., v. 3. 24; vi. 5. 28.
       clause, vii. 5. 8.
                                             Augment,
άφαμαρτάνειν, ἄπαξ λεγ., vi. 1. 15.
                                                double, \eta \nu \epsilon l \chi o \nu \tau o, vi. 5. 28.
                                             Brachylogy, v. 3. 2; vi. 4. 29; vii. 2. 23.
Abstract for concrete, v. 2. 9; vi. 1.
       13; vii. 3. 2.
                                             γὲ μήν, ν. 1. 29; ν. 4. 1.
{f Accusative}.
  abs., after γιγνώσκειν, vi. 3. 10.
                                             γενέσθαι,
                                                followed by \omega \sigma \tau \epsilon with inf., v. 3. 10.
  for dat., after \xi \xi \epsilon \sigma \tau \iota, v. 4. 60.
                                                έγένετο = εδ έγένετο, v. 1.33; vi. 5.
  retained in passive const., vii. 1. 26;
```

4. 23.

12.

Chiasm, v. 2. 27; vi. 2. 8. Climax, vi. 4. 28; 5. 47. Comparison, forms in -altepos, -altatos, vi. 3.6; vii. 1. 14; 3. 8; 5. 15. forms in -torepos, -toraros, vi. 2.24; 5. 40; vii. 2. 20; 4. 13. Construction, co-ord. for subord., vi. 3. 9. subord. for co-ord., v. 4. 55. constructio praegnans, v. 1. 10; vi. 2. 11, 26. constructions blended, v. 4. 35; vi. 2. 32; 5. 24**, 42**.

δαμοσία, Doric form, vi. 4. 14. **84**, apodotic, vi. 3. 6. **δή,** ironical, v. 4. 6. restrictive, vii. 4. 39; 5. 5. διαπράττεσθαι, with simple inf., v. 1. 25; 2. 9. with $\delta \pi \omega s$ -clause, vii. 1. 46; 5. 3. διά ταχέων, for διά τάχους, vii. 5. 6. διατελέω, with adj. without ων, vi. 3. 10; vii. 3. 1. **δίδωμι, aor. έδώκαμεν, vi. 3. 5.** bikatos, in personal const. for impersonal, v. 2. 32. διώκειν περί θανάτου, vii. 3. 6. δύνασθαι, aor. έδυνάσθην used by Xenophon instead of έδυνήθην, vii. 3. 3.

Dative,

of accompaniment with autois, vi. **2**. 35.

with $\sigma \pi o \nu \delta a l$, vii. 3. 10.

with ϵ is μ a χ η ν i ϵ ν a ι $(=\mu$ a χ ϵ σ θ a ι), vi. 4. 24.

Direct discourse, introduced without verb of saying, vii. 4. 40; 5. 2.

€autŵy,

position, when used as obj. gen., vii. 3. 12.

referring to sing. subj., v. 2. 39; vi. 5. 18; vii, 1. 17.

łautŵy, used for dem. pron., vi. 5. 21. έγγύς, with gen. of a numeral, vii. 4. **2**6. elev, as interjection, vi. 3. 18. $\epsilon l \pi o v$, commanded, v. 4. 7; 4. 37. els, into the territory of, v. 4. 36. els búo, els theis, in two columns, in three columns, vii. 4. 22; vi. 4. **είσίν,** omitted, vi. 1. 10. **εί τις,** every, ν. 3. 3. **ἐκεῖνος,** for ἐαυτοῦ, vi. 4. 25, 27. έκλείπειν, fail to join, v. 2. 22. **ἐμαυτόν,** for ἐμέ, ν. 1. 14. **ἔμβάλλειν,** row, v. 1. 13. $\mathbf{\epsilon}\mathbf{\xi}$ ών = $\mathbf{\epsilon}$ κ τούτων, vi. 5. 3. **έξωρμήσατο,** for ϵξωρμήθη, **2**0. **ξοικα,** followed by nom. of partic., vi. ἔπειτα, without preceding πρῶτον, v. 2. 12; vi. 2. 39. έπιστολιαφόρος = έπιστολεύς, $\forall i.$ 2. 25. **ἔργον,** battle, v. 3. 2; vii. 2. 19. εὐ οίδ' ὅτι, elliptical, vi. 1. 4, 10; vii. 1. 44. **ἔφασκον, ra**re form, v. 3. 15. έφ' φ, with the agreement, vi. 3. 18. $\ddot{\eta} = \epsilon l \, \mu \dot{\eta}$, vii. 5. 2. ήδη,

immediately, vi. 1.7; 4.36. = stronger $\delta \eta$, v. 1. 4. η καί, for η, v. 1. 14; vi. 5. 39. ή μήν, in oaths, vii. 1. 42. $\hat{\eta}$ où, for $\hat{\eta}$, after $\mu \hat{a} \lambda \lambda o \nu$ in neg. sents., vi. 3. 15. $\ddot{\eta}$, $\tau \dot{\epsilon}$, for $\ddot{\eta}$, $\ddot{\eta}$, vi. 3. 6.

Euphemisms, vi. 3. 9, 11; vi. 5. 46.

Future, mid. used as pass., vi. 4. 6; vii. 2. 18; 5. 18.

Future Perfect, with force of fut., v. 1. 14.

```
Genitive,
  abs., subj. omitted, v. 3. 27.
     for acc. abs., v. 2. 24.
  of agent,
     with intrans. act. verbs, 4. 31;
        5. 43; vii. 1. 31.
     with verbal nouns, vi. 4. 37.
  Doric gen., v. 1. 5; 4. 28; 4. 63.
  Ionic gen. (so-called), v. 4. 16.
 · for acc. after \tau \dot{a} \pi \epsilon \rho i, by attraction,
       v. 2. 7; vi. 2. 31; vii. 3. 4; 4. 18.
  governing word omitted, v. 4.6; vi.
       5. 30, 31.
  dependent
                           prepositional
                  upon
       phrases, v. 4. 38, 49; vi. 2. 9.
\theta \epsilon \acute{o} s = \theta \epsilon o i, vi. 4. 23.
Imperfect.
  in indir. disc., representing pres. of
       dir. disc., v. 1. 20; 4. 19, 41;
       vi. 5. 24; vii. 1. 23.
  in past cond. contrary to fact, vi.
        5. 26.
  where English uses plpf., vi. 2. 35;
        3. 3.
  with force of plpf., v. 4. 31.
Incorporation of rel., vii. 4. 9.
Indeclinable forms used for declin-
       able, v. 3. 16; 4. 66; vii. 1. 20;
       4. 23.
Indirect discourse, after φόβος, vii.
        5. 24.
Infinitive.
  aor. for fut., after verb of saying,
       v. 1. 32; 4. 7.
  pres. for fut., v. 1. 32; vi. 5. 3.
  in loose const., vii. 2. 2.
Intransitive verbs used as trans., vi.
       3. 16; vii. 1. 5.
```

καὶ δή = ήδη, vi. 4. 13. καθ' ἔν, united, v. 2. 16. καί, καὶ δέ, vi. 1. 2. καὶ μάλα, v. 2. 3; 4. 16; vii. 1. 19; 5. 10. καὶ τίς, for τίς, v. 3. 10.

231 καταγιγνώσκειν, with acc. of the person, v. 4. 30. καταλύεσθαι, for καταλύειν, vi. 3. 6. κατανύω (without δδον) = arrive, \mathbf{v} . 4. 20; vii. 1. 15. καταπράττειν, followed by ωστε with inf., vii. 4. 11. καταστρατοπεδεύω, used of a fleet, vi. 2. 7. κλαυσίγελως, its accent, vii. 2. 9. Aákaiva, Laconia, vii. 1. 25, 29. Λακεδαίμων = $\dot{\eta}$ Λακωνική, vi. 5. 50. λυμαίνομαι, with the dat. for acc., vii. 5. 18. μάλα, with subst. of adj. meaning, v. 4. 14; vi. 2. 39. μάλιστα, with numerals, v. 2. 31. μεθ' ἡμέραν, by day, vi. 2. 30. $\mu \dot{\epsilon} \nu = \mu \dot{\eta} \nu$, v. 1. 10; 2. 12; vi. 5. 39. μέν, γὲ μήν, vi. 1. 8. μέν, και μήν, νί. Ι. 15. μή, with inf., after verbs of hoping, vi. for $\mu\eta$ ov, after neg. expressions of hindering, v. 2. 1; vi. 1. 1. μόνος, emphasized by addition of αὐτός, v. 4. 1.

Metonymy, vi. 2. 27; vi. 4. 12; 5. 17; vii. 2. 6.

ναύαρχος = στρατηγός, ν. 1. 5. νεώτερα πρόγματα = res novae, ν. 2. 9. νύν, with imv., ν. 1. 32.

Nominative, in pass. const., for cognate acc. of the act., v. 1. 1.

Neuter plural, with plur. verb, vii. 2. 8.

οία δή = ἄτε δή, v. 4. 39; vi. 4. 26. οἱ κράτιστοι = οἱ βέλτιστοι, vii. 1. 42; vii. 3. 1.

of mepl, referring to one person, v. 4. 2. οί πάντες, οί σύμπαντες, vii. 4. 23, 27. oi μέν τινες, ▼. I. 23. oi mér tives, oi de tives, vi. 2. 17. oleota, think fitting, v. 1. 15. redundant, vii. 4. 35. δμως, put in the concessive clause, v. 1. 3; vi. 4. 14. όποιός τις, ν. 2. 8; 4. 13. οπότε, causal, vi. 5. 48. δπότε πρώτον = cum primum, vii. δπου, temporal, vii. 1. 25. όπως μη ού, after verb of fearing, v. **2**. 15. δσον ούκ ήδη, all but, v. 2. 13; vi. 2. 16, 24. δτι-clause, correlative with inf., vi. 2. 28. δτι μέν, without following δέ, vi. 1. 5; **4**. 20. **ού,** for μή, vii. 4. 38. ού, for οὐκ ἄρα, vii. 5. 2. ούδείς, resolved into οὐδὲ εῖς, v. 4. 1; vii. 1. 32. ούδεὶς δς ού, ▼. Ι. 3. ούδεις δστις ού, vi. 2. 34. ούτε, τέ, vii. I. 38. ούτως, resumptive of preceding prot., v. 3. 26; vi. 5. 15, 22; vii. 1. 2, **42**; 5. 7. ούχ όπως = ούχ όπως ού, ▼. 4. 34. ούχ δπως, άλλὰ οὐδ $i = n \circ n \mod o$ non, sed ne...quidem, vi. 4. 3. Optative, in indir. disc. representing impf. ind. of dir. disc., vi. 5. 34; vii. 1. 38.

in parenthetical explanatory clause in indir. disc., vi. 5. 36; vii. 1.

in subord. clause of indir. disc. representing aor. ind. of dir. disc., vii. 1. 34.

Order of words, v. 1. 35; 2. 4; 3. 3.

παραγωγή, muffling, of oars, v. 1.8. παρά πάντων, as attrib. modifier, vi. **3.** 10. παρασκευάζω, followed by simple inf., vi. 1. 8. TOLLLY, followed by $\omega \sigma \tau \epsilon$ with inf., vi. 1. 10; 5.4. by $\omega \sigma \tau \epsilon$ with ind., vii. 5. 26. repeated in different sense, vi. 3. 10. Ποτείδαια, its orthography, v. 2. 15. προήκαντο, rare form, vii. 5. 17. προπέμπειν, pursue, vii. 2. 13. πρός, with acc., on the part of, vii. 4. adv., vi. 5. 50. πρόσθεν, with pres. tense, v. 4. 29. $\pi\hat{\omega}s$ elkos $(\epsilon\sigma\tau l)$, followed by opt., v. **2**. 16. Paronomasia, vi. 3. 4; vii. 1. 26. Participle, aor. with dr, to denote repeated action, vi. 2. 28; 4. 11. pres. as fut. denoting purpose, vii.

4. 5.

Periphrastic forms, v. 1. 20; 2. 27; vi. 1. 16.

Perfect, of resultant state, v. 4. 7; vi. 2. 15 ; 4. 25 ; vii. 4. 38.

Personification, vii. 2. 23.

Pluperfect,

for aor., v. 1. 22.

in indir. disc. representing perf. of dir. disc., v. 2. 8.

to denote the rapidity with which an act is completed, vii. 4. **23.**

Poetic expressions,

άτάρ, v. 3. 7; 4. 17. ρώμη, vi. 1. 15; vii. 4. 16. σθένος, vi. 5. 2. κνέφας, vii. I. 15. οί πῦρ πνέοντες, vii. 5. 12. Polysyndeton, vi. 2. 3; vii. 5. 18. Prepositional phrases,

the art., v. 4. 38, 49; vi. 2. 7; vii. 1. 44; 4. 30.

used as attrib. modifiers of a noun which is unaccompanied by the art., vi. 1. 6.

Present tense.

hist. pres. alternating with aor., v. 2. 36; vii. 1. 22.

for fut., vi. 1. 9.

Prolepsis, v. 1. 14; 4. 23; vi. 4. 5, 32; 5. 11; vii. 2. 11.

Redundant expressions,

αδ πάλιν, vii. 4. 22.

πάλιν αδ, ν. 1. 5; 4. 46.

₹φη, ▼. 4. 32.

μᾶλλον, vi. 1. 7.

δτι, resuming preceding ωs after interruption, vi. 4. 37; 5. 13.

σχεδόν περί, νί. 2. 38.

ώs εis, v. 2. 40.

ως περί, ν. 4. 14.

Relative, for interr., vi. 4. 24; vii. 1. 15.

συμμαχία, auxiliaries, vi. 1. 13.

συμμείξαι, its orthography, v. 1. 26.

συμφορείς, ἄπαξ λεγ., vi. 4. 14.

συνειδόμενοι, ἄπαξ λεγ., vi. 5. 23.

σφεῖε, referring to sing. subj., vii. 5. 5.

Subject, omitted, vi. 2. 28.

τάγαθὰ καὶ καλά, Spartan formula,

v. 1. 16.

τά μέν τι, vii. 1. 46.

τάπιτήδεια, money, pay, vi. 2. 19.

τέ, δέ, correlative, vi. 5. 25, 30.

τέ, δὲ καί, correlative, v. 1. 28.

τέ, καί, δέ, correlative, v. 2. 37.

τελείν, consume, v. 3. 21.

τεχνάσματα, Ionic form for τεχνήματα, vi. 4. 7. τοῦτο, the following, v. 4. 24; vii. 2. 16, 20.

Transitive verbs used as intrans., v. 2. 28; vi. 2. 21; 5. 7.

ὑπέρ, = περί, v. 4. 47.

ύπομένω, with dat., v. 4. 40.

ύποφαινόμενος, for ύποφαίνων, ▼. 3. 1.

Verbals,

in -76s, with act. force, v. 3. 7; vi. 3. 10.

in -\tau \ellow os, with force of middle, vi. 1.

Verbs, μ -verbs inflected as ω -verbs,

άπεδείκνυε, ν. 4. 13.

άπεκτίννυε, vii. 3. 8.

άπεκτίννυον, ▼. 2. 43.

άποκτιννύουσιν, vii. 4. 26.

ένεπίμπρων, vi. 5. 22.

έπιδεικνύοντες, vi. 5. 23.

συμμιγνύουσι, vi. 5. 22.

Vocative, in -a of proper names in -as, gen. -arros, vi. 1. 5.

φίλον, Homeric use, vii. 4. 9.

φυγή, = φυγάδες, v. 2. 9.

χαλεπώς φέρειν, constructions after, v. 1. 29.

ών ένεκα, = τούτων ένεκα ότι, vi. 3. 13; 5. 43.

ώξυλάβησαν, ἄπαξ λεγ., vii. 4. 27. ώς,

with prepositional clause of purpose, vi. 4. 29.

ωs-clause

after oloµai, vi. 3. 12.

after $\phi \eta \mu l$, vi. 3. 7.

with ind. denoting result, for inf., v. 4. 22; vi. 1. 15.

with inf. to express purpose, v. 2. 38; vi. 1. 13.

with opt. in final clause, for inf. of result, vi. 2. 31.

ώς, ώς ἄν with opt. in final clause, vi. 4. 28. = ὅσπερ, vii. 5. 20. ὥς, v. 1. 18; vii. 2. 3. ὧς τάχιστα, as soon as, vii. 2. 21; 5. 16. with ind., instead of αστε with inf., v. 4. 19; vi. 2. 15; vii. 4. 32. with inf. of purpose, v. 3. 14; 4. 1, 21; vi. 1. 10. αστ' οὐκ for ωστε μή with inf., vi. 2. 6.

		•		
•				
		•	·	
	·			
				•
		•	•	
				·
				•
			·	

•					
		•			
				•	
		•			
				·	
			•		
	•				